Τὸ σπίτι τοῦ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ ΑΘΗΝ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1953
ΕΤΟΣ Δ΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 93 (21)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000

Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Ἐμμανουὴλ Χιονάκης μὲ ἐρωτᾷ: «Τί ἦταν ὁ Πυθαγόρας;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ Πυθαγόρας εἶναι μέγας σοφὸς τῆς ἀρχαιότητας. Κατάγεται ἀπὸ τὴν Σάμο καὶ ἔζησε ἀπὸ τὸ 572 μέχρι τὸ 500 π.Χ. Ἦταν ἱδρυτὴς τῆς Σχολῆς στὸν Κρότωνα ποὺ ἐλέγετο Ἰταλικὴ ἢ Πυθαγόρειος Σχολή. Κρότων ἢ Κροτώνη ἢ Κροτώνεια, σήμερα Κροτόνε εἶναι ἀρχαία πόλη τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος στὴν Κάτω Ἰταλία (Καλαβρία). Ὁ βίος του, ἡ διδασκαλία του καὶ ὁ θάνατος ἱστοροῦνται ἀπὸ θρύλους. Ἡ διδασκαλία τοῦ Πυθαγόρα ἐγένετο σὲ διαδοχικὰ στάδια μυήσεων εἰς βαθμούς. Αὐστηρὰ πειθαρχία ἐπικρατοῦσε μεταξὺ διδασκάλου καὶ μαθητῶν. Τὸ «αὐτὸς ἔφα» δηλαδή, «αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας τὸ εἶπε» ἦταν τὸ πρῶτο καὶ μεγαλείτερο ἀπὸ τὰ δόγματά του. Σὲ ὅτι ἔλεγε ὁ Πυθαγόρας δὲν μποροῦσε νὰ ὑπάρξη ἀντίρρηση ἢ συζήτηση. Δὲν ἐπετρέπετο ἡ εἴσοδος στὴ Σχολὴ ἀμυήτων. Ὁ Πυθαγόρας θεωρεῖται ὡς ὁ ἱδρυτὴς τῆς Μαθηματικῆς Ἐπιστήμης.

Ὁ Νικόλαος Μούσδρακας μὲ ἐρωτᾷ: «Ποιό διαμέρισμα προσέφερε πιὸ πολλὰ στὴν Πατρίδα; Ἡ Μακεδονία, ἡ Θεσσαλία, ἡ Ἤπειρος ἢ ἡ Στερεὰ καὶ ἡ Πελοπόννησος;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὅλες οἱ ἐπαρχίες ἔχουν προσφέρει τὶς ὑπηρεσίες τους στὴν Πατρίδα. Δὲν ὑπάρχει διάκριση ὑπηρεσιῶν καὶ θυσιῶν!

Ὁ Ρὶν - τὶν - τὶν μὲ ἐρωτᾷ: «Πῶς πολλαπλασιάζεται ἡ ὀχιά;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ ὀχιὰ κυοφορεῖ ὀκτὼ περίπου μῆνες καὶ γεννάει αὐγὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα βγαίνουν ἀμέσως φιδάκια. Γι' αὐτὸ λέγεται «ὠοζωοτόκος». Τὰ νεογνὰ δὲν ἐγκαταλείπουν τὴν μητέρα τους ἀλλὰ μένουν κοντά της καὶ προστατεύονται ἀπὸ αὐτὴν γιὰ μικρὸ χρονικὸ διάστημα.

Ὁ Νικόλαος Χρίστου μὲ ἐρωτᾷ: «Ἀπὸ ποῦ πῆρε τὸ ὄνομά της ἡ πόλις τῆς Χίου;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ Χίος ὀνομαζόταν στὴν ἀρχαιότητα Ὀφιούσα καὶ Αἰθάλη καὶ Μάκρη καὶ Πιτυοῦσα. Τὸ ὄνομα Χίος τὸ ἐπῆρε, σύμφωνα μὲ τὸν μῦθο ἀπὸ τὴ νύμφη Χιόνη, θυγατέρα τοῦ πρώτου βασιλιᾶ καὶ οἰκιστοῦ Οἰνοπίωνος ἢ ἀπὸ τὸ πολὺ χιόνι ποὺ ἔπεσε κατὰ τὴν γέννηση κάποιου παιδιοῦ τοῦ Ποσειδῶνα. Ὡστόσο ἡ λέξη φαίνεται ὅτι εἶναι Συριακὴ ἢ Φοινικικὴ καὶ σημαίνει μαστίχι ἢ φίδι.

Ὁ Δημήτριος Βασδέκης μὲ ἐρωτᾷ: «Γιατί ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις ἤρχισε εἰς τὴν Μολδοβλαχίαν;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Διότι καὶ ἡ Μολδαβία ἐθεωρεῖτο τότε ὑπόδουλη Χριστιανικὴ χώρα καὶ τὸ Ἑλληνικὸ στοιχεῖο ἦτο ἀρκετὸ ἐκεῖ. Ὁ Ὑψηλάντης εὑρίσκετο εἰς τὴν Ρωσσίαν. Καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ κηρύξη τὴν Ἐπανάστασή του εἰς τὴν πλησιέστερη στὴ Ρωσσία ὑπόδουλη χώρα.

Ὁ Δημήτριος Θεοδώρου μὲ ἐρωτᾷ: «Ποῦ ὀφείλει τὸ ὄνομά του τὸ χωρίον Πτέλεον τοῦ Ἁλμυροῦ;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἀπὸ τὸ δένδρον Πτέλεον ἢ Φτελιά.

Ὁ Νικ. Βλάχος μὲ ἐρωτᾷ: «Ποία εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἐκ τῶν μεγαλειτέρων Ναῶν τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὁ τῆς Παναγίας τῆς Τήνου, ὁ Ἅγιος Παντελεήμων Ἀχαρνῶν, τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ (Πατησίων), Ἁγίου Διονυσίου Ἀρειοπαγίτου τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Ζακύνθου καὶ πολλὲς ἄλλες.

Ὁ Παναγιώτης Καφάλης μὲ ἐρωτᾷ: «Πότε πῆρε τὸ ὄνομά της ἡ Πορτογαλία;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Φερδινάνδος ὁ Α΄ τῆς Καστίλλης (1037 - 1065) κατάκτησε τὴν χώρα ποὺ ἐλέγετο Λουσιτανία καὶ τὴν ὠνόμασε Πόρτο Κάλε.

Ὁ Ἀπόστος Κων. Παπαγιαννόπουλος μὲ ἐρωτᾷ: «Γιατί ἡ Σπάρτη πῆρε τὸ ὄνομα αὐτὸ καὶ γιατί οἱ κάτοικοί της ὠνομάσθησαν Λακεδαιμόνιοι;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ Λακεδαίμων ἦτο κατὰ τὴν Μυθολογίαν γιὸς τοῦ Δία καὶ τῆς νύμφης Ταϋγέτης. Ἐνυμφεύθηκε τὴν Σπάρτη, θυγατέρα τοῦ Εὐρώτα. Ἀπὸ αὐτὸν ὠνομάσθηκε Λακεδαίμων ἡ περὶ τὴν Σπάρτην χώρα, ἀκολούθως δὲ καὶ ὅλη ἡ ἐπαρχία τῆς Λακωνίας καὶ ἡ πρωτεύουσά της ποὺ λέγεται καὶ ἀλλιῶς Σπάρτη. Σύμφωνα μὲ τὴ Μυθολογία καὶ τὸ Λακεδαίμων καὶ τὸ Σπάρτη προῆλθον ἀπὸ αὐτὰ τὰ δύο μυθολογικὰ πρόσωπα.

Ὁ Εὐάγγελος Ταμπακάκος μὲ ἐρωτᾷ. Ποῖοι εἶναι κατὰ σειρὰν οἱ μέχρι σήμερα πρόεδροι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Οἱ πρόεδροι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἦσαν: 1) Γεώργιος Οὐάσιγκτων 1789—1797. 2) Τζὼν Ἄνταμς 1797—1801. 3) Θωμᾶς Τζέφφερσον 1801—1809. 4) Τζαίημς Μάντισον 1809—1817. 5) Τζαίημς Μονρόε 1817—1825. 6) Τζὼν Κουΐνκυ Ἄνταμς 1825—1829. 7) Ἀνδρέας Τζάκσον 1829—1837. 8) Μαρτῖνος Βὰν Μπιοῦρεν 1837—1841. 9) Οὐΐλλιαμ Χάρισσον 1841 ἐπὶ ἕνα μῆνα. 10) Τζὼν Ταῦλερ 1841—1845. 11) Τζαίημς Νὸξ Πὸλκ (1845—1849. 12) Ζαχαρίας Τέϋλορ 1849—1850. 13) Μίλλαραντ Φίλλμορ 1850—1853. 14) Φραγκλῖνος Πὲρς 1853—1857. 15) Τζαίημς Μπουκάναν 1857—1861. 16) Ἀβραὰμ Λίνκολν 1861—1865. 17) Ἀνδρέας Τζόνσον 1865—1869. 18) Ὀδυσσεὺς Σίμψον Γκρὰντ 1869—1877, 19) Ρόδερφορντ Χαΐϋ 1877—1881. 20) Τζαίημς Ἀβραὰμ Γκάρεφηλντ, ἀπὸ τοῦ Μαρτίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1881. 21) Τσέστερ Ἄλλαν Ἄρθουρ 1881—1885. 22) Γκρόβερ Κλήβελαντ 1885—1889. 23) Βενιαμὶν Χάρισσον 1889—1893. 24) Γκρόβερ Κλήβελαντ (ὁ ἴδιος ὁ ὑπ' ἀριθ. 22) 1893—1897. 25) Οὐΐλλιαμ Μὰκ Κίνλεϋ 1897—1901. 26) Θεόδωρος Ροῦζβελτ 1901—1909. 27) Οὐΐλλιαμ Χόβαρντ Τὰφτ 1909—1913. 28) Γούντροου Οὐΐλσων 1913—1921. 29) Γουῶρεν Χάρτινγκ 1921—1923. 30) Κάλβιν Κοῦλιτζ 1923—1929. 31) Ἑρβέρτος Χοῦβερ 1929—1933. 32) Φραγκλῖνος Ντελάνο Ροῦζβελτ 1933—1945. 33) Χάρυ Τρούμαν 1945—1952 καὶ 34) Ντουάϊτ Ἀϊζενχάουερ 1952.

Ὁ Ξενητεμένος Ἠπειρώτης μὲ ἐρωτᾷ: Γιατὶ ὁ Παρθενώνας δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τῆς ἀρχαιότητας; Εἶναι κατώτερος ἢ ἀνώτερος ἀπὸ αὐτά;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὄχι. Ὁ Παρθενὼν εἶναι τὸ καλλιτέχνημα τῶν αἰώνων. Κατασκευάσθηκε στὰ 447—438 π.Χ. Ἀλλὰ κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸ τῶν θαυμάτων οἱ ἀρχαῖοι ἔβλεπαν περισσότερο τὸν πλοῦτο τὴν πολυτέλεια καὶ τὸ μέγεθος παρὰ τὴν καλλιτεχνία.

Ὁ Γεωρβασπὰρ μὲ ἐρωτᾷ: Γιατί ἐνῶ ὅλα τὰ ὀνόματα ποὺ τελειώνουν εἰς ι δ η ς γράφονται μὲ ι, ἐνῶ τὸ ὄνομα Ἀριστείδης γράφεται μὲ ε ι, ἐπίσης τὸ ὄνομα Ἀρχιμήδης μὲ η;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Σύμφωνα μὲ τὸν ὀρθογραφικὸ κανόνα τὰ εἰς ίδης πατρωνυμικὰ γράφονται μὲ ἰῶτα: Ἔτσι ἀπὸ τὸ Πρίαμος Πριαμίδης, ἀπὸ τὸ Ἰωάννης Ἰωαννίδης, Πέλοψ Πελοπίδης κλπ. Ἂν τὸ θέμα λήγει σὲ Ο ἢ σὲ Ε τὸ γράμμα αὐτὸ συναιρεῖται μὲ τὸ ι. Καὶ ἔχουμε τότε π.χ. Ἀτρε - ίδης = Ἀτρείδης, Πηλε - ίδης Πηλείδης. Τὸ Ἀριστείδης εἶναι κύριον ὄνομα: Προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀριστεύω. Θέμα Ἀριστε - ίδης = Ἀριστείδης. Ἔτσι καὶ ἀριστεία καὶ ἀριστεῖον. Τὸ Ἀρχιμήδης, Παλαμήδης εἶναι κύρια ὀνόματα τῶν ὁποίων ἡ προέλευση δὲν ἔχει ἀπόλυτο σχέση μὲ τὸν κανόνα, διότι ἔχουν ἄλλη προέλευση καὶ σύνθεση.

Ὁ Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος μὲ ἐρωτᾷ: Εἶναι ἀληθὲς ὅτι σήμερον ἡ πρόοδος ἔχει φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ σημερινὴ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς μηχανικῆς ἔχει φθάσει πράγματι στὸ κατακόρυφον. Καὶ ὁ πολιτισμὸς βρίσκεται σήμερα στὰ ὑψηλότερα ἐπίπεδα. Ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη ἀλήθεια πὼς ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος δὲν ἔχει περιωρισμένο ὕψος. Ἀσφαλῶς δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου. Ἡ ἀνθρωπότης διαρκῶς ἀνεβαίνει εἰς ὕψη ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς προόδου καὶ σὲ ἐπίπεδα πολιτισμοῦ.

28 Ὀκτωβρίου 1940

ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Ἡ ἐπέτειος ποὺ συμβολίζει τὴν ἔννοιαν τῆς θυσίας

Δὲν εἶναι λίγες, παιδιά μου, οἱ ἡμερομηνίες, ποὺ ἀποτελοῦν σταθμοὺς ἱστορικοὺς γιὰ τὴ χώρα μας. Βέβαια, ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες,ἔχουμε πολλὰ πολεμικὰ κατορθώματα, γιὰ τὰ ὁποῖα μποροῦμε νὰ εἴμαστε περήφανοι! Ἂν ἀρχίσουμε ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα, τὴν Σαλαμῖνα, τὶς Θερμοπύλες, δὲν θὰ μᾶς χωρέση ὁ στενὸς χῶρος τοῦ περιοδικοῦ μας γιὰ νὰ τὰ ἀπαριθμήσουμε. Μὰ ὑπάρχουν καὶ κάποια γεγονότα ποὺ ἔχουν ξεχωριστὴ θέση στὴν ἱστορία μας. Οἱ Θερμοπύλες π.χ. δὲν εἶναι ἕνα ἁπλὸ πολεμικὸ γεγονός! Ὅπως δὲν εἶναι ἕνα ἁπλὸ πολεμικὸ γεγονὸς ἡ τελευταία ἀντίσταση τοῦ Αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου στὶς 29 Μαΐου τοῦ 1453, ὁ χορὸς τοῦ Ζαλόγγου, τὸ «γεφύρι τῆς Ἀλαμάνας», τὰ Δερβενάκια, τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ Μεσολογγιοῦ καὶ ἡ «ἡρωϊκὴ ἔξοδο» τῶν κατοίκων τῆς ἱερῆς πόλης, τὸ «ὁλοκαύτωμα τοῦ Ἀρκαδίου» καὶ ἄλλα — πολλὰ ἄλλα — ποὺ ἀναφέρει ἡ ἱστορία μας καὶ τὰ ἔχουμε καμάρι καὶ καύχημα. Καὶ παίρνουν τὰ πολεμικὰ αὐτὰ συμβάντα ξεχωριστὴ θέση μέσα στὸ πλῆθος τῶν ἑλληνικῶν πολεμικῶν κατορθωμάτων, γιατὶ ἔχουν μέσα τους τὴν ἔννοια τῆς Θυσίας: Εἶναι ἡ θυσία ποὺ τὴν ὑπαγορεύει τὸ ἑλληνικὸ δόγμα: «Ἐλευθερία ἢ θάνατος!» Εἶναι «ἡ Ἐθνικὴ ἐλευθερία, καὶ τοῦ Χριστοῦ ἡ πίστη ἡ ἁγία» —οἱ Βωμοὶ καὶ οἱ Ἑστίες τῶν ἀρχαίων μας— γιὰ τὶς ὁποῖες ὁ Ἕλληνας πολεμάει, καὶ προτιμάει τὸ θάνατο —παρὰ νὰ τὰ χάση!

«Δι᾽ αὐτὰ τὰ δύο πολεμῶ, —τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκεία —νὰ τ᾽ ἀποκτήσω ἐπιθυμῶ —κι᾽ ἂν δὲν τὰ ἀποκτήσω— τί μ᾽ ὠφελεῖ νὰ ζήσω;», λέει καὶ ὁ παλιὸς ποιητής. Τί ἔννοια μπορεῖ νὰ ἔχη ἡ ζωὴ χωρὶς τὴν Ἐθνικὴ ἐλευθερία; Πῶς μπορεῖ νὰ ζῆ κανεὶς δοῦλος ἢ ἀνδράποδο; Κι᾽ ὁ βάρδος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας λέει: «Καλλίτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή, παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακή».

Καὶ ἀκριβῶς τὸ «ΟΧΙ» ποὺ βροντοφώνησε ὁ Βασιλιᾶς Γεώργιος Β´ καὶ ἡ Κυβέρνησή του, καὶ μαζί τους ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει ἀκριβῶς τὴν ἔννοια τῆς θυσίας: «Ἢ θὰ ζήσουμε ἐλεύθεροι, ἢ θὰ πεθάνουμε!».

Οἱ σιδερόφραχτες στρατιὲς τοῦ ἄξονα ἀλωνίζουν τὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Β. Ἀφρική! Λαοὶ μὲ ἱστορία, μὲ στρατὸ διπλάσιο καὶ τριπλάσιο καὶ δεκαπλάσιο ἀπὸ τὸ δικό μας, φοβισμένοι ἐμπρὸς στὴν γερμανικὴ μπόττα καὶ τὶς λόγχες τοῦ Μουσουλίνι, ποὺ ἀπειλεῖ νὰ καλύψη τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ πολεμικὰ ἀεροπλάνα του —παραδίνονται ὁ ἕνας ἔπειτα ἀπ᾽ τὸν ἄλλον στοὺς ἐπιδρομεῖς! Ἡ Γαλλία ἔχει συντριφτῆ! Καὶ ἡ Κεντρικὴ Εὐρώπη ἔχει παραδοθῆ!

Καὶ ἡ Ἑλλὰς περιμένει! Μὲ γαλήνη καὶ αὐτοπεποίθηση ἕτοιμη ν᾽ ἀντιμετωπίση τὴ θύελλα ποὺ ἔρχεται! Μὲ τὴν Ἐθνικὴ ἀξιοπρέπεια ποὺ τῆς ἐπιβάλλουν παραδόσεις αἰώνων! Δὲν θὰ ἀκολουθήση τὸ κακὸ παράδειγμα τῶν ἄλ-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 586)

ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΚΑΜΠΟΥΡΗΔΩΝ

Δὲν θὰ μπορέσω νὰ σᾶς δώσω οὔτε τὸ γεωγραφικὸ μῆκος, οὔτε τὸ γεωγραφικὸ πλάτος τοῦ νησιοῦ ὅπου συνέβη κάποτε ἡ ἱστορία ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ. Κι' αὐτό, γιατὶ οὔτε κι' ἐγὼ τὸ ξέρω.

Ξέρω μόνον πὼς τὸ νησὶ αὐτὸ ὑπάρχει σὲ κάποιον ὠκεανό, ἢ μπορεῖ νὰ εἶναι ἀκόμη καὶ στὴν... ξηρά, σὰν ἐκεῖνο ποὺ ζητοῦσε νὰ κατακτήση ὁ Δὸν Κιχώτης μὲ τὴν ἀχώριστη ὀρδινάντσα του, τὸν Σάντσο Πάνθα.

Ἂς μποῦμε λοιπὸν στὸ «Καράβι τῆς Φαντασίας» ποὺ θὰ μᾶς φέρη στὸ «Νησὶ τῶν Καμπούρηδων». Ἐκεῖ δὲν ἔχομε παρὰ ν' ἀκολουθήσωμε κατὰ πόδας τὸν Γιάννη - Φραγκῖσκο, τὸν κυριώτερο ἥρωα τῆς ἱστορίας μας, γιὰ νὰ ζήσωμε κι' ἐμεῖς μαζύ του τὴν παράξενη περιπέτειά του.

* * *

Ἦταν ὅμορφος καὶ καλοφτιαγμένος νέος ὁ Γιάννης - Φραγκῖσκος. Κι' αὐτὸ τὸ ἤξερε καλά! Ἔτσι, ὅταν τὸ καράβι του ἄραξε μιὰ μέρα, ὕστερα ἀπὸ μιὰ τρομερὴ τρικυμία, σ' ἐκεῖνο τὸ νησί, ἡ πρώτη του φροντίδα ἦταν τὸ πὼς νὰ φαντάξη ἢ τοὐλάχιστο νὰ κινήση τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου ποὺ κατοικοῦσε ἐκεῖ.

Βγῆκε, λοιπόν, στὴ στεριὰ καμαρωτὸς κι' ἀλύγιστος, ὀρθώνοντας τὴν ψιλὴ κορμοστασιά του.

Δὲν εἶχε κάνει λίγα βήματα, κι' ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ ἀπ' τὴ στολή του ἔμοιαζε νὰ εἶναι ναυτικός, ἦρθε ἀμέσως κοντά του καὶ τὸν ρώτησε εὐγενικά:

—Ἔχει ὁ κύριος ἀποσκευές;

Στὸ πρόσωπό του ὅμως διακρινόταν καθαρὰ κάποια ἀποστροφὴ γιὰ τὸν ξένο.

Ὁ Γιάννης - Φραγκῖσκος γύρισε καὶ τὸν κοίταξε μιὰ στιγμή, καὶ τότε παρατήρησε πὼς αὐτὸς ποὺ τοῦ μιλοῦσε ἦταν ἕνας καμπούρης. Ἐπειδὴ ὅμως, παρ' ὅλη του τὴν περηφάνεια εἶχε καλὴ καρδιά, δὲ θέλησε νὰ φορτώση τὶς βαλίτσες του σ' ἕναν ἀνάπηρο.

— Θὰ τὶς κουβαλήσω ἐγὼ ὁ ἴδιος, εἶπε. Μονάχα, ἂν θέλης, δεῖξε μου κανένα ξενοδοχεῖο ἐδῶ κοντά.

Ὁ καμπούρης ναυτικὸς προθυμοποιήθηκε νὰ τὸν ὁδηγήση στὸ καλλίτερο ξενοδοχεῖο τοῦ νησιοῦ κι' ὕστερα τὸν χαιρέτισε κι' ἔφυγε.

Ἀλλὰ πόση ἔκπληξη δοκίμασε ὁ Γιάννης - Φραγκῖσκος ὅταν εἶδε ὅτι ὁ θυρωρὸς ποὺ στεκόταν ἐμπρὸς στὴν πόρτα ἦταν κι' αὐτὸς καμπούρης. «Θὰ εἶναι φαίνεται ὁ ἀδελφὸς τοῦ ναυτικοῦ ποὺ μ' ἔφερε ἐδῶ. Μεγάλο λαχεῖο ἔπεσε στὴν οἰκογένεια»! σκέφθηκε μὲ κάποια λύπη, καὶ παράγγειλε νὰ τοῦ ἑτοιμάσουν τὸ γεῦμα.

Ἀλλὰ ἐνῶ βρισκόταν στὸ τραπέζι κι' ἔτρωγε μὲ πολλὴ ὄρεξη, παρατήρησε πάλι πὼς ὄχι μόνο ἡ ὑπηρέτρια ποὺ τοῦ σερβίριζε τὸ φαγητό του, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἄλλοι ἦταν ἐκεῖ, οἱ πελάτες, τὰ γκαρσόνια, ὡς καὶ οἱ μάγειροι ἀκόμα, ὅλοι, μὰ ὅλοι, ἦταν καμπούρηδες!

Τὸ παράξενο εἶναι, ὅτι ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος τὸν κοίταζε μὲ πολὺ μεγάλη περιέργεια.

Παράδοξο ξενοδοχεῖο, εἶπε μέσα του ὁ Γιάννης - Φραγκῖσκος. Θἄλεγε κανεὶς ὅτι ὅλοι οἱ σακάτηδες τοῦ νησιοῦ συμφώνησαν νὰ συναντηθοῦν ἐδῶ πέρα. Ἄ! δὲν ἔχει. Αὔριο θ' ἀλλάξω ξενοδοχεῖο.

Ὅλη ἡ καλή του διάθεση χάθηκε μὲ μιᾶς. Ἄφησε τὸ φαγί του στὴ μέση καὶ βγῆκε ἔξω νὰ πάρη λίγον ἀέρα. Ἔξαφνα τὸν πλησίασε μιὰ γριά, καμπούρα βέβαια κι' αὐτή, μὰ κατὰ τὰ ἄλλα ὅμοια μὲ τὶς ἄλλες γυναῖκες, δηλαδή, ἀρκετὰ φλύαρη, καὶ περίεργη.

Οἱ ἐρωτήσεις ἔδιναν κι' ἔπαιρναν: ἀπὸ ποῦ ἐρχόταν; Ποῦ πήγαινε; Τί ἦταν; Γιατὶ ἦρθε στὸ νησί; Ὅταν τέλος, ἱκανοποίησε τὴ περιέργειά της, τὸν περιεργάστηκε ἀπ' τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια μ' ἕνα βλέμμα συμπόνιας καὶ τοῦ εἶπε:

—Καὶ δὲν μοῦ λές, παλληκάρι μου, εἶναι πολὺς καιρὸς πού... ποὺ εἶσαι ἔτσι;

—Πῶς ἔτσι; ρώτησε ἔκπληκτος ὁ Γιάννης, προσπαθώντας νὰ ἐξηγήση τὸ συμπονετικὸ βλέμμα τῆς γριᾶς. Τί ἐννοεῖς δηλαδή;

—Νά... θέλω νὰ πῶ... ἀπὸ πότε τὄπαθες αὐτό; ξανάπε ἡ γριὰ ἀγγίζοντας ἐλαφρὰ τὴν πλάτη καὶ τὸ στῆθος τοῦ νέου.

—Ἔτσι ἤμουν πάντα, ἀπάντησε ἐκεῖνος μὲ μεγαλύτερη ἔκπληξη, ἐνῶ συγχρόνως ἐπιθεώρησε μὲ μιὰ ματιὰ τὸν ἑαυτό του κι' ἔμεινε ἀπόλυτα ἱκανοποιημένος ἀπ' τὴν ὡραία του κορμοστασιά.

—Ἄ! Ὥστε τὄχει ἀπὸ γεννητᾶτα του, μονολόγησε ἡ γριά. Κακόμοιρο παιδί, πρόσθεσε κινῶντας τὸ κεφάλι της μὲ οἶκτο.

—Θἆναι σίγουρα τρελλή, σκέφθηκε ὁ Γιάννης — Φραγκῖσκος καὶ βιάσθηκε ν' ἀπομακρυνθῆ.

Ἔκανε ἕναν περίπατο. Ἀπ' ὅπου κι' ἂν πέρασε, ὅμως, δὲν συνάντησε παρὰ καμπούρηδες. Νέοι, γέροι, γυναῖκες παιδιά, ὅλοι εἶχαν κι' ἀπὸ μιὰ καμπούρα!

—Θὰ ὀνειρεύωμαι, εἶπε μέσα του ὁ νέος. Φαίνεται πὼς σ' αὐτὸ τὸ μέρος ἔπεσε... ἐπιδημία καμπούρας! Σίγουρα ὁ ἕνας θὰ κολλάη ἀπ' τὸν ἄλλο! Ἂς πάω κι' ἀλλοῦ.

Φώναξε γρήγορα ἕναν ἀμαξᾶ—καμπούρη φυσικὰ— γιὰ νὰ κάμη ἕναν γύρο στὸ νησί. Ἀλλὰ ἡ ἔκπληξή του ἦταν μεγάλη ὅταν, καθὼς ἀνέβαινε στὸ ἀμάξι παρατήρησε πὼς ἀντὶ γιὰ ἄλογο εἶχαν ζέψει ἐκεῖ μιὰ... καμήλα!

—Ποῦ θὰ πάω τὸν κύριο; ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον ὁ ἀμαξᾶς. Στὸ νοσοκομεῖο;

—Τί; Στὸ νοσοκομεῖο; ἔκανε ὁ Γιάννης. Ὄχι. Θέλω νὰ γυρίσω τὸ νησί.

Ὁ ἀμαξᾶς μουρμούρισε συγκαταβατικὰ ἕνα «μάλιστα», ἔτσι ὅπως ὅταν παραδεχόμαστε κάτι γιὰ νὰ μὴ χαλάσωμε τὸ χατήρι σ' ἕναν ἄρρωστο, ἔδωσε μιὰ καμτσικιὰ στὴν καμήλα καὶ τὸ ἀμάξι ξεκίνησε.

Πέρασαν ἀπὸ πολλοὺς δρόμους, ἀλλὰ παντοῦ, ὅπου καὶ νὰ γύριζε κανεὶς τὸ μάτι του, ἔβλεπε τὸ ἴδιο θέαμα: ἀνθρώπους μὲ καμποῦρες μπρὸς ἢ πίσω ἢ καὶ τὰ δύο μαζύ. Ἀκόμα καὶ ἡ κυρτὲς στέγες τῶν σπιτιῶν καὶ τὰ γύρω βουνὰ ἔδιναν τὴν ἐντύπωση πελώριας καμπούρας.

—Νὰ τὸ παλάτι, εἶπε κάποια στιγμὴ ὁ ἀμαξᾶς.

Κι' ἔδειξε στὸν Γιάννη ἕνα μεγάλο κτίριο ποὺ φαινόταν σὰν νἄσκυβε κάτω ἀπ' τὸ βάρος ἑνὸς πελώριου χρυσοῦ θόλου.

—Μπά; Ἔχετε καὶ βασιλιᾶ; ρώτησε παραξενεμένος.

—Βεβαιότατα ἔχουμε. Εἶναι ὁ Πούφ ὁ Α΄.

—Καὶ δὲ μοῦ λές, φίλε μου, ἐξακολούθησε ὁ Γιάννης — Φραγκῖσκος, εἶναι κι' ὁ βασιλιᾶς Πούφ... ἔχει... εἶναι, τέλος πάντων... καμπούρης;

Τὴν τελευταία λέξη τὴν πρόφερε μὲ χαμηλὴ φωνή, ποὺ μόλις ἀκούστηκε.

—Καμπούρης; φώναξε ὁ ἄλλος καὶ τὰ μάτια του ἄστραψαν ἀπὸ περηφάνεια. Μά, καὶ βέβαια! Εἶναι ὁ ὀμορφότερος ἄνδρας σ' ὅλο τὸ νησὶ κι' ἡ καμπούρα του εἶνα διπλάσια ἀπ' τὴ δική μου.

Ὁ νέος κοίταξε μ' ἀποστροφὴ τὴ ράχη τοῦ ἀμαξᾶ.

—Ναί, συνέχισε ἐκεῖνος μὲ κάποια λύπη στὴ φωνή του, ἐγὼ δὲν ἔχω παρὰ μιὰ καμπουρίτσα. Ἀλλὰ τί νὰ κάνης; Ὑπάρχουν καὶ χειρότερα στὸν κόσμο, πρόσθεσε καρφώνοντας τὰ μάτια του στὴν πλάτη τοῦ νέου.

—Πήγαινέ με σὲ κανένα θέατρο, εἶπε ὁ Γιάννης νευριασμένος γιὰ νὰ δώση ἕνα τέλος στὴ δυσάρεστη συνομιλία.

—Λυποῦμαι, ἀλλὰ δὲν θὰ μπορέσω, κύριε.

—Μπά; Καὶ ὁ λόγος;

—Ἡ «πριμαντόνα» μας εἶναι τόσο εὐαίσθητη, ὥστε θὰ μποροῦσε νὰ λιποθυμήση μόλις θ' ἀντίκρυζε τὸν κύριο. Καὶ καταλαβαίνετε. Θὰ σταματήση ἀμέσως ἡ παράσταση.

—Τί σημαίνει αὐτό; Γιατὶ θὰ λιποθυμήση ἅμα δῆ ἐμένα; ρώτησε ὁ Γιάννης μ' ἀπορία.

Ὁ ἄλλος δὲν ἀπάντησε, ἀλλὰ τὸ βλέμμα του καρφώθηκε μὲ μεγαλύτερη ἐπιμονὴ στὴν πλάτη τοῦ νέου.

—Ὥρα εἶναι νὰ μὲ πῆς καὶ στραβοκάνη, φώναξε ἀγανακτισμένος ὁ Γιάννης— Φραγκῖσκος.

—Δὲν θὰ ἐπέτρεπα στὸν ἑαυτό μου νὰ πῆ τί σκέπτεται, εἶπε ὁ ἄλλος μὲ ἀναίδεια.

Τὰ πράγματα θἄπαιρναν ἄσχημη τροπή, ἂν ἐκείνη τὴ στιγμὴ κάποιος δὲν ἔκανε νόημα τοῦ ἀμαξᾶ νὰ σταματήση.

Ἦταν ὁ Δήμαρχος τοῦ τόπου, ἕνα κοντό, καμπούρικο γεροντάκι.

—Γιατὶ στενοχωρεῖς ἔτσι τὸν ξένο μας; εἶπε αὐστηρὰ στὸν ἀμαξᾶ.

Ὁ Γιάννης κατέβηκε ἀμέσως κάτω καὶ θέλησε νὰ τὸν εὐχαριστήση, ἀλλὰ ἐκεῖνος τὸν διέκοψε:

—Δὲν φταῖτε ἐσεῖς ἂν ἔτσι σᾶς ἔκανε ὁ Θεός, εἶπε κουνώντας φιλοσοφικὰ τὸ κεφάλι! Ντροπή σου νὰ λυπήσης τόσο τὸν κύριο! πρόσθεσε γυρίζοντας στὸν ἀμαξᾶ.

—Ἀλλὰ... ἔκανε ὁ Γιάννης — Φραγκῖσκος, πνιγμένος ἀπὸ ἀγανάκτηση.

Ὁ Δήμαρχος δὲν τὸν ἄφησε νὰ τελειώση τὴ φράση του.

—Τί τὰ θέλεις, δυστυχισμένο μου παιδί, εἶπε, στὴ χώρα τῶν καμπούρηδων ἴσια πλάτη δὲν γίνεται ποτὲ δεκτὴ μ' ἐνθουσιασμό. Πρέπει νὰ τὸ πάρης ἀπόφαση. Ἴσως ὅμως νὰ ὑπάρχη κάποιο φάρμακο καὶ γιὰ σένα. Ξέρεις εἶμαι λιγάκι καὶ γιατρός, ὥστε...

Ἀλλὰ ὁ Γιάννης δὲ στάθηκε ν' ἀκούση περισσότερα. Ὕστερα ἀπὸ λίγο μπῆκε σ' ἕνα παπλωματάδικο, ὅπου ἀγόρασε δύο μεγάλα πακέτα μαλλί. Ἀπὸ ἐκεῖ ἔτρεξε ἴσια στὸ ξενοδοχεῖο του, κλειδώθηκε στὴν κάμαρά του καὶ δὲ βγῆκε παρὰ τὴν ἄλλη μέρα τὸ μεσημέρι.

Ὅταν ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του στὴν τραπεζαρία, ὅλων τὰ μάτια στηλώθηκαν ἀπάνω του μὲ θαυμασμό. Τί μεταμόρφωση ἦταν αὐτή! Οἱ ὦμοι εἶχαν ἀνέβει πιὸ ψηλὰ ἀπ' τὸν λαιμό του καὶ στὴ ράχη του εἶχε μιὰ πελώρια καμπούρα.

—Τί ὅμορφος νέος! εἶπαν σιγὰ δύο νέες κυρίες ποὺ ἔτρωγαν ἐκεῖ.

Στὸ θέατρο, ὅπου πῆγε, τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, τοῦ ἔγινε ἡ καλλίτερη ὑποδοχή. Ἡ γυναῖκες τοῦ χαμογελοῦσαν, οἱ ἄνδρες τὸν κοίταζαν μὲ ζήλεια κι' ἡ πρωταγωνίστρια τοῦ ἔκανε τὴν πιὸ βαθειά της ὑ-

πόκλιση. Δύο καμπούρες! Δὲν εἶναι ἀστεῖα!

—Ἀχ, πόσο καμπούρης εἶναι! σιγοψιθύριζαν ἀπὸ παντοῦ μὲ θαυμασμό.

Ἐκεῖνος ὅμως ἔμεινε ψυχρὸς κι' ἀδιάφορος. Σκεπτόταν πὼς ἂν συνέβαινε κάτι ἀπρόοπτο νά, λόγου χάρη, ἂν ἔπιανε ξαφνα φωτιὰ καὶ καίγονταν οἱ καμποῦρες του, δὲν θὰ ἦταν πάλι, παρὰ ὁ «ἴσιος Γιάννης», καὶ θἄχανε μὲ μιᾶς ὅλη τη συμπάθεια ποὺ εἶχε ἀποκτήσει.

Εἶχε μετανοιώσει ποὺ ἦρθε ἐκεῖ καὶ σηκώθηκε νὰ φύγη χωρὶς νὰ περιμένη τὸ τέλος. Ἀλλὰ ὅταν ἔφθασε στὴν πόρτα ἀναγκάσθηκε νὰ σταματήση γιὰ νὰ κάνη τόπο σὲ μιὰ νέα μαυροφορεμένη γυναῖκα, ποὺ ἔμπαινε ἐκείνη τη στιγμὴ συνοδευομένη ἀπὸ ἄλλες γυναῖκες τὸ ἴδιο μαυροφορεμένες. Στάθηκαν μπροστὰ σ' ἕνα σκοτεινὸ θεωρεῖο ποὺ ἦταν γύρω-γύρω κλεισμένο μὲ πυκνὰ κάγκελλα, ἡ πόρτα ἄνοιξε ἀπὸ μέσα κι' ὅλη ἡ συνοδεία γλύστρησε βιαστικὰ ἐκεῖ, σὰν νάθελε νὰ χαθῆ ἀπ' τὰ μάτια τοῦ κόσμου.

—Ποιὲς εἶναι αὐτές; ρώτησε ὁ Γιάννης Φραγκῖσκος κάποιον ποὺ στεκόταν δίπλα του.

—Πῶς, δὲν ξέρετε; Ἄ, ναί! Εἶστε ξένος. Εἶναι ἡ πριγκίπισσα Μίνα, ἡ κόρη τοῦ βασιλιᾶ Πούφ.

—Πῶς; Πριγκίπισσα; ἀπόρησε ὁ νέος. Θἄλεγε κανεὶς πὼς συνώδευαν μᾶλλον κανέναν... κατάδικο! Αὐτὲς οἱ κυρίες τὴν ἔρριξαν κυριολεκτικὰ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ κλειστὸ κλουβί.

—Πραγματικά, ἔτσι ἔκαναν, στέναξε ὁ ἄλλος. Ἡ πριγκίπισσα Μίνα εἶναι τόσο ἄσκημη, τόσο κακοφτιαγμένη! Ἕνα τέρας!...

—Τί ἔχει, λοιπόν; Κι' ὅμως μοῦ εἶπαν πὼς εἶναι ἡ μονάκριβη κόρη τοῦ βασιλιᾶ.

—Ὄχι, δόξα τῷ Θεῷ, ὁ βασιλιᾶς Πούφ ἔχει καὶ γυιό. Τὸν πρίγκιπα Πάφ, ποὺ εἶναι τὸ καμάρι τοῦ λαοῦ. Δὲν ἔχει κλείσει ἀκόμα τὰ 15 του χρόνια, κι' ὅμως σᾶς βεβαιώνω, κύριε, πὼς εἶναι τόσο καμπούρης ὅσο σεῖς κι' ἐγώ. Ὅσο γιὰ τὴν πριγκίπισσα; Καλλίτερα νὰ μὴ τὸ σκέπτεται κανείς... Ἡ ράχη της εἶναι τόσο ἴσια, σὰν τὴ παλάμη τοῦ χεριοῦ μου! Γι' αὐτὸ δὲν παρουσιάζεται ποτὲ σὲ καμμιὰ τελετή.

—Δυστυχισμένο κορίτσι! ἔκανε μὲ λύπη ὁ Γιάννης, κι' ἀναλογίσθηκε τί μαρτύριο θὰ ἦταν γιὰ τὴν πριγκίπισσα νὰ βρίσκεται ἀνάμεσα σὲ τόσους καμπούρηδες!

—Ἀλήθεια, κακόμοιρο κορίτσι! συμφώνησε κι' ὁ ἄλλος.

—Μένει στὸ παλάτι; ξαναρώτησε ὁ Γιάννης.

—Ἄ ὄχι. Θὰ ἦταν πολὺ λυπηρὸ θέαμα γιὰ τὴν Μεγαλειότητά του. Μένει σ' ἐκεῖνο τὸ πέτρινο σπίτι μὲ τὸν κῆπο, ποὺ εἶναι κοντὰ στὸ φάρο. Θὰ φύγη τώρα πρὶν τελειώση τὸ θέατρο γιὰ νὰ μὴ τὴν δῆ κανένας. Ἔξυπνος ἄνθρωπος ὁ θεατρώνης, πρόσθεσε χαμογελώντας, φροντίζει νὰ μὴ χάση τοὺς πελάτες τους.

***

Δυὸ ὧρες ἀργότερα, ὁ Γιάννης — Φραγκῖσκος βρισκόταν ἐμπρὸς στὸ σπίτι τῆς πριγκιπίσσας. Σκαρφάλωσε τὸν τοῖχο καὶ πήδησε μέσα στὸν κῆπο χωρὶς νὰ τὸν ἀντιληφθῆ κανένας. Οὔτε φύλακας, οὔτε κὰν σκύλος ὑπῆρχε ἐκεῖ γιὰ νὰ φυλάη τὴν πριγκίπισσα. Ἔτσι, προχώρησε ἀνενόχλητος κι' ἀνέβηκε τὴ σκάλα.

Μέσα σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα εἶδε τὴν πριγκίπισσα νὰ κάθεται ὁλομόναχη μὲ τὸ πρόσωπο κρυμμένο στὰ χέρια καὶ νὰ κλαίη. Ἀλλὰ καθὼς ἄκουσε τὸν κρότο ἀπ' τὰ βήματά του, πετάχθηκε ξαφνιασμένη καὶ ἦρθε πρὸς τὸ μέρος του.

—Τί ζητάτε ἐδῶ; τὸν ρώτησε, κι' ἡ φωνή της ἦταν τόσο γλυκειὰ σὰν ἀσημένιο κουδουνάκι.

—Πριγκίπισσά μου, εἶπε ὁ Γιάννης — Φραγκῖσκος θαμπωμένος ἀπ' τὴν ὀμορφιά της, συγχωρέσέ με ποὺ πῆρα τὸ θάρρος νἄρθω ἐδῶ. Σὲ εἶδα ἀπόψε στὸ θέατρο κι' ἔμαθα πόσο δυστυχισμένη εἶσαι. Ἐγὼ δὲν εἶμαι, βέβαια, πρίγκιπας, ἀλλὰ κατάγομαι ἀπὸ εὐγενικὴ γενιά. Ἂν δεχθῆς νὰ γίνης γυναῖκα μου θὰ εἶμαι σ' ὅλη τη ζωή μου ὁ πιστός σου δοῦλος.

—Δὲν μὲ νοιάζει ἂν δὲν εἶσαι πρίγκιπας, ἀπάντησε ἐκείνη, καὶ δὲν θὰ εἶχα ἀντίρρηση γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ λές, ἀλλά... δὲν μπορῶ νὰ δεχτῶ. Ἄχ, κύριε, δὲν εἶμαι... καμπούρα! πρόσθεσε στὸ τέλος μὲ λυγμούς.

—Τόσο τὸ καλλίτερο, πριγκίπισσά μου, τὴ διέκοψε ὁ Γιάννης, κι' ἂν μοῦ ἐπιτρέπης θὰ καταθέσω κι' ἐγὼ στὰ πόδια σου τίς... καμποῦρες μου μαζὶ μὲ τὴν καρδιά μου.

Καὶ λέγοντας αὐτά, ἔπεσε γονατιστὸς μπροστά της, τράβηξε τὸ σακκάκι του, ὅπου μέσα ἦταν ραμμένες οἱ «καμποῦρες» καὶ τὶς ἔρριξε μπροστά της.

Ἐκείνη κόντεψε νὰ τρελλαθῆ ἀπ' τὴ χαρά της.

—Καὶ τώρα ἂς φύγωμε ἀμέσως ἀπὸ δῶ, εἶπε ὁ Γιάννης. Τὸ καράβι ποὺ μ' ἔφερε θὰ μᾶς πάη κατ' εὐθεῖαν στὴν πατρίδα μου.

Ἡ πριγκίπισσα δὲν κάθησε νὰ πολυσκεφθῆ. Κρεμάσθηκε χαρούμενη στὸ μπράτσο τοῦ νέου ποὺ θὰ τὴν ὡδηγοῦσε τώρα πρὸς τὴν εὐτυχία.

***

Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἔγιναν οἱ γάμοι τους.

Ἡ Μίνα, ποὺ δὲν ἦταν πιὰ πριγκίπισσα, ζοῦσε τώρα εὐτυχισμένη μαζὶ μὲ τὸν ἄνδρα της καὶ τὰ δυό τους παιδιά, ποὺ ἀπόκτησαν ἀργότερα. Μὲ ἔκπληξη ἔβλεπε ὅτι ὑπάρχουν καὶ χῶρες ὅπου μπορεῖ νὰ ζήση κανεὶς καλὰ δίχως νὰ εἶναι καμπούρης.

Ὅσο γιὰ τὸν Γιάννη — Φραγκῖσκο, ἡ περιπέτειά του ἐκείνη στὸ νησί, τὸν δίδαξε ν' ἀντιμετωπίζη φιλοσοφικὰ τὴν ἀνθρώπινη κακία καὶ κουταμάρα καὶ νὰ παραδέχεται τὸν κόσμο ἔτσι ὅπως εἶναι, χωρὶς νὰ θέλη νὰ ἀποδείξη ὅτι αὐτὸς μονάχα εἶναι ὁ ἴσιος κι' ὁ σωστός, γιατὶ ἀλλοιῶς μόνο γελοῖος γίνεται καὶ τίποτα δὲν καταφέρνει.

Ἔτσι, ὁ Γιάννης — Φραγκῖσκος πάντα ἔχει στὸν νοῦ του ὅτι:

Στῶν καμπούρηδων τὴ χώρα
Βλέπουν μὲ κακὸ τὸ μάτι
ὅποιον θέλει νὰ τοὺς δείξη
ὅτι ἔχει... ἴσια πλάτη.

Φ. Μ.
(Διασκευὴ ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ)

ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΡΥΦΕΣ ΤΟΥ "ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ,,

ΣΤ' ΑΓΝΩΣΤΟ!

Οἱ παλιοὶ πεθαίνουν κι' οἱ νιοὶ γερνοῦν μὲ τὴν ἴδια ἔννοια.
Μ. Μαλακάσης

Στ' ἀγνώστου τὸν ὠκεανὸ
στὴν ἀπεραντοσύνη
μιὰ βάρκα κεῖ μὲ τὸν ἀφρὸ
παίζει, γλυστρώντας σὰν δελφίνι.

Μὲ τὴ ματιὰ στοχαστικιὰ
λεβέντης νιὸς λάμνει μὲ βιάση..
ὤ, στὸ λιμάνι ποὺ γλυκὰ
τὸ πλέκει μ' ὄνειρα θὰ φθάση;...

Περνάει ὁ νοθευτὴς καιρὸς
χιονίστηκε... κι' ὅμως προσμένει!
ἀχεῖ — γέλιο —, ψιθυρισμὸς
σ' ἕνα κουφάρι π' ἀπομένει...

Τὰ ὄνειρα τὰ νεανικὰ
π' ἔπλαθε στὸ γαλάζιο κῦμα
γίναν ἀφροί, ὤ συμφορά!
ὤ τῆς ζωῆς διαβάτη κρῖμα!

ΘΕΟΠΟΥΛΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

«ΦΥΓΗ»

Νὰ σκέπτομαι ὅλο τη φυγὴ
μὲ καλοτάξιδη γαλέρα
νὰ σκέπτομαι ὅλο τη φυγὴ
σὲ μιὰ φιλόξενη ἄλλη γῆ
κάποια ἀνοιξιάτικη ἡμέρα....

Ν' ἀνθίζη ὁ πόθος μου ὁ κρυφὸς
σὰν ρόδο μέσα σὲ μιὰ γλάστρα
ν' ἀνθίζη ὁ πόθος μου ὁ κρυφὸς
καὶ νὰ γεμίζω ἀπ' ὥνα φῶς
λαμπρότερο κι' ἀπ' τ' ἄστρα...

Ν' ἁπλώνω ὡς πέρα τὰ φτερὰ
πάνω στ' ὁρίζοντα τ' ἀσήμια
ν' ἁπλώνω ὡς πέρα τὰ φτερὰ
ἔχοντας μπρός μου τη χαρὰ
καὶ πίσω μου σωρὸ συντρίμμια...

Νὰ πλέω σὲ πέλαο γαλανὸ
μὲ γύρω ἀσάλευτη γαλήνη
νὰ πλέω σὲ πέλαο γαλανὸ
καὶ νὰ θωρῶ μόνο οὐρανὸ
ὡς ποὺ τὸ βλέμμα μου νὰ σβύνη...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΘΕΟΦΙΛΑΚΟΣ
(Σπάρτη)

«ΘΕΡΜΑΣΤΡΕΣ»

«Παράπονο ἀπ' τὸ βυθό».

Χρυσαυγὲς μαγικές, ὀνειρόθωρα πλάτια
πολιτεῖες θαμπὲς ποὺ διαβαίνετ' ἀγάλια...
σμαραγδένια νησιά, φιδωτὰ περιγιάλια...
λιοπερέχυτα νέφη στ' οὐρανοῦ τὰ παλάτια...
«Ὤ καὶ μεῖς τῆς Ζωῆς τὸ γλυκὸ παραμύθι
νοσταλγοῦμε κλειστοὶ στὰ μετάλλινα βύθη».

Δειλινὰ πορφυρένια καὶ σμαλτόχυτα βράδυα
ἰσκιωμένες πλαγιὲς ποὺ σκορπίζεται γύρω
σιγοθρόϊσμα σκοίνου, ἀσφοδέλων τὸ μῦρο
καὶ ἀνάσα βουνήσια μ' ἁπαλὰ γλυκοχάδια...
«Ὤ καὶ μεῖς τῆς Ζωῆς τὸ γλυκὸ παραμύθι
νοσταλγοῦμε κλειστοὶ στὰ μετάλλινα βύθη».

Πόθοι τόσοι μᾶς καῖνε σὰν αὐτὰ τὰ «καζάνια»
ποὺ ξεφτιοῦνται θαρρεῖς στὴν φριγμένη τους (ἄχνα
καὶ βραχνὰς τρομερὸς μᾶς ὀργώνει τὰ σπλά-(χνα
μὴ θωρῶντας ποτὲ τ' ἀχνογάλαν' οὐράνια...
«Ὤ καὶ μεῖς τῆς Ζωῆς τὸ γλυκὸ παραμύθι
νοσταλγοῦμε κλειστοὶ στὰ μετάλλινα βύθη».

ΠΑΝΟΣ ΑΣΙΝΑΙΟΣ
(Ναύπλιον)

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Σὰν θὰ πλένη τοῦ ὑπόστεγου τὶς παλιὲς τὶς (λαμαρίνες
Τοῦ συγνέφου κάθε δάκρυ
Τότε πιὰ κανεὶς θὰ νοιώση πὼς φθινόπωρο (σημώνει
χρυσωμένο ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη.
Τότε πιὰ κανεὶς θὰ νοιώση τὴν ψυχή του πιὸ (θλιμμένη
νὰ πηγαίνη πρὸς τὰ κεῖ
Ὅπου καθ' ἄνθρωπου σῶμα εἶπ' ἡ μοῖρα νὰ (πηγαίνη
Σὰν θὰ φτάση ἡ ὥρ' αὐτή.

ΕΡΓΕΝΗΣ

ΜΟΝΑΞΙΑ

Τῆς ὑγρῆς φυλακῆς μου ταπεινὸ καντηλέρι
στὰ ἐρείπια ποὺ μείνανε — τῆς ὀδύνης μου (ταῖρι —
στὰ συντρίμμια ποὺ ἄφησε ἡ φοβερὴ καται-(γίδα
χύνει γύρω τρεμόσβυστη τὴ χλωμή του ἀχτίδα.
Μ' ἁπαλὸ φιδογλύστρημα στῆς ψυχῆς μου τὰ (βάθη
στοῦ κελλιοῦ μου τὰ ἄδυτα ποὺ ἡ γαλήνη ἐ-(χάθη
προσπαθεῖ στὰ καρδιόφυλλα σιωπηλὰ νὰ δια-(βάση
τῆς ψυχῆς μου τὰ ὄνειρατα, τὴν αὐγὴ π' ἔχω (χάσει.
Ἀπ' τὰ νέφη τοῦ ὁρίζοντα ξεπροβάλλει στὴ (φύση
ἡ σελήνη παρήγορη ἁπαλὰ νὰ φιλήση
τὶς σκιὲς στὰ φυλλώματα καὶ τὰ κάλλη τοῦ (κόσμου
μιὰ γαλήνη ἀπέραντη ἐξεχύθη ἐμπρός μου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΜΠΑΡΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
(Κυπαρισσία)

ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΔΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὰ παιδιὰ τοῦ 40

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἐλᾶτε νὰ προσκαλέσωμε σήμερα στὴ συντροφιά μας μερικὰ παιδάκια ἐκείνου τοῦ δοξασμένου καιροῦ ποὺ ἡ Ἑλλάδα μας εἶχε νικήσει, στὰ Βορειοηπειρώτικα βουνά, μιὰ μεγάλη αὐτοκρατορία: Τοὺς Ἰταλοὺς ποὺ ξεχύθηκαν νὰ σκλαβώσουν τὸν τόπο μας. Θὰ τὴν ἔχετε βέβαια ἀκούσει αὐτὴ τὴν ἡρωϊκὴ ἱστορία ποὺ κάθε χρόνο γιορτάζετε στὸ σχολεῖο σας μὲ τραγούδια καὶ μὲ σημαῖες ποὺ τὶς στολίζει τὸ «Ὄχι».

Λοιπὸν ἂς ὑποδεχτοῦμε ἕνα δυὸ παιδάκια ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ποὺ θὰ μᾶς μιλήσουν γιὰ κεῖνο τὸ δοξασμένο ἀγῶνα ποὺ δόξασε τὴν Ἑλλάδα. Νά τον, ποὺ ἔρχεται πρῶτος πρῶτος, μὲ τὸ ταγαράκι στὸν ὦμο, ὁ Νάσος Ρίσκας. Εἶναι ἕνα ἀγόρι τῆς Πίνδου ὡς δέκα χρονῶν ποὺ καθόταν κοντὰ στὸ διοικητήριο τοῦ στρατοῦ. Μιὰ μέρα λοιπόν, ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὶς νίκες τοῦ στρατοῦ μας, πάει καὶ βρίσκει τὸ διοικητή.

— Δός μου κι' ἐμένα ἕνα τουφέκι, τοῦ λέει, ἕνα τουφέκι κοντόκανο θέλω νὰ πολεμήσω μαζί σου.

Ὁ διοικητὴς γέλασε καὶ χαϊδεύοντας τὸ Νάσο τοῦ εἶπε.

— Θέλεις νὰ σκοτώσης Ἰταλοὺς ἢ νὰ κάμης καλὸ στὴν πατρίδα σου, Νάσο;

— Γιὰ τὴν πατρίδα μου θέλω νὰ πολεμήσω, ἀποκρίθηκε τὸ παιδί.

— Μὰ δὲν πολεμοῦν, Νάσο μου ὅλοι οἱ στρατιῶτες. Γιὰ δές; Νά, αὐτοὶ ἐδῶ, μαγειρεύουν, οἱ ἄλλοι περιποιοῦνται τοὺς πληγωμένους, αὐτὸς ἐδῶ πάει τὰ μηνύματα. Ξέρεις ἀλήθεια τὰ μονοπάτια, μικρέ;

— Ἄκου, λέει, ἀπάντησε τὸ παιδί, ὅλα τὰ ξέρω νεράκι. Περπατῶ καὶ τὴ νύχτα καὶ δὲ φοβᾶμαι.

— Ἔ, μὰ τότε τὸ ὅπλο δὲ σοῦ χρειάζεται, πιτσιρῖκο τοῦ εἶπε ὁ διοικητής. Θὰ βοηθᾶς τὸ Γιώργη ποὺ θἆναι ἀγγελιαφόρος δικός μου. Θὰ τὸν πηγαίνης ἀπὸ τὰ σύντομα μονοπάτια, νὰ δίνετε τὰ μηνύματα στὰ χωριὰ καὶ στὰ τάγματα ποὺ φυλᾶνε τὶς κορυφές.

Ὁ Νάσος χύθηκε τότε στὸ λαιμὸ τοῦ διοικητῆ καὶ τὸν φίλησε. Παρ' ὀλίγο μάλιστα νὰ τὸν ρίξη κάτω. Τόση ὁρμὴ εἶχε βάλει. Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα ὁ Νάσος Ρίσκας ἔγινε ἀπ' τοὺς καλλίτερους συνδέσμους τοῦ στρατοῦ. Πληγώθηκε μάλιστα μιὰ φορὰ ποὺ πῆγε ἕνα μήνυμα σ' ἕνα σῶμα ποὺ πολεμοῦσε. Γι' αὐτὸ τοῦ ἔδωκαν καὶ παράσημο.

Νά τώρα κι' ἡ Μαρίτσα. Εἶναι ὀκτὼ χρονῶν — ἦταν δηλαδὴ τότε γιατὶ τώρα εἶναι κοτζὰμ κοπέλλα — καὶ τὰ χεράκια της εἶχαν τρυπήσει ἀπ' τὶς βελόνες νὰ πλέκη πουλόβερ καὶ κασκὸλ γιὰ τοὺς στρατιῶτες. Νά κι' ὁ μικρὸς ἀδελφός της, ὁ Νῖκος, ποὺ κρατοῦσε στὰ χεράκια του τὸ νῆμα ποὺ τύλιγε ἡ γιαγιά, γιὰ τὸ πλέξιμο. Νά κι' ἡ Βιολέττα ποὺ ἔγραφε γράμματα μὲ τὶς συμμαθήτριές της γεμᾶτα εὐχὲς καὶ χαρούμενα νέα γιὰ κείνους ποὺ πολεμοῦσαν.

Ἔτσι δούλεψαν τότε, παιδιά μου, μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ νίκησαν τοὺς ἐχθρούς μας καὶ δόξασαν τὴν Ἑλλάδα. Γι' αὐτὸ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἥρωες, ἂς τιμήσουμε σήμερα καὶ τὰ ἡρωϊκὰ παιδιὰ τοῦ 1940.

Μὲ ἀγάπη

Ἡ Γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ λιοντάρι

Ἡ γριὰ Βάβω διηγεῖται στὰ ἐγγονάκια της τὴν παραμονὴ στὶς 28 Ὀκτωβρίου:

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν μιὰ στάνη. Ὁ τσοπάνης, τὰ τσοπανόπουλα καὶ τὰ ζωντανὰ ζοῦσαν εὐχαριστημένα...

Τὰ πρόβατα ἔβρισκαν ἄφθονο τὸ χορταράκι τους καὶ οἱ πιστικοὶ εἶχαν μὲ τὴ σειρά τους μπόλικο γάλα, τυρὶ καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ ποὺ ὁ Θεὸς δίνει στὸν ἄνθρωπο, καὶ περνοῦσαν τὶς μέρες τους, χωρὶς νὰ γίνωνται κανενὸς βάρος, χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦν τοὺς γείτονές τους μὲ τοὺς ὁποίους εἶχαν πάντα φιλικὲς σχέσεις!

Καὶ ζοῦσαν ἥσυχοι γιατὶ ὁ σκύλος τους, Στράτο τὸν ἔλεγαν — μὴ σᾶς φανῇ καὶ πολὺ παράξενο τ' ὄνομά του — φύλαγε τὴ στάνη καὶ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ πλησιάση καὶ νὰ κάμη κακὸ στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὰ πρόβατα...

Μὰ τὸ λιοντάρι δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάση βλέποντας τὴν εὐτυχία τους:

Θὲ νὰ τοὺς δείξω, τώρ' ἐγὼ
Δὲν θὰ χαροῦνε τὰ δικά τους.
Θὰ τοὺς τὰ κάμω ρημαδιό.
Δὲν λογαριάζω χίλιους Στράτους.

Καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ στάνη τὸ λιοντάρι, ποὺ ἂν εἶχε χέρια θὰ τὰ ἔτριβε μὲ εὐχαρίστηση, ἀποφασισμένο νὰ μπῆ μέσα καὶ νὰ ἀλωνίση! Δὲν μποροῦσε νὰ βλέπη εὐτυχισμένη μιὰ στάνη καὶ τὸ τσοπανόσκυλο νὰ πιστεύη πὼς ἦταν μεγάλος καὶ τρανὸς φύλακας τῆς στάνης του: Καὶ καθὼς προχωροῦσε τραγουδοῦσε:

Τὸ λιοντάρι τώρα φτάνει
Ἄχ ἀλλοίμονο στὴ στάνη
Προβατάκι, Λιόντα, φάτο
Ἄχ κακὸ ποὺ σοῦ 'ρθε Στράτο!

Τὸ τσοπανόσκυλο ὅμως, πῆρε χαμπάρι γιὰ τὸν κίνδυνο ποὺ ἀπειλοῦσε τὴ στάνη του... Μὰ δὲν ἦταν ἀπὸ τὰ σκυλιὰ ποὺ τὰ χάνει καὶ βάνει «τὴν οὐρὰ κάτω ἀπὸ τὰ σκέλη του»:

Σὲ πῆρα λιοντάρ'
Νὰ ξέρης χαμπάρ'!
Νὰ δῆς τί θὰ πάθ'
Ὁ νιὸς Γολιάθ.
Ἀπ' τὸ Δαυὶδ τῆς Στάνης
Λιοντάρι θὰ πεθάνης!

Ἄρχισε ν' ἀλυχτάη καὶ πῆρε τὴ θέση του κοντὰ στὴν πόρτα τῆς στάνης καὶ περίμενε... Σὲ λίγο ἄκουσε ἕνα θόρυβο ποὺ ζύγωνε! Ξερόκλαδα ἔσπαζαν καὶ τὸ λιοντάρι βρυχόταν τόσο δυνατὰ ποὺ προκαλοῦσε τὸν τρόμο σ' ὅλο τὸν τόπο!

Μόνο ὁ Στράτος δὲν φοβόταν!... Μὰ καὶ τὰ πρόβατα ποὺ ξύπνησαν πῆγαν κοντὰ στὸ σκύλο καὶ κάτι κριάρια θεόρατα, χτυποῦσαν τὰ κέρατά τους τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο λὲς καὶ τὰ τρόχιζαν!...

Σὲ λίγο νά σου καὶ τὸ λιοντάρι, μπρὸς στὴν πόρτα τῆς Στάνης:

— Ἄνοιξε Στράτο, γιὰ νὰ μπῶ
Τὴ στάνη νὰ χαλάσω
Νὰ περιμένω δὲν μπορῶ
Τὴν πόρτα σου θὰ σπάσω!
Ἀπ' τὸν κριὸ τὸ ζηλευτὸ
Θὰ πάρω τὸ τομάρι.

— Ἂν ἔχης τέτοιο τὸ σκοπὸ
γελάστηκες λιοντάρι!

Καὶ καθὼς ἀπαντοῦσε ὁ Στράτος μὲ τὰ δυὸ τελευταῖα τετράστιχα — στὸ μεταξὺ εἶχε ἀνεβῆ στὴ μάντρα — μ' ἕνα πήδημα βρέθηκε στὴ ράχη τοῦ λιονταριοῦ, γαντζώθηκε ἀπάνω του κι' ἄρχισε νὰ τὸ δαγκάνη...

Τὰ ἔχασε τὸ λιοντάρι! Ποῦ νὰ φανταστῆ τέτοια τόλμη ἀπ' αὐτὸ τὸ Στράτο ποὺ τὸ νόμιζε γιὰ ψωρόσκυλο σὰν κάτι τέτοια ποὺ εἶχαν ἄλλες γειτονικὲς στάνες ποὺ αὐτὸς τὶς ἀλώνιζε, ὅταν τοῦ ἄρεσε, ἀνενόχλητος!

Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ συνέλθη ἀπὸ τὴν ἔκπληξή του. Σὲ μιὰ στιγμὴ τρία θεόρατα κριάρια ξεχύθηκαν ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ ἄρχισαν νὰ κουντρᾶνε μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῶν κεφαλιῶν τους τὸ λιοντάρι, ποὺ μὲ τὸ σκύλο στὴ ράχη του, καὶ τὰ χτυπήματα τῶν κριαριῶν εἶχε ἀποκάμει κι' εἶχε σωριαστῆ ἀναίσθητο...

(Συνέχεια στὴ σελίδα 576)

Τὸ ΧΑΛΙ τῆς ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Πᾶνε πολλὰ χρόνια, ὅπως λένε, ποὺ ὁ σουλτᾶνος τῆς Πόλης, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸ μονάκριβο γιό του καὶ μιὰ πολυάριθμη ἀκολουθία, ἔκανε μιὰ περιοδεία στὸ βασίλειό του.

Μιὰ μέρα, ἔφτασαν σ' ἕνα μεγάλο χωριό, ποὺ ἦταν περιτριγυρισμένο ἀπὸ λειβάδια. Στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ ἦταν μαζεμένος πολὺς κόσμος, γιατὶ γινόταν πανηγύρι. Ἄνδρες, νέες γυναῖκες, παιδιά, πηγαινοέρχονταν, ἄλλοι πουλοῦσαν καὶ ἄλλοι ἀγόραζαν κάθε λογῆς πράγματα. Ἀλλὰ ἀπ' ὅλα τὰ ἐμπορεύματα ποὺ εἶχαν ἐκεῖ, τὰ καλλίτερα ἦταν κάτι θαυμάσια χαλιὰ μὲ χίλια χρώματα καὶ μὲ περίεργα σχέδια, ποὺ τὰ ὕφαιναν στὸ χωριὸ αὐτό. Ὁ σουλτᾶνος μὲ τὸ γιό του, μίλησε μὲ τοὺς χωρικούς, ρωτώντας νὰ μάθη ποιὸς ὕφαινε τὰ καλλίτερα χαλιὰ στὸ χωριό. Τοῦ ἔδειξαν μιὰ ὡραία κοπέλλα καὶ τὴν ἔφεραν κοντά του γιὰ νὰ τὴν ρωτήση πῶς ἔμαθε τόσο νέα νὰ κάνη τέτοια ἀριστουργήματα. Ἡ κοπέλλα τοῦ εἶπε ὅτι ὅλη της ἡ οἰκογένεια ἀσχολεῖται μ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ κι' αὐτὴ ἀπὸ μικρὴ ἔμαθε αὐτὴ τὴν τέχνη καὶ τὴν ἀγάπησε τόσο πολύ, ποὺ δὲν θὰ τὴν ἄφηνε ἀκόμη κι' ἂν γινόταν βασίλισσα!

Ὁ πρίγκιπας, ἀφοῦ μίλησε λίγο κι' αὐτὸς μαζί της, ἐνθουσιάστηκε τόσο πολὺ ἀπὸ τὴν ἐξυπνάδα της καὶ τὴν προκοπή της, ποὺ ζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα του νὰ τοῦ δώση τὴν ἄδεια νὰ τὴν παντρεφτῆ.

—Παιδί μου, τοῦ εἶπε ὁ σουλτᾶνος, μὴ τὸ κάνεις αὐτό. Νὰ πάρης μιὰ χωριάτισσα, ἐσὺ ἕνας πρίγκιπας! Θὰ σοῦ δώσω γιὰ γυναίκα μιὰ πριγκίπισσα, ποὺ νὰ ἔχη πολλὰ λεπτά.

Ἀπαντώντας στὸν πατέρα του μὲ μεγάλο σεβασμό, ὁ πρίγκιπας τοῦ εἶπε ὅτι ἂν δὲν τοῦ δώση τὴν συγκατάθεσή του, εἶναι ἀποφασισμένος νὰ μείνη σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ καὶ νὰ παντρεφτῆ τὴν κοπέλλα.

Ὁ σουλτᾶνος, βλέποντας τὴν ἐπιμονὴ τοῦ γιοῦ του, ἀναγκάστηκε νὰ ὑποχωρήση κι' ἔστειλε νὰ βροῦν τὴν κοπέλλα καὶ νὰ τὴ φέρουν μπροστά του.

—Σὲ θέλω, γιὰ νὰ σὲ κάνω νύφη μου, εἶπε ὁ σουλτᾶνος, δέχεσαι;

—Ἄρχοντά μου, ἀπάντησε ἡ κοπέλλα, χωρὶς καθόλου νὰ διστάση, τί τέχνη ξέρει ὁ γιός σας;

—Τί λές, κοπέλλα μου, φώναξε ὁ σουλτᾶνος θυμωμένος. Ἔχασες τὸ μυαλό σου; Ὁ γιὸς ἑνὸς σουλτάνου νὰ ξέρη τέχνη;

—Βασιλιᾶ μου, συνέχισε ἡ κοπέλλα, ἂν ὁ γιός σου ξέρει τέχνη θὰ τὸν παντρεφτῶ. Ἀλλοιώτικα ὄχι.

Στάθηκε ἀδύνατον νὰ τὴν κάνουν ν' ἀλλάξη γνώμη. Βλέποντας τὴν ἐπιμονή της ὁ πρίγκιπας ἀποφάσισε νὰ μάθη μιὰ τέχνη κι' ἔμεινε στὸ χωριὸ γιὰ νὰ ἐξασκηθῆ. Ἤθελε νὰ μάθη κι' αὐτὸς νὰ ὑφαίνη χαλιά. Δὲν ἦταν καθόλου ἀδέξιος καὶ μὲ τὸν ζῆλο ποὺ εἶχε, πρὶν καλὰ-καλὰ τελειώσει ἕνας χρόνος, εἶχε γίνη σπουδαῖος τεχνίτης. Τότε ἡ κοπέλλα συγκατατέθηκε νὰ γίνη γυναίκα του καὶ ξεκίνησαν μαζὶ μὲ τὴν οἰκογένειά της νὰ πᾶνε στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ νὰ παντρεφτοῦν.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρό, ὁ πρίγκιπας ἔμαθε ὅτι σ' ἕνα μέρος, κοντὰ σ' ἕνα παλιὸ πηγάδι, ὑπῆρχε μιὰ καλύβα ποὺ ἐκεῖ μαγείρευαν τὰ καλλίτερα φαγητὰ τοῦ κόσμου.

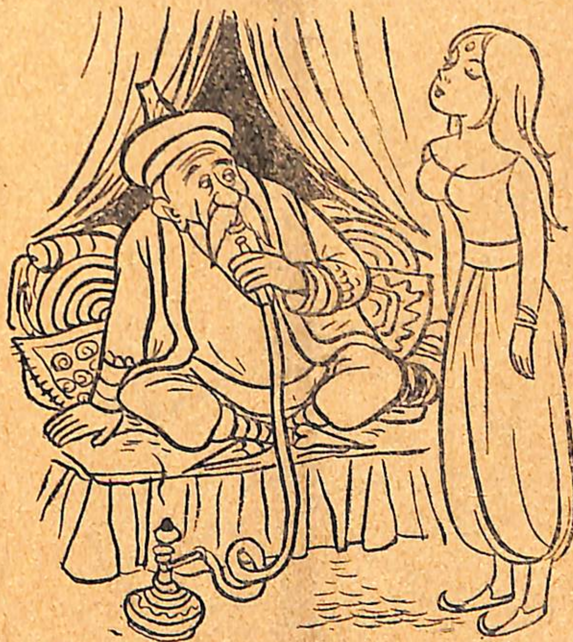
Καί, ὅπως ἦταν πολὺ περίεργος, ἀποφάσισε νὰ πάη ὁ ἴδιος γιὰ νὰ τὰ δοκιμάση. Χωρὶς νὰ πῆ σὲ κανέναν τίποτα, μεταμφιέστηκε σὲ ἔμπορο γιὰ νὰ μὴ τὸν γνωρίσουν καὶ πῆγε στὴν καλύβα.

—Φέρτε μου ἀπ' τὸ καλλίτερο φαγητὸ ποὺ ἔχετε, εἶπε.

Τοῦ ἔφεραν μιὰ πιατέλλα μὲ πολλὰ φαγητὰ ὡραῖα γαρνιρισμένη καὶ τὴν τοποθέτησαν μπροστά του. Ρίχτηκε μὲ μεγάλη ὄρεξη στὸ φαΐ. Ἐνῶ, ὅμως, ἔτρωγε ἀπορώντας πῶς σ' αὐτὴ τὴν φτωχικὴ καλύβα ἤξεραν νὰ μαγειρεύουν μὲ τόση τέχνη, ἔνοιωσε ξαφνικὰ ὅτι σιγὰ—σιγὰ βούλιαζε. Τὸ τραπέζι, ἡ καρέκλα, τὸ πάτωμα, ὅλα κατέβαιναν μαζὶ μ' αὐτόν, ὥσπου στὸ τέλος, χωρὶς καλὰ—καλὰ νὰ τὸ καταλάβη, βρέθηκε μέσα σ' ἕνα βαθὺ ὑπόγειο, σκοτεινό! Ἐκεῖ τέσσερις—πέντε λησταὶ ρίχτηκαν ἀπάνω του, ἕτοιμοι νὰ τὸν σκοτώσουν. Δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του καὶ τοὺς εἶπε:

—Ἂν μὲ σκοτώσετε δὲν θὰ κερδίσετε τίποτε. Πάρτε τὰ λεπτὰ καὶ τὰ χρυσαφικὰ ποὺ ἔχω ἀπάνω μου καὶ ἀφῆστε με! Εἶμαι ἔμπορος χαλιῶν, ἀλλὰ πρὶν κάνω τὸν ἔμπορο ἔμαθα νὰ φτιάχνω μόνος μου ὡραῖα χαλιά. Ἂν μοῦ δώσετε τὰ ὑλικά, θὰ σᾶς φτιάχνω σπουδαῖα χαλιὰ ποὺ θὰ τὰ πουλᾶτε καὶ θὰ κερδίζετε πολλὰ λεπτά.

Οἱ λησταὶ συμφώνησαν. Τοῦ ἔφεραν τὰ

Ὁ γιὸς ἑνὸς σουλτάνου νὰ ξέρη τέχνη;

ὑλικὰ ποὺ χρειάζονταν καὶ τὸν ἄφησαν στὸ ὑπόγειο νὰ δουλεύη χωρὶς καθόλου νὰ σταματᾶ.

***

Ὅταν τὸ μεσημέρι, ὁ πρίγκιπας, δὲν γύρισε στὸ παλάτι, ἡ γυναίκα του κι' ὁ σουλτᾶνος, ἀνησύχησαν κι' ἔστειλαν ἀνθρώπους γιὰ νὰ τὸν βροῦν. Πουθενὰ ὅμως δὲν τὸν βρῆκαν! Ὅλοι ἦταν πάρα πολὺ ἀνήσυχοι.

Μέσα στὴ φυλακή του ὁ πρίγκιπας, μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο στὴ δουλειά, δὲν ἔχανε οὔτε λεπτό. Ὁ πόθος του γιὰ τὴ δουλειὰ τὸν ἔσωσε ἀπὸ τὴν ἀπελπισία ποὺ θὰ ἔνοιωθε ἂν καθόταν ἄνεργος καὶ σκεφτόταν ποῦ βρισκόταν. Μὲ μιὰ λάμπα, ποὺ μόλις ἔφεγγε, δούλευε ὅλη τὴν ἡμέρα μὴ σταματώντας καθόλου, παρὰ γιὰ νὰ φάη λίγο ξερὸ ψωμὶ καὶ πάλι ξανάρχιζε μέχρι τὰ μεσάνυχτα. Μετά, κοιμόταν τσακισμένος ἀπ' τὴν κούραση καὶ ξύπναγε γιὰ ν' ἀρχίση πάλι τὴν δουλειά, μόλις ἄρχιζε νὰ μπαίνη λίγο φῶς ἀπὸ τὸ μοναδικὸ φεγγίτη τοῦ ὑπογείου.

—Δὲν ἐργάζομαι μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό μου, σκεφτόταν. Ἂν ἡ ἐλπίδα μου πραγματοποιηθῆ, θὰ τιμωρήσω ὅλους αὐτοὺς τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους ποὺ τυρανοῦν καὶ κλέβουν τὸν κόσμο!

***

Ἀφοῦ πέρασαν ἔξη μῆνες, ὁ γιὸς τοῦ σουλτάνου τελείωνε ἕνα χαλὶ ποὺ ὅμοιό του δὲν ὑπῆρχε σ' ὅλη τὴ γῆ. Πρόσεξε νὰ κεντήση τ' ὄνομα καὶ τὸ μέρος ποὺ ἦταν φυλακισμένος. Τὰ γράμματα κεντημένα σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ χαλιοῦ, μὲ χρωματισμοὺς σκούρους, δὲν ἦταν εὔκολο νὰ τραβήξουν τὴν προσοχὴ τῶν ληστῶν ποὺ ἄλλωστε δὲν ἤξεραν καὶ πολλὰ γράμματα. «Νὰ ἕνα χαλὶ ποὺ ἀξίζει πολλά, εἶπε ὁ πρίγκιπας, ὅταν τὸ τελείωσε. Πηγαίνετε νὰ τὸ πουλήσετε σ' ἕναν πασᾶ ἢ καλλίτερα στὸν ἴδιο τὸ σουλτᾶνο. Ξέρω ὅτι τοῦ ἀρέσουν πολὺ τὰ χαλιὰ κι' ἀγοράζει ὅσα καὶ νὰ τοῦ πᾶνε. Μὴν τὸ δώσετε μόνο λιγώτερο ἀπὸ χίλιες λίρες»!..

Δύο λησταὶ ντυμένοι σὰν ἔμποροι, πῆραν τὸ πολύτιμο χαλὶ κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν στοὺς δρόμους φωνάζοντας ὅτι ἦταν γιὰ πούλημα. Περνώντας ἀπὸ τὸ παλάτι, μπῆκαν μέσα καὶ ἔγιναν δεκτοὶ ἀπὸ τὸν σουλτᾶνο. Αὐτὸς ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν ὀμορφιὰ τοῦ χαλιοῦ τὸ ἀγόρασε χωρὶς νὰ κάνη καθόλου παζάρια. Οἱ λησταὶ πῆραν τὰ λεπτὰ κι' ἔφυγαν εὐχαριστημένοι. Ὁ σουλτᾶνος ἔστρωσε τὸ χαλὶ σὲ μιὰ μεγάλη σάλα κι' ὅλη ἡ οἰκογένειά του μαζεύτηκε γιὰ νὰ τὸ θαυμάση. Ἡ γυναίκα τοῦ πρίγκιπα, κοιτάζοντας τὸ χαλὶ ἔνοιωσε μιὰ ζωηρὴ συγκίνηση ἀναγνωρίζοντας σ' αὐτό, τὸ εἶδος τῶν χαλιῶν ποὺ ἔκαναν στὸ χωριό της, κι' ἡ σκέψη της πῆγε στὸν πρίγκιπα ποὺ γιὰ χάρη της εἶχε μάθει αὐτὴ τὴν τέχνη.

—Αὐτὸ τὸ χαλί, εἶναι ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν πατρίδα μου, σκέφθηκε. Κι' ἐνῶ οἱ ἄλλοι μιλοῦσαν γιὰ τὴν ὀμορφιά του, ἡ νέα κρατώντας τὰ δάκρυά της, τὸ περιεργαζόταν σωπαίνοντας, ὥσπου, σὲ μιὰ στιγμή, φώναξε:

—Ἔχει κάτι γράμματα!...

Δὲν ἄργησαν νὰ διαβάσουν τὰ γράμματα καὶ μ' ἔκπληξη, εἶδαν γραμμένο τ' ὄνομα τοῦ πρίγκιπα καὶ δίπλα σ' αὐτὸ τ' ὄνομα τῆς παλιᾶς καλύβας καὶ τὸ μέρος ποὺ βρισκόταν.

—Ἐκεῖνος, εἶπε, μὲ μιὰ φωνὴ τρεμουλιαστή, κέντησε τ' ὄνομά του. Μᾶς φωνάζει νὰ τὸν σώσωμε!...

Ὁ σουλτᾶνος ρώτησε γιατί δίπλα στ' ὄνομά του εἶχε χαράξει τ' ὄνομα μιᾶς καλύβας.

—Κάποιο κακὸ θἄχη πάθει σ' αὐτὸ τὸ μέρος. — πιστέψτε με — φαίνεται ὅτι κινδυνεύει καὶ μᾶς φωνάζει! Δὲν πρέπει νὰ χάνωμε οὔτε λεπτό!

—Ἔχει δίκιο ἡ νύφη μου, εἶπε ὁ σουλτᾶνος. Πρέπει νὰ τρέξωμε! Ἀμέσως ἔδωσε διαταγὴ στοὺς στρατιῶτες του ποὺ ἔτρεξαν πρὸς τὴν καλύβα, ποὺ ἦταν κοντὰ στὸ παλιὸ πηγάδι καὶ ἐλευτέρωσαν τὸν πρίγκιπα.

Ὁ σουλτᾶνος, δὲν ἄργησε νὰ φτάση μαζὶ μὲ τὴν νύφη του καὶ τὴν ἀκολουθία του. Φαντάζεστε τὴν συγκίνηση τοῦ σουλτάνου καὶ τῆς νύφης του ὅταν τὸν ἔσφιξαν στὴν ἀγκαλιά τους.

—Ἀγαπητή μου γυναίκα, εἶπε ὁ πρίγκιπας ὅταν μπόρεσε νὰ μιλήση, σοῦ χρωστῶ τὴ ζωή μου. Ἡ τέχνη ποὺ ἤθελες νὰ μάθω ἔγινε ἡ σωτηρία μου. Μὲ προστάτεψε ἀπὸ τὴν τρέλλα καὶ τὸν θάνατο καὶ μοῦ χάρισε σήμερα τὴν ἐλευθερία μου.

Κι' ἐνῶ πήγαιναν τοὺς ληστὲς γιὰ νὰ τοὺς δικάσουν, ὁ σουλτᾶνος, μὲ ὅλη του τὴν οἰκογένεια, γύρισε στὸ παλάτι κι' ἔδωσε μιὰ γιορτὴ ποὺ κράτησε ὀχτὼ ὁλόκληρες ἡμέρες.

Π. Θ. Κ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Ηρωίδα της Ελληνικής Επανάστασης

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Εἶναι γεμάτο! καπετάνιε! φωνάζει.

Μαζὶ ξεψύχησαν κι' ὁ ἐχθρὸς κι' ὁ Σοῦτσος.

Σὲ λίγο πάει κι' ὁ Δρακούλης.

Πόσα παλληκάρια δὲν στοίχισε στὸν ἀγῶνα ἐκείνη ἡ ἄστοχη ἐπίθεση τοῦ Καραβία!

Ὁ ἴδιος ὅταν εἶδε τὸ φύλλο νὰ γυρίζη, τρομοκρατήθηκε καὶ κοίταξε νὰ σώση τὸ ἄθλιο τομάρι του.

Στὸ πεδίο τῆς μάχης, εἶχαν μείνει τώρα μονάχα οἱ Ἱερολοχίτες.

Τὰ γενναῖα παιδιὰ σχημάτισαν τετράγωνο, ποὺ πάνω του ξέσπασε ὅλη ἡ μανία τῶν πενταπλάσιων τουρκαλβανῶν.

Τέσσαρες ὧρες πολεμοῦσαν χωρὶς νὰ ὑποχωρήσουν οὔτε μιὰ σπιθαμή.

Τέσσαρες ὧρες, πολεμοῦσαν, κι' ἔπεφταν ἡρωϊκὰ ἕνας ἕνας. Πρόχωμα εἶχαν σχηματίσει τὰ κορμιά τους. Κι' οὔτε ἕνας δὲν θάμενε ζωντανὸς ἂν δὲν ἔτρεχε νὰ τοὺς βοηθήση ὁ γενναῖος ὁπλαρχηγὸς Γιωργάκης Ὀλύμπιος.

Αὐτὸς μὲ τὰ παλληκάρια του κατόρθωσε νὰ συγκρατήση τὸν ἐχθρὸ καὶ νὰ σώση ἀπὸ τὴν ἄδικη σφαγὴ ἀρκετοὺς Ἱερολοχίτες μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοὺς δυὸ μικρότερους ἀδελφοὺς τοῦ Ὑψηλάντη ποὺ κινδύνευαν νὰ αἰχμαλωτιστοῦν. Ὕστερα τοὺς βοήθησε καὶ ὁ Βλάχος ὁπλαρχηγὸς Γιανίτσας Χόρκας. Κι' ἔτσι οἱ Τοῦρκοι ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν ἀνέλπιστη αὐτὴν ἐπιτυχία ἐγκατέλειψαν τὸ πεδίο τῆς μάχης καὶ γύρισαν θριαμβευτὲς στὸ Δραγατσάνι.

Ἡ 8 Ἰουνίου 1821 ποὺ ἔγινε ἡ μάχη τοῦ Δραγατσανίου, εἶναι μιὰ θλιβερὴ χρονολογία γιὰ τὴν Ἐπανάσταση.

Σ' ἐκείνη τὴ μάχη σκοτώθηκαν πάνω ἀπὸ διακόσιοι λεβέντες Ἱερολοχίτες καὶ πιάστηκαν αἰχμάλωτοι σαράντα. Ἀλλὰ τὸ χειρότερο εἶναι ὅτι ἐκείνη ἡ ἀτυχία ἀπογοήτευσε τοὺς ἐθελοντὲς κι' ἔτσι σταμάτησε ἡ ἐπαναστατικὴ κίνηση στὴν Μολδοβλαχία.

Κι' ὁ Καραβίας;

Ὁ Καραβίας τὸ ἔβαλε στὰ πόδια ἀπὸ τοὺς πρώτους. Ντύθηκε μὲ μιὰ ντόπια χωριάτικη φορεσιά, κι' ἔτσι κατάφερε νὰ περάση σὲ αὐστριακὸ ἔδαφος καὶ νὰ γλυτώση.

Ὁ Μαυροκορδάτος βεβαιώνει ὅτι κατὰ τὸ 1825 παρουσιάστηκε καὶ πάλι στὴν Ἑλλάδα ὁ ἄθλιος Καραβίας καὶ μάλιστα στὸ Ναύπλιο. Ὅλοι ὅμως ὅσοι γνώριζαν τὴν ἀχρεία διαγωγή του στὸ Δραγατσάνι του γύριζαν τὶς πλάτες καὶ τὸν ἀπόφευγαν. Ὡστόσο κατόρθωσε νὰ χωθῆ στὴν φάλαγγα ὕστερα ἀπὸ τὸ τέλος τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ νὰ περνάη σὰν ἀξιωματικὸς τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Πέθανε τὸ 1850 στὴν Ἀθήνα.

Ἡ ἱστορία ποὺ ἀποδίδει στὸν καθένα τὸ δίκηο του, τὸν ἔχει κατατάξει μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ποὺ προξένησαν ζημιὰ στὴν πατρίδα.

Καὶ στ' ἀλήθεια ἦταν ὁ κακὸς Δαίμονας τοῦ Δραγατσανίου καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου.

ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ

Ὁ Γιωργάκης Ὀλύμπιος ἦταν σαράντα περίπου χρονῶν, γέννημα καὶ θρέμα τοῦ Ὄλυμπου, τοῦ περήφανου βουνοῦ ποὺ εἶχε τ' ὄνομά του.

Ἦταν ἀξιωματικὸς γιὰ πολλὰ χρόνια στὰ ἐλαφρὰ σώματα τοῦ ρωσσικοῦ στρατοῦ καὶ ἱππότης τοῦ παράσημου τοῦ Ἁγίου Βλαδίμηρου, ποὺ τόδιναν

Ὁ Βάρθακας ὡδηγήθηκε στὴ φυλακή, ὅπου ἐπέρασε ὁ ἄθλιος μέσα σὲ ἀπελπισία.

γιὰ ἡρωϊσμὸ στὰ παλληκάρια.

Εἶχε παντρευτῆ τὴν χήρα τοῦ περίφημου Σύρβου Χαϊδούκου (καπετάνιου) Βέλκου, κι' ἔτσι εἶχε ἀποχτήσει μεγάλο ὄνομα καὶ κόμα στὴν Σερβία.

Ἦταν σεμνὸς καὶ ἡρωϊκότατος, μὲ γλυκὸ κι' εὐγενέστατο χαραχτῆρα. Καὶ ἦταν κι' ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μυαλωμένους ὁπλαρχηγούς. Ὁ πατριωτισμός του ἦταν βαθύς, καὶ ἡ ἐντιμότητα του ἀπόλυτη.

Αὐτὸς βοήθησε τὸν Ὑψηλάντη καὶ τοὺς ἀδελφούς του νὰ περάσουν στὴν Αὐστρία λίγες μέρες ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄτυχη μάχη τοῦ Δραγατσανίου.

Αὐτὸς γύριζε μὲ τὰ παλληκάρια του στὰ δάση καὶ τὰ λαγκάδια γιὰ νὰ μαζέψη τοὺς Ἱερολοχίτες ποὺ κρύβονταν γιὰ ν' ἀποφύγουν τὴν αἰχμαλωσία, τοὺς ἔδινε ἄσυλο καὶ προστασία καὶ τοὺς φυγάδευε μετὰ στὸ ἐξωτερικό.

Ἀχώριστος σταυραδερφός του καὶ φίλος του ἀφοσιωμένος ὡς τὸν θάνατο, ἦταν ὁ καπετὰν Φαρμάκης.

Ὁ Ὀλύμπιος ὕστερα ἀπὸ τὴν μάχη τοῦ Δραγατσανίου ἀρρώστησε βαριὰ καὶ πῆγε καὶ κρύφτηκε στὸ βουνὸ Βρέτζα τῆς Μολδαβίας. Ἐκεῖ ἦταν ἕνα μικρὸ χωριό, κρυμμένο σὲ πυκνὸ ρουμάνι.

Ὡστόσο κι' ἐκεῖ κρυμμένος δὲν ἔμενε ἥσυχος, μόνο ἐξακολουθοῦσε νὰ στέλνη τὰ παλληκάρια του νὰ στήνουν καρτέρι στοὺς Τούρκους καὶ νὰ τοὺς χτυποῦν: κι' ἔτσι διατηροῦσε ἄσβυστη τὴ φλόγα τῆς Ἐπαναστάσεως.

Κοντὰ σ' αὐτὸν εἶχε βρῆ ἄσυλο κι' ὁ Θρασύβουλος ποὺ εἶχε πληγωθῆ ἐλαφρὰ στὴν καταραμένη μάχη τοῦ Δραγατσανιοῦ.

Μαζὶ μὲ τὸν γενναῖον Ὀλύμπιο, ὁ δυστυχισμένος ὁ Θρασύβουλος ἔβρισκε κάποια παρηγοριά. Καὶ τότε ἄρχιζε νὰ θαμποφέγγη μέσα του ἡ ἐλπίδα γιὰ κάποιο καλύτερο μέλλον.

Ἕνα πρωϊνὸ οἱ δυὸ φίλοι εἶχαν βγῆ ἔξω μαζὶ περίπατο.

Ὁ Ὀλύμπιος ποὺ μόλις τότε ἔμπαινε στὴν ἀνάρρωση, στηριζόταν βαριὰ στὸ χέρι τοῦ φίλου του.

—Ὅλα ὅσα πάθαμε τελευταῖα, ἔλεγε ὁ Ὀλύμπιος, τὰ χρωστᾶμε στὸν ἄθλιο Καραβία. Ἀλλὰ κι' ὁ εὐλογημένος ὁ Ὑψηλάντης φταίει κάπως. Ἂν ἔδειχνε κάποια μεγαλύτερη δραστηριότητα θὰ πήγαιναν τὰ πράγματα καλύτερα. Ἀλλὰ ἂς μὴν παραπονιόμαστε. Πολλὰ χρωστάει τὸ Ἔθνος στὸν Ἀλέξανδρο.

— Δὲν κουράστηκες καπετὰν Γιωργάκη; ρώτησε μὲ ἐνδιαφέρον ὁ Θρασύβουλος. Μοῦ φαίνεσαι λίγο χλωμός.

— Πραγματικὰ παιδί μου, ἔχω κουραστῆ. Ὥρα εἶναι νὰ καθήσω λίγο. Ἔλα νὰ καθήσουμε καὶ νὰ ποῦμε τὸ ὄμορφο ἐκεῖνο τραγουδάκι ποὺ καθὼς λένε τὸ ἔγραψε ὁ ἴδιος ὁ Ὑψηλάντης. Τὸ ἔγραψε λένε ὅταν ἦταν στὶς δόξες του, στὴν Αὐλὴ τῆς Πετρούπολης, καὶ ἀνιστορεῖ τὰ βάσανα τῆς ξενητιᾶς. Ποῦ νὰ τόξερε ὅτι σὲ λίγο καιρὸ τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ του θὰ ταίριαζαν σ' αὐτὸν καὶ στοὺς στρατιῶτες του!

Κι' ἄρχισε ὁ Ὀλύμπιος νὰ τραγουδάη.

Πουλάκι ξένο
κι' ἐρημωμένο

που πας και τρέχεις;
Πού φωλιάν έχεις;
Φωλιά δεν έχω,
πηγαίνω τρέχω
εδώ κι' εκεί,
χωρίς να ξέρω η ησυχία
πού κατοικεί.

Ενώ τέλειωνε το τραγούδι, είπε στον Θρασύβουλο που σκούπιζε τα δάκρυα από τα μάτια του.

— Γιατί κλαίς παιδί μου; τον ρώτησε μαλακά. Πάλι την Ανδρονίκη σου θυμάσαι; Δεν έχεις άδικο καψόπαιδο! Κι' εκείνη η δύστυχη ένας Θεός μονάχα ξέρει πόσο θ' ανησυχή για σένα. Γι' αυτό θα σού δώσω μια συμβουλή: Να περάσης στην Τρανσυλβανία. Από εκεί να κατεβής στην Βιέννη, στο Τριέστι και τέλος στον Μωρηά. Εκεί έχει ανάψει ο αγώνας. Εκεί χρειάζεσαι.

— Έχεις δίκηο καπετάνιε μου, είπε ο Θρασύβουλος. Εκεί είναι κι' ο μόνος τόπος όπου είναι δυνατόν να μάθω νέα για την Ανδρονίκη μου. Αλλά ένα τόσο μεγάλο ταξίδι θέλει χρήματα. Κι' εγώ πού να τάβρω; Έχω βέβαια την κληρονομιά του θείου μου, αλλά τέτοιες ώρες ποιός ζητάει κληρονομιά από τους εχθρούς μας;

— Να μη σε γνοιάζει για λεπτά. Πάρε αυτό το διαμαντένιο δαχτυλίδι είπε ο Γιωργάκης. Είναι δώρο του Υψηλάντη και κάνει μια περιουσία. Μού το χάρισε τη στιγμή που χωριζάμαστε. Πάρτο και πούλησέ το. Οι άνθρωποι τούτη τη στιγμή είναι πιό ακριβοί από τα δαχτυλίδια ακόμη κι' όταν είναι ενθύμια. Εκείνο πού πρέπει να γίνη τώρα, είναι να πάς στον Μωρηά. Με τα χρήματα πού θα πιάσης, θα ταξιδέψης άνετα.

Χωρίς λόγια περιττά ο Θρασύβουλος έπιασε το χέρι του καπετάν Ολύμπιου και το κατασπάστηκε.

Σε δυό μέρες ήταν σε Αυστριακό έδαφος.

Αργότερα θα δούμε τί απόγινε.

. . . .

Όταν ο καπετάν Γιωργάκης Ολύμπιος έγειανε εντελώς, θέλησε μαζί με τον καπετάν Φαρμάκη να πλησιάση τα σύνορα της Βεσαραβίας για να προμηθευθεί ευκολώτερα πολεμοφόδια και τρόφιμα.

Οι περισσότεροι όμως από τους στρατιώτες του δεν άνθεξαν στην σκυλίσια ζωή του αγωνιστή των Βουνών, και γύρισαν στα σπίτια τους. Μαζύ του έμειναν μόνον 350 παλληκάρια. Μ' αυτά έφτασε στο μοναστήρι του Σέκου, σιμά σε μια στενή κοιλάδα γεμάτη από πυκνά δέντρα. Εκεί έβαλε να σκάψουν πρόχειρα ταμπούρια.

Μέσα στο μοναστήρι κλείστηκε ο Ολύμπιος με έντεκα από τα πιό διαλεχτά του παλληκάρια.

Στις 5 Σεπτεμβρίου, χίλιοι πεντακόσιοι Τούρκοι πού πληροφορήθηκαν από κάποιον κατάσκοπο πού βρισκόταν ο Ολύμπιος, παρουσιάστηκαν εκεί αλλά βρήκαν τέτοιαν αντίσταση πού οπισθοχώρησαν.

Ωστόσο δεν παράτησαν το σχέδιό τους. Κάλεσαν σε βοήθεια και τους άλλους τους συντρόφους, και στις 8 Σεπτεμβρίου έξη χιλιάδες Τούρκοι πού τους οδηγούσαν μερικοί προδότες πού γνώριζαν τα μονοπάτια παρουσιάστηκαν ξαφνικά στην κοιλάδα από το πίσω μέρος του βουνού.

Ο Ολύμπιος με τα παλληκάρια του, σαν κατάλαβαν την προδοσιά, κι' είδαν πως κινδύνευαν να πιαστούν, τραβήχτηκαν πίσω και κατόρθωσαν να ταμπουρωθούν στο μοναστήρι. Μερικοί τράβηξαν να κρυφτούν στα κορφοβούνια.

Ο πόλεμος άρχισε πολύ πεισματωμένος. Οι Τούρκοι αν και πολλοί περισσότεροι από τους χριστιανούς, δεν κατόρθωσαν να νικήσουν και να συντρίψουν την αντίσταση των πολιορκημένων. Θυμωμένοι και απελπισμένοι, έβαλαν φωτιά στα κελλιά γύρω από το μοναστήρι.

Ο Ολύμπιος μαζί με τα έντεκα αφοσιωμένα του παλληκάρια ανέβηκε τότε στο καμπαναριό του μοναστηριού. Κατάλαβε πως κινδύνευε να πέση ζωντανός στα χέρια του εχθρού, κι' αυτό ήταν το μόνο πού δεν ήθελε να τού συμβή.

— Αδέρφια, φώναξε στα παλληκάρια του ο Ολύμπιος. Στην περίσταση πού βρισκόμαστε τώρα άλλο δεν μάς μένει παρά ένας δοξασμένος θάνατος για την πατρίδα. Είμαι σίγουρος πως κανένας σας δεν έχει γνώμη διαφορετική.

— Κανένας! φώναξαν κι' οι έντεκα. Πρόσταξέ μας καπετάν Γιωργάκη και θα σ' ακολουθήσουμε πιστά σ' ότι και ν' αποφασίσης!

— Ας μιμηθούμε τότε παιδιά τ' αδέρφια μας πού έπεσαν στο Δραγατσάνι.

Σιμά του, ήταν βαρέλια γεμάτα μπαρούτι.

Έσκυψε τότε ο καπετάν Ολύμπιος και μ' ένα δαυλί έβαλε φωτιά στο βαρέλι με το μπαρούτι φωνάζοντας:

— Ζήτω η ελευθερία! Ζήτω το Έθνος!

Κρότος φοβερός σκέπασε τα λόγια τα περήφανα πού τα πρόφεραν ψυχοραγώντας οι Έλληνες. Το μπαρούτι είχε πάρει φωτιά κι' ανατίναξε στον αέρα το καμπαναριό μαζί με τους χριστιανούς και τους Τούρκους πού είχαν χωθή εκεί μέσα. Κανένας δεν βγήκε ζωντανός. Ο καπετάν Φαρμάκης βλέποντας το τραγικό τέλος του αρχηγού του, αναγκάστηκε να ζητήση ανακωχή. Παρουσιάστηκε τότε ο γραμματέας του Αυστριακού προξενείου Ούδρίσκη, πού τους εγγυήθηκε ότι θα μείνουν ελεύθεροι αν φύγουν ξαρματωμένοι, κι' έτσι τελείωσε η μάχη.

Όμως οι Τούρκοι δεν κράτησαν το λόγο πού έδωσαν.

Οι στρατιώτες εκτός από 33 πού ξέφυγαν πριν από την συμφωνία και κρύφτηκαν αργότερα σε έδαφος αυστριακό, σφάχτηκαν όλοι, ενώ όσους είχαν βαθμό τους έστειλαν στην Σιλίστρια για ν' αποκεφαλισθούν εκεί. Όσο για τον ίδιο τον καπετάν Φαρμάκη τον έστειλαν για να θανατωθή στην Κωνσταντινούπολη.

Ο Θρασύβουλος πιάστηκε την ίδια μέρα πού έφυγε στην Τρανσυλβανία από τις αυστριακές αρχές, και κλείστηκε στο φρούριο του Μουνκάτς όπου ήταν φυλακισμένοι κι' ο Αλέξανδρος Υψηλάντης με τους αδελφούς του, καθώς και όλοι οι άλλοι Έλληνες πού είχαν ζητήσει άσυλο και προστασία στην χριστιανική (!) Αυστρία.

Έτσι τελείωσε, με την καταστροφή αυτή του Σέκου η εκστρατεία του Υψηλάντη στις Παραδουνάβιες χώρες, πού επισφραγίστηκε με τον ηρωϊκό θάνατο του Γιωργάκη Ολύμπιου, του πιό τίμιου, του πιό δοξαεμένου πολεμάρχη εκείνου του φοβερού, εφτάμηνου αγώνα στην Δακία.

Ο Γιωργάκης Ολύμπιος μπορούσε ευκολώτατα να καταφύγη σε ξένη χώρα όπως τόσοι άλλοι συμπατριώτες του, χωρίς να θεωρηθή φυγόμαχος. Κι' τίμιου, το υπιό δοξασμένου πολεμάρχη ξέροντας καλά πως δεν υπήρχε καμμιά ελπίδα νίκης.

Έμεινε και πολέμησε για την στρατιωτική του τιμή, για τον όρκο του για τον πατριωτισμό του. «Υπό τοιαύτας

Όλα τα κακά τα χρωστάμε στον άθλιο τον Καραβία.

περιστάσεις ο άνθρωπος υπερβαίνει την ασθενή φύσιν» γράφει θαυμάσια χαρακτηρίζοντας τον ήρωα ο Σπ. Τρικούπης στην Ιστορία του.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ή ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΣ

— Η υπόθεση πρέπει να εξετασθή με προσοχή, κι' αν πραγματικά πήγες τους Λαλιώτες στον Πύργο του Αθανασιάδη, κι' αν είσαι ο αίτιος του θανάτου του Δημογέροντα, θα σε κρεμάσω στην ψηλότερη συκιά της Πάτρας. Γιατί ο Έλληνας πού στην ιερή αυτή περίσταση του Έθνους αλλάζει θρησκεία και προδίδει τον ευεργέτη του, είναι ικανός να κάνη κι' άλλα χειρότερα. Πρέπει λοιπόν όλοι οι άλλοι να φροντίζουν να τον βγάζουν από τη μέση πριν γίνη μεγαλύτερος προδότης.

Αυτά είπε ο στρατηγός Αντρέας Λόντος προς τον αχρείο Βάρθακα μπροστά σ' όλους τους συναγμένους οπλαρχηγούς των Πατρών, κρατώντας στο χέρι του το γράμμα πού του είχε αφήσει φεύγοντας η Ανδρονίκη.

Σ' αυτό κατά την απόφασή της, εξέθετε στον στρατηγό λεπτομερώς όλα τα κακουργήματα του Βάρθακα για νάχουν το νού τους οι Έλληνες και να μην πέσουν θύματα της προδοσίας του.

Ο Βάρθακας είχε γίνει κίτρινος σαν το φλουρί και σώπαινε κοιτάζοντας κατάχαμα.

(Η συνέχεια στο επόμενο)

Τά ΧΡΗΜΑΤΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Ναί, δὲ σοῦ λέω, εἶπε ἐκεῖνος καὶ ἔξυσε τὸ κεφάλι του. Ἀλλὰ ποῦ ξέρεις; Ὁ διάβολος ἔχει πολλὰ ποδάρια... καὶ πολλὰ μάτια! Καλλίτερα ἔτσι! Ἄ, σβῦσε τώρα τὸ φῶς, νὰ πλαγιάσουμε, καὶ αὔριο τὰ λέμε. Ἀλήθεια! Νὰ στείλης ἀπὸ τὸ πρωὶ τὰ παιδιά, τὰ μισὰ στὴν ἀδελφή σου καὶ τὰ μισὰ στὴ μάνα σου.

— Γιατί;

— Νάχουμε λίγη ἡσυχία αὔριο. Θὰ συζητήσουμε πράγματα ποὺ δὲν εἶναι γιὰ παιδιά.

— Τὰ καϋμένα, δὲν τ' ἀφήνεις κι' αὐτὰ νὰ χαροῦνε;

— Ἔχουνε καιρὸ νὰ χαροῦνε, ἐπέμεινε ὁ Δημήτρης μὲ κάποια σκληρότητα. Κάμε αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω!

— Καλά!

Καὶ τὸ ἀντρόγυνο ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ, ἀλλὰ δὲν τὸ πῆρε ἀμέσως ὁ ὕπνος, ὅπως ἄλλοτε, ποὺ μόλις ἔπεφταν τοὺς ἐρχόταν ἀμέσως. Εἶχαν τόσα πράγματα νὰ σκεφθοῦν ἀκόμα ἡ Μαριὼ κι' ὁ Δημήτρης. Τί νὰ κάμουν τὰ χρήματα αὐτά, σκέφτεται ὁ καθένας τους χωριστά. Τί νὰ ἀγοράσουν; Τί ἐπιχείρηση νὰ κάμουν; Πῶς τὰ χρήματά τους θὰ τοὺς φέρουν κέρδος; Κι' ἔπειτα ἦταν φρόνιμο νὰ κρατᾶνε σ' αὐτὸ τὸ φτωχικό τους σπιτάκι τόσα λεπτά; Ὅ,τι ἦταν νὰ γίνη ἔπρεπε νὰ γίνη γρήγορα... καὶ νὰ γίνη μάλιστα μὲ τρόπο ὥστε νὰ μὴ τὸ πάρουν χαμπάρι οἱ συγγενεῖς τους, κι' αὐτοὶ φτωχοὶ μεροκαματιάρηδες, μεροδούλι - μεροφάϊ. Θὰ ἄρχιζαν τότε τὰ δανεικὰ — κι' ἀγύριστα βέβαια — καὶ θὰ ζητοῦσαν βοήθεια, θ' ἄρχιζαν τὶς γκρίνιες τους, τὶς δυσαρέσκειες καὶ ποιὸς ξέρει τί λογιῶν ὑποψίες γιὰ τὴν προέλευση τοῦ πλούτου τους. Καὶ φθόνος καὶ χίλια δυὸ ἄλλα κακά!

Ἔπειτα ὁ κ. Μαρῆς εἶπε νὰ τοῦ τὰ ἐπιστρέψουν ἂν πήγαιναν καλὰ οἱ δουλειές τους. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ προσέξουν μήπως ζημιωθοῦνε; Χωρὶς ἄλλο. Ἀλλὰ πῶς; Πῶς νὰ τὰ βγάλουν πέρα φτωχοὶ καὶ ἀμάθητοι ἀπὸ τέτοια;

Καὶ σκεφτόταν ὁ Δημήτρης καὶ σκεφτόταν ἡ Μαριώ, καὶ στριφογύριζαν μὲ κλειστὰ μάτια πάνω στὸ κρεββάτι τους καὶ ἐκάμωνοντο ὅλο πὼς κοιμόντουσαν γιὰ νὰ μὴ ξυπνήση ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ποὺ τὸν νόμιζε κοιμισμένο.

Ἐπὶ τέλους βαρέθηκε ὁ ἄντρας νὰ κρατάη κλειστὰ τὰ μάτια του. Τὰ ἄνοιξε καὶ εἶδε καὶ τὴ γυναῖκα του νὰ ξαγρυπνάη κι' αὐτή.

— Δὲν κοιμᾶσαι Μαριώ; εἶπε. Ἐγώ, τί νὰ σοῦ πῶ. Δὲν μοῦ κολλάει ὕπνος ἀπόψε μ' αὐτὰ τὰ διαβολοχρήματα.

— Ἀμ ἐμένα;

— Πρέπει κάτι νὰ κάμουμε... νὰ τὰ βγάλουμε ἀπὸ δῶ μέσα γιατί...

— Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο συλλογίζομαι.

— Ἐγώ, λέω, γυναῖκα...

Κι' ἄρχισε μακρὰ συζήτηση μεταξὺ τῶν δύο συζύγων γιὰ τὸ πῶς θὰ διαθέσουν τὸ τρομερὸ ἐκεῖνο περιεχόμενο τοῦ σακκουλιοῦ. Συζήτηση ἤρεμη στὴν ἀρχή, ζωηρότερη κατόπιν, καὶ ἀπὸ τὸ ζωηρότερο στὸ ζωηρότερο κατέληξε σὲ καυγά. Πιάσανε τὴ λογομαχία, τὴν πρώτη ἀλήθεια, ποὺ ἄκουγαν οἱ ταπεινοὶ τοῖχοι τοῦ φτωχοῦ τους σπιτιοῦ.

Ἄλλα ἤθελε ὁ ἕνας κι' ἄλλα ὁ ἄλλος. Ἐκείνη ἤθελε νὰ ἀγοράσουν χωράφια καὶ νὰ τὰ φυτέψουν ἀμπέλια. Ὁ Δημήτρης ἤθελε ν' ἀνοίξη καλλίτερα ταβέρνα ἢ καφενεῖο, ἢ νὰ κάμη καμμιὰ ἄλλη δουλειά, ἥσυχη ὅμως καθιστική, γιατὶ εἶχε βαρεθῆ πιὰ τὴν ἀξίνα καὶ τὸ τσαπί. Ἔχει γεράσει. Ἤθελε λίγη ἀνάπαυση.

— Καπηλειὸ ν' ἀνοίξης, τσίριξε ἡ κυρὰ Δημήτραινα γιὰ νὰ τώχης τὸ κρασὶ φωστῆρα μου μπόλικο καὶ χάρισμα.

— Κατάλαβα πὼς εἶσαι τρελλή, τῆς ἀπάντησε ὁ Δημήτρης. Καὶ θυμωμένος σηκώθηκε κι' ἐγκατάλειψε τὸ συζυγικὸ κρεββάτι.

— Ἐγὼ εἶμαι τρελλὴ ἢ ἐσὺ εἶσαι τεμπέλης καὶ μεθύστακας.

— Μαριώ, βρόντησε ἐκεῖνος ἐξαγριωμένος, καὶ σήκωσε τὸ χέρι του σὲ γροθιὰ γιὰ νὰ χτυπήση τὴ γυναῖκα του.

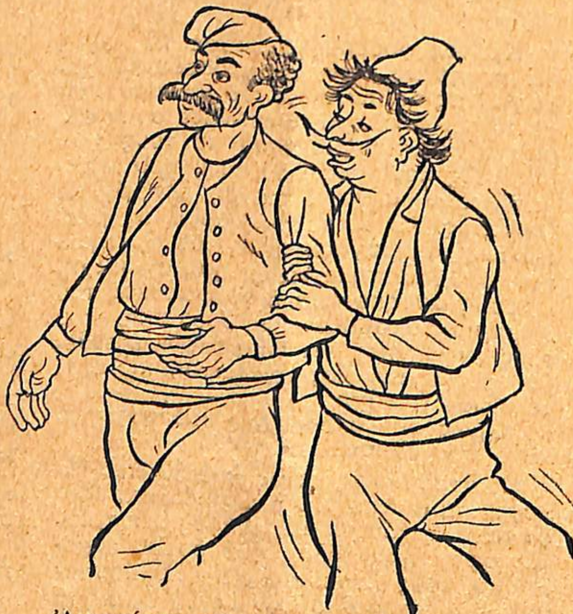
— Θέλεις νὰ μὲ δείρης κιόλας;

Νὰ τὴν δείρει! Ὁ Δημήτρης νὰ δείρη τὴ Μαριώ... τὴ μητέρα τῶν δέκα παιδιῶν του. Ντράπηκε ὁ κακομοίρης. Ντράπηκε τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του, καὶ τὸ χέρι του ἔπεσε κάτω ἀσάλευτο!

— Κι' ἐγὼ εἶμαι μασκαρᾶς, εἶπε ἥσυχα καὶ μὲ καλωσύνη, ἀλλὰ καὶ σὺ καϋμένη εἶσαι ἀνόητη.

— Ἔλα, ἔλα, πλάγιασε Δημήτρη, νὰ ἡσυχάσης λιγάκι, ἀπάντησε ἐκείνη προσπαθῶντας νὰ κάμη ὅσο μποροῦσε πιὸ γλυκειὰ τὴ φωνή της, ποὺ ἀκόμα ἔτρεμε.

— Ποῦ νὰ πλαγιάσω τώρα; Μοῦ ἔφυγε ὁ ὕπνος. Ξέρεις ὅμως; Μοῦ ἔρχεται μιὰ ἰδέα.

Ἀκουμπῶντας στὸ χέρι τοῦ Βλάμη τοῦ Θοδωρῆ.

— Ἄφησε τώρα τὶς ἰδέες γιὰ αὔριο κι' ἔλα νὰ κοιμηθῆς.

— Μοῦ ἔρχεται ἡ ἰδέα νὰ μετρήσω τὰ τάλλαρα.

— Νὰ τὰ μετρήσης; Καὶ γιατί; Πῶς σοῦ ἦλθε;

— Νὰ ἰδῶ, εἶναι σωστὰ πεντακόσια ἢ μὲ γέλασε ὁ κὺρ Μαρῆς.

— Νὰ σὲ γελάση ὁ ἄνθρωπος; Γιατὶ νὰ σὲ γελάση ἀφοῦ σοῦ τὰ χάρισε; Δὲν σοῦδινε, σὰν ἤθελε λιγώτερα;

Ὁ Δημήτρης σώπασε γιὰ μιὰ στιγμή, καὶ κατέβασε τὸ κεφάλι κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς τετραγωνικῆς αὐτῆς λογικῆς καὶ εὐθύτητας ποὺ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ἀνατρέψη.

— Ἔχεις δίκιο γυναῖκα, εἶπε μὲ ταπεινὴ φωνή. Ἔχεις δίκιο!

Καὶ ἐπειδὴ ντρεπόταν νὰ ἐξακολουθήση μεγαλόφωνα, συμπλήρωσε τὴ φράση του ἀπὸ μέσα του: Τὰ χρήματα χαλοῦν τὸν ἄνθρωπο.

— Σαλέπι ζεστό, ἀκούστηκε ξαφνικὰ ἀπὸ τὸ δρόμο ἡ βραχνὴ φωνὴ τοῦ πλανώδιου πουλητῆ.

— Νά, ξημέρωσε, εἶπε ἡ κυρὰ Μαριώ, καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι της. Στάσου νὰ σοῦ πάρω λιγάκι σαλέπι νὰ ζεσταθῆς.

Ὅταν, ἔπειτα ἀπὸ λίγες ὧρες ξημέρωσε γιὰ καλά, καὶ φαιδρὸς μπῆκε ὁ ἥλιος ἀπὸ τὶς χαραμάδες τοῦ στενοῦ παραθύρου τοῦ μικροῦ σπιτιοῦ, ἐπικρατοῦσε ἐκεῖ μέσα μιὰ ἀθόρυβη ἠρεμία. Τὰ πιὸ μεγάλα ἀπὸ τὰ παιδιά, ποὺ ἔκαναν καὶ τὸν μεγαλείτερο θόρυβο, εἶχαν κιόλας σταλῆ στὴ γιαγιά τους. Ἡ Μαριὼ σάρωσε τὴν αὐλὴ καὶ μάζεψε ἀπὸ τὶς φωλιὲς τὰ φρέσκα αὐγά, καὶ ὁ Δημήτρης, καθισμένος μπροστὰ στὴν πόρτα κάπνιζε ἀμίλητος τὸ ἕνα τσιγάρο πάνω στὸ ἄλλο καὶ ἔξυνε ἀδιάκοπα μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι τὸ ἀξύριστο πηγοῦνι του.

— Δὲν πᾶς σήμερα στὴ δουλειά; τὸν ρώτησε ξαφνικὰ καθὼς τέλειωσε τὸ μάζεμα τῶν αὐγῶν ἡ κυρὰ Δημήτραινα.

— Τώρα πιά; Πέρασε ἡ ὥρα. Ἔπειτα γυναῖκα πρέπει καὶ νὰ μιλήσουμε. Πρέπει νὰ δοῦμε τί θὰ κάμουμε!

— Ἔχουμε καιρὸ νὰ μιλήσουμε, ἀπάντησε ἐκείνη μὲ κάποια δόση μελαγχολίας γιατὶ θυμήθηκε τὰ καμώματα τῆς νύχτας ποὺ ἡ μέρα τὰ ἔβλεπε καὶ δὲν... γελοῦσε. Σήκω, τώρα. Σήκω! Πήγαινε νὰ πάρης λίγο ἀέρα, στὸ παζάρι, νὰ ψωνίσης καὶ ὅτι μᾶς χρειάζεται. Ψωμὶ ἔχουμε λίγο, δὲ θὰ μᾶς φτάση. Πάρε ἕνα καρβέλι, λίγο τυρὶ καὶ κρασί.

— Δὲν βράζεις κάμποσα αὐγά, λέω ἐγώ; Τί θὰ τὰ κάμης ποὺ τὰ κρύβεις;

— Καὶ τὴ Λαμπρὴ τί θὰ βάψουμε; Ἔλα, ἔλα, σήκω!

— Πῶς βαρυέμαι καϋμένη, ἀπάντησε ὁ Δημήτρης, σηκώνοντας ψηλὰ τὰ χέρια του.

— Βαρυέσαι; Γιατὶ τάχα γινήκαμε πλούσιοι καὶ βαρυέσαι;

— Πλούσιοι; Ἀμὲ δὲν γινήκαμε πλούσιοι. Πεντακόσια τάλλαρα. Μεγάλο πρᾶμμα!

Ἡ κυρὰ Δημήτραινα νόμισε πὼς παράκουσε.

— Μὲ τὰ σωστά σου εἶσαι, εἶπε, χωρὶς νὰ κρύβη τὴν ἔκπληξή της.

— Ἔ, κατάλαβα πὼς ἔχεις πάλι ὄρεξη γιὰ καυγά. Δός μου τὸ φέσι μου.

— Ἔτσι γειά σου.

Καὶ ὁ Δημήτρης βγῆκε στὸ δρόμο.

— Στὸ καλό, τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του καὶ ἀφοῦ ἔκλεισε τὴν ἐξώπορτα μπῆκε στὸ σπίτι της.

Ἐργασία δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τὴ φτωχὴ νοικοκυρά! Καὶ ἂν δὲν εἶχε δουλειὰ τὴ δημιουργοῦσε, γιατί, ὅπως ἔλεγε, δὲν μποροῦσε νὰ κάθεται μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Καὶ περνοῦσε ἡ ὥρα χωρὶς νὰ τὴν καταλαβαίνει. Καὶ δοκίμαζε πραγματικὰ ἔκπληξη ὅταν οἱ καμπάνες τῆς Μητρόπολης σημαίνανε μεσημέρι.

Μὰ αὐτὴ τὴ μέρα, ἡ ὥρα λὲς καὶ περπατοῦσε σὰ χελώνα καὶ τῆς φαινόταν αἰώνας ὁλάκερος.

Συγύρισε ἡ Μαριώ, ἔπλυνε μερικὰ ρουχαλάκια τῶν μικρῶν, διώρθωσε ἄλλα, ἄρχισε τὸ πλέξιμο. Ἀλλὰ ὁ καιρὸς δὲν περνοῦσε. Τί νὰ κάμη. Σὲ μιὰ στιγμὴ τῆς ἦρθε ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀνοίξη τὸ βαρὺ ἐκεῖνο κιβώτιο καὶ νὰ δῆ λίγο — μόνο νὰ δῆ — τὰ τάλλαρα τοῦ σακκουλιοῦ. Ποτὲ τῆς δὲν εἶχε δῆ πολλὰ μαζί... Οὔτε καὶ λίγα ἡ κακομοίρα. Μὰ θυμήθηκε πὼς τὸ κλειδὶ τὸ κρατοῦσε πάνω του ὁ Δημήτρης.

— Κρίμα, εἶπε μέσα της καὶ βγῆκε στὴν αὐλὴ ὅπου τὰ μικρότερα ἀπὸ τὰ παιδιά της, παίζανε μὲ τὸ φύλακα τοῦ σπιτιοῦ τους, τὸ σκύλο τους. Καὶ ἄλλο τὸν ἔσερνε

ἀπὸ τὰ αὐτιὰ καὶ ἄλλο ἀπὸ τὴν οὐρά.

Τέλος ἡ καμπάνα σήμανε μεσημέρι καὶ ὁ Δημήτρης δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα ἀπὸ τὴν ἀγορά.

— Κάπου θἄμπλεξε, σκέφτηκε ἡ Μαριώ. Καλὰ ποὺ δὲν εἶναι ἐδῶ τὰ παιδιά. Θὰ τ' ἄφηνε νηστικά!

Καὶ τότε πῆρε ἀπὸ τὸ ἁρμάρι ἕνα κομμάτι ψωμὶ καὶ τὸ μοιράστηκε μὲ τὰ μικρά της.

— Ἐκεῖνος θὰ ἔφαγε, βέβαια, εἶπε μέσα της.

Καὶ πραγματικὰ ὁ Δημήτρης εἶχε φάει καὶ μάλιστα εἶχε πιῆ.

Σὰν βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι του, ἔννοιωσε, δὲν ἤξερε κι' αὐτὸς γιατί, ἐλαφρότερο τὸν ἑαυτό του. Νόμισε, πὼς εἶχε γίνει, ἔτσι διὰ μιᾶς νεώτερος. Πὼς τὰ παιδιά του ἦταν πιὸ γερὰ ἀπὸ ἄλλοτε, τὸ βῆμα του πιὸ ἐλαφρό, καὶ περπατοῦσε μὲ ψηλὰ τὸ κεφάλι σιγανοτραγουδώντας τὸ ἀποκρουστικὸ τραγούδι:

Κατηγοροῦν τὴ γάτα μας
καὶ τήνε λένε γραία...

Σὲ λίγο εἶχε λησμονήσει πὼς εἶχε ξεκινήσει γιὰ τὴν ἀγορά. Σκεφτόταν, καὶ ἔκανε, μὲ τὸ μυαλό του φυσικά, ὑπολογισμοὺς καὶ σχέδια.

Καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ μιὰ φὰνερὴ εὐχαρίστηση. Χαμογελοῦσε. Χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβη βρέθηκε σὲ λίγο στὸ καφενεῖο. Παράγγειλε καφέ, κέρασε καὶ μερικοὺς φίλους, ποὺ τοὺς βρῆκε ἐκεῖ, ἤπιε ἔπειτα δυὸ ρακιά, ποὺ τοῦ τὰ φίλεψαν οἱ φίλοι του, καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ καφενεῖο, περισσότερο εὔθυμος παρὰ ὅταν μπῆκε. Καὶ καθὼς περπατοῦσε χάϊδευε κάθε τόσο ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸ μεγάλο κλειδὶ τῆς κασσέλας.

Θυμήθηκε σὲ μιὰ στιγμὴ τὴν παραγγελία τῆς Μαριῶς. Θυμήθηκε πὼς ἔπρεπε νὰ ἀγοράση ψωμὶ γιὰ τὰ παιδιά του καὶ τάχυνε τὸ βῆμα του πρὸς τὴν ἀγορά! Ἀλλὰ γιὰ κακή του τύχη, μπροστὰ ἀπὸ τὴν ἀγορὰ ἦταν ὀλάνοιχτη ἡ πόρτα τοῦ καπηλειοῦ, καὶ πάνω στὸ κατώφλι της στεκόταν φίλος παλιός, βλάμης τοῦ Δημήτρη, ὁ κὺρ Θοδωρῆς.

— Βρὲ καλῶς τὸ Μῆτρο. Σκόλη ἔχεις καὶ σύ; Κάτι χαρούμενος.

Λίγο ἔλειψε τὸ μυστικὸ ποὺ τὸ κρατοῦσε μέσα του καὶ τὸν ἔπνιγε νὰ... ἔβγαινε ἀθυρόστομο στὰ φανερά.

— Ποῦ νὰ στὰ... εἶπε καὶ... κατάπιε τὴ γλῶσσα του. Ἄλλη ὥρα τὰ λέμε. Ἔλα τώρα νὰ σὲ κεράσω, τοῦ εἶπε γρήγορα γρήγορα, προσπαθώντας νὰ διορθώση ἔτσι τὴν παραδρομὴ τῆς γλώσσας του.

Καὶ μπῆκε στὴν ταβέρνα ὁ Δημήτρης καὶ ἔμεινε ἐκεῖ μέχρις ἀργὰ τὴ νύχτα.

Καὶ ὅταν ἀργὰ πιά, γύρισε στὸ σπίτι του τρεκλίζοντας καὶ σκουντουφλώντας, ἀκουμπώντας στὸ χέρι τοῦ βλάμη του Θοδωρῆ, εἶχε πιὰ ἐκμυστυρευθῆ μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες τὰ οἰκογενειακά του σὲ μιὰ παρέα συμποτῶν του, εἰς τοὺς ὁποίους, καθὼς ἄδειαζε καὶ τὸ τελευταῖο ποτῆρι του, «ἄδειασε» καὶ ὅλα τὰ μυστικά του καὶ αὐτὸ τὸ πιὸ μυστικὸ καὶ νεώτερο, τὸ θησαυρό του.

Ἡ φτωχὴ Μαριὼ καθόταν ἀνήσυχη στὸ κατώφλι τῆς ἐξώπορτας, προσπαθώντας νὰ διακρίνη μέσα στὸ σκοτάδι τοὺς διαβάτες τοῦ δρόμου, μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια στὰ γόνατά της. Εἶδε τὸν ἄντρα της νὰ ἔρχεται ἢ καλλίτερα νὰ τὸν φέρνουν καὶ ράγισε ἡ καρδιά της.

— Χαράς το, φώναξε. Χαράς το. Τέτοια ὥρα ἔρχεσαι στὸ σπίτι σου; Ποῦ ἤσουν ὅλη τὴν ἡμέρα;

— Τίποτα - τίποτα ἀκούστηκε ἡ δυσκίνητη γλῶσσα τοῦ Δημήτρη. Μὴ μοῦ θυμώνεις κυρὰ Μαριὼ καὶ σοῦ λέω!

— Καλησπέρα σας, κυρά, εἶπε φιλόφρονα ὁ Θοδωρῆς. Δὲν εἶναι τίποτα. Ἤρθαμε λίγο στὸ κέφι. Ἀλήθεια, τὰ συχαρίκια μας. Σᾶς ἔφεξε πάλι. Μὰ νὰ μὴ τὸ πάρετε κι' ἀπάνω σας καὶ δὲν μᾶς καταδέχεστε τώρα ποὺ γινήκατε καὶ πλούσιοι, κυρὰ Δημήτραινα. Καληνύχτα σας.

Παράδωσε τὸ Δημήτρη στὰ χέρια τῆς γυναίκας του, ποὺ ἔμενε σαστισμένη μὲ ὅσα ἔβλεπε καὶ ἄκουγε, καὶ ἔφυγε.

— Σὲ καλό σου, Δημήτρη μου, σὲ καλό σου, ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ἡ ταλαίπωρη καθὼς τὸν ἔσερνε σιγὰ - σιγὰ πρὸς τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ. Τέτοιο ρεζιλίκι δὲν τὸ ἔπαθες ἄλλη φορά. Πῶς σοῦ ἦρθε;

— Πατέρα, ποῦ εἶναι τὸ ψωμί; ρώτησε φωναχτὰ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔτρεχε εὔθυμο πρὸς τὸν πατέρα του.

— Ψω... μί; Νά, ἀπάντησε μὲ ἀρκετὴ βαναυσότητα ὁ μεθυσμένος. καὶ προτοῦ προφτάση ἡ μητέρα, ἕνα χαστούκι ἄστραψε στὸ μάγουλο τοῦ μικροῦ.

Τὸ μικρὸ κυλίστηκε χάμου γρυλίζοντας. Μὰ σὲ λίγο καὶ ὁ Δημήτρης ἔπεσε βαρὺς βαρὺς στὸ κρεββάτι του κι' ἀποκοιμήθηκε.

⁂

Δυὸ μέρες ἀργότερα, ὁ κ. Μαρῆς καὶ ἡ κ. Μαρῆ ἔπιναν ὕστερα ἀπὸ τὸ μεσημεριάτικο γεῦμα τους τὸν καφέ τους, στὴν αἴθουσα ποὺ τοὺς εἴχαμε πάλι συναντήσει.

— Τὸ εἶδες λοιπὸν Ἑρμιόνη ποὺ οἱ γείτονές μας ἡσυχάσανε; Οὔτε χοροὶ πιά, οὔτε τραγούδια, οὔτε μουσική, οὔτε τίποτα. Ποῦ καὶ ποῦ μόνο κανένα τραγουδάκι.

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ ΩΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ὁ Ἄγγελος Βλάχος ὑπῆρξε γιὰ τὴν ἐποχή του ἀπὸ τοὺς κορυφαίους ποιητάς. Ἐὰν ἕνας ποιητὴς κρίνεται γενικὰ καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τοὺς χρόνους ποὺ ἀναπτύχθηκε, τότε ὁ Ἄγγελος Βλάχος ἦταν ἕνας μέτριος ποιητής. Ἂν ὅμως ὁ Β. θὰ ἐξετασθῆ μέσα στὴν ἐποχή του τότε ἦταν ἕνας κορυφαῖος ποιητής. Οἱ κυριώτερες ποιητικὲς συλλογὲς τοῦ Βλάχου εἶναι: «Ἠὼς» (1857), «Ὧραι» (1860), «Στίχοι» (1865), καὶ «Λυρικὰ ποιήματα» (1875).

Ἀπὸ τὶς μελέτες καὶ τὰ δοκίμια τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου σημειώνουμε: «Περὶ ὑπάτων καὶ ὑπατείας ἐν Ρώμῃ»(1856) «Περὶ ὁρκωτοῦ συστήματος» (1860), «Ὁμηρικὸν ζήτημα», «Περὶ Παναγιώτου Σούτσου» (1874), «Περὶ Γεωργίου Τερτσέτη» (1875), «Περὶ Γεωργίου Ζαλοκώστα» (1877), «ὁ Νέος Κριτικός» (1877), «Ἀλέξανδρος Σοῦτσος» (1877), «ἡ φυσιολογικὴ σχολὴ καὶ ὁ Ζολᾶ» (1880), «Ἀνάλεκτα» (1901).

Ὁ Βλάχος εἶχε συνεργασίας εἰς πολλὰς ἐφημερίδας καὶ εἰς πολλὰ περιοδικά. Ἐδημοσίευσε ἐκεῖ μελέτες, διηγήματα, ποιήματα, μεταφράσεις κλπ. Ἀξιόλογο ὑπῆρξε τὸ «Ἑλληνογαλλικὸ λεξικό του». Ἐπίσης ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωση ἡ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ «Παρνασσοῦ» συζήτησή του μὲ τὸν Ροΐδην «γιὰ τὴν ποίηση».

— Μὰ πῶς αὐτὸ Ἀγησίλαε; Τί τοὺς συνέβη; Μήπως τοὺς ἔκαμες τίποτα; Μήπως τοὺς κατάγγειλες; Δὲν ἔκαμες καλά.

— Ἔγνοια σου, ἔγνοια σου! Μὴν ἀνησυχῆς. Οὔτε τοὺς κατάγγειλα, οὔτε τοὺς φοβέρισα. Χρήματα μόνο τοὺς ἔδωσα! Τοὺς εἶπα νὰ τὰ κάμουν ὅτι θέλουν! Καὶ τὰ χρήματα, ὅπως βλέπεις τοὺς ἄλλαξαν!

— Εἶναι δυνατό;

— Ἔτσι φαίνεται γιατὶ τὰ χρήματα, πρέπει νὰ ξέρης Ἑρμιόνη....

Καὶ ὁ κ. Ἀγησίλαος ἑτοιμαζόταν νὰ αὐτοσχεδιάση πρόχειρη ὁμιλία γιὰ τὴν ἐπίδραση, τὴν ὁποίαν, κατ' αὐτόν, μπορεῖ νὰ ἀσκήση τὸ χρῆμα στὸ χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου. Μὰ κτύπησε ἡ πόρτα τῆς αἴθουσας καὶ μπῆκε ὁ ὑπηρέτης ὁ ὁποῖος τοὺς εἶπε πὼς ὁ κὺρ Δημήτρης ζητοῦσε νὰ δῆ τὸν κύριο.

— Ἂς ἔλθη, εἶπε, ὄχι χωρὶς ἔκπληξη ὁ κ. Ἀγησίλαος.

Σὲ λίγο φάνηκε ὁ Δημήτρης, ταλαιπωρημένος, ὠχρός, ἀδύνατος, μὲ κοκκινισμένα τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν ἀϋπνία, κρατώντας «ὑπομάλης» τὸ σάκκο μὲ τὰ τάλλαρα.

— Τί εἶναι κὺρ Δημήτρη, τί τρέχει, ρώτησε ὁ χρηματιστής.

— Μὲ τὸ συμπάθειο ἀφέντη, σᾶς ἔφερα πίσω τὰ χρήματα, δεμένα ὅπως ἤτανε!

— Γιατί;

— Δὲν μᾶς κάνουν ἀφέντη!

— Πῶς; σᾶς εἶναι λίγα!

— Ὄχι ἀφέντη, μὲ τὸ συμπάθειο. Ἴσα ἴσα μᾶς εἶναι πολλά. Δὲν εἴμαστε ἐμεῖς ἄνθρωποι γιὰ χρήματα. Μᾶς χαλνοῦνε ἀμέσως τὰ χρήματα. Ἐμένα μὲ χάλασαν. Μὲ κάμανε κακὸ ἄνθρωπο! Μ' ἔκαμαν νὰ δείρω τὰ παιδιά μου χωρὶς λόγο, νὰ σηκώσω χέρι στὴ γυναῖκα μου... Μ' ἔκαμαν νὰ ὑποψιασθῶ τὴν ἀφεντιά σου πὼς μ' ἐγέλασες. Μ' ἔκαμαν νὰ μεθύσω. Νὰ γίνω τάβλα, πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου. Ἀφήνω ποὺ μᾶς ἀρρώστησαν ἀπὸ τὴν ἀϋπνία ἐμένα καὶ τὴ γυναῖκα μου. Ἀφήνω ποὺ τὰ παιδιά μου οὔτε χορεύουν πιὰ οὔτε τραγουδοῦνε γιατὶ δὲν ἔχω κέφι νὰ παίζω τὸ μπουζοῦκι μου. Τὸ λοιπὸν ἀφέντη μου, μὲ τὸ συμπάθειο, σᾶς εἶμαι ὑπόχρεος, πολὺ ὑπόχρεος, μὰ νὰ κρατήσετε τοῦ λόγου σας τὰ χρήματά σας κι' ἐγὼ τὴ φτώχεια μου.

Καὶ ἀφοῦ ἀποχαιρέτησε ὁ κὺρ Δημήτρης γύρισε εὐχαριστημένος στὸ φτωχικό του, ἀγκάλιασε τὰ παιδιά του καὶ ξανάρχισε ἀμέσως τὸ μπουζούκι του.

Ὁ κ. Μαρῆς νόμισε περιττὸ νὰ ἐξακολουθήση τὴν ὁμιλία του γιὰ τὴν ἐπίδραση τοῦ χρήματος στὸ χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου.

ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ
(Διασκευὴ Κ. Α. Μ.)

◆◆

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΚΤΥΠΗΜΕΝΗ ΝΕΟΤΗΤΑ

Τοὺς κτύπησε τοῦ κόσμου ἡ πλήξη
ὁλόϊσα μὲς στὴν καρδιά·
καὶ γῦραν μπρός τους τὰ κεφάλια
χωρὶς τῆς ζήσης τὴν δροσιά.

Ἦταν ἀνθρῶποι διαβασμένοι
μ' αἰσθήματα κι' ἰδανικὰ
μὰ ὅ,τι πιστεύανε νὰ βροῦνε,
τἄδαν στὰ πόδια τους νεκρά!

Ἀκούσανε τὴν πολιτεία
νὰ σκούζη ὁλάκερη καὶ νὰ βογγᾶ
μὲ ἡδονές, μὲ φχαριστήσεις,
μὲ παραμύθια ξωτικά.

Ἀκούσανε τὸ παραμῦθι
γιὰ τὰ ὡραῖα καὶ τὰ ψηλά·
ζήτησαν σάρκες νὰ χορτάσουν
μὰ βρῆκαν ἴσκιους μοναχά.

Τοὺς κτύπησε τοῦ κόσμου ἡ πλήξη
ὁλόϊσα μὲς στὴν καρδιά·
κι' αὐτὰ τὰ φωτεινά τους μάτια
στεφάνια κύκλωσαν μαβιά.

Κι' εἶπαν: «νεκροὶ ἔξ' ἀπ' τοὺς τάφους
φάσματα εἴμαστε φρικτά»·
καὶ κίνησαν μοιραῖοι καὶ πλᾶνοι
γιὰ κάποια πόλη ξωτικιά.

Δὲν τρόμαξαν σὰν εὑρεθῆκαν
μπροστὰ σὲ τάφους σφαλιστούς·
τοὺς εἶχε γίνει πιὰ συνήθεια
νὰ ζοῦν ἀντάμα μὲ νεκρούς.

Ὦ Θέ μου! Κοίτα ἐγονάτισαν
κάτω ἀπ' τοὺς ἄσπρους τοὺς σταυρούς·
τὰ κυπαρίσσια στάζουν θλίψη,
ἐπάνω τους μ' ὀρθοὺς κορμούς.

Πολὺ παλιὸ καὶ ξεβαμένο·
κι' ἴσως γελοῖο τὸ σκηνικό,
πολὺ παλιό, χιλιοειπωμένο,
κι' ὅμως, μοιραῖο, καὶ τραγικό...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΑΣ
Νάξος

◆◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ μικρὸς Σπυράκος, τὴν ὥρα τοῦ δείπνου λέει στὴ μαμᾶ του:

— Μαμᾶ, ἐγὼ δὲν θέλω πολὺ λάδι στὴ σαλάτα μου γιατὶ θὰ μεταλάβω αὔριο.

('Εστάλη ἀπὸ τὸν Δημήτριο Κορέλλα)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας

(Συνέχεια)

— Παπού, ἔχεις κέφι γιὰ συζήτηση σήμερα;

— Γιὰ συζήτηση Θάνο μου; Δὲν ἔχω ποτὲ κέφι γιὰ συζήτηση. Στὸ ἔχω θαρρῶ ξαναπῆ: πιστεύω πὼς οἱ ἄνθρωποι χάνουν πολλὲς πολύτιμες ὧρες τῆς ζωῆς τους μὲ ἀεροκουβέντες... Μ' ἀρέσει ὁ στοχασμός, μ' ἀρέσει ἡ δράση, ὄχι ὅμως ἡ ἄσκοπη συζήτηση...

— Μὰ παπού, δικαιολογήθηκε τὸ παιδί, δὲν ἤθελα νὰ πῶ γιὰ ἄσκοπη συζήτηση. Ἤθελα νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ πῇς κι' ἄλλα γιὰ τὸ ὑπουργεῖο Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας, ποὺ εἶχες ἀρχίσει νὰ μοῦ λὲς γι' αὐτὸ τὶς προάλλες. Θυμᾶσαι;

— Ἄ, ναί, Θάνο μου. Καὶ νὰ μὲ συμπαθᾷς ποὺ σὲ παρεξήγησα... Τέτοιες κουβέντες εἶναι καλές, εἶναι γόνιμες καὶ δικαιολογοῦν τὸν σεβασμὸ ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸ λόγο. Ὅταν σοῦ μιλῶ γιὰ κάτι καλό, γιὰ κάτι ποὺ πλουτίζει τὶς γνώσεις σου ὤ... τὴν γνώση σου, εἶμαι σὰν τὸν καλὸ σπορέα, ποὺ ρίχνει τὸ σπόρο του σὲ γῆ καρπερή, γιὰ νὰ φυτρώσῃ. Σὰν τί λοιπὸν θέλεις νὰ μάθῃς;

— Μὰ γιὰ τὶς ἄλλες ἁρμοδιότητες αὐτοῦ τοῦ σπουδαίου ὑπουργείου. Εἴχαμε πῆ γιὰ τὴν πρώτη του διεύθυνση: Τὴν διεύθυνση Ἐπιστημῶν καὶ Καλῶν Τεχνῶν, ποὺ διαιρεῖται στὸ τμῆμα Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ τμῆμα Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν. Θὰ ἤθελα λοιπὸν νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ μιλήσῃς σήμερα γιὰ τὴν δεύτερη Διεύθυνση.

— Ναί, τὴν Διεύθυνση Παιδείας.

— Ποὺ διαιρεῖται παπού στὸ τμῆμα Μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ στὸ τμῆμα Δημοτικῆς.

— Αὐτή, καθὼς καταλαβαίνεις, ἀσχολεῖται μὲ τὰ σχολεῖα μας. Τὰ δημοτικὰ καὶ τ' ἄλλα. Αὐτὴ συντηρεῖ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, καὶ πληρώνει τοὺς μισθοὺς τῶν δασκάλων ποὺ διδάσκουν σ' αὐτὰ καὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν ποὺ τὰ ἐπιθεωροῦν. Χιλιάδες εἶναι τὰ δημοτικὰ σχολεῖα στὴ χώρα. Κάθε κοινότητα ἔχει τὸ δικό της. Κι' ἔτσι μποροῦν νὰ μάθουν γράμματα τὰ Ἑλληνόπουλα ὄχι μονάχα στὶς μεγάλες πολιτεῖες, ἀλλὰ καὶ στὸ πιὸ μικρό, τὸ πιὸ ἔρημο ὀρεινὸ χωριό. Γιατὶ σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμά μας, Θάνο μου, ἡ «στοιχειώδης ἐκπαίδευση», ὅπως λένε τὸ δημοτικὸ σχολεῖο γίνεται στὰ Ἑλληνόπουλα χάρισμα, καὶ εἶναι ὑποχρεωτική. Γιατὶ δὲν θέλει τὸ Κράτος μας νὰ ἔχῃ πολίτες ποὺ νὰ μὴ ξέρουν νὰ γράφουν καὶ νὰ λογαριάζουν, νὰ μὴ ξέρουν ἱστορία, γεωγραφία, θρησκευτικά, κι' ὅλα τ' ἄλλα μαθήματα ποὺ διδάσκεστε στὸ δημοτικό. Κατάλαβες;

— Πολὺ καλὰ παπού!

— Λογάριασε πόσα ξοδεύει κάθε χρόνο τὸ Κράτος γιὰ τὰ σχολεῖα αὐτά, γιὰ τὰ θρανία τους, τὰ ἔπιπλα, τὰ ὄργανά τους... Δισεκατομμύρια ὁλόκληρα. Ὅπως ξοδεύει δισεκατομμύρια γιὰ τὴ σχολιατρικὴ ὑπηρεσία. Γιὰ νὰ ὑπάρχουν σχολίατροι ποὺ νὰ παρακολουθοῦν τὴν ὑγεία τῶν μαθητῶν.

Ὅπως ξοδεύει ἑκατομμύρια πολλὰ καὶ γιὰ τὰ ἀντιτραχωματικὰ σχολεῖα, γιὰ νὰ καταπολεμηθοῦν τὰ τραχώματα, αὐτὴ ἡ ἄσχημη πάθηση τῶν ματιῶν, ποὺ τόσο εὔκολα μπορεῖ νὰ τὴν κολλήσῃ ὁ ἕνας μαθητὴς ἀπὸ τὸν ἄλλον ὅταν δὲν τηροῦν τοὺς κανόνες τῆς ὑγιεινῆς... Κι' ἀκόμα συντηρεῖ τὶς παιδαγωγικὲς ἀκαδημίες ὅπου σπουδάζουν οἱ νέοι καὶ οἱ νέες ποὺ θέλουν νὰ γίνουν δάσκαλοι. Ὕστερα, τὸ κράτος μας, Θάνο μου, συντηρεῖ καὶ τὰ σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ πληρώνει τοὺς μισθοὺς καθηγητῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν.

— Τὰ κλασσικὰ γυμνάσια δηλαδή.

— Ὄχι μόνον τὰ κλασσικὰ γυμνάσια, ἀλλὰ καὶ τὶς μέσες Ἐμπορικὲς Σχολές, τὸ Βαρβάκειο λύκειο ποὺ καταρτίζει πιὸ πολὺ στὰ μαθηματικά, τὰ διδασκαλεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως, τὸ διδασκαλεῖο νηπιαγωγῶν Καισαριανῆς ποὺ σπουδάζουν ὅσοι θέλουν ν' ἀσχοληθοῦν μὲ παιδάκια στὴν προσχολικὴ ἡλικία, τὶς Ράλλειες Σχολὲς τοῦ Πειραιᾶ κι' ἀκόμα τὶς δυὸ σχολὲς οἰκιακῆς οἰκονομίας ὅπου σπουδάζουν κορίτσια ποὺ θὰ διδάξουν τὶς Ἑλληνοποῦλες οἰκοκυρικὴ στὰ σχολεῖα. Τὴν Χαρωκόπειο οἰκοκυρικὴ σχολή, καὶ τὴν σχολὴ «Ἀριάδνη» τῶν Χανίων στὴν Κρήτη.

Ἀκόμη συντηρεῖ καὶ πληρώνει γιὰ τὶς νυκτερινὲς σχολὲς ὅπου σπουδάζουν φτωχὰ παιδιὰ ποὺ τὴν ἡμέρα ἐργάζονται γιὰ νὰ ζήσουν. Ἀκόμη ἐνισχύει οἰκονομικὰ τὰ σχολεῖα ἑτεροδόξων κοινοτήτων, στὴ Δυτικὴ Θράκη. Γιατὶ αὐτοὶ οἱ ἑτερόδοξοι — Μουσουλμᾶνοι, Ἰσραηλῖτες ἢ Ἀρμένηδες — εἶναι Ἕλληνες ὑπήκοοι, καὶ τὸ κράτος μας μεριμνᾷ μὲ στοργὴ καὶ γι' αὐτούς, νὰ ἔχουν σχολεῖα στὴ γλῶσσα τους, καὶ κατὰ τὸ θρήσκευμά τους. Γιατὶ μέσα στὸ ἑλληνικὸ κράτος ὁ καθένας εἶναι ἐλεύθερος νὰ μιλάῃ τὴ γλῶσσα του καὶ νάχῃ τὴ θρησκεία τῶν πατεράδων του. Γιὰ τοῦτο εἶναι δημοκρατικὸ κι' ἐλεύθερο τὸ πολίτευμά μας.

Κι' ἀκόμη τὸ κράτος μας μέσω τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, διαθέτει ἕνα ποσὸ γιὰ τὴ μαθητικὴ πρόνοια: μαθητικὰ συσσίτια ὅπου χρειάζονται καὶ μαθητικὲς ἐξοχές. Ἀκόμη διαθέτει χρηματικὰ βοηθεῖα κάθε χρόνο γιὰ τοὺς ἐκπαιδευόμενους δημοδιδασκάλους, καὶ δίνει ἕνα ἐπίδομα σ' ἐκείνους ποὺ ἐργάζονται σὲ νυχτερινὲς σχολὲς γιὰ νὰ μάθουν γράμματα στοὺς μεγάλους καὶ νὰ καταπολεμηθῇ ὁ ἀναλφαβητισμός... Νὰ τί κάνει τὸ ὑπουργεῖο αὐτὸ γιὰ νὰ ἐκπαιδευτοῦν τὰ Ἑλληνόπουλα.

— Πολλὰ καὶ θαυμαστά! συμφώνησε ὁ Θάνος.

— Καὶ τώρα ἐρχόμαστε στὴν τρίτη διεύθυνση παιδί μου: τὴν διεύθυνση Θρησκευμάτων. Τὸ πρῶτο τμῆμα, εἶναι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Τὸ ὑπουργεῖο συντηρεῖ τὶς διάφορες ἐκκλησιαστικὲς σχολὲς ὅπου σπουδάζουν οἱ μελλοντικοὶ ἱερεῖς μας, τὸ ἱεροδιδασκαλεῖο Βελλᾶς καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ φροντιστήρια, καθὼς καὶ τὰ ἀνώτερα ἐκκλησιαστικὰ φροντιστήρια ὅπου διδάσκουν καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐπίσης πληρώνει τὶς δαπάνες λειτουργίας καὶ συντήρησης τῶν οἰκοτροφείων στὶς ἐκκλησιαστικὲς σχολές, γιατὶ οἱ σπουδασταὶ εἶναι ἐκεῖ οἰκότροφοι. Ἐπίσης ἐνισχύει οἰκονομικά, τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα στὴν Παλαιστίνη. Καὶ φυσικά, σὰν χριστιανικὸ κράτος ποὺ εἶναι, πληρώνει τὶς ἀποδοχὲς τῶν ἐφημερίων ὄχι μόνον τῶν ἑλληνικῶν ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὀρθοδόξων Ρώσων ποὺ ἱερουργοῦν στὶς ρωσικὲς ἐκκλησίες τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιᾶ καὶ τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐπίσης τὶς ἀποδοχὲς τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν ἀλλοθρήσκων κοινοτήτων. Τὰ διάφορα τμήματα ἐπίσης τοῦ ὑπουργείου, καταλαβαίνεις τί ἁρμοδιότητες ἔχουν ἀπὸ τὸ ὄνομά τους. Τὸ ἀρχαιολογικὸ τμῆμα λ. χ. ἔχει τὴν ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία ποὺ φροντίζει γιὰ ὅλα τὰ ἀρχαιολογικὰ μουσεῖα τοῦ κράτους, τὴν ὑπηρεσία (ποὺ εἶναι κι' αὐτὰ διευθύνσεις) ἀναστηλώσεως καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς...

— Πές μου περισσότερα γι' αὐτὲς τὶς ὑπηρεσίες παπού ποὺ φροντίζουν γιὰ τοὺς καλλιτεχνικούς μας θησαυροὺς ποὺ κλείνονται στὰ μουσεῖα μας...

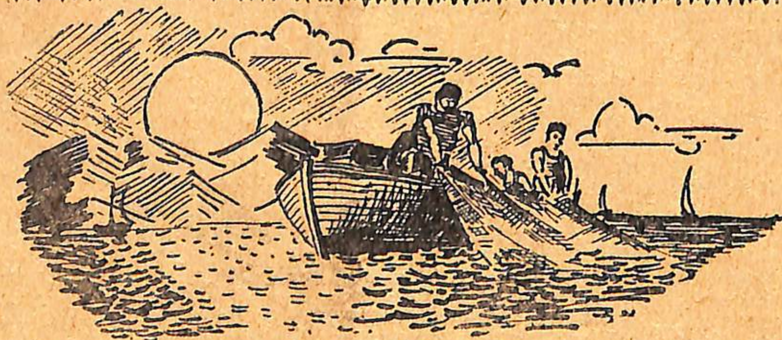
— Εὐχαρίστως παιδί μου, νὰ σοῦ πῶ: Ἡ ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία καὶ μουσείων, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ συντήρηση τῶν μουσείων μας, φροντίζει γιὰ τὴν περισυλλογή, καθαρισμό, κόλλημα, καταγραφή, συντήρηση καὶ κατάλληλη ἔκθεση στὰ μουσεῖα ὅλων τῶν ἀρχαίων. Ἀγοράζει ἔργα γιὰ τὰ διάφορα μουσεῖα ὥστε νὰ πλουτίζωνται ἀδιάκοπα, ἀποζημιώνει τοὺς ἰδιοκτῆτες ἢ αὐτοὺς ποὺ ἔχουν βρῆ ἀρχαῖα γιὰ νὰ τὰ δώσουν στὸ κράτος, συντηρεῖ τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, κάνει ἀρχαιολογικὲς ἀνασκαφές, κάνει περίφραξη καὶ ἀναδάσωση γύρω ἀπὸ ἀρχαιολογικοὺς χώρους καὶ ἐπισκευάζει καὶ συντηρεῖ ὅλα τὰ κτίρια ἢ κτίσματα ποὺ ἔχουν μιὰ ἀρχαιολογικὴ ἢ ἱστορικὴ ἀξία. Αὐτὴ ἡ ὑπηρεσία τώρα τοῦ ὑπουργείου, μεριμνᾶ γιὰ νὰ σωθοῦν οἱ καλλιτεχνικοὶ θησαυροὶ ποὺ γλύτωσαν ἀπὸ τὸ σεισμὸ καὶ τὴ φωτιὰ στὰ Ἰόνια νησιά.

— Καὶ τ' ἄλλα τμήματα παπού;

— Γιὰ τὴν Σχολικὴ ὑγιεινὴ μιλήσαμε, ὅπως καὶ γιὰ τὰ κέντρα μαθητικῆς ἀντιλήψεως. Τὸ τμῆμα σωματικῆς ἀγωγῆς, φροντίζει γιὰ τὶς ἀποδοχὲς γυμναστῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν γιὰ τὴ γυμναστικὴ στὰ σχολεῖα, συντηρεῖ τὶς γυμναστικὲς ἀκαδημίες καθὼς καὶ τὸ πρότυπο παιδικὸ γυμναστήριο Καισαριανῆς, καὶ ἐπιχορηγεῖ τὴν Ἐπιτροπὴ ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, τὸ σῶμα Ἑλλήνων προσκόπων καὶ τὸ σῶμα Ἑλληνίδων ὁδηγῶν. Ἐπίσης ἐπιχορηγεῖ (μὲ πολὺ ὅμως μικρότερα ποσὰ) τὴν Χριστιανικὴ ἕνωση νέων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. Θαρρῶ Θάνο μου πὼς τώρα ἔχεις μιὰ ὁλοκληρωμένη ἰδέα γιὰ τὶς ἁρμοδιότητες τοῦ σημαντικοῦ ὑπουργείου, καὶ κατάλαβες πόσο τὸ κράτος κατευθύνει, φροντίζει, συντηρεῖ, βοηθεῖ σχεδὸν ὅλες τὶς πνευματικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ ἔθνους καὶ ὅλες του τὶς δραστηριότητες...

— Ὅσο μοῦ τὰ ἐξηγεῖς παπού, τόσο καλύτερα καταλαβαίνω πόσο πολύπλοκος εἶναι ὁ μηχανισμὸς ἑνὸς σύγχρονου κράτους. Καὶ δὲν βλέπω τὴν ὥρα νὰ μοῦ μιλήσῃς καὶ γι' ἄλλα ὑπουργεῖα.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

(Σκίτσο Μ. Πασσᾶ, Σέρραι)

Τὰ χωριὰ τοῦ 'Αώου

'Από καιρὸ τώρα μελετοῦμε τὸ ταξίδι στὴν Ἤπειρο, κι' ὅλο τ' ἀναβάλλουμε γιατὶ πάντα κάτι κοντινότερο μᾶς καλεῖ. Μὰ τώρα πᾶνε τὰ ψέμματα κι' οἱ ἀναβολές. Δὲν τοῦ γλυτώνουμε πιὰ τοῦ Φάνη. Βρῆκε ἀφορμὴ τὴ μεγάλη μέρα, δεύτερη ἐθνική μας γιορτὴ τὴν 28 'Οκτωβρίου καὶ ἐννοεῖ σώνει καὶ καλὰ νὰ βρεθῇ αὔριο κιόλας στὰ χώματα τῆς 'Ηπείρου, σὲ κάποια γωνιὰ ἀπ' τὶς μύριες ἐκεῖνες τῆς Πίνδου, στὸ Σμόλικα, ὅπου παίχτηκε τὸ μεγάλο παιχνίδι ποὺ ἔμεινε πιὰ γιὰ πάντα στὴν ἱστορία σὰ θαῦμα...

— 'Αδύνατο, Φάνη, λέει ὁ Λεωνίδας. Ὅσο κι' ἂν μᾶς συνεπαίρνουν οἱ ἔνδοξες θύμησες δὲν εἴμαστε ἀετοὶ γιὰ νὰ φτάσωμε ἔτσι γρήγορα στὶς πλαγιὲς τοῦ Σμόλικα ἢ τῆς Τρεμπεσίνας. Κάμε λοιπὸν ὑπομονή, ἀλλοιῶς πήγαινε μὲ τὴ φαντασία σου καὶ προσκύνησε τ' ἅγια χώματα.

— Μὲ τὴ φαντασία μου; Μὰ δὲν ἔχω ἰδέα. Τοῦ κάκου καθὼς διαβάζω τὴν ἱστορία τοῦ 40 προσπαθῶ νὰ ζωντανέψω γύρω ἀπ' τὰ γεγονότα τὴ φύση. Νὰ δώσω τὸ πλαίσιο στὴν ἐποποιΐα. Κι' αὐτοὶ οἱ εὐλογημένοι ποὺ γράφουν τὶς μάχες δὲ λένε λέξη γιὰ τὸ τοπίο. 'Ακοῦστε δῶ.

«Τὸ τάγμα ἔκαμε τὸν ἑλιγμό του στὰ νοτιοανατολικὰ τοῦ Σμόλικα, ἀνέβηκε μὲ σκληρὲς ἐπίμονες προσπάθειες κι' ἔστησε αἱματηρὸ ἀγῶνα μὲ τὸν ἐχθρό. Τέλος ἔσπασε τὴν ἀντίστασή του καὶ κατέλαβε τὴν πλαγιά».

'Ακοῦστε καὶ κάτι ἄλλο: «Τ' ἀεροπλάνα πετοῦσαν σὲ πυκνὰ σμήνη κι' ἅμα ἔβλεπαν τὴν παραμικρὴ κίνηση, ἄδειαζαν τὶς σφυρικτὲς καὶ βροντερὲς βόμβες τους, ἀνοίγοντας τεράστιους λάκκους. Ἔτρεμε ὁλόκληρο τὸ ὄρος, σὰ νὰ γινόταν σεισμός».

Καὶ παρακάτω:

'Αμέσως τότε τὸ ἑλληνικὸ πυροβολικό, ταγμένο στ' ἀκρόβραχα τῆς Τρεμπεσίνας, ἀρχίζει νὰ χτυπᾷ τὶς κορφές, ἐνῶ τὸ τάγμα σκαρφαλώνει στὸ ὕψωμα 1178 μέσα σὲ κόλαση φωτιᾶς, καπνοῦ καὶ ἐκρήξεων. 'Ανεβαίνουν ἀτρόμητοι ποτίζοντας μὲ τὸ αἷμα τους τὰ χιονόσκεπα βράχια. 'Ανατρέπουν τοὺς 'Ιταλοὺς καὶ τοὺς ἀναγκάζουν νὰ πέσουν στὴ χαράδρα ὅπου τὰ πυρὰ τοῦ πυροβολικοῦ μας τοὺς θερίζουν.

Τριάντα αἰχμάλωτοι καὶ δύο πολυβόλα πέφτουν στὰ χέρια τοῦ λόχου. Ὁ λοχαγὸς πληγώνεται μὰ ἀρνιέται νὰ τὸν μεταφέρουν γιὰ νὰ τοῦ δέσουν τὶς πληγές.

Κι' οἱ φαντάροι συνεχίζουν τ' ἀνέβασμα. Ὅλο συνεχίζουν...».

— Πολὺ ὡραῖα ἀποσπάσματα, εἶπε ἡ Μυρτώ: πόσα τέτοια ἀλήθεια ἡρωϊκὰ κατορθώματα σὲ βουνὰ καὶ χαράδρες τῆς 'Ηπειρωτικῆς γῆς! Κρῖμα ποὺ δὲ μποροῦμε νὰ πᾶμε αὔριο οὔτε μὲ τὴ φαντασία μιὰ ποὺ δὲν ἔχομε ἰδέα τοῦ τόπου.

— Ἡσυχάστε, τοὺς λέω, ἔχω ἕναν περίφημο ὁδηγό, ποὺ θὰ σᾶς πάει σὲ κάποια πλαγιὰ τοῦ Σμόλικα. Εἶναι ἕνας ἀναγνώστης τῶν ταξιδιῶν μας, ὁ Κώστας Χατζῆς, ἕνα παιδὶ τῆς 'Ηπείρου, ποὺ νοσταλγεῖ μὲ πραγματικὸ πάθος τὴν ὡραία πατρίδα του. 'Εκεῖνος θὰ σᾶς μιλήση γιὰ τὰ χωριὰ τοῦ 'Αώου, ὡς ὅτου μπορέσουμε νὰ πᾶμε νὰ τὰ δοῦμε μὲ τὰ μάτια μας.

— Καὶ ποῦ εἶναι ὁ ἄγνωστος αὐτὸς φίλος; ρώτησε ὁ Φάνης.

— Στὴ Θεσσαλονίκη, στὴν παιδόπολη «Ἅγιος Δημήτριος», μὰ μοῦ ἔστειλε ἕνα γράμμα, ἀληθινὰ ὡραῖο καὶ μοῦ περιγράφει τὴ λατρευτή του πατρίδα.

— Ὦ, διάβασέ μας το θεία, εἶπαν μὲ μιὰ φωνὴ ἡ Μυρτὼ κι' ὁ Φάνης. Ἔτσι θὰ ζήσουμε τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ μέρα στὰ χώματα ποὺ τὴ γέννησαν.

Ἔτσι ἀρχίζω νὰ διαβάζω τὸ γράμμα τοῦ νοσταλγοῦ μας. 'Ακούσετέ το κι' ἐσεῖς. Δὲ θὰ χάσετε:

— «Τὰ θυμοῦμαι ἔτσι μικρούλια, κάτασπρα, πεντακάθαρα, στὴ σμαραγδένια ἀγκαλιὰ τοῦ Σμόλικα. Λουσμένα στὸ φῶς τοῦ ἥλιου, φαντάζουν κάτω ἀπ' τὰ αἰωνόβια δέντρα, σὰ φωλίτσες πουλιῶν. Ψηλός, ἐπιβλητικός, γιγάντιος, ἀπρόσιτος, ἀπότομος, ὑψώνεται ὁ γέρο - Σμόλικας, στολισμένος πάντα μὲ τ' ἁπαλὰ σύννεφα τ' ἀκυβέρνητα καράβια τοῦ γαλανοῦ θόλου. Τὶς πλαγιές του στολίζουν δάση. Δάση βαθύσκιωτα, ποὺ κυλοῦν στὶς ἀσημένιες τους ρεματιὲς νερὰ γάργαρα, πρόσχαρες πηγοῦλες. 'Αόρατοι ραψωδοί, ψάλλουν τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴ δόξα τους. Τί ποικιλία στὴ φύση! Χαράδρες βαθύσκιωτες, σκοτεινὲς κατωφέρειες, μαγεμένες κοιλάδες, γκρεμνοὶ φοβεροί, ποὺ σοῦ φέρνουν τὸν ἴλιγγο. Παντοῦ νερά, παντοῦ τῆς δροσιᾶς τὸ μαργαριτάρι. Λόφοι, βουνά, μικρὰ καὶ μεγάλα, μὲ ράχες περήφανες, ποὺ στὴν καθεμιά τους γράφηκε κι' ἀπὸ μιὰ δοξασμένη ἱστορία. Καὶ κάτω στὰ πόδια τοῦ λεβέντικου Σμόλικα, κυλᾶ γάργαρος καὶ γαλήνιος ὁ 'Αῶος. Τὸ φιδίσιο κορμί του φιλεῖ τρυφερὰ τὰ πόδια τοῦ Σμόλικα καὶ τῆς Τύμφης, ποὺ στέκεται ἀντίκρυ ὁλόϊσια κι' ἐπιβλητικό, σὰν κοντάρι θανατερό, ποὺ λογχίζει τὸν οὐρανό... Τί νὰ ψάλλη τάχα στὰ δυὸ δοξασμένα βουνὰ τὸ ποτάμι, μὲ τὸ ὑγρό του τραγούδι; Τί ἄλλο νὰ ψάλλη; Δόξες παλιὲς καὶ δόξες καινούργιες μὰ καὶ κάποτε ὁ ὕμνος του γίνεται βροντή, κι' ἀγριεύει, σκορπῶντας κατάρες, καὶ τρομερὲς ἀπειλές, γιὰ κείνους ποὺ μελετοῦνε κακὸ γιὰ τὸν ἅγιο αὐτὸ τόπο.

Ἡπειρωτικὴ μάγισσα φύση, ἆχ πόσο σὲ νοσταλγῶ! Καὶ νά! Μέσα στὴν πονεμένη μου νοσταλγία, φαντάζουν μέσα στὴν ὀργιαστικὴ βλάστηση στὴ βουνίσια τους ὀμορφιά, τὰ χωριὰ τοῦ 'Αώου! Οἱ Πάδες, τὸ Βρυχώρι, τὸ Παλαιοσέλι! Σὰ νᾆμαι πάλι κοντά τους, τὰ βλέπω μπροστά μου, σὰν τότε ποὺ ζοῦσα εὐτυχισμένος στὴν ἀγκαλιά τους.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΣΤΟ ΟΡΓΩΜΑ
(σκίτσο Δ. Οἰκονόμου)

Νεράϊδες ἀφρόλουστες, ποὺ χαίρονται τὴ ζωὴ στὴν πιὸ γόησσα φύση. Τὶς χαϊδεύει ὁ ἥλιος τοῦ Σμόλικα, ἡ δροσιὰ τοῦ 'Αώου. Τὶς νανουρίζει ἡ αὔρα, τὶς τραγουδοῦν τὰ πουλιά. 'Ανασαίνουν τὴ μυρωμένη πνοὴ τῶν ἐλάτων, τῶν πεύκων, τοῦ θυμαριοῦ καὶ τῶν λουλουδιῶν τὸ θυμίαμα. Μὰ ἂς μποῦμε σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ χωριά, τὸ πιὸ ὄμορφο, τὸ Παλαιοσέλι.

Τὰ σπίτια πέτρινα, καλοπελεκημένα ἔχουν ἕνα δικό τους ἰδιόρρυθμο τύπο. Οἱ δρόμοι πλακόστρωτοι περνοῦν ἀνάμεσα ἀπὸ καταπράσινα περιβόλια ὅπου μουρμουρίζουν ἀδιάκοπα τὰ νερά, περνοῦν κάτω ἀπὸ ψηλόκορμα δέντρα, ἀψῖδες παραμυθένιες, ποὺ σὲ καλοῦν νὰ ξεκουραστῆς καὶ νὰ ζήσης μιὰν ὥρα ἁγνῆς εὐτυχίας κοντά τους.

Βρύσες παντοῦ, βρύσες ἄφθονες, σὲ κάθε γωνιά, σὲ κάθε πλατεῖα, σὲ κάθε δρόμο, βρύσες παντοῦ. Ὅλο τὸ χωριὸ κολυμπᾶ στὸ νερὸ καὶ στὸ πράσινο.

Καὶ στὴ μέση τοῦ χωριοῦ, ἡ μικρὴ ἐκκλησιά μας. Μικρὴ μὰ ποὺ κλείνει τόσο ἀπέραντο τὸ μυστήριο τοῦ Θεοῦ, τὴν εὐλάβεια καὶ τὴν πίστη τῆς παιδικῆς μας ζωῆς. Ὦ, πόσα δὲ λέει στὴ σιωπή της ἡ ὄμορφη ἐκκλησίτσα μας ἡ 'Αγία Παρασκευὴ στὸ Παλαιοσέλι Τὸ ψηλὸ καὶ καλοπελεκημένο καμπαναριό της μᾶς σμίγει μὲ τ' ἄπειρο τ' οὐρανοῦ. Νὰ κι' ὁ γέρο πλάτανος, μὲ τὰ θεόρατα κλαδιά του, ποὺ κουβεντιάζει μὲ τὰ πουλιά. Κι' ἄξαφνα ἠχεῖ ἡ καμπάνα κι' ὅλα τ' ἄλλα σωπαίνουν στὸ θεῖο κι' οὐράνιο της μήνυμα.

Καὶ τώρα, ἀφῆστε με λίγο νὰ καμαρώσω τοὺς χωριανούς μου. Ὦ, τοὺς καλοὺς κι' ἁπλοϊκοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἡ ψυχή τους ἔχει καθρέφτη τὸ πρόσωπό τους. 'Εργατικοί, δουλευτάδες, χαρούμενοι, μὲ τὴ σφραγῖδα τοῦ μόχθου στὰ πρόσωπά τους. Φιλόξενοι, τόσο φιλόξενοι. Σᾶς ἀνοίγουν τὸ σπίτι τους, ὅπως τὴν καρδιά τους κι' ἔχουν τόσο πλούσια συναισθήματα, ψυχὴ ἑλληνικώτατη, ἤθη τόσο ἁγνά, χριστιανικά. Στὴ φλόγα τῶν ματιῶν τους διαβάζεις τὸ πάθος τους, γιὰ τὴ λευτεριά, τὴ λεβεντοσύνη, ποὺ δημιούργησε τὸ ἑλληνικὸ θαῦμα τοῦ 1940. Ποτὲ δὲ δίστασαν νὰ κάμουν τὸ καθῆκον τους. Κεῖνο τὸν ἀξέχαστο 'Οκτώβρη, ὅταν τοὺς ἀπείλησε ἡ μαύρη σκλαβιά, ὅλοι πῆραν τὰ ὅπλα. Ἄντρες, γυναῖκες παιδιά, νέοι γέροι. Καὶ βοήθησαν τὸ στρατό μας κι' ἡ ψυχή τους δὲ λύγισε. Ζαλώθηκαν τὰ κανόνια, τὶς κάσες μὲ τὰ πολεμοφόδια, πῆραν στὶς ποδιές τους τὰ βόλια, στοὺς ὤμους σακκιὰ μὲ τροφὲς κι' ἀνηφόρησαν σὰ στοιχειὰ τὶς πλαγιὲς τοῦ Σμόλικα. Καὶ δημιούργησαν νέα κλέη κοντὰ στὰ παλιά, γιὰ νάχη νὰ ψέλνη στὸ διάβα του τ' ἀσημένιο νερὸ τοῦ 'Αώου, κοντὰ στὶς παλιές, νέες νῖκες. Σ' ἐτοῦτα τὰ χώματα ἔχει πολλὲς φορὲς περπατήσει ἡ δόξα. Ψάλλε, 'Αῶε, τὴν ὀμορφιά τους! Ψάλλε τοὺς παλαιότερους κατοίκους τοῦ τόπου τοὺς λεβέντες Τυμφαίους. Φέρε πίσω τοῦ Πύρρου τὴν ἰαχή, τὰ σμιξίματα τῶν σπαθιῶν καὶ τῶν κονταριῶν, τὶς κλαγγὲς τῶν ἀσπίδων. Τὸ νικητήριο ὕμνο τοῦ 'Ιουστινιανοῦ ὅταν πέρασε, ἀπ' τὰ μέρη αὐτά, ξεκινῶντας ἀπ' τὸ Δυράχιο. Πές μας γιὰ τοὺς κλέφτες καὶ τὰ λημέρια τους. Μὰ προπαντὸς ἂς ἀντιλαλήσουν πάλι τὰ φαράγγια σου τὴν κραυγὴ «'Αέρα», ποὺ σύντριψε τὴν ὁρμὴ τῆς Ρώμης. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, ἂς ψάλλωμε ὅλοι τὸ θεῖο παιᾶνα τῆς Πίνδου, τῆς Κόνιτσας καὶ τοῦ Γράμμου.

'Ονειρεμένα χωριὰ τοῦ 'Αώου, πόσο σᾶς νοσταλγῶ. Εἶστε τὰ πιὸ ὄμορφα, τὰ πιὸ ζηλεμένα χωριὰ τῆς γῆς!».

'Εδῶ τελειώνει τὸ γράμμα τοῦ Κώστα Χατζῆ, τοῦ μικροῦ μου φίλου μὲ τὴ μεγάλη καρδιὰ καὶ τὴν πλούσια εὐαισθησία. Καὶ πρέπει νὰ εὐχαριστήσω τὸ καλὸ 'Ηπειρωτόπουλο ποὺ στάθηκε σήμερα, καὶ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ μᾶς, ἕνας πολύτιμος ὁδηγὸς στὸ φανταστικό μας ταξίδι. Μᾶς ἔκαμε νὰ γνωρίσωμε μὲ τὸν καλλίτερο τρόπο, ὁλόλαμπρη, λουσμένη μὲ τὸ ἡλιόφως τῆς νοσταλγίας του, μιὰ γωνιὰ τῆς ἡρωΐσσας γῆς του, τὰ χωριὰ τοῦ 'Αώου.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ

28η Ὀκτωβρίου

Μέσα στὴ θαμπόφωτη αὐγὴ
— γιὰ νὰ κάμουμε ἦταν κι' ἄλλο
(θάμα —
κάποια σάλπιγγα ξύπναε τὴ γῆ
τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἡρώων ἀντάμα.

Μέσα μας βαθιὰ βουή, τρανὴ
ξύπνησε ἡ προσταγή, τὸ χρέος
σὰν σταυρὸ σὲ γαλανὸ πανὶ
μᾶς τὸ δείχνει ὁ ἀγώνας μας ὁ ὡραῖος.

Ὅλοι ἀναστηλώσαμε κορμὶ
μύρια μπράτσα ἅδραξαν τὴ λόγχη
κι' οἱ Γραικοὶ ξεχύθηκαν μ' ὁρμή...
Τὸν δειλὸ νίκησε Γίγαντα ἕνα «ΟΧΙ»!

Δ. Κ. ΣΦΥΡΗΣ
(Μεσολόγγι)

Στοὺς ἥρωες τοῦ 40

Τῆς δόξας τὰ στεφάνια
ὅσο τρανὰ κι' ἂν εἶναι
δὲν σᾶς χωροῦν,
ὅλοι, ἀπ' τὰ ουράνια
μέχρι τῆς γῆ, παιᾶνες
σᾶς τραγουδοῦν.

Νικήσατε μὲ αἷμα
λεβέντες τοῦ Σαράντα
γιὰ τὴ θρησκεία
θαφτήκανε στὸ χῶμα
τ' ἀτίμητα κορμιά σας.
Τρανὴ θυσία.

Γιὰ τὴ γλυκειὰ Πατρίδα
ἥρωες τῶν ἡρώων
πετάξατε
στοὺς οὐρανούς. Καὶ πάλι
τὴν Γαλανὴ Ἑλλάδα
δοξάσατε.

ΑΘΑΝΑ. Δ. ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ
(Ἀγρίνιον)

Ἡ 28η Ὀκτωβρίου 1940

«Παραδοθῆτε Ἕλληνες καὶ γίνετε δικοί
(μας
δόστε σὲ μᾶς τὴ χώρα σας γιὰ νὰ γε-
(νῆτε σκλάβοι»,
εἶπαν ἐκεῖνο τὸ πρωΐ, πρωΐ τοῦ Ὀκτω-
(βρίου
οἱ Ἰταλοὶ σὲ μᾶς.
«ΟΧΙ!», ἀπαντᾶ ὁ Γιάννης μας, ὁ Με-
(ταξᾶς ὁ ἀνδρεῖος,
δὲν δίνομε τὴ χώρα μας, σὲ σᾶς μακα-
(ρονάδες!»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΡΤΙΚΙΩΤΗΣ

Τὸ «ΟΧΙ»

Τὸ 1940 ἦταν ἐποχὴ ποὺ οἱ Γερμανοϊταλοὶ θέλησαν νὰ κατακτήσουν τὴν Ἑλλάδα. Εἶχαν ἀκούσει φαίνεται γιὰ τὸ κλειδὶ καὶ τὸν Παράδεισο αὐτὸ τῆς Μεσογείου καὶ βιάστηκαν νὰ τὴν κάνουν δική τους.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Ι. Μεταξᾶς ἐφώναζε τὸ μέγα «Ὄχι» στοὺς ἐπιδρομεῖς, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔσφιγγε τὴν καρδιά του. Σὰν ἀστραπὴ ἡ εἴδηση ἔφτασε ὡς τὰ τιμημένα ἀκριτικὰ χωριά μας. «Ὄχι»... ψιθύρισε τότε κάποιος, «Ὄχι»... εἶπαν πολλοί, «Ὄχι»... ἀντιλάλησαν οἱ γύρω λαγκαδιές, τὰ φαράγγια, τὰ Τρία Αὐγά, ἡ Κλεισούρα, ἡ Πίνδος! Σκληρὸς καὶ ἄνισος ἄρχισε ὁ ἀγώνας. Καὶ τότε: —Φᾶτε τους, ψιθύρισε κάποιος βαρειὰ πληγωμένος... Ἐκδίκηση, φώναξαν πολλοί... Ἀέρα ἤχησε ὁ σαλπιγκτὴς στὴ σάλπιγγά του, καὶ οἱ πρῶτοι Ἰταλοὶ δὲν ἄργησαν νὰ ἐξοντωθοῦν. Δὲν κράτησε ὅμως γιὰ πολὺ ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων. Μαῦρος καὶ ἀνελέητος ὁ Γερμανὸς πολεμώντας μὲ μιὰ χούφτα Ἕλληνες, μπῆκε στὸ Ἑλληνικὸ ἔδαφος ὕστερα ἀπὸ σκληρὲς μάχες. Τὸ μόνον σημάδι τοῦ κατακτητὴ στὸ πέρασμά του ἦταν ἡ φωτιὰ καὶ τὰ ἐρείπια. Ἡ Ἑλλάδα ὅμως δὲν ἦταν χώρα ἀπὸ κεῖνες ποὺ γνωρίζουν ὑποταγή.

Ἦταν σὰν ἕνας κρατήρας ἡφαιστείου ποὺ βογγοῦσε κάτω ἀπὸ τὰ μαῦρα χρόνια τῆς σκλαβιᾶς. Καὶ ὁ κρατήρας αὐτός, δὲν ἄργησε νὰ ξεσπάσῃ. Ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀναδεύεται καὶ τὸ ξύπνημά του φέρνει ἀνατριχίλα στὴν Γερμανία.

Καὶ μπροστὰ στὸ μικρό, μὰ τόσο ὁρμητικὸν ἀνθρωποχείμαρρο, ὁ ἐχθρὸς τῆς Ἑλλάδας δὲν εἶχε τίποτα νὰ κάνῃ παρὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ ὅσα εἶχε κατακτήσει.

Ἡ Ἑλλάδα ὁλόκληρη γιόρτασε τὴ Νίκη της.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΟΥΛΙΔΗΣ
(Παιδ. Ἅγιος Ἀνδρέας Ἀττικῆς)

28 Ὀκτωβρίου 1940

Ἄκου! Πάνω στὴν Πίνδο βογγᾶ τὸ ντουφεκίδι. Τραντάζεται σύγκορμος ὁ Γράμμος καὶ ὁ θεόρατος Σμόλικας ἀπὸ τὸ ἀδιάκοπο τὸ κανονίδι. Μαῦροι καπνοὶ περιζώνουν τῆς Τρεμπεσίνας τὶς ἀπάτητες βουνοκορφές. Πολεμοῦν οἱ ἥρωες! Ἦρθαν ἐκεῖ τὰ ἐκλεκτότερα παλληκάρια τῆς Ἑλλάδας ν' ἀγωνιστοῦν γιὰ τὰ εὐγενικώτερα ἰδανικά: Γιὰ τὴν Πίστη, γιὰ τὴν Πατρίδα, γιὰ τὸ Δίκιο, γιὰ τὴν Ἐλευθερία. Ξεκίνησαν ἀπ' τὶς πιὸ ἀπόμακρες πολιτεῖες κι' ἀνταμώθηκαν ἐδῶ γιὰ τὸν ἱερώτερο ἀγῶνα. Ἐδῶ κι' ὁ γραφιὰς τῆς Ἀθήνας, καὶ τὸ βουνίσιο τσοπανόπουλο τῶν Ἀγράφων· ἐδῶ κι' ὁ ἀγρότης τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου, καὶ τῆς Κρήτης τὸ ἀγέροχο λεβεντόπαιδο. Ὅλα τ' ἄνθη Ἑλληνόπουλο, ὅλα ἀντάμα πολεμοῦν μὲ μιὰ ψυχὴ καὶ μιὰ καρδιά!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Μιὰ

Στοὺς σβυσμένους μας πυρσοὺς μιὰ μέρα ἀνάψαμ'
τὴν ὁρμὴ ἀπ' τῶν προγόνων μας τὰ στήθη
καὶ μὲ αὐγὴ βροντήξαμε κι' ἀστράψαμε
ἀψηφώντας τῶν ἐχθρῶν τἄμετρα πλήθη.

Πάντα ἡ νίκη πρόσμενε στὸ διάβα μας
Τοῦ Ἰταλοῦ ἀχρηστέφθηκαν τὰ κανόνια
στὸ Ἰβάν, στὸ Τεπελένι, στὴ Μοράβα μας...
(Ὤ, φυλή μας, μὲ τὶς τρεῖς χιλιάδες χρόνια!...).

Τὴν

8

ΩΒΡΙΟ

940

Ε Ξ Υ Μ Ν Ο Υ Ν

28η Ὀκτωβρίου 1940

Εἶναι ἡ ὥρα ποὺ ὁ πυρόχρυσος ἥλιος γέρνει νὰ κρυφτῇ πίσω ἀπ' τὶς μενεξεδένιες κορφὲς τῶν βουνῶν. Μιὰ κοπέλλα ροβολάει ἐκεῖ στ' ἀπόσκια τοῦ χωριοῦ. Τὸ ἀσπρογάλαζο φόρεμά της, λὲς καὶ κυματίζει σὰν τὰ ἁπαλὰ παιγνιδιάρικα κυματάκια τῆς θάλασσας. Στ' ἀριστερό της χέρι κρατεῖ σφιχτὰ κλαδιὰ φρεσκοκομμένα ἀπὸ δάφνες. Στ' ἄλλο της, ἕνα μεγάλο βιβλίο μὲ τὴν ἐπιγραφή: «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία»...

Καὶ τρέχει, ὅλο τρέχει ἡ ὄμορφη κοπέλλα. Τὰ ξανθά της ξεπλεγμένα μαλλιὰ τῆς κρύβουν τὸ πρόσωπο, σὰν τὸ ἀγιόκλημα καὶ τὴν περικοκλάδα ποὺ κρύβουν τὴν αὐλόπορτα τοῦ σπιτιοῦ! Κι' ἐκεῖ ποὺ ἀτάραχη διαβαίνει ἡ κοπέλλα κι' ἐκεῖ ποὺ ἄφοβη πηδᾷ ἀπὸ βράχο σὲ βράχο, τῆς πέφτει τὸ μεγάλο βιβλίο, ἡ Ἱστορία... Ἕνα σιγανὸ ἀεράκι ξεφυλλίζει τὰ γεμᾶτα δόξα καὶ παλιὲς θύμησες φύλλα τοῦ βιβλίου. Κάθε σελίδα κρύβει καὶ μιὰ δόξα, μιὰ νίκη, μιὰ χαρά. Ἡ κοπέλλα σκύβει νὰ πάρῃ τὸ βιβλίο καὶ ἀπ' τὸ νοῦ της περνοῦν οἱ αἰώνιες μορφὲς τῶν ἡρώων τοῦ Εἰκοσιένα, γιγάντιοι ἀγῶνες τῆς ἀρχαιότητας, οἱ τιτανομαχίες, οἱ ἡμίθεοι καὶ ὁ πολιτισμὸς μὲ τὶς ὑψηλὲς ἰδέες. Κι' ἐνῷ οἱ σελίδες γυρνοῦν ἡ μιὰ κατόπιν τῆς ἄλλης, τὸ μάτι τῆς κοπέλλας ἔλαμψε ἀπὸ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια ὅταν ἀντίκρυσε τὴ σελίδα μὲ τὰ μεγάλα γράμματα: 1940... 28 τοῦ Ὀκτώβρη... Καὶ στὴ μέση τῆς σελίδας μιὰ εἰκόνα. Ἡ εἰκόνα τῆς Πίνδου μας. Οἱ γενναῖοι μας φαντάροι πολεμοῦν. Τὸ ἀθάνατο «ΟΧΙ» ἀντιλαλεῖ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη καὶ οἱ βουνοπλαγιὲς ἀντηχοῦν ἀπ' τὰ τραγούδια καὶ τὶς φωνές. Τὰ πολυβόλα κελαηδοῦν ἀπ' τὶς χαράδρες! Ἕνα σύννεφο καπνοῦ σηκώνεται καὶ οἱ λόγχες τῶν ὅπλων λαμποκοποῦν στὰ καφτερὰ φιλιὰ τοῦ ἥλιου. Ἡ μάχη συνεχίζεται. Οἱ Ἰταλοὶ δὲν ἀντέχουν ἄλλο. Τὸ βάζουν στὰ πόδια!... Τρέχουν... σκοντάφτουν... κατρακυλοῦν στὶς ἀπάτητες πλαγιὲς καὶ γκρεμίζονται στὸ χάος!... Τὰ χείλη τῆς κοπέλλας, σιγοψιθυρίζουν: «Οἱ ἥρωες, πολεμοῦν σὰν τοὺς Ἕλληνες!... Οἱ φαντάροι μας ἀπέδειξαν γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ὅτι οἱ Ἕλληνες πολεμοῦν σὰν λιοντάρια καὶ ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἔνδοξη, ἀθάνατη». Ἡ κοπέλλα κατάλαβε ὅτι αὐτοὶ πολέμησαν γιὰ τὴν Πατρίδα, τὴν Θρησκεία, τὴν Οἰκογένεια... Καὶ ἡ Ἱστορία ξανάκλεισε τὶς χρυσές της σελίδες γιὰ νὰ τὶς ἀνοίξῃ κάπου ἀλλοῦ, ἐκεῖ ποὺ ἄλλοι πάλι ἔπεσαν γιὰ τὴν Πατρίδα. Ἴσως στὶς Θερμοπῦλες!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Π. ΚΑΨΑΛΗΣ
(Τελειόφοιτος Γυμνασίου Καρδίτσης)

Πίνδος

Πίνδος, καμάρι λατρευτό,
ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδας,
θρονὶ τῆς δόξας ξακουστό,
δόξα ἄσβηστης δάδας...

Δ. Δ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Μεσσήνη)

Ἑλληνικὴ ψυχὴ

Δὲν ξύπνησε χαρούμενο ἐκεῖνο τὸ πρωϊνὸ ὅπως ἄλλοτε.

Ἐνῷ ἄλλοτε βασίλευε παντοῦ σιγὴ καὶ ἠρεμία, τώρα χαλοῦσαν τὴν γαλήνη τῆς αὐγῆς, κρότοι δυνατοὶ καὶ τρομεροί. Ἀργότερα μαθεύτηκαν τὰ τρομερὰ νέα: Ἡ Ἰταλία μᾶς κήρυξε πόλεμο.

Κι' εὐθὺς τότε, ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἔτρεξαν μὲ προθυμία νὰ ὑπερασπίσουν τὴν Πατρίδα. Ὅλοι ἄφησαν τὰ σπίτια τους καὶ κίνησαν γιὰ τὰ σύνορα γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦν μὲ... τὰ ὅπλα τους τὸν ἐπιδρομέα.

Ὁ γαλανὸς οὐρανὸς σκοτείνιασε ἀπ' τ' ἀεροπλάνα τους, κι' ἡ ὄμορφη Ἑλληνικὴ φύση ταράχτηκε ἀπὸ τοὺς κρότους καὶ τὶς φωνές τους. Ὡστόσο ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τ' ἀψήφησε ὅλα αὐτὰ καὶ μαζὶ μὲ τὸν ἡρωϊκό μας πρωθυπουργὸ Ι. Μεταξᾶ βροντοφώνησε στοὺς Ἰταλοὺς τὴ χαραυγὴ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τὸ ἱστορικὸ «ΟΧΙ». Ποῦ πήγαιναν οἱ Ἰταλοί; Στὴν Ἑλλάδα; Δὲν ξέρανε πὼς «τοῦ Ἕλληνος ὁ τράχηλος ζυγὸ δὲν ὑποφέρει;» Δὲν ξέρανε πὼς ἡ ἀθάνατη Ἑλληνικὴ ψυχὴ δὲν ζῇ στὴ σκλαβιά; Ἀλλὰ τότε πῶς τόλμησαν νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν;

Ὁ Μουσσολίνι φαίνεται δὲν τὰ σκέφτηκε ὅλα αὐτά. Γι' αὐτὸ ὡδήγησε τὸ στρατό του στὴν Ἑλλάδα. Καὶ τότε ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἔδειξε τί εἶναι. Τότε ξανάζησαν οἱ ἡρωϊκὲς μορφὲς τῶν Κανάρη, Μιαούλη, Μπότσαρη καὶ Κολοκοτρώνη. Τότε θαμπώθηκαν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς μπρὸς στὸ μέγα θαῦμα. Τὰ 40 ἑκατομμύρια ὑποχώρησαν μπροστὰ σὲ 7 ἑκατομμύρια ψυχές. Οἱ γενναῖοι μας, μὲ ἀρχηγὸ τὴν Ὑπέρμαχο Στρατηγὸ κατετρόπωσαν τοὺς Ἰταλοὺς στὶς κορυφὲς τῆς Πίνδου, ξαναζωντανεύοντας τοὺς Μαραθῶνες, τὶς Θερμοπῦλες καὶ τὶς Σαλαμῖνες.

Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ἔκανε τὸ θαῦμα της.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΕΝΕΞΙΔΗΣ
(Ν. Ὀρεστιάς)

...στορία

Φλογισμένες σκιὲς προγόνων μᾶς παράστεκαν
ξύπνησαν οἱ ἀστραπὲς τοῦ Μαραθῶνα,
τῆς Τριπολιτσᾶς οἱ ἀντίλαλοι ἐβιάστηκαν
νὰ ἐμψυχώσουν τοῦ «ΟΧΙ» τὸν ἀγῶνα.

Κι' ἔτσι, ὅταν μὲ μιὰ καρδιὰ ἀφήσαμε
Τῆς εἰρήνης τὰ δαφνόστρωτα κρεββάτια
οἱ Γραικοί, θεριὰ κι' ἀητοί, χυμήσαμε
ἀπ' τὴ Δόξα σ' ἄλλης Δόξας, ἄλλα πλάτια.

Δ. Κ. ΣΦΥΡΗΣ

Ἡ δική σας συμμετοχὴ

Εἴχαμε πῆ σ' ἕνα ἀπὸ τὰ προηγούμενα σημειώματα, πὼς ἡ συμμετοχή σας στὸ ἔργο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ μεγάλη καὶ σημαντική. Νομίζω πὼς εἶναι σήμερα καιρὸς νὰ τὸ ἐξετάσουμε πιὸ πολὺ τὸ ζήτημα αὐτό.

Πρῶτα - πρῶτα, λέγοντας ἐργασία γιὰ τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, δὲν πρέπει νὰ νομίσουμε πὼς πρόκειται γιὰ κάποια προσπάθεια, ποὺ θὰ μᾶς κάμη ἀπόκοσμους καὶ ἀσκητικούς. Μιὰ τέτοια ἀντίληψη θὰ ἦταν ὁλότελα λανθασμένη καὶ γιὰ ἄλλους πολλοὺς λόγους, ἀλλὰ γιὰ τὸν ἕνα καὶ σπουδαιότερο: Εἴπαμε, ὅτι ἐμεῖς θὰ ἔχουμε ὡς πρότυπό μας τὸν Κύριο. Ἔ, ὁ Κύριός μας δὲν ἦταν οὔτε ἀπόκοσμος οὔτε ἀσκητικός. Ἴσα-ἴσα μᾶς θέλει μέσα στὴν κοινωνία, τόσο μάλιστα στενὰ δεμένους μαζύ της, ὥστε νὰ μοιάζουμε μὲ τὸ προζῦμι μέσα στὸ ὑπόλοιπο ζυμάρι. Μπορεῖ κανεὶς νὰ ξεχωρήση τὸ μικρὸ προζῦμι ἀπ' τὸ ὑπόλοιπο ζυμάρι; Ἔ, ἄλλο τόσο πρέπει καὶ μπορεῖ νὰ ξεχωρίζουν οἱ ἄνθρωποι τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν ἀπ' τὴν ὑπόλοιπη κοινωνία.

Τότε ποιὰ θὰ εἶναι ἡ δουλειά μας γιὰ τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ; Νομίζω, πὼς αὐτὰ ποὺ ἔχομε σημειώσει μέχρι τώρα, μποροῦν νὰ μᾶς καθοδηγήσουν παρακάτω. Τί ἔχομε πῆ; Εἴπαμε πὼς θὰ ἐργασθοῦμε γιὰ νὰ ἐπικρατήση τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ βασιλεύη δηλαδὴ ὁ Θεός, μέσα στὴν ψυχή μας καὶ στὴν ψυχὴ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Αὐτὴ ἡ μεγάλη καὶ σπουδαία ἐργασία ἀπαιτεῖ νὰ εἴμαστε σὲ ἀδιάκοπη καὶ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν ὑπόλοιπη κοινωνία, ἐνῶ θὰ ἐργαζόμαστε συνεχῶς γιὰ τὴν καλυτέρεψη καὶ τὴν βελτίωση τοῦ ἑαυτοῦ μας. Χωρὶς αὐτὸ ἡ ἐπαφή μας μὲ τὴν κοινωνία, ἀντὶ νὰ τῆς προξενῆ ὠφέλεια, θὰ προκαλῆ βλάβη.

Ἂς πάρουμε ὡς παράδειγμα τὴ δουλειὰ ποὺ μποροῦμε νὰ κάνουμε στὸ σχολεῖο μας. Πῶς μποροῦμε νὰ ἐργασθοῦμε γιὰ τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ στὸ σχολεῖο μας; Θὰ κυττάξουμε γύρω μας, γιὰ νὰ ἰδοῦμε τί θὰ μποροῦσε νὰ γίνη καὶ δὲν γίνεται. Ποιὰ ἀπ' τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ παραβιάζεται περισσότερο. Τί γίνεται μὲ τὶς δύο βασικὲς ἐντολὲς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀμέσως θ' ἀρχίσουμε τὴ δουλειά μας, προσπαθῶντας νὰ πάρουμε μαζύ μας καὶ ἄλλα παιδιά. Ἂν μερικοὶ ἀπ' τοὺς συμμαθητές μας πηγαίνουν στὸ Κατηχητικό, θ' ἀρχίσουμε ἀπ' ἐκεῖ, ζητῶντας τὴ βοήθειά τους. Ἂς ὑποθέσουμε πὼς παρατηρήσαμε ὅτι τὴν ἐλεύθερη ὥρα στὸ σχολεῖο τὰ περισσότερα παιδιὰ τὴν περνοῦν λέγοντας βρώμικες ἱστορίες καὶ βωμολοχίες. Τί θὰ κάνουμε; Ἂς συμβουλευθοῦμε καὶ τ' ἄλλα παιδιὰ τοῦ Κατηχητικοῦ, ἤ, ἂν δὲν ὑπάρχουν τέτοια, μερικὰ ἀπ' τὰ καλύτερα παιδιὰ κι' ἂς λάβουμε τὴν πρωτοβουλία τὴν ὥρα ἐκείνη νὰ τὴν περνοῦμε ὅλοι μαζύ, παίζοντας τίμια καὶ καλὰ ἕνα ὡραῖο παιγνίδι στὸ ὕπαιθρο ἢ στὴν τάξη. Μποροῦμε ἐπίσης νὰ τὴν περάσουμε τραγουδῶντας ὡραῖα τραγούδια ἢ λέγοντας ἑλκυστικὲς καὶ ὠφέλιμες ἱστορίες. Στὴν προσπάθειά μας αὐτὴ βλέπουμε, πὼς μερικὰ ἀπ' τὰ παιδιὰ δείχνουν περισσότερο ἐνδιαφέρον καὶ εἶναι πιὸ ἐπιδεκτικά. Αὐτὰ τὰ ξεχωρίζουμε στὸ μυαλό μας καὶ προσπαθοῦμε μὲ τακτικώτερη συναναστροφὴ ν' ἀναπτύξουμε πιὸ στενὸ σύνδεσμο μαζύ τους. Στὶς ἰδιαίτερές μας συνομιλίες, τοὺς μιλᾶμε περισσότερο γύρω ἀπ' τὸν πόθο μας γιὰ μιὰ καλύτερη κοινωνία, γιὰ ἕνα πιὸ εὐτυχισμένο μέλλον. Τοὺς λέμε πόσο ἔχουμε ὠφεληθῆ διαβάζοντας καλὰ βιβλία καὶ περιοδικά, πόσο καλὸ μᾶς ἔκαμε τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο, πόσο μᾶς βοηθεῖ ἡ καλὴ συναναστροφὴ καὶ τὰ ὅμοια. Κατόπιν, τοὺς παρακινοῦμε νὰ δοκιμάσουν κι' αὐτοί, τοὺς καθοδηγοῦμε γενικὰ πῶς νὰ ἐργασθοῦν γιὰ τὴ δική τους βελτίωση. Ἔτσι, σιγὰ - σιγά, σχηματίζεται μέσα στὴν τάξη μας καί, λίγο - λίγο, μέσα στὸ σχολεῖο μας τὸ προζῦμι τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ποὺ μπορεῖ νὰ κάμη πολλὰ καὶ ὡραῖα πράγματα. Ἀλλὰ γι' αὐτὰ στὸ ἑπόμενο.

Ὁ πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

20ὸν

ΤΑ «ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ» Η «ΝΤΕΜΠΟΥΤΑ»

α) Γ ν ι κ ὲ ς ἀ ρ χ έ ς.

Εἴπαμε στὴν 16η συνέχειά μας πὼς στὴν παρτίδα τοῦ σκακιοῦ διακρίνουμε τρεῖς φ ά σ ε ι ς, τὴν ἀρχικὴ φάση (ἢ ἄνοιγμα ἢ ντεμποῦτο), τὸ μέσον τῆς παρτίδας καὶ τὴν τελικὴ φάση (ἢ τέλος).

Σήμερα θὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν ἀρχικὴ φάση, ἡ ὁποία περιλαμβάνει περίπου τὶς δέκα πρῶτες κινήσεις κι' ἀποτελεῖ τὸ προπαρασκευαστικό, τὸ στρατηγικὸ μέρος τῆς παρτίδας, ὅπου οἱ ἀντίπαλοι, πρὶν μποῦν στὴν κυρία μάχη, ἀσχολοῦνται μὲ πολλὴ προσοχὴ στὴν ἀνάπτυξη τῆς δυνάμεώς τους, στὸ ἄνοιγμα τῶν γραμμῶν ποὺ θὰ δώσουν μεγαλύτερη εὐκινησία καὶ μακρύτερη ἀκτῖνα δράσεως στὶς φιγοῦρες τους καὶ στὴν κατάληψη τέλος καταλλήλων θέσεων στὸ κέντρο τῆς σκακιέρας ἢ γύρω ἀπ' αὐτὸ ἀπὸ τὶς φιγοῦρες καὶ τὰ δυὸ μεσαῖα πιόνια. Ὅλα αὐτὰ θὰ δημιουργήσουν τὶς εὐνοϊκὲς συνθῆκες γιὰ νὰ διεξαχθῆ ἡ μάχη καὶ νὰ ἐπιδιωχθῆ μὲ περισσότερες ἐλπίδες ἐπιτυχίας ὁ τελικὸς σκοπός, τὸ μάτ.

Καθὼς ὅμως εἶναι ἡ ἀ ρ χ ι κ ὴ θέση τῶν κομματιῶν (βλ. τεῦχος ἀρ. 73) παρατηροῦμε ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δύο ἵππους, ποὺ μὲ τὴν πρώτη τους κίνηση μποροῦν νὰ πᾶνε σὲ δυὸ ὁ καθένας τετραγωνάκια, ὅλα τ' ἄλλα κομμάτια εἶναι κλεισμένα καὶ ἐντελῶς ἀκινητοποιήσημα πίσω ἀπὸ τὰ ὀκτὼ πιόνια τους. Γιὰ νὰ δοθῆ λοιπὸν στὶς φιγοῦρες ἡ δυνατότητα νὰ κινηθοῦν καὶ νὰ βγοῦν στὴ μάχη (κι' αὐτὸ πρέπει νὰ γίνη ὅσο μπορεῖ γρηγορότερα, γιατὶ ὅποιος τὸ πετύχει πρῶτος ἀρχίζει τὴν ἐπίθεση) πρέπει νὰ κινηθῆ πρῶτα ἕνα πιόνι. Ποιὸ ὅμως πιόνι εἶναι καλύτερο νὰ κινηθῆ; Ἂν προσέξουμε λίγο θὰ δοῦμε ὅτι τὰ δύο μεσαῖα πιόνια, δηλαδὴ τὸ πιόνι τοῦ Ρ καὶ τὸ πιόνι τῆς Β ἐξυπηρετοῦν περισσότερο τὴν παραπάνω ἰδέα, γιατὶ τὸ καθένα ἀπ' τὰ δυὸ αὐτὰ κινούμενο ἐλευθερώνει 4 φιγοῦρες συγχρόνως, ἐνῶ ὁποιοδήποτε ἄλλο πιόνι κινηθῆ ἐλευθερώνει μιὰ μονάχα φιγούρα. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο εἶναι φανερὸ γιατὶ οἱ παῖκτες ἀρχίζουν τὴν παρτίδα σχεδὸν πάντα μὲ τὴν κίνηση ἑνὸς ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ πιόνια. Καὶ ἡ πρώτη αὐτὴ κίνηση εἶναι, καθὼς θὰ δοῦμε καὶ παρακάτω, πάντα ἕνα δ ι π λ ὸ βῆμα τοῦ πιονιοῦ, γιατὶ μ' αὐτὸ ἐξασφαλίζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἄμεση κατάληψη τοῦ κέντρου (πρᾶγμα ποὺ ἔχει μεγάλα πλεονεκτήματα), ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ μεγαλύτερη εὐκινησία τῶν κομματιῶν καὶ ἰδίως τῶν Ἀξιωματικῶν.

Αὐτὲς εἶναι μὲ λίγα λόγια οἱ κεντρικὲς ἰδέες τοῦ ἀνοίγματος.

β) Τ α ξ ι ν ό μ ι σ η τ ῶ ν ἀ ν ο ι γ μ ά τ ω ν.

Ἀνάλογα μὲ τὶς ἀρχικὲς κινήσεις ποὺ τὰ χαρακτηρίζουν τὰ διάφορα ἀνοίγματα ἔχουν γίνει γνωστὰ μὲ διάφορες ὀνομασίες καὶ κατατάσσονται σὲ 3 γενικὲς κατηγορίες, τὶς ἀκόλουθες:

ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ἔναρξη μὲ τὸ πιόνι τοῦ Βασιλιᾶ, δηλ. 1ε2 — ε4.

Ἡ κατηγορία αὐτὴ ὑποδιαιρεῖται σὲ δυὸ ὁμάδες ἀνοιγμάτων ἀνάλογα μὲ τὴν ἀπάντηση τῶν μαύρων. Ἂν αὐτὰ ἀπαντήσουν μὲ τὴν ἀντίστοιχη κίνηση 1...... ε7—ε5 (διπλὸ ἐπίσης βῆμα τοῦ πιονιοῦ τοῦ Ρ), τότε ἔχουμε τὰ ἀ ν ο ι κ τ ὰ ν τ ε μ π ο ῦ τ α κι' ἂν ἀπαντήσουν μ' ὁποιοδήποτε ἄλλο τρόπο ἐκτὸς τοῦ ε7—ε5 τότε ἔχουμε τὰ ἡ μ ι α ν ο ι κ τ ὰ ν τ ε μ π ο ῦ τ α.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ἔναρξη μὲ τὸ πιόνι τῆς Βασιλίσσης δηλ. 1δ2—δ4. Αὐτὰ εἶναι τὰ κ λ ε ι σ τ ὰ ν τ ε μ π ο ῦ τ α.

ΤΡΙΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ἐδῶ περιλαμβάνονται τὰ ἀ κ α ν ό ν ι σ τ α ἢ μ ο ν τ έ ρ ν α ν τ ε μ π ο ῦ τ α ποὺ εἶναι ὅλα ὅσα ἀρχίζουν μὲ κίνηση διαφορετικὴ ἀπὸ τῶν δυὸ πρώτων κατηγοριῶν, δηλαδὴ μὲ κίνηση διαφορετικὴ ἀπὸ 1ε2—ε4 ἢ 1δ2—δ4.

Στὸ ἐρχόμενο θ' ἀναφέρουμε τὰ κυριώτερα ἀνοίγματα ποὺ ἀνήκουν στὴν κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς τρεῖς αὐτὲς κατηγορίες καὶ ὕστερα θὰ δοῦμε γιὰ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ποιὲς εἶναι οἱ πιὸ σωστὲς κινήσεις στὴν ἀρχική τους φάση, ὡς ἐκεῖ δηλαδὴ ποὺ ἡ ἀνάπτυξη τῶν κομματιῶν φθάνει σὲ ἱκανοποιητικὸ σημεῖο κι' οἱ ἀντίπαλοι εἶναι ἕτοιμοι ν' ἀρχίσουν τὶς... ἐχθροπραξίες.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ

(Συνέχεια ἀπ' τὴ σελίδα 566)

Ἔτσι σώθηκε ἡ Στάνη. Κι' ἕνα πουλὶ ποὺ εἶχε δῆ τὴν πάλη αὐτὴ τὴν ἐπική, σκύλου καὶ κριαριῶν μὲ τὸ λιοντάρι τραγούδησε:

Ἔχει ποτὲ ἀγροικηθῆ
τ' ἀπίστευτο μαντᾶτο
ὁ Λιόντας μας νὰ νικηθῆ
ἀπὸ τὸ σκύλο Στράτο;

Καὶ ἄλλο πουλὶ κελάϊδησε:

Ἔχει ποτὲ ἀγροικηθῆ
τ' ἀπίστευτο χαμπάρι
ὁ Λιόντας μας νὰ νικηθῆ
καὶ ἀπὸ τὸ Κριάρι;

— Ξέρουμε εἶπαν τὰ ἐγγονάκια τί θέλεις νὰ πῆς μὲ τὸ παραμύθι αὐτό...

— Ὁ Στράτος εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς εἶπε τὸ ἕνα.

— Καὶ Στάνη ἡ Ἑλλάδα μας, εἶπε τὸ ἄλλο.

— Καὶ τὸ Λιοντάρι ἡ Ἰταλία ποὺ μᾶς ἐπετέθη στὶς 28 Ὀκτωβρίου 1940, εἶπε τὸ τρίτο...

Καὶ ἡ γιαγιά, μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα φίλησε ἕνα - ἕνα τὰ ἐγγονάκια της καὶ δὲν εἶπε τίποτα ἄλλο.

Η ΑΝΕΜΗ

121 Καμμιὰ περιγραφὴ δὲν ἔχει τὴ δύναμη νὰ δώση τὴν πολυτέλεια καὶ τὴ λάμψη τῆς ἀσύγκριτης ἐκείνης γιορτῆς: Πάνω σὲ πενῆντα κολῶνες, ντυμένες μ' ἀσῆμι καὶ μὲ χρυσάφι, στηριζόταν ἡ πελώρια αἴθουσα ὅπου ἔγινε ἡ τελετή. Ἡ στέγη της ἦταν ἕνας χρυσὸς οὐρανὸς καὶ τὰ πλαίσιά της, λαμπρὰ χρυσοῦφαντα παραπετάσματα. Τέσσερα στάδια ἦταν τὸ ἐμβαδόν της.

Στὴ μέση, ἦταν στημένη πολυτελέστατη τράπεζα, μὲ ὁλόγυρα ἑκατὸ ἀσημόποδες ἀνακλιντῆρες, ὅπου κάθονταν οἱ μελλόνυμφοι.

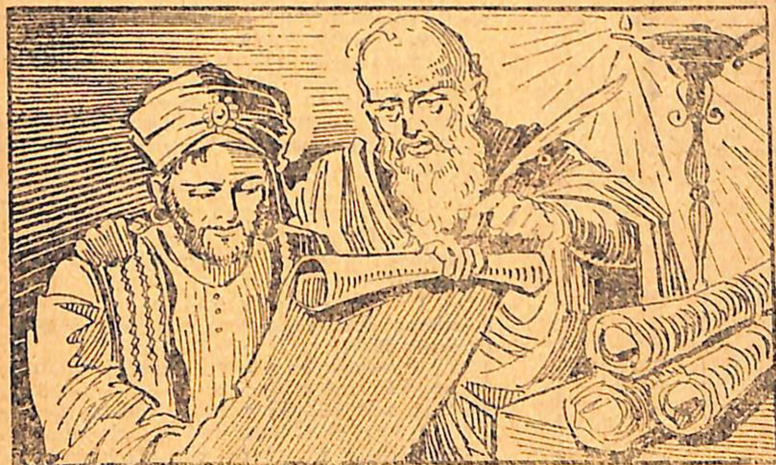
Κι' ἄλλα πολλὰ τραπέζια, γιὰ τοὺς καλεσμένους, ποὺ ἦσαν περὶ τὶς ἐννέα χιλιάδες.

122 Καὶ νά τὰ ζευγάρια: Ὁ Ἀλέξανδρος πῆρε δεύτερη νόμιμο σύζυγο τὴν πεντάμορφη Στάτειρα, τὴν κόρη τοῦ Δαρείου. Ὁ Ἡφαιστίων τὴν ἀδερφή της τὴ Δρύπειτο. Ὁ Κρατερὸς τὴν ἀνεψιὰ τοῦ Δαρείου τὴν Ἀμαστριάδα. Ὁ Περδίκκας ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Νέαρχος, κόρες σατραπῶν.

Ὀγδόντα γαμπροὶ καὶ ὀγδόντα νύφες, στόλισαν τὸ περίλαμπρο ἐκεῖνο συμπόσιο, ποὺ κράτησε ὡς ἀργὰ τὴ νύχτα.

Οἱ Πέρσες ποὺ κολακεύτηκαν γιὰ τὴν τιμητικὴ ἐκείνη ἐξίσωση ἐξεδήλωσαν μ' ἐνθουσιασμὸ τὴ λατρεία τους στὸν Ἀλέξανδρο. Ἦταν ἥσυχοι τώρα. Θὰ ζοῦσαν γαλήνιοι κι' εὐτυχισμένοι κάτω ἀπ' τὴ φωτεινὴ βασιλεία του.

123 Τριάντα χιλιάδες Πέρσες ποὺ εἶχαν διαλεχθῆ ἀπ' τὸν ἴδιο, ἀπ' τοὺς πιὸ ἔξυπνους κι' ἀπ' τοὺς πιὸ τολμηρούς, ἔμαθαν στὴν ἐντέλεια τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα, μορφώθηκαν καὶ γυμνάστηκαν γιὰ νὰ γίνουν οἱ πρῶτοι λαμπαδηφόροι τοῦ πνεύματος.

Ἔτσι, μὲ τὴ συνένωση τῶν λαῶν καὶ τὸν ἐκπολιτισμό τους, ἔκαμε ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλη τὸ θαῦμα ποὺ μάταια εἶχε προσπαθήσει κάποτε ὁ Ξέρξης. Νὰ γεφυρώση τὴν Εὐρώπη μὲ τὴν Ἀσία.

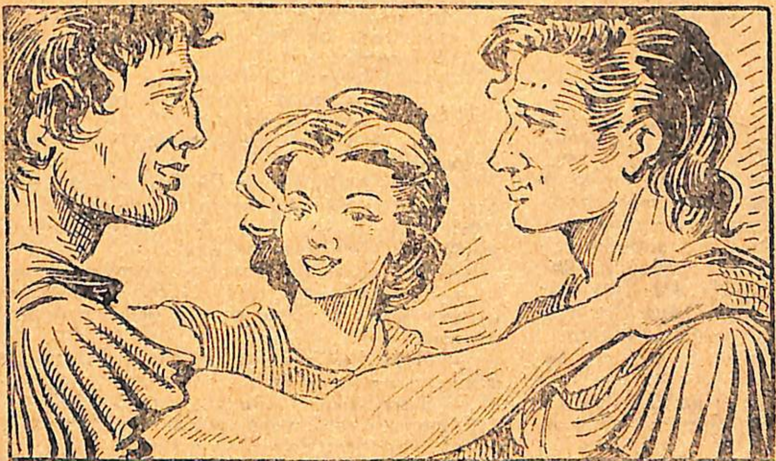
«Μὲ τὴν ἀγάπη συναδελφώνονται οἱ λαοὶ καὶ ἑνώνονται οἱ ἤπειροι, ἔλεγε ὁ ἴδιος. Ὄχι μὲ τὰ γεφύρια καὶ μὲ τοὺς στόλους».

124 Ἀπὸ τὰ Σοῦσα ἔστειλε πίσω μὲ δῶρα καὶ μὲ τιμὲς τοὺς παλαίμαχους στὴν πατρίδα. Καὶ τοὺς ἀπεχαιρέτησε ἔτσι:

«Ἤρθατε φτωχοὶ κι' ἄσημοι, καὶ φεύγετε πλούσιοι καὶ πανένδοξοι, κι' ὅ,τι μένει ἐδῶ εἶναι πάλι δικό σας. Οἱ θησαυροὶ τῶν Περσῶν καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς Ἰνδίας κι' ἡ ἔξω θάλασσα εἶναι δικά σας!

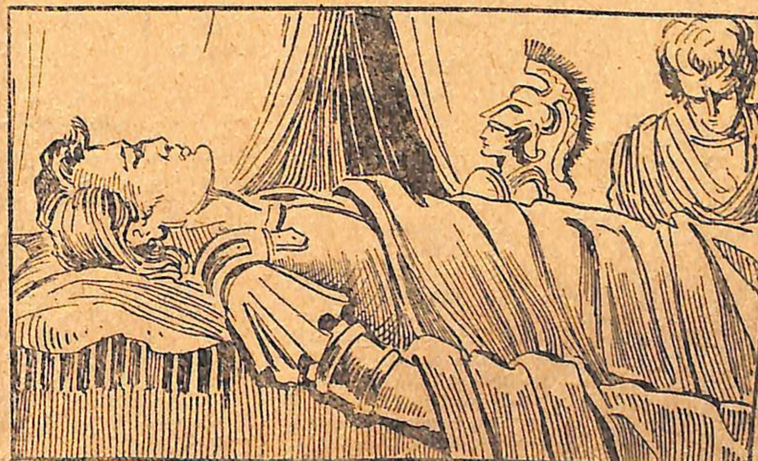
»Ἐγὼ δὲν ἔχω δικό μου κτῆμα, παρὰ αὐτὴ τὴν πορφύρα κι' αὐτὸ τὸ διάδημα. Κι' ὅποιος ἀπὸ σᾶς σκεφθῆ πὼς γυρίζει στὴ χώρα του μὲ πληγές, ἂς ἔρθη νὰ γυμνωθοῦμε καὶ νὰ συγκρίνη τὰ τραύματά μας. Κανένα μέρος τοῦ σώματός μου μπροστά, δὲν ἔμεινε ἄτρωτο».

125 Σ' ὅλες αὐτὲς τὶς χαρὲς καὶ τὶς λύπες, δυὸ ἄνθρωποι στέκονταν μ' ἄγρυπνη ἀφοσίωση δίπλα στὸν Ἀλέξανδρο: Ὁ Ἡφαιστίων, ὁ φίλος του κι' ἡ Κύνα, ἡ ἀδελφή του. Ἡ στοργή τους τὸν τόνωνε, ἡ ἀγάπη τους τοὔδινε φτερά. Οἱ δυὸ ἀφοσιωμένοι ἐκεῖνοι φρουροί, ποὺ τοὺς ἔδενε ἡ κοινή τους λατρεία γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο, ἦταν οἱ ἀχώριστοι σύντροφοί του.

Συχνά, τοὺς ἀγκάλιαζε μὲ τὰ δυό του χέρια λέγοντας τρυφερά:

«Τί θὰ γινόμουν, μέσα στὶς τόσο δραματικὲς τῆς ζωῆς μου συνθῆκες ἂν δὲ σᾶς εἶχα κοντά μου, ἐσᾶς τοὺς δυό! Εἶσθε ἡ χαρά μου, ἡ ἴδια μου ἡ ζωή! Τὸν ἕνα ἀπὸ σᾶς μονάχα ἂν στερηθῶ, θὰ πεθάνω!»

126 Δὲν ἤξερε, οὔτε κι' ὁ ἴδιος, ὅταν τὸ ἔλεγε, πόση ἀλήθεια ἔκλειναν τὰ λόγια του. Μά, δὲν ἄργησε νὰ φανῆ πόσο δίκηο εἶχε.

Τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 324, εἶχε πάει στὰ Ἐκβάτανα νὰ γιορτάση τὰ Διονύσια. Κι' ἄρχισε σειρὰ ἑορτῶν, μὲ συμπόσια κι, εὐωχίες. Οἱ σατράπες συνερίζονταν ποιὸς νὰ τὸν περιποιηθῆ περισσότερο, ὀργανώνοντας γλέντια καὶ γιορτές. Μέσα σὲ κεῖνες τὶς τόσο κουραστικὲς μέρες, ἦρθε ὁ θάνατος νὰ τὸν πλήξη, σ' ὅ,τι πολυτιμώτερο εἶχε: Ὁ Ἡφαιστίων πέθανε ἄξαφνα, χωρὶς νὰ προλάβουν οἱ γιατροὶ νὰ τὸν σώσουν.

(Συνεχίζεται)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Νὰ τοὺς πῆραν ἄραγε ὅπως ἐσένα βορειότερα ἀπὸ τὸν 37ο παράλληλο;

— Δὲν εἶναι ἀπίθανο. Οἱ ἰθαγενεῖς ἀποφεύγουν τὰ μέρη ποὺ εἶναι ἀγγλικὲς ἀποικίες.

— Πῶς ὅμως νὰ ξαναβροῦμε τὰ ἴχνη τῶν αἰχμαλώτων σὲ μιὰ ἀπέραντη Ἤπειρο; ἔκανε στενοχωρημένος ὁ λόρδος.

Ἔπεσε σιωπή. Κανένας δὲν εὕρισκε τί ν' ἀπαντήσῃ, οὔτε κἂν αὐτὸς ὁ φλύαρος ὁ Παγανέλι.

Στὸ τέλος ὁ Γκλένερβαν στράφηκε στὸν λοστρόμο.

— Καὶ σὺ Ἄϋρτον τί γνώμη ἔχεις; Ἀπὸ ποῦ πρέπει ν' ἀρχίσωμε τὶς ἔρευνές μας;

— Ἐγὼ μυλόρδε λέω, ἀπάντησε ζωηρὰ καὶ χωρὶς δισταγμὸ ὁ Ἄϋρτον, πὼς πρέπει νὰ πᾶμε στὸν τόπο τοῦ ναυαγίου. Ἐκεῖ θὰ βροῦμε πιθανὸν ἴχνη ποὺ θὰ μᾶς ὁδηγήσουν γιὰ τὸ τί πρέπει νὰ κάνωμε ὕστερα!

— Πολὺ καλὴ σκέψη, εἶπε ὁ πλοίαρχος. Πρέπει ὅμως νὰ περιμένωμε νὰ ἐπισκευαστῇ τὸ «Ντάνγκαν».

— Τὸ καράβι σας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἐπισκευή; ρώτησε μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον ὁ λοστρόμος.

— Ἔχει πολὺ κακοπάθει ἀπὸ τὴν τελευταία τρικυμία. Ἔσπασε ἡ ἔλικά του κι' ἔπαθε τέτοιες ἀβαρίες ποὺ μόνο σὲ ναυπηγεῖο μπορεῖ νὰ φτιαχτῇ.

— Δὲν μπορεῖ νὰ ταξιδέψῃ μὲ τὰ πανιά;

— Μπορεῖ. Ἀλλὰ ἂν συναντήσῃ ἐνάντιο καιρό, θὰ κάνῃ πάρα πολὺ γιὰ νὰ φτάσῃ στὸν τόπο τοῦ ναυαγίου.

— Τὸ Τούφολντ - μπαίκ... εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

— Τὸ Τούφολντ μπαίκ... Ναί... Καὶ μεῖς πρέπει νὰ πᾶμε ἐκεῖ τὸ γρηγορώτερο...

— Ἄχ ναὶ μυλόρδε! φώναξε ἡ Μαίρη. Κάθε μέρα ποὺ περνάει μπορεῖ νὰ εἶναι μοιραία γιὰ τὸν πατέρα μας...

— Κι' ἔπειτα τὸ καράβι ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς θὰ πρέπει νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ Μέλμπουρν γιὰ νὰ ἐπιδιορθωθῇ στὸ ναυπηγεῖο.

— Αἴ λοιπὸν ἂς πάῃ στὸ Μέλμπουρν χωρὶς ἐμᾶς! φώναξε ὁ Παγανέλι.

— Χωρὶς ἐμᾶς Παγανέλι; Καὶ ποῦ θὰ πᾶμε ἐμεῖς;

— Μὰ στὸν τόπο τοῦ ναυαγίου! Στὸ Τούφολντ - μπαίκ.

— Μὰ πῶς;

— Χωρὶς τὸ πλοῖο! Διὰ ξηρᾶς!

— Μὰ τί λὲς τώρα Παγανέλι;

— Λέω κάτι λογικὸ μυλόρδε! Ὅπως περάσαμε τὴν Νότια Ἀμερική, θὰ περάσωμε καὶ τὴν Αὐστραλία.

— Ἀκολουθώντας τὸν 37ο παράλληλο; ρώτησε μὲ σοβαρὸ ἐνδιαφέρον ὁ Μὰκ Νάμπ.

— Τὸ μάντεψες ταγματάρχα μου! Ἀκολουθώντας τὸν 37ο παράλληλο.

— Ναί, ἀλλὰ τὸ «Ντάνγκαν»; ρώτησε μὲ ἰδιαίτερη ἐπιμονὴ ὁ Ἄϋρτον.

— Τὸ «Ντάνγκαν» θὰ μᾶς συναντήσῃ ἀργότερα, ἢ θὰ συναντήσωμε ἐμεῖς τὸ «Ντάνγκαν». Ἂν βροῦμε τὸν πλοίαρχο Γκράντ στὸ δρόμο μας θὰ γυρίσωμε μαζί στὸ Μέλμπουρν. Ἂν ὄχι, θὰ συνεχίσωμε τὴν ἔρευνά μας στὴν ἀκτὴ καὶ τὸ «Ντάνγκαν» θὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς συναντήσῃ. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἀντίρρηση σ' αὐτὸ τὸ σχέδιο; Μήπως ὁ ταγματάρχης;

— Ὄχι! εἶπε ὁ Μὰκ Νάμπ. Βρίσκω τὸ σχέδιο καλὸ ἂν εἶναι εὔκολο νὰ διασχίσῃ κανεὶς τὴν Αὐστραλία.

— Τόσο εὔκολο, εἶπε ὁ Παγανέλι, ὥστε προτείνω νὰ ἔλθουν μαζί μας κι' ἡ Λαίδη Ἔλενα κι' ἡ μὶς Γκράντ.

— Μιλᾶς σοβαρὰ Παγανέλι; ρώτησε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

— Σοβαρότατα μυλόρδε! Εἶναι ἕνα ταξίδι ποὺ θὰ μᾶς πάρῃ ἕνα μῆνα τὸ πολύ. Ὅσο δηλαδὴ θὰ χρειαστῇ γιὰ νὰ ἐπισκευαστῇ τὸ «Ντάνγκαν». Βέβαια ἂν ἦταν νὰ

Ὁ Λόρδος μοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νἄρθῶ μαζί σας

διασχίσωμε τὴν Αὐστραλία σὲ ἄλλο μέρος, μήτε καὶ θὰ τὸ σκεπτόμουν κάν. Ἀλλὰ ὁ 37ος παράλληλος περνάει ἀπὸ τὴν ἐπαρχία τῆς Βικτωρίας, μιὰ πολιτισμένη ἀγγλικὴ ἀποικία μὲ δρόμους, σιδηροδρόμους, μικρὲς πόλεις καὶ χωριά. Μποροῦμε ἂν θέλωμε νὰ ταξιδέψωμε μὲ ἁμάξι. Μὲ ὅλες τὶς ἀνέσεις δηλαδή. Εἶναι σὰ νὰ λέμε ἕνα ταξίδι ἀπὸ τὸ Λονδίνο ὡς τὸ Ἐδιμβοῦργο.

— Ἂν εἶν' ἔτσι... εἶπε ὁ πλοίαρχος Μάνγκλς.

— Ἔτσι εἶναι! Ξέρω πολὺ καλὰ τί λέω!

— Ναί... Ἀλλὰ τὰ θηρία; εἶπε ὁ Γκλένερβαν.

— Δὲν ὑπάρχουν θηρία στὴν Αὐστραλία.

— Καὶ οἱ ἄγριοι;

— Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας δὲν εἶναι διόλου ἄγριοι. Εἶναι ἐξαιρετικὰ ἥμεροι. Μόνο φτωχοὶ καὶ ἄθλιοι εἶναι.

— Καὶ οἱ κατάδικοι; ἐπέμεινε ὁ λόρδος. Γιατὶ εἶναι γνωστὸ ὅτι γιὰ πολλὰ χρόνια ἡ Ἀγγλία γιὰ νὰ κατοικηθῇ ἡ Αὐστραλία ἀπὸ λευκούς, ἐλευθέρωνε σ' αὐτὴν τὴν Ἤπειρο τοὺς βαρυποινίτες της.

— Δὲν ὑπάρχουν κατάδικοι στὴν ἐπαρχία τῆς Βικτωρίας. Δὲν τοὺς ἐπιτρέπουν οἱ ἀγγλικὲς ἀρχὲς νὰ μείνουν σ' αὐτή.

— Ἔτσι εἶναι! εἶπε ὁ Ο' Μούρ. Ὄχι μονάχα ἡ ἐπαρχία τῆς Βικτωρίας ἀλλὰ ὁλόκληρη ἡ μεσημβρινὴ Αὐστραλία, δὲν δέχεται πιὰ καταδίκους στὰ ἐδάφη της.

— Κι' ἐγὼ δὲν ἔχω συναντήσει ποτὲ οὔτε ἕναν! εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

— Βλέπετε φίλοι μου, εἶπε ὁ Παγανέλι. Δὲν ὑπάρχουν οὔτε ἄγριοι, οὔτε θηρία, οὔτε βαρυποινίτες. Καὶ νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια γιὰ πολὺ λίγα μέρη τοῦ κόσμου θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πῇ τὸ ἴδιο. Λοιπὸν σύμφωνοι;

— Τί λὲς Ἔλενα; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

— Λέω αὐτὸ ποὺ λένε ὅλοι αὐτὴν τὴ στιγμὴ ἀγαπητέ μου Ἔντυ! Νὰ φύγωμε τὸ γρηγορώτερο!

ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Ὁ Γκλένερβαν ὅταν ἔπαιρνε μιὰν ἀπόφαση, ἐννοοῦσε νὰ τὴν ἐκτελέσῃ ἀμέσως.

Γι' αὐτὸ ἔδωσε ἀμέσως τὶς ἀπαραίτητες διαταγὲς γιὰ νὰ ὀργανωθῇ τὸ καραβάνι.

Ἀποφασίστηκε ν' ἀναχωρήσουν ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες, στὶς 22 Δεκεμβρίου. Καὶ φυσικά, θὰ τοὺς συνόδευε ὁ Ἄϋρτον. Ὁ Ο' Μοὺρ ἔδωσε μὲ λύπη του τὴν ἄδεια σ' αὐτὸν τὸν ἐξαίρετο ἐργάτη νὰ φύγῃ.

— Λοιπὸν Ἄϋρτον, θὰ ἔρθῃς μαζί μας; ρώτησε ἔτσι γιὰ τοὺς τύπους, ὁ Γκλένερβαν.

Ὁ Ἄϋρτον δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Λὲς καὶ δίσταζε. Ὕστερα ἀφοῦ συλλογίστηκε λίγο, εἶπε.

— Μάλιστα μυλόρδε, θὰ σᾶς ἀκολουθήσω, καὶ ἂν δὲν σᾶς ὁδηγήσω στὰ ἴχνη τοῦ πλοιάρχου Γκράντ τουλάχιστον θὰ σᾶς πάω ὡς τὸν τόπο ὅπου ναυάγησε τὸ καράβι του.

— Εὐχαριστῶ Ἄϋρτον!

— Μιὰ μόνον ἐρώτηση μυλόρδε.

— Ἐλεύθερα φίλε μου!

— Ποῦ θὰ ξαναβροῦμε τὸ «Ντάνγκαν;».

— Στὸ Μέλμπουρν ἂν δὲν χρειαστῇ νὰ διασχίσωμε τὴν Αὐστραλία ἀπὸ τούτη τὴν ἀκτὴ στὴν ἄλλη. Στὴν ἀνατολικὴ ἀκτὴ ἂν χρειαστῇ νὰ πᾶμε ὡς ἐκεῖ.

— Καὶ ὁ πλοίαρχος τοῦ «Ντάνγκαν;»

— Ὁ πλοίαρχος τοῦ «Ντάνγκαν» θὰ περιμένῃ ὁδηγίες μου στὸ λιμάνι τοῦ Μέλμπουρν.

— Πολὺ καλὰ μυλόρδε. Μπορεῖτε νὰ βασισθῆτε στὴν ἀφοσίωσή μου.

— Βασίζομαι Ἄϋρτον εἶπε ὁ λόρδος.

Ἀφοῦ κανονίστηκε αὐτὸ τὸ ζήτημα, οἱ φίλοι μας γύρισαν στὸ καράβι.

Ὅλοι ἦταν χαρούμενοι καὶ γεμάτοι ἐλπίδες. Θεοῦ θέλοντος, ὕστερα ἀπὸ δυὸ μῆνες θὰ γύριζαν στὴν Σκωτία μὲ τὸν πλοίαρχο Γκράντ.

Ὁ πλοίαρχος Τζὼν Μάνγκλς, ἔλπιζε πὼς αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν θὰ ἔμενε στὸ πλοῖο,

ἀλλὰ θ' ἀκολουθοῦσε τὴν ἀποστολὴ στὴν ξηρά.

Γι' αὐτὸ ζήτησε νὰ δῆ ἰδιαιτέρως τὸν Γκλένερβαν. Κλείστηκαν μὲς στὴν καμπίνα τοῦ λόρδου, κι' ἄρχισε νὰ τοῦ ἐξηγῆ πόσο πιὸ χρήσιμος θὰ ἦταν στὸ καραβάνι παρὰ στὸ πλοῖο. Θὰ φρόντιζε γιὰ ὅλα. Θὰ ὀργάνωνε τὰ πάντα. Ὁ μυλόρδος δὲν θὰ εἶχε νὰ σκοτισθῆ γιὰ τίποτε. Ἐνῶ στὸ πλοῖο θὰ ἦταν ἄχρηστος σχεδόν, γιατὶ τὸ ταξίδι ὡς τὸ Μέλμπουρν ἦταν παιχνιδάκι γιὰ τὸ «Ντάνγκαν».

Ὁ Γκλένερβαν ποὺ ἤξερε πὼς ὁ καπετάνιος του καὶ ἡ Μαίρη Γκρὰντ θεωροῦσαν πὼς ἦταν πιὰ ἀρραβωνιασμένοι ἂν καὶ δὲν εἶχαν πῆ τίποτε ἀκόμη ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, καταλάβαινε πὼς ὁ νέος δὲν εἶχε καρδιὰ ν' ἀποχωριστῆ τὴν μνηστή του. Ἐκτὸς τούτου ἤθελε νὰ εἶναι ἐκεῖ ὅταν θὰ εὕρισκαν τὸν Χάρυ Γκρὰντ γιὰ νὰ τοῦ ζητήση ἀμέσως τὸ χέρι τῆς κόρης του.

Ὡστόσο γιὰ νὰ τὸν πειράξη λίγο ἔκανε πὼς δίσταζε.

— Μὰ ἀγαπητέ μου Τζών, ἡ θέση ἑνὸς πλοιάρχου εἶναι στὸ πλοῖο του.

— Συμφωνῶ μυλόρδε. Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ βλέπετε...

— Δὲν βλέπω τίποτε... Ἔχεις ἐμπιστοσύνη τουλάχιστον στὸν δεύτερό σου;

— Ὁ Τὸμ Ἄουστιν εἶναι ἐξαίρετος ναυτικός, καλός, ἀφοσιωμένος, σκλάβος ἀληθινὰ τοῦ χρέους. Θαλασσόλυκος ἀπὸ τοὺς λίγους. Τοῦ ἐμπιστεύομαι χωρὶς καμμιὰ ἐπιφύλαξη τὸ «Ντάνγκαν» ποὺ θὰ τὸ ὁδηγήση στὸ Μέλμπουρν μιὰ χαρά.

— Χμ... Ὁμολογῶ ὅτι μὲ ἔπεισες... Ἔπειτα κι' ἐγὼ προτιμῶ νὰ εἶσαι μαζί μας ὅταν θὰ βροῦμε τὸν Χάρυ Γκράντ!

Ὁ Τζὼν Μάνγκλς ἔγινε κατακόκκινος. Ἅρπαξε τὸ χέρι τοῦ Γκλένερβαν καὶ μόνο ποὺ δὲν τὸ φίλησε.

— Καλὰ Τζών, καλά! εἶπε ὁ λόρδος. Ἔγνοια σου, καὶ θὰ πῶ τοῦ Χάρυ Γκρὰντ αὐτὸ ποὺ σκέπτομαι: δὲν θὰ μποροῦσε νὰ βρῆ καλύτερο γιὸ ἀπὸ σένα, κοντὰ στὸν μικρούλη ποὺ ἔχει ἤδη! Τί χαρὰ του! Θὰ βρῆ τρία παιδιὰ ἀπὸ δυὸ ποὺ εἶχε.

Ὁ Τζὼν Μάνγκλς ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὴν καμπίνα τοῦ λόρδου, πετοῦσε ἀπὸ τὴν χαρά του.

— Μὶς Μαίρη! φώναξε στὴν κοπέλλα ποὺ τὴν συνάντησε στὸ διάδρομο. Ὁ λόρδος μοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ ἔρθω κι' ἐγὼ μαζί σας!

Τώρα ἦταν ἡ σειρὰ τῆς Μαίρης νὰ κοκκινίση. Μόλις κατάφερε νὰ ψιθυρίση πὼς πολὺ χαιρόταν, κι' ἔτρεξε στὴν καμπίνα τῆς λαίδης Ἕλενας γιὰ νὰ τῆς πῆ τὸ τόσο εὐχάριστο νέο.

— Μὰ ἀμφέβαλες ποτὲ παιδί μου πὼς δὲν θὰ παίρναμε μαζί μας τὸν Τζών; εἶπε ἡ καλὴ λαίδη ποὺ ὑπεραγαποῦσε τὴν Μαίρη. Μόλις συναντήσωμε τὸν πατέρα σου, ἂν δὲν ἔχει ἀντίρρηση θὰ ἀναγγείλωμε σὲ ὅλους ἐπίσημα τοὺς ἀρραβῶνες σας, κι' ὅταν γυρίσωμε στὴν Σκωτία, θὰ παντρευτῆτε στὴν ἐκκλησία τοῦ Πύργου. Κουμπάροι θὰ ἤμαστε ἂν μᾶς θέλετε, ὁ Ἔντυ κι' ἐγώ...

— Μυλαίδη εἶστε σωστὸς ἄγγελος! εἶπε ἡ Μαίρη.

Τὴν ἴδια κιόλας μέρα, ὁ Τζὼν Μάνγκλς ἄρχισε νὰ ὀργανώνη τὸ καραβάνι.

Πρῶτα ἀγόρασαν ἀπὸ τὸν Ο' Μοὺρ μιὰ τεράστια βωϊδάμαξα μὲ σκεπή, ποὺ θὰ τὴν ἔσερναν τέσσερα ζευγάρια βώδια.

Τὴν χώρισαν μὲ σανίδες σὲ δυὸ μέρη. Τὸ πίσω μέρος, θὰ εἶχε τὶς ἀποσκευὲς τους, τὴν σκηνή τους καὶ τὴν φορητὴ κουζίνα του κ. Ὄλπινετ.

Τὸ μπρὸς μέρος, θὰ ἦταν ἡ καμπίνα τῆς λαίδης Ἕλενας καὶ τῆς Μαίρης.

Ὁ μαραγκὸς τοῦ πλοίου ἐργάστηκε μὲ ἀρκετοὺς ἐργάτες, γιὰ νὰ φτιάση ἕνα ὑπέροχο δωματιάκι ποὺ τὄστρωσαν μὲ παχὺ χαλί, καὶ τόντυσαν μὲ πετσί. Οἱ κυρίες εἶχαν ἐκεῖ τὴν τουαλέτα τους, πολυθρόνες, καὶ δυὸ χαριτωμένες μικρὲς κοκέτες ἀπὸ τὸ πλοῖο γιὰ νὰ κοιμοῦνται. Δὲν θὰ τοὺς ἔλειπε τίποτε γιατὶ ὁ Τζὼν Μάνγκλς εἶχε ἐξαντλήσει ὅλη του τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἐφευρετικότητα γιὰ νὰ τὸ στολίση ὅσο γίνονταν καλύτερα.

Τὰ ὀχτὼ βώδια θὰ τὰ ὁδηγοῦσε ὁ Ἄϋρτον, ποὺ τοῦ ἔφτιασαν ἰδιαίτερη ἀναπαυτικὴ θέση ἐμπρός.

Στὸ κτῆμα εἶχε μάθει τὴ δύσκολη τέχνη νὰ ὁδηγῆ βώδια.

Ὅσο γιὰ τοὺς ἄντρες, θὰ ταξίδευαν καβάλλα σὲ ἑφτὰ καλὰ ἄλογα ποὺ τὰ ἀγόρασαν ἀπὸ τὸν Ο' Μούρ.

Ὁ Ὄλμπινετ θὰ ταξίδευε στὸ πίσω μέρος τῆς ἅμαξας.

Θὰ ἔφευγαν ὁ Γκλένερβαν, ὁ Μὰκ Νάμπ, ὁ Τζὼν Μάνγκλς, ὁ Ροβέρτος, ὁ Ἄϋρτον καὶ οἱ δυὸ ναῦτες, ὁ Γουΐλσον καὶ ὁ Μαλρέντυ ποὺ εἶχαν πάει μαζί τους καὶ στὴν πρώτη ἀποστολή.

Μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῆ τὴν χαρὰ τοῦ Ροβέρτου. Αὐτὸ τὸ καινούργιο ταξίδι προμηνυόταν ὑπέροχο! Τὴν παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεως, ὁ Γκλένερβαν κάλεσε στὸ πλοῖο του τὴν οἰκογένεια Ο' Μοὺρ καὶ τὸν Ἄϋρτον γιὰ νὰ τοὺς κάνη τὸ τραπέζι.

Οἱ Ἰρλανδοὶ ἔμειναν κατάπληκτοι ἀπὸ τὴν πολυτέλεια καὶ τὴν ἄνεση τοῦ πλοίου. Ὅσο γιὰ τὸν Ἄϋρτον, τὸν ἐνδιέφερε περισσότερο τὸ πλοῖο σὰν πλοῖο παρὰ τὰ στολίδια του.

Τὸ γύρισε ὁλόκληρο ὡς τὰ βάθη τῶν ἀμπαριῶν. Κατέβηκε στὸν θαλαμίσκο τῆς ἕλικας. Ἐπιθεώρησε τὶς μηχανές, ρώτησε τί καύσιμα χρειάζονταν τὴν ἡμέρα, ζήτησε πληροφορίες γιὰ τὸν χειρισμό του. Ἀκόμη κατέβηκε στὶς ἀποθῆκες τοῦ κάρβουνου, τῶν πολεμοφοδίων καὶ τοῦ μπαρουτιοῦ. Κοίταξε τὰ ὅπλα, κι' ἀκόμη τὸ κανονάκι. Ὁ λόρδος Γκλένερβαν κατάλαβε πὼς εἶχε νὰ κάνη μὲ ἄνθρωπο ποὺ ἤξερε ἀπὸ καράβια καὶ γι' αὐτὸ ἦταν σὲ θέση νὰ ἐκτιμήση τὸ δικό του.

— Εἶναι πολὺ ὡραῖο τὸ καράβι σας μυλόρδε! εἶπε τέλος ὁ Ἄϋρτον.

— Προπαντὸς εἶναι γερό! ἀποκρίθηκε ὁ Γκλένερβαν.

— Θὰ κόβη δεκαπέντε κόμβους τὴν ὥρα. Ὄχι;

— Τρέχει φίλε μου δεκαοχτώ! εἶπε περήφανα ὁ λόρδος.

— Δεκαοχτώ! Μὰ τότε κανένα πολεμικὸ δὲν θὰ μπορῆ νὰ τὸ φτάση! ἔκανε μὲ θαυμασμὸ ὁ ναυτικός.

Γιατὶ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ζήτημα ἂν τὰ πολεμικὰ ἔτρεχαν δεκάξι - δεκαεφτὰ κόμβους τὴν ὥρα.

— Ὄχι! Κανένα πολεμικὸ δὲν τὸ φτάνει!

Τὸν βεβαίωσε κι' ὁ πλοίαρχος Μάνγκλς. Εἶναι τὸ πιὸ γοργοτάξιδο καράβι τῆς Ἀγγλίας!

— Ἀκόμη κι' ὅταν τρέχει μὲ τὰ πανιά!

— Τότε καπετάνιε μου κι' ἐσεῖς μυλόρδε ἐπιτρέψτε σ' ἕναν θαλασσινὸ ποὺ ἔφαγε τὴν θάλασσα μὲ τὸ κουτάλι νὰ σᾶς συγχαρῆ γιὰ τοῦτο τὸ πλεούμενο!

— Εὐχαριστῶ Ἄϋρτον. Ἂν ὅμως τὸ λέει ἡ καρδιά σου στὸ χέρι σου εἶναι ν' ἀναλάβης ὑπηρεσία στὸ «Ντάνγκαν».

— Θὰ τὸ σκεφτῶ μυλόρδε σοβαρά, εἶπε ἁπλὰ ὁ λοστρόμος.

Ὁ κ. Ὄλμπινετ, ἐδήλωσε ὅτι τὸ τραπέζι ἦταν ἕτοιμο καὶ τοὺς περίμενε. Ὁ Γκλένερβαν καὶ οἱ καλεσμένοι του κατέβηκαν στὴν τραπεζαρία.

— Ἔξυπνος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Ἄϋρτον! εἶπε ὁ Παγανέλι στὸν ταγματάρχη.

— Παρὰ εἶναι μάλιστα! ἔκανε κακότροπα ὁ Μὰκ Νὰμπ ποὺ αἰσθάνονταν μιὰ ἐντελῶς ἀδικαιολόγητη ἀντιπάθεια γιὰ τὸν λοστρόμο τῆς «Βρεταννίας».

Στὸ τραπέζι ὁ Ἄϋρτον τοὺς μίλησε πολὺ γιὰ τὴν Αὐστραλία ποὺ τὴν εἶχε γυρίσει καλά.

Ἀπόρησε ὅταν ἔμαθε πὼς ὁ Γκλένερβαν σκόπευε νὰ πάρη μόνον δυὸ ναῦτες μαζί του. Ἡ γνώμη του ἦταν πὼς ἔπρεπε νὰ πάρουν μαζί τους τοὺς καλύτερους ναῦτες.

— Μὰ τόσο ἐπικίνδυνο εἶναι νὰ διασχίση κανεὶς τὴν Αὐστραλία; ρώτησε ἡ Ἕλενα.

— Δὲν εἶναι διόλου ἐπικίνδυνο! βιάστηκε νὰ πῆ ὁ Ἄϋρτον.

— Τότε προτιμῶ ν' ἀφήσω τοὺς καλύτερους ναῦτες στὸ πλοῖο, εἶπε ὁ Γκλένερβαν, γιατὶ θὰ χρειαστοῦν γιὰ τὶς μανοῦβρες τοῦ «Ντάνγκαν».

Ὁ Ἄϋρτον συμφώνησε πὼς ὁ Γκλένερβαν εἶχε δίκηο.

Τὴ νύχτα οἱ Ἰρλανδοὶ κι' οἱ Σκῶτοι χωρίστηκαν.

Οἱ πρῶτοι γύρισαν σπίτι τους, κι' οἱ δεύτεροι ἔμειναν στὸ πλοῖο νὰ ἑτοιμαστοῦν, γιατὶ εἶχαν πάρει τὴν ἀπόφαση καθὼς εἴπαμε νὰ φύγουν τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, στὶς ὀχτώ. Ἡ λαίδη Ἕλενα κι' ἡ Μαίρη Γκρὰντ ἔκλεισαν ἐπιτέλους τὴν βαλίτζα τους, κι' ὁ Παγανέλι πέρασε τὴν μισὴ νύχτα νὰ λύνη τοὺς φακοὺς στὸ κανοκυάλι του καὶ νὰ τοὺς τρίβη νὰ γυαλίσουν.

— Ἔχετε ὡραῖο καράβι, Μυλόρδε....

Κι' ἔτσι ὅταν ὁ ταγματάρχης τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ τοῦ φώναξε νὰ ἑτοιμάζεται, ὁ Παγανέλι ξεθεωμένος κοιμόταν τόσο βαθειά, ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸν σκουντήση γιὰ νὰ ξυπνήση. Στὶς ὀχτὼ παρὰ τέταρτο ὡστόσο, ἦταν ὅλοι τους συγκεντρωμένοι στὸ δρόμο ὅπου τὸ τεράστιο ἁμάξι περίμενε μὲ τὰ ζεμένα του βώδια, κι' ὅπου τὰ ἑφτὰ ἄλογα τῶν ἀνδρῶν ἦταν κιόλας σελλωμένα.

— Τί ὡραῖο ἁμάξι! θαύμασε ὁ Παγανέλι. Δὲν θὰ ἄλλαζα μὲ τὶς πολυτελέστερες ἅμαξες! Αὐτὸ εἶναι ἕνα σωστὸ σπίτι ποὺ μετακινεῖται, ταξιδεύει καὶ στέκεται ὅπου θέλεις.

— Κύριε Παγανέλι, εἶπε ἡ λαίδη Ἕλενα ἐλπίζω νὰ ἔχω τὴν εὐχαρίστηση νὰ σᾶς δεχτῶ στὸ σαλόνι μου!

— Βεβαίως κυρία μου! Καὶ ποιὰ μέρα δέχεστε ἐπισκέψεις γιὰ νὰ ξέρω;

— Τοὺς φίλους μου θὰ τοὺς δέχομαι κάθε μέρα! Κι' ἐσεῖς κύριε Παγανέλι...

— Εἶμαι ὁ πιὸ ἀφοσιωμένος σας φίλος! συμπλήρωσε μὲ... γαλατικὴ εὐγένεια ὁ Γάλλος.

Σὲ λίγο οἱ κυρίες ἐγκαταστάθηκαν στὸ ἁμάξι, ὁ κύριος Ὄλμπινετ ἀνέβηκε στὸ πίσω μέρος, ὁ Ἄϋρτον πῆρε τὰ μακριὰ χαλινάρια καὶ τὴν βουκέντρα, καὶ οἱ ἑφτὰ ἄντρες καβαλίκεψαν τὰ ἄλογά τους.

Ὕστερα ἀπὸ τοὺς ἐγκάρδιους ἀποχαιρετισμοὺς μὲ τὴν οἰκογένεια τοῦ Ο' Μοὺρ ξεκίνησαν γιὰ νέες τώρα περιπέτειες...

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ

Ἀφήνομε νὰ τελειώση ἡ ζύμωση στὰ κρασιά. Κι' ἀφοῦ περάσουν καὶ μερικὲς μέρες, τὸ κρασὶ καθαρίζει. Δηλαδὴ στὸν πάτο τοῦ βαρελιοῦ κατακαθίζουν ὅλες οἱ ἀκαθαρσίες τοῦ μούστου καὶ σχηματίζουν τὴν λάσπη τοῦ κρασιοῦ, ἢ τὴν «πηλὰ» ὅπως τὴν λένε.

Τὸ κρασὶ καθὼς ξέρομε ὅλοι λαμπικάρει κυρίως ὅταν φυσήση βορηᾶς.

Καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι πιὰ ἕτοιμο καὶ δοκιμάζεται τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Αὐτὴ ὅμως ἡ λάσπη τοῦ κρασιοῦ, εἶναι ἐπικίνδυνη γι' αὐτό. Εἶναι γεμάτη ἀκαθαρσίες καὶ μικρόβια ποὺ κατὰ τὸ καλοκαιράκι ὅταν θὰ ζεστάνη ὁ καιρός, θὰ δημιουργήσουν διάφορες ἀρρώστιες· ποὺ μπορεῖ νὰ καταστρέψουν ἐντελῶς τὸ κρασί.

Γι' αὐτὸ γίνεται ἡ μετάγγιση.

Κρατοῦμε γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸ πάντα ἕνα βαρέλι καθαρό, ποὺ ἀφοῦ τὸ ξεπλύνομε καὶ πάλι μὲ ἄφθονο κρύο νερό, καῖμε μέσα του ἕνα θειαφοφυτῆλι.

Τραβᾶμε λοιπὸν τὸ κρασὶ ἢ ἀπὸ τὴν κάνουλα ἀπ' εὐθείας ἢ μὲ λαστιχένιο σωλῆνα σ' ἕνα μεγάλο καζάνι καὶ μὲ κουβάδες ἢ μὲ ἀντλία τὸ μεταφέρομε στὸ καθαρὸ βαρέλι.

Τραβᾶμε κρασὶ ὅσο εἶναι καθαρό.

Κι' ὅταν ἀρχίση νὰ θολώνη, τὸ θολὸ τὸ χύνομε σ' ἄλλο μεγάλο καζάνι ἢ βαρέλι ἄδειο.

Ἀπὸ δεύτερο βαρέλι τραβᾶμε πάλι καθαρὸ κρασί, ὡς νὰ γεμίση καλὰ τὸ πλυμένο. Τὸ ταπώνουμε καὶ τ' ἀφήνομε.

Ξεπλένομε τότε καλὰ τὸ πρῶτο βαρέλι ποὺ ἄδειασε, τοῦ καῖμε θειαφοφυτῆλι, κι ἀρχίζομε νὰ τὸ γεμίζομε καθαρὸ κρασὶ ποὺ περίσεψε στὸ δεύτερο.

Μόλις φτάσωμε στὸ θολό, τὸ ἀνακατεύομε μὲ τὸ θολὸ τοῦ πρώτου βαρελιοῦ. Καθαρίζομε καὶ πλένομε καὶ τὸ δεύτερο βαρέλι κι' ἀρχίζομε νὰ τὸ γεμίζομε κι' αὐτὸ καθαρὸ κρασὶ ἀπὸ τὸ τρίτο. Ἔτσι ἐξακολουθοῦμε ὡς νὰ γεμίσωμε τὰ βαρέλια καθαρὸ κρασί, κι' ἕνα ἢ δυὸ μὲ θολό, ποὺ μποροῦμε νὰ τὸ μεταγγίσωμε ἀργότερα. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ ὅμως πρέπει νὰ γίνεται μόνον ὅταν φυσάη βορηᾶς. Ἂν τὴν κάνωμε ὅταν φυσάη νοτιᾶς, τὰ κρασιὰ ἀνακατεύονται. Αὐτὴ ἡ πρώτη μετάγγιση καλὸ εἶναι νὰ γίνεται τέλος Δεκεμβρίου ἢ ἀρχὲς Ἰανουαρίου. Ἂν μεταγγίζωμε ρετσίνα, γιὰ νὰ διατηρήση γεύση εὐχάριστη καὶ δροσερὴ τὴν μεταγγίζομε πρὶν καθαρίση ἐντελῶς, ὅταν δηλαδὴ κρατάει ἀκόμη μιὰ μικρὴ ζύμωση.

Ἔτσι διατηρεῖ ἀνθρακικὸ ὀξὺ (ποὺ θὰ γίνη στὸ νέο βαρέλι) καὶ ποὺ δίνει στὴν ρετσίνα (τὴν καλὴ ρετσίνα) τὴν δροσερή, ἰδιαίτερή της γεύση.

Στὸ δεύτερο βαρέλι (ὅπου μεταγγίσαμε τὸ κρασὶ) μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσωμε τὸ ἴδιο ρετσίνι, ἀρκεῖ νὰ τὸ ξεπλύνωμε μὲ ἄφθονα νερὰ γιὰ νὰ φύγουν οἱ λάσπες.

Στὰ ρετσινάτα, φτάνει μιὰ μετάγγιση ἂν πιωθοῦν μέσα στὸ χρόνο. Ἂν ὅμως παραμείνουν καὶ γιὰ τὸν ἄλλον, τότε πρέπει ἀπαραίτητα νὰ γίνη καὶ δεύτερη μετάγγιση χωρὶς ὅμως ρετσίνι, γιατὶ τὸ μπόλικο ρετσίνι θὰ πικράνη τὸ κρασὶ καὶ θὰ σκουράνη τὸ χρῶμα του.

Στὰ ἀρετσίνωτα ὅμως, κρασιά, κατὰ τὸν Ἀπρίλη θὰ κάνωμε κι' ἄλλη μετάγγιση καὶ κατὰ τὸν Σεπτέμβρη κι' ἄλλη.

Αὐτὰ γιὰ τὸν πρῶτο χρόνο.

Τὸν δεύτερο χρόνο, θὰ κάνομε δυὸ μεταγγίσεις μόνο.

Τὸν τρίτο θὰ κάνωμε μιά.

ΠΩΣ ΑΠΟΓΕΜΙΖΟΜΕ ΤΑ ΒΑΡΕΛΙΑ

Τὸ βαρέλι (τὸ ξύλινο βαρέλι δηλαδὴ) σὰν ξύλινο ποὺ εἶναι, ἔχει πόρους. Τρυπίτσες μικροσκοπικὲς ποὺ δὲν φαίνονται μὲ τὸ μάτι.

Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς πόρους περνάει ὁ ἀέρας καὶ ἐξατμίζει τὸ κρασὶ καὶ μάλιστα τὸ καλοκαίρι ποὺ εἶναι ζεστός.

Ἔτσι λοιπόν, ἐνῶ ὕστερα ἀπὸ τὴν μετάγγιση τὰ βαρέλια μας ἦταν γεμάτα «κάργα», σιγὰ σιγὰ βλέπομε τὸ κρασὶ νὰ κατεβαίνη. Αὐτὴ ἡ φύρα μέσα στὸ χρόνο, μπορεῖ νὰ φτάση καὶ ὡς δέκα τὰ ἑκατό.

Ἂν ὅμως ἀφήσωμε τὸ βαρέλι ὅπως εἶναι καὶ δὲν τὸ ἀπογεμίσωμε, ἔχομε τὸν κίνδυνο νὰ μᾶς ξυνίση τὸ κρασί, γιατὶ στὴν ἐπιφάνειά του ζοῦν διάφορα μικρόβια ποὺ λέγονται ἀ ε ρ ό β ι α.

Αὐτὰ τὰ μικρόβια λοιπὸν ἅμα βροῦν μέρος ἄδειο στὸ βαρέλι, γεμᾶτο ἀέρα, πολλαπλασιάζονται, ρίχνονται στὸ οἰνόπνευμα τοῦ κρασιοῦ καὶ προκαλοῦν τὸ ξύνισμα. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ κρατᾶμε τὰ βαρέλια μας πάντα γεμάτα, καὶ θὰ τ' ἀπογεμίζωμε μὲ καλὸ καὶ διάφανο κρασὶ τῆς ἴδιας χρονιᾶς.

Τὸ ἀπογέμισμα τὸ κάνομε συνήθως τὸ καλοκαῖρι γιατὶ τότε ἡ ἐξάτμιση εἶναι μεγαλύτερη καὶ ἡ φύρα πιὸ πολλή.

Τὰ βαρέλια πρέπει νὰ τὰ κρατᾶμε πολὺ καθαρὰ καὶ καλὰ ταπωμένα.

Εἶναι σφᾶλμα νὰ νομίζωμε ὅμως ὅτι δὲν πρέπει νὰ ξεπατώνουμε τὰ βαρέλια γιατὶ παίρνει ἀέρα τὸ κρασὶ — καὶ γιατὶ κόβεται ἡ «πέτσα» του, δηλαδὴ ἐκείνη ἡ ἄσπρη στρώση ποὺ βρίσκεται στὴν ἐπιφάνεια τοῦ κρασιοῦ καὶ ποὺ τὴν θεωροῦν «ὑγεία» τοῦ κρασιοῦ. Στὴν πραγματικότητα ἡ πέτσα εἶναι ἐκδήλωση ἀρρώστειας ποὺ τώρα εἶναι ἀλαφριά, ἂν ὅμως δὲν ἀπογεμίσωμε τὸ βαρέλι μπορεῖ νὰ καταλήξη σὲ ξύνισμα.

Ἂν ἔχομε ἕνα μόνο βαρέλι κρασί;

Τότε χύνομε λίγο λάδι καλὸ ἐλιᾶς ποὺ σὰν ἐλαφρότερο κάθεται στὴν ἐπιφάνεια καὶ δὲν ἀφήνει τὸ κρασὶ νὰ ἔρθη σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν ἀέρα. Μποροῦμε ἀντὶ γιὰ λάδι, νὰ κάψωμε καὶ λίγο θειάφι. Οἱ ἀτμοὶ τοῦ θειαφιοῦ γεμίζουν τὸν ἄδειο χῶρο τοῦ βαρελιοῦ καὶ δὲν ξυνίζει τὸ κρασί. Γιὰ τὸ ἴδιο δὲ τὸ κρασί, εἶναι ἀκίνδυνο.

ΟΙ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Σ τ ὸ χ ω ρ ά φ ι ὀργώνομε τὰ χωράφια ὕστερα ἀπὸ τὰ πρωτοβρόχια καὶ σπέρνομε ἀμέσως τὰ πρώϊμα. Προνοοῦμε ν' ἀνοίξωμε αὐλάκια γιὰ νὰ στραγγιστοῦν τὰ περίσια νερά. Σπέρνομε διάφορα κτηνοτροφικὰ φυτὰ καὶ φακή.

Σ τ ὸ ἀ μ π έ λ ι. Τρυγήσαμε τὰ ὄψιμα, καὶ τώρα τρυγᾶμε καὶ τὴν κληματαριά. Γίνεται ὁ κάθαρος τῶν κλημάτων. Γίνεται τὸ ξελάκκωμα καὶ ἡ λίπανση.

Σ τ ὸ λ ι ο σ τ ά σ ι. Συνεχίζομε τὰ ξελακκώματα. Λιπαίνομε ἂν εἶναι ἀνάγκη. Καταπολεμοῦμε τὸν δάκο μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἔχομε γράψει καὶ τὸ σκαθάρι μὲ ξυλοπαγίδες (οἱ ἐλιὲς κοντέβουν νὰ ὡριμάσουν).

Σ τ ὰ ὀ π ω ρ ο φ ό ρ α δ έ ν τ ρ α. Καὶ σ' αὐτὰ συνεχίζομε τὰ ξελακκώματα καὶ τὴν λίπανση, γιατὶ πρὶν ἀπὸ τὰ πρωτοβρόχια εἶναι ἡ καλύτερη ἐποχὴ γιὰ νὰ βάλωμε τὸ χημικὸ λίπασμα ποὺ θὰ λυώση μὲ τὸ νερὸ καὶ θὰ ποτίση τὸ χῶμα. Καταπολεμοῦμε ἀκόμη τὰ διάφορα βλαβερὰ ζωΰφια. Τὴν μύγα στὰ ξυνόδεντρα, τὴν κορυφόξηρα κ.λ.π. Ἐπίσης καταπολεμοῦμε τὰ σκουλήκια τῆς ρίζας.

Π α τ ά τ α. Μαζεύομε τὴν πατάτα ποὺ πήραμε τὴν ἄνοιξη. Ἑτοιμάζομε τὰ χωράφια ὅπου τὴν ἄνοιξη θὰ σπείρωμε ξανὰ πατάτα.

Κ α π ν ο τ ό π ι α. Συμπληρώνομε τὴν συγκομιδὴ τῶν ὄψιμων. Ὀργώνομε γιὰ νὰ ξερριζωθοῦν οἱ καπνόριζες.

Μ π α μ π ά κ ι. Καὶ στὰ μπαμπάκια συμπληρώνομε τὴν συγκομιδὴ πρὶν ἀπὸ τὶς βροχές. Κι' ὀργώνομε τὰ χωράφια γιὰ τὸ φθινόπωρο.

Σ τ ὸ ν λ α χ α ν ό κ η π ο: Σπέρνομε καὶ φυτεύομε τὰ χειμωνιάτικα λαχανικὰ ὅπως καὶ τὸν προηγούμενο μῆνα. Σπέρνομε μπιζέλια κουκιά, σπανάκι, φασόλια, φακκὶ παντζάρια, σκόρδα κρεμμύδια, ρεπάνια, μαρούλια, μαϊντανό, ἄνιθο, σέλινο, κ.λ.π. Μεταφυτεύομε τὶς ἀγκινάρες.

Γ ι ὰ τ ὰ ζ ω ν τ α ν ά μ α ς. Σπέρνομε γρασίδια, σανὰ καὶ πρώϊμα κτηνοτροφικὰ φυτὰ (κτηνοτροφικὰ παντζάρια, βίκο, κ.λ.π.). Ὀργώνομε τὰ χωράφια γιὰ τὴν φθινοπωρινὴ σπορὰ τοῦ τριφυλλιοῦ. Λιπαίνομε.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Τὰ σπανιώτερα γραμματόσημα τοῦ κόσμου

Μὲ τὸ σημερινὸν σημείωμα θὰ τελειώση τὸ κεφάλαιον τῶν σπανιωτέρων γραμματοσήμων τοῦ κόσμου, ὄχι γιατὶ αὐτὰ ποὺ περιγράψαμε στὰ προηγούμενα φύλλα εἶναι τὰ μόνα, ἀλλὰ γιατὶ δὲν θ' ἀσχοληθοῦμε καὶ μὲ τὰ σπανιώτερα γραμματόσημα ἄλλων κρατῶν.

Περιορίζομαι νὰ σᾶς πῶ πὼς αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς καὶ πολλαὶ ἀγγλικαὶ καὶ γαλλικαὶ ἀποικίαι ἔχουν γραμματόσημα ποὺ τὸ καθένα τους ἀξίζει ἑκατομμύρια ἑλληνικῶν δραχμῶν. Γιὰ νὰ περιγράψουμε ἀπὸ ἕνα μόνον ὅλων αὐτῶν τῶν κρατῶν καὶ ἀποικιῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπασχολήσουμε τὴ στήλη ἐπὶ δέκα τεύχη. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐνδιαφέρον δὲν εἶναι μεγάλον θὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς τὴν περιγραφὴν δύο σπανιωτάτων γραμματοσήμων. Τὰ γραμματόσημα αὐτὰ ἐξοδεύθησαν τὸ 1847 ἀπὸ μιὰν ἀγγλικὴν ἀποικίαν, ἕνα μικρὸ νησὶ χαμένο μέσα στὸν ἀπέραντον Ἀτλαντικὸ Ὠκεανὸ μεταξὺ τῆς νοτίου Ἀφρικῆς καὶ τῆς νοτίου Ἀμερικῆς. Τὸ νησὶ αὐτὸ ὀνομάζεται Μαυρίκιος, MAURITIUS ἀγγλιστί.

Τὸ 1847 ὁ τότε κυβερνήτης τῆς νήσου, ἔδωσε διαταγὴν νὰ ἐκτυπώσουν δυὸ γραμματόσημα. Ἦσαν σχεδὸν τετράγωνα καὶ ἔφερον εἰς τὸ μέσον τὴν εἰκόνα τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας ἀριστερὰ καθέτως τὰς λέξεις POST OFFICE (ταχυδρομεῖον), ἄνω ὁριζοντίως POSTAGE (ταχυδρομικὸν τέλος), δεξιὰ καθέτως MAURITIUS (Μαυρίκιος) καὶ κάτω ONE PENNY (μιὰ πέννα) ἢ TWO PENCE δυὸ πέννες). Τὸ γραμματόσημο τῆς μιᾶς πέννας εἶχε χρῶμα κεραμόχρουν καὶ τὸ ἄλλο τῶν δύο πεννῶν εἶχε χρῶμα λουλακί. Ἀπὸ καθένα ἀπὸ τὰ δυὸ αὐτὰ γραμματόσημα ὑπάρχουν σ' ὅλον τὸν κόσμο ἀπὸ δώδεκα ἀντίτυπα καὶ κάθε ἕνα ἀπ' αὐτὰ στοιχίζει σήμερα τῶν 3.000.000 000 δραχμῶν.

Μὴ σᾶς τρομάζουν μικροί μας ἀναγνῶστες τὰ πολλὰ μηδενικὰ καὶ τὰ δισεκατομμύρια, διότι ὑπάρχουν πολλοὶ πλούσιοι συλλέκται γραμματοσήμων πρόθυμοι νὰ πληρώσουν αὐτὰ τὰ ποσά, καὶ περισσότερα ἀκόμη ἐν ἀνάγκη, γιὰ νὰ προμηθευθοῦν ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ σπανιώτατα γραμματόσημα. Ἀλλὰ ἐκεῖνοι ποὺ τὰ κατέχουν, ὡς ἡ Βασίλισσα Ἐλισσάβετ τῆς Ἀγγλίας, τὸ Ταχυδρομικὸν Μουσεῖον τοῦ Λονδίνου ὡς καὶ τὸ Ταχυδρομικὸν Μουσεῖον τοῦ Βερολίνου δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ ἀποχωρισθοῦν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς θησαυρούς των. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο δὲν πωλοῦν καὶ οἱ ἰδιῶται ποὺ κατέχουν τὰ ὑπόλοιπα.

Μὲ τὸ παρὸν τεῦχος κλείνουμε τὴ σειρὰ τῶν ἄρθρων μας γιὰ τὰ σπανιώτερα γραμματόσημα τοῦ κόσμου. Σεῖς δὲ μικροί μου φιλοτελισταὶ φροντίσετε νὰ μαζεύετε πάντοτε αὐτὰ τὰ μικρὰ χρωματιστὰ χαρτάκια, ὄχι βέβαια μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἀνακαλύψετε κανένα ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς αὐτοὺς ποὺ περιγράψαμε εἰς τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀλλὰ γιατὶ τὸ γραμματόσημο γενικὰ σὰν συλλογὴ εἶναι μορφωτικὸ καὶ διασκεδαστικό.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντά:

❖ Ἐλπίζω σήμερα ποὺ γράφω φίλε ΣΠΥΡΟ ΧΙΟΝΗ, νὰ ἔχουν ὅλα τακτοποιηθῆ. Ἔμαθα, παρακολούθησα μὲ συγκίνηση καὶ σπαραγμὸ τὴν καταστροφὴ τῶν νησιῶν μας. Ἂς ἐλπίσουμε ὅτι ὅλα γρήγορα θὰ διορθωθοῦν.

❖ ΝΙΚΟ ΚΟΤΡΩΝΗ: Ἡ συνδρομὴ διὰ τοὺς ἀπόρους συμμοριοπλήκτους εἶναι 1υ.υυ0 δραχμές.

❖ ΤΑΚΗ ΡΟΔΑΛΙΝΟ: Στὴ στήλη τῶν συλλόγων βαζω μόνο κινηση ὄχι κι' ευχ.ς. Σημειωνω μόνο ἐδω πὼς εὔχεσαι στὸν τοπικὸ συλλογο Καρδίτσης «Ἡ Μελισσα», καλὴ προοδο καὶ νὰ βαδίζη πάντοτε μπροστά.

❖ Εὐχαριστῶ ΝΙΚΟ ΣΗΦΑΚΗ γιὰ τὴν βιογραφία τοῦ ἀθλοφόρου Κυρίλλου. Περίμενα ὅμως κατι καλλίτερο. Ὑχι ἀντιγραφη ἀπὸ τὸ Συναξαρι. Τέλος πάντων. Για νὰ δοῦμε τί θὰ γίνη.

❖ Δημοσιεύτηκαν τ' ἀποτελέσματα. Ἔτσι δὲν εἶναι φιλε ΙΠΤΑΜΕΝΕ ΘΕΣΣΑΛΕ;

❖ Β. ΣΑΜΠΑ: Σοῦ ἀπάντησα ἤδη γιὰ τὸ ζήτημα τῶν πεννομαχιῶν. Ἔτσι δὲν εἶναι;

❖ Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΒΑΛΣΑΜΙΔΟΥ. Το γραμμα σου μὲ συνεκίνησε. Θὰ δοκιμασω ἰδιαίτερη χαρα νὰ σὲ γνωρίσω κι' ἀπὸ κοντα.

❖ Καλῶς ἔφτασες λοιπὸν στὴν Μυτιλήνη ΨΥΝ ΤΗΣ ΔΡΥΟΣ. Μὲ συγκίνησε ἡ περιγραφή σου γιὰ τὴν μετάβασή σου στὴν Ἁγία Παρασκευή, τὸ χωριὸ τῆς γεννήσεώς σου, τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ σπιτιοῦ σου καὶ των ἀναμνήσεων τῶν παιδικων σου χρόνων. Δὲν ἔπρεπε ὅμως νὰ βρῆς στὰ ἀθλητικὰ τοὺς «μαστόρους σου» στὸ χωριο! Γιὰ τὴ Σχολὴ Ἰκαρων θὰ σοῦ ἀπαντήσω. Με δυσκολεύετε ὅμως μὲ αὐτὸ τὸ ἀνακάτωμα ποὺ κάνετε. Ἐὰν μοῦ ἔβανε χωριστὰ τὶς ερωτήσεις σου, χωριστὰ τὰ ἀθλητικα, χωριστὰ ὅλα, θὰ μποροῦσα νὰ σοῦ ἀπαντῶ μὲ περισσότερη εὐχέρεια καὶ νὰ σὲ ἐξυπηρετῶ.

❖ Δ. ΜΑΡΟΒΑΡΓΟΝΗ: Ἡ Ἀστυνομία Πόλεων δέχεται σὲ κατάταξη ὅσουν ἔχουν ἐκπληρώσει τὶς στρατιωτικές τους ὑποχρεώσεις. Καθε χρονο ὅμως τὸ Γ.Ε.Σ. χορηγεῖ ἄδεια γιὰ περιωρισμενο ἀριθμὸ κληρωτῶν, νὰ καταταγοῦν στὴν Ἀστυνομία Πόλεων. Ἔτσι ἐσὺ δὲν μπορεῖς, φυσικά, νὰ γίνης δεκτός.

❖ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΝ: Θὰ φροντίσω νὰ σᾶς σταλοῦν ἔντυπες ὁδηγίες γιὰ τὶς Σχολὲς Λέρου.

❖ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΠΑΛΙΟΥΡΑ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις γιὰ τὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου. Τί νὰ γίνη; Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος.

❖ Δὲν εἶναι ἄσχημη ἡ ἐτυμολογία ΑΙΓΑΙΩΤΗ, ποὺ μοῦ γράφεις. Σὲ πληροφορῶ λοιπὸν τὰ ἑξῆς: Σύμφωνα μὲ ὅσα ἔχω ὑπ' ὄψη μου: Αἰγαὶ ἦσαν 1) πόλη τῆς Ἀχαΐας. Τὸ ἐθνικόν των Αἰγαιεύς. 2) Πόλη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ ἐθνικὸν Αἰγαιατης. 3) Πόλη καὶ λιμένας τῆς Κιλικίας. Τὸ ἐθνικὸν Αἰγαῖος. 4) Πόλη τῆς Μακεδονίας, ἡ πρότερον Ἔδεσσα. Δὲν ἀναφέρεται Ἐθνικόν. Καὶ 5) Πολη παραθαλάσσια τῆς Εὐβοίας. Δὲν ἀναφέρεται Ἐθνικόν. Ἔτσι: τὰ ἐθνικὰ τῶν πόλεων Αἰγαὶ εἶναι: Αἰγαιεύς, Αἰγαιάτης, Αἰγαῖος. Φτιάστο λοιπὸν κι' ἐσὺ Αἰγαιώτης. Δὲν χάλασε ὁ κόσμος. Μὲ τὴν εὐκαιρία, ὁ πολίτης τῆς Ἐδέσσης εἶναι Ἐδεσσηνός. Γιὰ τὰ ἄλλα τί νὰ σοῦ πῶ; Ἀπαντῶ σ' ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ παίρνω. Ἂν δὲν σοῦ ἀπάντησα θὰ πῆ πὼς δὲν τὶς πῆρα.

❖ ΝΙΚΟ Π. ΚΙΟΣΣΕ: Ἐλπίζω ὅτι ὅταν θὰ διαβάζης τὶς γραμμὲς αὐτὲς θὰ ἔχης πάρει εἰδήσεις μου.

❖ Διάβασα ΝΙΚΟ ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΤΑΜΠΟΥΡΗ τὴν ἀπολογητική σου ἐπιστολή. Δὲν μὲ ἔπεισες. Ἔχω ὑπ' ὄψη μου ὅλη τὴν συλλογὴ τοῦ Κορίδη καὶ πλῆθος ἀπὸ δικά σου ποιήματα. Τὰ ἔβαλα τὸ ἕνα δίπλα στὸ ἄλλο. Ἂν διαφέρουν μερικοὶ στίχοι αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία. Αὐτὸ λέγεται καθαρὴ ἀντιγραφή. Διαβίβασα στὴν Κριτικὸ τὸ γράμμα σου. Αὐτὴ ἔχει ἀναλάβει τὸ θέμα καὶ θὰ διαβάσης τὶς ἀπόψεις της. Ἄλλωστε, σχεδὸν μὲ μικρὲς παραλλαγὲς ἀντέγραψες καὶ ποίημα τοῦ Ψαρρᾶ. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν λέγεται οὔτε μίμησις, οὔτε δημιουργικὴ διασκευή. Λέγεται ἀντιγραφή.

❖ Μὲ λύπη μου μαθαίνω ΛΑΜΠΡΟ ΝΤΟΤΣΙΑ πὼς μαλώσατε μὲ τὴ «Μέλισσα». Οἱ σύλλογοι ποὺ φτιάνετε γίνονται γιὰ νὰ συνεργάζονται οἱ νέοι καὶ ὄχι γιὰ νὰ χωρίζονται. Σᾶς συνιστῶ συμφιλίωση, ὁμόνοια καὶ συναδελφικὴ ἀγάπη.

❖ Διάβασα μὲ συγκίνηση τὸ γράμμα σου ΚΛΕΑΝΘΗ ΡΟΡΡΗ. Ἡ ζωὴ αὐτὰ ἔχει. Χαρὰ σὲ κεῖνον ποὺ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀντιμετωπίζει μὲ ψυχικὴ δύναμη καὶ ἀποφασιστικότητα. Τοὺς χαιρετισμούς σου διαβίβασα στὸν κ. Δημητριάδη, ποὺ σ' εὐχαριστεῖ θερμά.

❖ Λυποῦμαι πολὺ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΕ ΠΟΖΑ·Ι·ΤΗ ποὺ δὲν μοῦ περισσεύει χρόνος νὰ ἀπαντῶ ἰδιαιτέρως μὲ ἐπιστολὲς στὶς ἐρωτήσεις τῶν φίλων μου. Σοῦ ἀπαντῶ ὅμως ἀπὸ δῶ: Δὲν γνωρίζω τέτοιο πρᾶγμα ὅτι δηλαδὴ σὲ πολλὰ κράτη δὲν ἐκδίδουν παιδικὰ περιοδικά. Σὲ μερικὰ μάλιστα ἀπὸ αὐτὰ δίνουν στὴ Νεολαία περιοδικὰ ἀναγνώσματα προπαγανδιστικά. Γιὰ τὰ ἄλλα θὰ πάρης ἀπάντηση ἀπὸ τὴ στήλη «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ» μὲ τὴ σειρά σου.

❖ Διαβίβασα ΣΑΒΒΑ ΠΟΥΛΗ τὸ γράμμα σου στὸν ἀθλητικὸ συντάκτη μὲ τὴν παρακληση νὰ φροντίση γι' αὐτὰ ποὺ μοῦ γραφεις.

❖ Εὐχαριστῶ θερμὰ Ι. ΚΑΡΥΔΑ. Τὰ δύο κουπόνια ἐξαργύρωσα αντὶ 4.000 δραχμῶν στὸ Κεντρικὸ Ταχυορομειο Ἀθηνῶν.

❖ ΣΠΥΡΟ Π. ΚΑΚΑΒΟΥΛΗ: Μοῦ γράφεις πὼς δεν πῆρες τὸ 38 τευχος. Μήπως κάνεις λαθος; Μη ξεχνας πὼς τὴ στιγμὴ αυτη κρατας στὸ χερι σου το 93 τευχος! Γραψε μου λοιπὸν τί ἀκριβῶς ζητᾶς.

❖ Σοῦ εὔχομαι καλὴ πρόοδο στὴ νέα σου Παιδόπολη ΣΠΥΡΟ ΤΣΙΜΗ.

❖ Συμφωνῶ ἀπολύτως μαζί σου Ι. Φ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΕ. Δεν ειμαι κι' εγὼ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰ ψευδώνυμα των φίλων μου. Ἀλλὰ τι νὰ γίνη; Θὰ προτιμοῦσα Ἑλληνικὰ ψευδώνυμα ἀπὸ τὴν Ἱστορια μας καὶ την Ἑλληνικη αρχαιοτητα.

❖ ΙΩΑΝΝΗ Σ. ΚΩΤΣΑΔΑΜ: Πρῶτα - πρῶτα σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλα σου λόγια καὶ για τὴν ὡραία σου ἐπιστολή. Αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητας, δεν εἶναι βεβαια, ουτε εὔκολο, οὔτε καὶ θα σοῦ τὸ συνιστουσα. Γραψε μου μονο λεπτομερῶς ἀπαντῶν στις ἐρωτήσεις μου: Ἀπὸ ποῦ καταγεσαι, ποτε γεννήθηκες, ποιοι οἱ γονεῖς σου και ἕνα εἶδος βιογραφικοῦ σημειώματος. Ποτε τελειώνεις τη Σχολη. Καὶ — τὸ τελευταῖον — ποιαν ἐπιστήμη σκοπεύεις νὰ ἀκολουθησης; Θεολογιαν; Σκεπτεσαι νὰ γίνης κληρικος; Ὅλα αὐτὰ τὸ ταχύτερον.

❖ Ἔχεις δίκιο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΕ ΠΟΖΑ·Ι·ΤΗ γι' αὐτὸ που μοῦ γράφεις γιὰ τὶς ἀντιγραφές. Ἀλλὰ τὸ κακὸ θὰ τὸ σταματήσω. Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι ἐπισήμως.

❖ Σ' εὐχαριστῶ ΑΝΤ. ΠΑΤΕΛΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Σὲ πληροφορῶ ὅτι ἔχω ἀκόμα πολλὰ σκίτσα ἐκκρεμῆ.

❖ ΚΩΝ. ΚΑΡΑΚΩΤΣΟ: Θὰ σοῦ ἀπαντήση ἡ Διεκπεραίωση.

❖ Σὲ εὐχαριστῶ θερμὰ ΙΩΑΝΝΗ ΞΕΖΩΝΟΤΕ, γιὰ τὰ καλὰ καὶ εὐγενικά σου λόγια. Στὸ ἄλλο σου γράμμα θὰ ρωτήσω καὶ θὰ ἀπαντήσω.

❖ ΨΥΝ ΤΗΣ ΔΡΥΟΣ: Στὴ Σχολὴ Ἰκάρων ἐξετάζονται: Ἔκθεση, Γεωμετρία (ἀσκησεις) Ἄλγεβρα (ἀσκήσεις), Ἐπίπεδος Τριγωνομετρία (ἀσκησεις), Γεωγραφία (παγκόσμιος), Ἀγγλικὴ γλωσσα, Σωματικη ἐξεταση: 1) Δρόμος 100 μ. σὲ 16΄΄. 2) Δρόμος 1000 μ. σὲ 4΄. 3) Ἅλμα εἰς ὕψος μετὰ δρομου 1 μέτρο. 4) Ἅλμα μήκους μετὰ δρόμου 3,20 μ. καὶ 5) Ρίψεις σφαίρας δι' ἑκατέρας τῶν χειρῶν 4.50 μ.

❖ Γ. ΦΩΤΙΑΔΗ: Στὴ Σχολὴ Εὐελπίδων ἐξετάζονται τὰ κάτωθι μαθήματα: Ἔκθεση, Γεωμετρία, Ἄλγεβρα, Τριγωνομετρία, Φυσικὴ Πειραματική, Χημεία, Ἱστορία, Γεωγραφία (Βαλκανίων).

❖ ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ (Ἔδεσσα): Γιὰ νὰ εἰσαχθῆς εἰς τὰς Β. Σχολὰς Λέρου πρέπει νὰ ἀπευθυνθῆς μὲ ἐπιστολή σου πρὸς τὸ Ἐθνικὸ Ἵδρυμα (ὁδὸς Φιλελλήνων 9, Ἀθῆναι). Τὸ Ἐθν. Ἵδρυμα θὰ σοῦ ἀπαντήση σύντομα.

❖ ΝΙΚΟ Π. ΚΙΟΣΣΕ: Γιὰ νὰ φοιτήσης στὰς Βασιλικὰς Σχολὰς Λέρου πρέπει νὰ ἔχης ἡλικία 14 - 16 ἐτῶν. Γιὰ νὰ φοιτήσης στὸ Τμῆμα τῆς Ραδιοτεχνίας πρέπει νὰ ἔχης ἐνδεικτικὸ Γ΄ τάξεως ὀκταταξίου Γυμνασίου. Γιὰ νὰ σὲ προσλάβουν πρεπει νὰ ἀπευθύνης ἐπιστολὴ πρὸς τὸ Ἐθνικὸ Ἵδρυμα (ὁδὸς Φιλελλήνων 9, Ἀθῆναι).

❖ Α. ΑΕΤΕ: Μπορεῖτε νὰ στείλετε τὴ φωτογραφία. Ἂν εἶναι καλὴ θὰ δημοσιευθῆ. Τί ψευδώνυμο νὰ σᾶς ἐγκρίνω; Οὔτε ὄνομα μοῦ γράφετε οὔτε τίποτα.

❖ Πολὺ μὲ συγκίνησε ΓΙΑΝΝΗ ΒΟΥΚΕΛΑΤΕ τὸ γράμμα σου. Σοῦ ἐκφράζω τὰ πιὸ θερμά μου συλλυπητήρια γιὰ τὸ θάνατο τῆς ἀγαπημένης σου μητέρας καὶ τὴν περιπέτεια τοῦ πατέρα σου. Εὔχομαι γρήγορα νὰ διορθωθοῦν ὅλα καὶ στὸ σπίτι σας νὰ ξαναγυρίση ἡ χαρά.

❖ Ἡ φωτογραφία ποὺ δημοσιεύσαμε στὸ τεῦχος 88 (σελίδα 2α) δὲν δείχνει παιδιὰ τοῦ Ἀνταρτικοῦ ἀλλὰ τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» Μελᾶ Καστορίας. Σημειώνουμε ἰδιαιτέρως τὸ λάθος.

❖ Μοῦ γράφεις ΓΙΑΝΝΗ ΓΟΥΣΕΤΤΗ ἀπὸ τὰ Χανιὰ) (Σωτ. Κροκιδᾶ 23): «Τώρα ποὺ τὸ νευρικό μου σύστημα ξέφυγε κάπως ἀπὸ τὴν τρομερή του ὑπερένταση, τώρα ποὺ βρίσκομαι μακρυὰ ἀπ τὰ θλιβερά, ἀπ' τὰ τραγικὰ ἐρείπια, σοῦ γράφω. Ἀπ' τὸ ἡλιοχυμένο μας Τζάντε τίποτα πιὰ δὲν ἀπομένει. Τὰ σπίτια μας σωριάστηκαν καὶ μαζὶ μ' ὅλα μας τὰ ἀγαθὰ γινήκανε στάχτη. Πᾶνε οἱ τόσες του ὀμορφιές, πᾶνε, χάθηκαν, σβύσανε. Ἐκεῖ ποὺ ἄλλοτε ἔσφυζε ἡ ζωή, ἡ κίνηση, ἡ χαρά ἡ εὐτυχία, τώρα συριανάει ὁ ὄλεθρος. Κι' ἐγὼ θλιμμένος ναυαγὸς βρίσκομαι τώρα μακρυὰ ἀπὸ τὰ τραγικά του ἐρείπια. Πατῶ τὰ χώματα τῆς ματωβαμμένης, τῆς λεβεντογέννας τῆς Κρήτης. Πηγαίνω στὸ σχολεῖο ἐδῶ πέρα, μὰ ἡ καρδιά μου βρίσκεται μακρυά, πολὺ μακρυά, περα κεῖ στὰ γαλάζια νερὰ τοῦ Ἰονίου, πάνω σ' ἕνα σωρὸ καψαλισμένες πέτρες, ἐκεῖ ποὺ κάποτε ὑψώνονταν πρόσχαρο καὶ ὁλάσπρο τὸ σπιτάκι μου. Καὶ κλαίω καὶ θρηνῶ. Μὰ τί νὰ γίνη. Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος καὶ ἡ χάρη του ἀσφαλῶς θὰ μᾶς προστατεύση, καὶ θὰ μᾶς βοηθήση νὰ βροῦμε ξανὰ ὅλα ἐκεῖνα ποὺ χάσαμε».

Σοῦ εὔχομαι καλὴ πρόοδο ἐκεῖ. Καὶ παρακαλῶ τοὺς φίλους μου τῶν Χανιῶν νὰ φροντίσουν νὰ σὲ γνωρίσουν.

❖ Ἀπάντηση γιὰ τὸ φίλο μου ποὺ μὲ ρώτησε: Εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν (Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον) αἱ ἐξετάσεις ἔγιναν. Τί τὰ γίνη τοῦ χρόνου νὰ μὲ ρωτήσης τὸ καλοκαίρι. Δὲν εἶναι καθολου εὔκολο νὰ συνδιαλεχθῆ κανεὶς μὲ τὸν κ. Πρωθυπουργό. Οὔτε εἶναι γνωστὸ τὸ ἰδιαίτερό του τηλέφωνο. Εἶναι μυστικὸς ὁ ἀριθμός του.

❖ Τὸ σταυρόλεξό σου δὲν εἶναι ἄσχημο ΠΑΝ. ΚΑΨΑΛΗ. Ἀλλὰ τὴν τελικὴ ἐπ' αὐτοῦ κρίση τὴν ἔχει ὁ ἁρμόδιος συντάκτης μου.

❖ ΔΟΣΙΕ ΘΕΟΔΟΣΙΕ: Δυστυχῶς ἀκόμη δὲν βγῆκαν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Διαγωνισμοῦ «Σᾶς ἀρέσει». Γιὰ τὸ λεξικὸ Ζηκίδου θὰ σοῦ ἀπαντήσω.

❖ ΜΙΧ. Ν. ΝΓΑΡΓΑΚΗ (Πηγάδια - Καρπάθου): Οἱ ὑπαξιωματικοὶ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴ Σχολὴ Ὑπαξιωματικῶν Σύρου, ὑποχρεοῦνται σὲ δεκαετῆ τοὐλάχιστο ὑπηρεσίαν. Ἀσφαλῶς μετὰ τὴν θητεία τους θὰ εἶναι ἐλεύθεροι πρὸς μετανάστευση.

❖ ΒΟΥΓ. ΖΑΡΓΑΛ.: Οὔτε ψευδώνυμο ἔχεις ἐγκρίνει οὔτε γιὰ τὶς πεννομαχίες στέλνεις χρήματα. Οὔτε καὶ μοῦ ἐξηγεῖς τίποτα σχετικό. Συμμορφώσου σὲ παρακαλῶ μὲ τὸν κανονισμό.

❖ Πρῶτον δὲν ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμο ποὺ μοῦ στέλνεις Δ. ΚΥΡΙΜΛΙΔΗ. Ἂς ἀφήσουμε τοὺς ἀρχιληστὲς κλπ. Στεῖλε μου λοιπὸν ξανὰ ἄλλο ψευδώνυμο καὶ σημείωσε τὴ φράση: «Δρ. 2000 ἐστάλησαν (69—31)». Ξαναστεῖλε τὶς ἀγγελίες καὶ τὸ ἀντίτιμό τους.

❖ Ἐπιμένω ΦΑΝΤΟΜΑ στὴν δήλωση ποὺ σοῦ ἔκαμα: Ἢ εἶναι ψάρι καὶ ζῆ στὸ νερό. Ἢ δὲν εἶναι ψάρι καὶ πνίγεται στὸ νερό! Ἡ Ἐγκυκλοπαίδεια τί λεει γι' αὐτό; Γράψε μου: Ποιά Ἐγκυκλοπαίδεια (ἔκδοση κλπ.) καὶ σελίδα γιὰ νὰ τὴν βρῶ. Γιὰ τὰ ἄλλα μικρὴ ὑπομονή.

❖ Ἐγκρίνεται τὸ ψευδώνυμό σου ΑΤΡΟΜΗΤΕ ΗΛΕΙΑΤΗ καὶ χρεώθηκες μὲ 2000 δραχμές.

❖ Σὲ εὐχαριστῶ ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

❖ Τί νὰ γίνη φίλε ΓΕΩΡΓΙΕ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΜΠΕΛΛΟ; Τὸ καλλίτερο εἶναι ἡ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ ἢ ἡ συστημένη ἐπιστολὴ μὲ γραμματόσημα μέσα.

❖ Θέλω νὰ βεβαιωθῆς Ζ. ΡΕΝΟΥΑΡ πὼς σὲ ἐκτιμῶ πολὺ καὶ ἐπιθυμῶ νὰ πεισθῆς πὼς γιὰ σένα πρὸ παντὸς δὲν ἔπρεπε νὰ δημοσιευθῆ ἡ ἀγγελία.

❖ Δὲν ἀμφισβητῶ ΣΠΥΡΟ ΑΛΤΙΚΗ ὅτι ἡ διοίκηση χωροφυλακῆς ἔστειλε τὸ πιστοποιητικό. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἀπὸ τὸ φάκελλό σας στὸ ΓΕΑ, ὅπως μᾶς ἐβεβαίωσαν, τέτοιο πιστοποιητικὸ δὲν ὑπάρχει. Θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ εἶσαι στὶς καταγγελίες σου πιὸ συγκεκριμένος. Δηλαδή: Ποιός, ποῦ καὶ ποιό; Ἤγουν: Ποιός ὁ ἀντιγραφεύς, ποῦ ἐδημοσιεύθη καὶ ἀπὸ ποιὸ περιοδικὸ ἢ βιβλίο ἀντέγραψε.

❖ ΑΓΝΩΣΤΕ: Στεῖλε μου πλήρη τὰ στοιχεῖα σου.

❖ ΣΑΤΑΝΑ. Φρόντισε νὰ ἐγκρίνης τὸ ψευδώνυμό σου.

❖ Καὶ σύ, ΓΙΟΛΑΝΤΑ. Καὶ ὁ προηγούμενος καὶ σύ μὴ ξεχάσετε νὰ μοῦ στείλετε πλήρη τὰ στοιχεῖα σας.

❖ ΣΠΥΡΟ ΠΟΥΡΝΑΡΑ: Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Δὲν δίδουμε γιὰ λόγους καθαρῶς λογιστηριακοὺς εἰς τὰ Ἀθηναϊκὰ περίπτερα. Τὸν Ἐξάψαλμο τὸν ἔχασα. Ὁ εὑρὼν ἀμειφθήσεται!

❖ Ὄχι, ΟΔΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗ. Δὲν ἔχεις δίκιο. Φρόντιζε νὰ στέλνης συνεργασίες.

❖ Χάρηκα εἰλικρινῶς ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΛΛΟΥΝΤΟ, ποὺ πῆρα γράμμα σου. Λυπᾶμαι μόνο ποὺ δὲν σὲ συγχωρῶ ποὺ ἄργησες νὰ γράψης ἀπὸ φόβο νὰ μὴν τὸ ξανακάμης. Γιὰ στεῖλε κανένα διηγηματάκι νὰ δοῦμε; Γιὰ τὶς παρατηρήσεις σου σ' εὐχαριστῶ.

❖ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ΙΩΑΝΝΗ ΧΡ. ΜΑΤΚΑΡΗ.

❖ Δὲν θυμᾶμαι ΚΛΕΑΝΘΗ ΡΟΡΡΗ, ἂν ἐγὼ ἔκοψα τὴν ἀγγελία σου ἢ ἔγινε λάθος στὸ τυπογραφεῖο. Πάντως φρόντιζε νὰ μὴν γράφης καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ γιατὶ ἐκεῖ εἶναι ποὺ τὴν παθαίνουμε.

❖ Χαίρω ἰδιαιτέρως, ΠΑΝΘΗΡ, γιὰ τὴ συνεργασία σου μὲ τὸν ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΟ. Πρὸς τὸ παρὸν ἡ δημοσίευση φωτογραφιῶν ἀναγνωστῶν δὲν γίνεται. Τίποτε δὲν ἐξυπηρετεῖ. Νὰ βάλω φωτο-

γραφίες βραβευομένων ἢ τοῦ πρώτου σὲ μιὰ τάξη, ἢ σὲ ὁλόκληρο σχολεῖο τὸ καταλαβαίνω! Ἀλλὰ φωτογραφίες ἔτσι στὸν βρόντο, ὄχι. Ὅσο γιὰ τὴν δική μου φωτογραφία, σοῦ λέγω, κάπως παραλλαγμένο, ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ Κολοκοτρώνης: «Καλλίτερα νὰ μᾶς διαβάζουν, παρὰ νὰ μᾶς βλέπουν». Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς πληροφορίες περὶ «Μελίσσης». Συνιστῶ ὁμόνοια καὶ συνεργασία.

⁂ Ἐν τάξει ὅλα, ΓΙΑΝΝΗ ΓΟΥΣΕΤΗ.

⁂ Πῆρα τὶς ἐπιταγὲς τῶν φίλων μου: Σωτηρίου Ραπτοπούλου Ἀθανασίου Ἀποστόλου (συνδρομὴ Ἰωάννου Ἀγγέλου Καρίνα), Γεωργίου Λόλα, Θεολόγου Τσιμπερλίδη, Γεωργίου Γκανέτσα.

⁂ Πῆρα τὶς Σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Παναγιώτη Χ. Σεΐντη, Γ. Φωτιάδη, Παναγιώτη Καψάλη, Νικολάου Σηφάκη, Ἀθ. Γραμματίκη, Σάββα Πουλῆ, Ἰωάννου Λιόντου, Χρ. Καμενίδη (τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ἀνακατεμμένα μέσα στὶς Σπαζοκεφαλιές, δὲν τὰ ἔλαβα ὑπ' ὄψη), Γεωργίου Τζιακῆ, Γεωργίου Κων. Σαουλίδη, Θεοδοσίου Δόσιου Βασιλείου Πάντου (οἱ ἐρωτήσεις σου γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὶς Σπαζοκεφαλιές, δὲν θὰ πάρουν ἀπάντηση), Παναγιώτη Καψάλη Γεωργίου Καραβάνη, Βύρ. Β. Χαριτση (τὸ περιοδικό μας ὅμως δὲν λέγεται «Παιδικὸς Κόσμος». Τὸ ὄνομά του εἶναι «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ», Παιδόπολις), Ἰωάννου Μπακάρη, Γλυκειᾶς Μαντόνας, Ἁγνῆς ψυχῆς, Ἀθ. Γραμματίκη, Ἰωάννου Νασούλα.

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Ἐλευθ. Κεσκίνη καὶ Ἀθ. Ἀναγνώστου, Γεωργίου Θεοδωρακάκη, Πάνου Μαθιώτη, Ἠλ. Ἰω. Παπακωνσταντίνου, Ἰωάννου Μακάρη, Γλυκειᾶς Μαντόνας, Ἀθ. Γραμματίκη Νίκου Καλοῦ.

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες τῶν φίλων μου: «Ψὺν τῆς Δρυός», Ἀθ. Γραμματίκη Σ. Κ., Π. Δ., Ν. Ἀσπομάτη, Δημ. Καραγιάννη (τὰ γιὰ νὰ γελᾶτε γραμμένα στὸ ἴδιο χαρτὶ δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει), Δημ. Στεφανίδη (ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ στέλνεις γραμμένα στὸ ἴδιο χαρτὶ δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει).

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Ἑλένης Ἀγγελίδου (τὸ ἕνα πάρα πολὺ καλό), Τ. Ροδολίνου (καλούτσικα γιὰ νὰ μὴν πῶ κακά), Π. Καψάλη (δὲν μοῦ ἀρέσει. Πρόσεξε καλλίτερα τὴ γραμμή σου), Θετταλιου Θεσσαλοῦ (τί νὰ σοῦ πῶ; Θὰ ἔλεγα αὐτὸ τὸ γυναικεῖο κεφάλι φρικτὸ καὶ κάθε ἄλλο παρὰ νὰ συμβολίζη μιὰ «Δροσοσταλίδα»), Αἰγαιώτη (ἀρκετὰ καλά), Εὐαγγέλου Κεσουδάκη (καλούτσικα), Σιμοὺν (καλούτσικο), Γιάννη Βουκελάτου (περιμένω κάτι καλλίτερο ἀπὸ σένα), Φρουροῦ τῶν πεννομάχων (καλούτσικα), Τ. Ροδολίνου (ἁπλῶς καλούτσικο), Γεωργίου Θεοδωρακάκη (καλούτσικο), Σιμοὺν (καλό), Ρὶν-τὶν-τὶν (καλά), Γεωργίου Καραβάνη (καλά), Καμπαλλέρο (ἀρκετὰ καλά) Π. Πουρνάρα (καλά), Πάνθηρα (καλό) Πάνθηρα - Τροβαδούρου (καλό).

⁂ Πῆρα τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Παν. Κ. Παπατσώρη, Ἀτρόμητου Ἠλειώτη, Ἀθαν. Δ. Παλιούρα, Παν. Δ. Καψάλη, Ἀθ. Γραμματίκη, Πάνου Παπατσώρη, Ἀθ. Παλιούρα, Κλεοπάτρας Τσακίρη, Χρυσούλας Βαλσαμίδου, Κων. Βαδαρλῆ, Κώστα Δημ. Κατσούκη (τί εἶχες γίνει, βρὲ παιδί μου, τόσο καιρό;), Βασιλείου Παπαδάκη (τὸ γράμμα σου δόθηκε στὴν Κριτικό) Ἀλεξ. Κουτσομητροπούλου, Στεφ. Δερβένταγα, Νίκου Γιαννούλη (κατακλυσμὸς συνεργασιῶν, ποῦ νὰ τὸν προφτάση ἡ Κριτικός;), Ἰωάννη Κοτσαδάμ, Ι. Φ. Χατζοπούλου, Ἀθ. Γραμματίκη, Ἱππότη τῆς Ζούγκλας, Νικολάου Λαμίτση, Σκακιστῆ, Γιώργη Τσάλιου, Διαβάτη Κ. Κ., Μίμη Βεργίλη (διαβίβασα καὶ τὸ γράμμα σου στὴν Κριτικό), Χρυσοστόμου Ἑλ. Σμαροπούλου, Ἑλένης Κόντου, Ἀθανασίου Φούκα Ἀποστόλου Ἀσλάνογλου, Νίκου Γιαννούλη, Δημητρίου Μέριανου, Γιάννη Γουσσέτη, Γιάννη Βουκελάτου, Δημ. Παναγιωτίδη, Νίκου Ἀηδονοπούλου, Πασχάλη Γκουντιάκα, Λουκᾶ Νικ. Πιλιτσίδη (εὔχομαι νὰ παρηγορηθῆτε γιὰ τὴν ἀνεπάντεχη τύχη τῶν χειρογράφων ποὺ πῆρε ὁ ἀνεμοστρόβιλος), Παν. Καψάλη, Δόσιου Θεοδόσιου, Νίκου Ἀηδονοπούλου Κώστα Ρούσσου, Γιάννη Σελλούντου, Πέτρου Εὐγενικοῦ, Πέτρου Μαθιώτη, Παν. Πουρναρᾶ, Γιάννη Γουσσέτη, Παν. Δ. Παπαδοπούλου Ι. Φ. Χατζοπούλου, Παν. Α. Μπασκούτα Ἀλ. Μπατσηρᾶ (ἐὰν τὸ ὄνομα δὲν εἶναι ὀρθὰ γραμμένο σ' αὐτὸ φταίει ὁ ἴδιος ποὺ τὸ ἔχει γιατὶ τὸ ἔγραψε πανάθλια). Ἰωάννη Νασούλα (χάρηκα ποὺ ἔμαθα ἀπὸ τότε πῶς σωθήκατε ἀπὸ τοὺς καταστρεπτικοὺς σεισμοὺς τῆς Κεφαλληνίας καὶ τώρα αἰσθάνομαι ἰδιαίτερη χαρὰ ποὺ τὰ περνᾶτε τόσο ὡραῖα στὴν ὡραία παιδόπολη τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα), Μιχ. Μενεξίδη, Δημ. Κοσμίδη, Ἀθ. Γραμματίκη, Νικ. Καλοῦ καὶ Ὄλυμπου Τσεκούρα (μπράβο).

⁂ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς τῶν φίλων μου: Σπύρου Χιόνη, Γ. Φωτιάδη Παν. Μπάρνα (*), Κωνσταντίνου Γεωργίου Βάγγου (* εὐχαριστῶ θερμά), Βασιλείου Χατζηθεοδωρίδη (*), Θεολόγου Τσεμπερλίδη, Χρήστου Ἀθ. Τυρινιάδη (* εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα, παληὲ καλέ μου φίλε), Γεωργίου Λάμπρου (*), Ἀθ. Γραμματίκη (θὰ φροντίσουμε νὰ σᾶς στέλνεται τὸ περιοδικό), Ἠλ. Εὐαγγέλου Διαμαντῆ (* εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ εὐγενικά σου λόγια) Κώστα Κατσούκη, Δημ. Α. Ἀγγελίδη (*), Βασιλείου Φλουρῆ, Ἀθ. Νικ. Παπαθανασοπούλου (* θερμῶς εὐχαριστῶ), Γεωργίου Γιαννέλου, Γεωργίου Καλογερογιάννη (*) Πελοπίδα Ματσοβολέα, Γεωργίου Σαουλίδη (εὐχαριστῶ θερμά), Αἰδ. Ἀθ. Χριστοπούλου (*), Νικ. Γιαννούλη Ἀνδρέα Κουτσοῦ (εὐχαριστῶ πολύ. Χάρηκα ποὺ διάβασα τὸ ὡραῖο γράμμα σου), Γεωργίου Ζωγραφάκη (*), Ἐμμ. Δημ. Γεωργακάκη, Μενελάου Νικέλη (*), Γεωργίου Ζήδρου (*) Δημ. Γαρούφη (*), Γεωργίου Μποτῆ (* εὐχαριστῶ), Κώστα Γεμενῆ (*), Κωστῆ Ρούσσου (*) Ἀντ. Κυδωνάκη, Ἀθ. Τσόγκα, Χρήστου Μανιώτη, Ἰωάννη Ἀναστασίου Χαραλαμποπούλου (*), Παν. Δασακλῆ (*), Κων. Στάμου (* σοῦ εὔχομαι ἐπιτυχίαν εἰς τὰς σπουδάς σου, πρόοδον καὶ καλὴν σταδιοδρομίαν) Ἠλία Σαββουλίδη ἢ Χαραλαμπίδη, Τάκη Εὐαγγελίδη (εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Αἰσθάνομαι ἰδιαίτερη χαρὰ γιὰ τὴν γνωριμία σου), Νικ. Καραβάνη (* εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), Σπύρου Ἀλτίκη (*), Συμ. Μπαλωμένου, Ἠλ. Παπακωνσταντίνου (* εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ ὡς συνδρομητοῦ τοῦ φίλου σου Παν. Βασιλακοπούλου. Ποιός ἦταν αὐτὸς ὁ ἄλλος φίλος σου; Περιμένω ἀπάντηση καὶ τακτικὴ ἀλληλογραφία), Συμ. Κιουτσούκη (* εὐχαριστῶ).

⁂ ΑΛ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ: Σημείωσα ἰδιαιτέρως τὶς ὑποδείξεις σου τὶς σχετικὲς μὲ τὸ δημοψήφισμα.

⁂ ΙΩΑΝΝΗ ΞΕΖΩΝΟΤΕ (Λαμίαν): Εἰς τὸ Ἐθν. Μετσόβειο Πολυτεχνεῖο γίνονται δεκτοὶ ὅσοι ἔχουν ἀπολυτήριο Γυμνασίου. Ἐσὺ ἂν ἔχης ἀπολυτήριο μπορεῖς νὰ δώσης εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Σχολὴ Μηχανικῶν Λαμίας δὲν μπορεῖς νὰ σπουδάσης στὸ Πολυτεχνεῖο. Σχολὲς Μηχανολόγων εἶναι: Μικροῦ Πολυτεχνείου, Προμηθέως, Ἀρχιμήδους, Ἥρωνος κλπ.

⁂ ΑΓΝΗ ΨΥΧΗ : Γιατί μοῦ ἔστειλες τὶς 2.000 δραχμές; Γράψε μου καὶ σημείωσέ μου τὴν ἔνδειξη (70—9).

⁂ Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν διευκρίνηση ΔΗΜΗΤΡΗ ΛΑΖΙΝΕ. Θὰ πάρης ἀπάντηση στὶς ἐρωτήσεις σου μὲ τὴ σειρά σου. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μοῦ στέλνης τὶς ἐρωτήσεις σου μὲ συστημένη ἐπιστολή.

⁂ ΠΑΝΟ ΜΠΑΣΚΟΥΤΑ. Γιὰ τὴν ἀπώλεια σοῦ ἀπάντησα. Μπορεῖς νὰ μοῦ τὴν στείλης τὴ συλλογή σου. Πραγματικὰ ἡ ἀπουσία τοῦ Ἐξάψαλμου ἔγινε αἰσθητή.

⁂ Διάβασα μὲ εὐχαρίστηση ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ τὸ γράμμα σου καὶ χάρηκα ποὺ πῆρα τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν γονέων σου καὶ τῆς Χριστίνας. Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐπιστολῶν καὶ ἄλλοι μοῦ παραπονέθηκαν. Πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσω καὶ νὰ τὸ παρακολουθήσω προσωπικῶς. Διάβασα μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὰ νέα τῶν Ἀποικίων.

Ἀπάντησα σὲ ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου μέχρι τὶς 20 Ὀκτωβρίου.

Οἱ συνεργασίες ποὺ πήραμε

Μέσα στὸ καιρὸ ποὺ μεσολάβησε ἀπὸ τὴν ἔκδοση τοῦ προηγουμένου τεύχους μας συνέβησαν πράγματα πολὺ ἀποκαρδιωτικά, γιὰ μένα. Μὲ μεγάλη στενοχώρια, ἀνακάλυψα ὅτι τὸ «Νεο ταλέντο!», ὁ Ν. Ε. Ταμπούρης, τοῦ ὁποίου μὲ τόση ἀγάπη παρακολούθησα τὰ ποιήματα, εἶναι ἀντιγραφεας. Καὶ γιὰ νὰ ἐξηγοῦμαι καλλιτερα: Ὁ φίλος του περιοδικοῦ Κορίδης, κατάγγειλε πῶς ὁ Ν, Ταμπούρης, δημοσίευσε ἕνα ποίημα παρμένο ἀπὸ τὴ συλλογή του «Μὲ την ἀνατολη τοῦ Ἥλιου». Ὁ Ταμπούρης ἀπαντώντας ἔστειλε στὸν ἀρχισυντάκτη τὸ παρακάτω γράμμα:

«Λυποῦμαι, λυποῦμαι κατάκαρδα, γιατὶ βρίσκομαι στὴν ἐξαιρετικὰ δύσκολη θέση νὰ σᾶς αναγγείλω ὅτι ὁ φιλος μας Ἰω. Κορίδης, ξέρει να λεη ψέματα. Ἴσως να σᾶς φανῆ λίγο παραξενο. Μη κρατάτε ὅμως, γι' αὐτό τη παραμικρὴ ἀμφιβολια. Καὶ νά:

»Εἰς τὸ τεῦχος 91, τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» σᾶς ανέφερε ὅτι τὸ ποίημά μου «Μυστρᾶς», εἶναι δικο του, παρμένο ἀπ' τη συλλογή του «Με τὴν ἀνατολὴ τοῦ Ἥλιου». Τί νὰ σας πῶ; Δὲν τὸ ἀναγνωρίζω.

Δὲν ἀποκρύπτω, ὅμως, —καὶ γιατὶ νὰ μὴν τὸ ὁμολογήσω;— ὅτι δὲν εχω διαβάσει τὴν ποιητικὴ αὐτὴ συλλογή. Ἀλλὰ θὰ σᾶς πῶ ὅλη μου τὴν ἀλήθεια: Τὸ ποίημα «Μυστρᾶς» (ὅπως καὶ δύο ἄλλα ποιήματα, νομίζω, ποὺ σᾶς ἔστειλα τελευταῖα), δὲν εἶναι ἀντιγραφή. Λόγω τιμῆς! Ἀλλὰ φαντασία ἐμπνευσμένη, μίμηση· καὶ μίμηση ὄχι δουλική, ἀλλὰ δημιουργική, πράγμα, ποὺ μπορῶ νὰ τὸ ἀποδείξω. Καὶ πραγματικὰ κύριε Μεταξᾶ, ἂν διαβάσετε τὸ δικο του ποίημα καὶ τὸ δικό μου, θὰ παρατηρήσετε ὅτι μόνο οἱ τίτλοι, σχεδόν εἶναι ὅμοιοι. Ἡ ἔμπνευση ὅμως καὶ ἡ ἐκτέλεση εἶναι ἐντελῶς διαφορετική! Ἂς ξαναδιαβάση, λοιπόν, ὁ Κορίδης τὸ ποίημά μου γιὰ νὰ δῆ πόσο ἄδικο ἔχει. Ὡστοσο, συγχωρῶ ἀπ' τὴν καρδιά μου, τὸ φίλο μας καὶ τοῦ ζητῶ νὰ εἶναι κι' αὐτὸς καὶ οἱ ὅμοιοί του (ἂν τυχὸν ὑπάρχουν), προσεχτικὸς καὶ νὰ μὴν κατηγορῆ κανένα προτοῦ εἶναι βέβαιος γιὰ τὸ εἶδος τῆς κατηγορίας του. Σᾶς παρακαλῶ θερμότατα, κύριε Μεταξᾶ, νὰ δημοσιεύσετε ἐδῶ τὸ γράμμα μου, ὅπως ἔχει, γιὰ νὰ δῆ ὁ φίλος μας Ἰωάννης Κορίδης, πῶς τὸ νὰ θίγη κανένας ἔτσι ἄδικα, ἕναν νέο, ποὺ ἔχει πραγματικὰ ταλέντο, δείχνει παντελῆ ἔλλειψη εὐγενείας κι' ὅτι δὲν ξέρει τί θὰ πῆ ἀξιοπρέπεια.

Πιστεύω πάντως, πὼς θὰ τὸ ἀνακαλέση. Τίποτ' ἄλλο».

Μετὰ πάσης τιμῆς
ΝΙΚΟΣ ΕΥΘ. ΤΑΜΠΟΥΡΗΣ
(Μηλιὰ — Γρεβενῶν)

Ὁ Κορίδης στὸ μεταξύ, μοῦ ἔστειλε τὴ συλλογή του. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ποιήματα ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ Ταμπούρης ἦταν ἀπὸ τὴ συλλογὴ τοῦ Κορίδη, μὲ ἀλλαγὲς φράσεων καὶ ἀλλαγὲς μερικῶν στίχων. Ἐπίσης, ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ Ταμπούρη ἦταν ἀντιγραφὴ —μὲ τροποποιήσεις καὶ προσθῆκες ποιήματος τοῦ Ἰακώβου Ψαρρᾶ.

Ὁ Ταμπούρης δὲν ἔχει δίκιο νὰ μιλῆ περὶ δημιουργικῆς μιμήσεως. Αὐτὸ ποὺ κάνει λέγεται ἀντιγραφή, καὶ λυπᾶμαι γιὰ τοῦτο πολύ, γιατὶ πιστεύω, πὼς ὁ φίλος μας Ταμπούρης θὰ μποροῦσε νὰ γράψη δημιουργικὰ δικά του πράγματα, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ καταφεύγη σ' αὐτὲς τὶς «μιμήσεις», ποὺ ἐπαναλαμβάνω, δὲν εἶναι μιμήσεις ἀλλὰ ἀντιγραφές.

Ἐκτιμῶ πολὺ τὸν Ταμπούρη καὶ τὸν περιμένω στὸν ὀρθὸ δρόμο τῆς δημιουργικῆς πνευματικῆς ἐργασίας.

⁂

Παρακαλῶ τοὺς φίλους μου, ποὺ μοῦ ἔστειλαν τὶς παρακάτω συνεργασίες, νὰ τὶς διορθώσουν καὶ νὰ τὶς ξαναστείλουν:

«Ἑλλάς»: Θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι δημοσιεύσιμο, ἂν δὲν τὸ χάλαγε τὸ τελευταῖο τετράστιχο, ποὺ ἔχει κακὸ χάλι.

«Φείδου Χρόνου»: Χρησιμοποιεῖς πολλὲς ἀταίριαστες λέξεις γιὰ νὰ φτιάσης ὁμοιοκαταληξία. Ἀκόμη: ἄτεχνο στὸ στίχο.

«Σεισμόπληκτοι νῆσοι»: Καλό. Σὲ μερικὰ σημεῖα ὅμως χαλάει καὶ πρέπει νὰ διορθωθῆ, ὅπως: «Γιατὶ αὐτοὶ θέλαν τὰ τεύχη μας νὰ γράφουν στὴ σελίδα», τί θέλεις νὰ πῆς δὲν καταλαβαίνω. Ὕστερα τὸ «στεγάστε». Τί θὰ πῆ; Νὰ στεγαστῆτε θέλεις νὰ πῆς!

«Πρὸς τὰ ἐμπρός»: Οὔτε τὸ διάβασα. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ καταλάβω γιατὶ ἀφιερώνετε στὸν ἑαυτό σας ποιήματα μὲ ξένο ὄνομα, γιὰ νὰ δείξετε πὼς δῆθεν σᾶς τὸ ἀφιερώνουν φίλοι σας; Δὲν ξέρω τί νὰ πῶ! Τὰ ἔχω χαμένα! Πάντως, ἔχει πολλὲς ἀτέλειες καὶ πρέπει νὰ ξαναγραφῆ.

«Πίνδος»: Νὰ ξαναγραφῆ· ἔχει πολλὲς ἀτέλειες.

«Βόρειος Ἤπειρος», «Κύπρος»: Δὲν εἶναι ποιήματα αὐτά. Οὔτε μέτρο οὔτε ὁμοιοκαταληξία, οὔτε κὰν οἱ λέξεις ταιριάζουν. Ξαναδιάβασέ τα. Κι' ἂν θέλης, ξαναγράψτα.

«Ὄχι»: Δὲν λέει τίποτα.

«Ἡ Βασίλισσα»: Δὲν εἶναι καὶ ἀπορρίψιμο, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ γιὰ νὰ δημοσιευθῆ. Γι' αὐτό, καλὰ θὰ ἦταν, νὰ τὸ ξαναδιάβαζες μὲ προσοχὴ καὶ νὰ μᾶς τὸ ξανάστελνες, ἀφοῦ φυσικὰ τὸ διορθώσεις.

«Δουλευτάδες»: Δὲν ξέρω. Διάβασέ το καὶ μόνος σου θὰ δῆς πὼς δὲν εἶναι ποίημα. Πῶς γίνεται μιὰ νὰ γράφης καλὰ καὶ μιὰ ὄχι;

«Σημαία», «Τὸ καράβι»: Δὲν εἶναι ποιήματα. Ὑστεροῦν σ' ὅλα. Ξαναδιάβασέ τα καὶ ξαναγράψε τα διορθώνοντάς τα.

«Τὸ σκυλὶ»: Καὶ σὺ ξαναγράφε το.

«Ἑλλάδα μας», «Τὸ χωριό μου» κ.τ.λ. Τὸ ἴδιο. Δὲν ἦταν πολὺ καλὰ αὐτὰ ποὺ μοὔστειλες. Καλλίτερα νὰ γράφης ἕνα καὶ καλό. Παρακάτω δημοσιεύω κάτι δικό σου. Μὲ λίγη καλὴ θέληση θὰ μποροῦσες νὰ γράψης κάτι καλό. Εἶναι νὰ ξέρης ἄσκημο. Τὰ ἄλλα ὅμως ἦταν πολὺ χειρότερα ἀπὸ αὐτό:

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Χωριό μου ὄμορφο —ὄμορφο χωριό. Σὲ θυμᾶμαι —μὴν ἀναστενάζεις. Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος!

Ἐπειδὴ ἔπιασα, τὶς τελευταῖες ἡμέρες, πολλοὺς ἀντιγραφεῖς καὶ ἰδίως τὸν Ταμπούρη, στὸν ὁποῖο εἶχα τυφλὴ ἐμπιστοσύνη, ἄρχισα «νὰ φυσάω καὶ στὸ γιαοῦρτι»... Ἔτσι παρακαλῶ τοὺς φίλους μου, ποὺ μοῦ ἔστειλαν τὶς παρακάτω συνεργασίες, νὰ μοῦ τὶς ξαναστείλουν μὲ ὑπεύθυνες δηλώσεις:

..«Δεῖλι», «Ξεγνοιασιά», «Τώρα», «Ἕνα φῶς», «Τῆς Δόξας τὸ στεφάνι», «Ἀφίνω τὸ βουνό», «Ἀπόψε». «Βουνὰ καὶ κάμποι», «Ἁμαρτωλός», «Σκοτεινιά», «Στὴ γκρεμισμένη πόλη», «Καλαμάτα» «Ἐξομολόγηση», «Ἁμαρτωλός», «Ὁ γυρισμός», «Πάρτε με», «Φυλαχτάρι», «Ἀραξοβόλι», «Τώρα», «Δειλινό», «Δεῖπνος», «Λεβεντοπνίχτρα», «Ξύπνημα», «Σύννεφα», καὶ «Πέφτουν τὰ φύλλα».

Ἐγκρίνονται γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν» καὶ θὰ δημοσιευθοῦν τά:

«Γέλασε...» (διασκευὴ ἀπὸ τὸ Ἀγγλικό»: Πολὺ καλό, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψη μας τὶς δυσκολίες ποὺ μᾶς παρουσιάζουν οἱ ἐλεύθερες διασκευὲς ἀπ' τὸ ξένο).

«Ἡ πατρίς μου χάνεται»: Εἶναι τὸ πρῶτο ποί-

ημα ποὺ ἔρχεται στὰ χέρια μου ἀπ' τὰ μαρτυρικὰ νησιὰ τοῦ 'Ιονίου.

«Τὸ νοιώθω πιὰ πὼς φθινοπώριασε»: Μπορεῖ, βέβαια νὰ μὴν ἔχει ἀξιώσεις καλλιτεχνήματος ἀλλὰ στὴν ἁπλότητά του πολὺ καλό.

«Οἱ θησαυροί μου». Πολὺ καλό.

«'Η Ἄνοιξη», καλό. «'Αντίο βαρκοῦλα», πολὺ καλό». «Χρέος», πολὺ καλό. «'Απελπισμένες σκέψεις». Καθενὸς δικαίωμά του εἶναι νὰ γράφη ὅπως αἰσθάνεται. Φτάνει αὐτὰ ποὺ γράφει νᾶναι δικά του δημιουργήματα καὶ ὄχι ἀντιγραφές. Θὰ δημοσιευθῆ. «Μόνο ἐκεῖ». 'Αρκετὰ καλό. «Κύπρος». πολὺ καλό, ἂν εἶναι δημιούργημα τοῦ ἴδιου. «Καλῶς ἦλθες νέα μέρα», καλό. «Φθινοπωρινά», καλό. «Δειλινό» πολὺ καλό.

«Τὰ πρωτοβρόχια» καλό. «'Ανοιξιάτικη βραδυά», πολὺ καλό. «Πῶς μὲ μεθᾶ», πολὺ καλὸ γιὰ πρωτόλειο.

«Μπερδέματα». 'Η σάτυρα εἶναι δύσκολη. Καλό. «Πέρασες καλοκαῖρι», καλό. «Στὸν ἥρωα Δαβάκη», «Μιὰ ἱστορία», «Στοὺς ἥρωες τοῦ 40», «28η 'Οκτωβρίου». 'Επίκαιρα ποιήματα ἀφιερωμένα στὴν 'Εθνική μας ἐπέτειο. Πολὺ καλά.

«Τὸ 'Αλβανικὸ ἔπος». 'Αρκετὰ καλό.

«Πίνδος»' «'Η 28η 'Οκτωβρίου», θὰ μποροῦσε νᾶναι καλλίτερο. «Στὸ ἔρμο ἀκρογιάλι», ψυχολογημένο. Οἱ στίχοι πολὺ καλοί.

«Σβῆσαν». Πάρα πολὺ καλό. Ἂν σ' αὐτὸ τὸ φύλλο εἶχα νέα ταλέντα θὰ ἔμπαινε.

«Νεόνυμφοι στὸ μαρτύριο», ἐξαιρετικό. Μοῦ ἄρεσε ἰδιαίτερα. Τὸ «Χιτῶνα» τὸν ἔχω διαβάσει καὶ μ' ἔχει συγκινήσει. «Πεθαίν' ὁ γιός». Βλέπω ὅτι προοδεύεις. Στέλνε μου. «'Ελπίδα», πολὺ καλό. «Ἄϋλη χώρα», πολὺ καλό. Ἂν καὶ λιγάκι στρυφνό. «'Ανοιξιάτικη χώρα». Ξέρεις τί παρατηρῶ στὰ ποιήματα ποὺ μοῦ στέλνεις; Εἶναι καλά ἀλλὰ ὅλο στὰ ἴδια περιστρέφεσαι καὶ ἔχεις ὡρισμένες λέξεις καὶ ὡρισμένα θέματα ἀπ' τὰ ὁποῖα δὲν ξεφεύγεις. Δημιούργησε κάτι πιὸ καινούργιο.

«Πρωϊνό», πολὺ καλὸ σὲ εἰκόνες.

«Δειλινό», τὰ ἴδια ποὺ εἶπα γιὰ τὸ παραπάνω. «'Ελληνικὴ σημαία». Θέμα ἐπίκαιρο βέβαια μὰ χιλιοειπωμένο. Καλό. «Στὴ σημαία τῆς 'Ελλάδος». Καλό. «'Υποταγή», πολὺ καλό. «Ξενητειά». 'Εδῶ τραγουδάει πάλι ὁ αἰώνιος νοσταλγὸς ποὺ γεννιέται στὸ εἶναι κάθε ξενητεμένου. «Στὴ μεγάλη μας Μάνα». Καλό «Δὲν τὸ γεννῶ». Πολὺ καλό. Ἂν καὶ ἔχει ἄχρηστη πολυλογία. «Ὄνειρα γλυκά», 'Αρκετὰ καλό. «'Ο πιστὸς σύντροφος» 'Αρκετὰ καλό. «Τοῦ Δείπνου του τοῦ Μυστικοῦ». Πολὺ - πολὺ καλό. «Γυρισμὸς στὸ ἐρημόσπιτο». Πολὺ καλό. «Φθινόπωρο» (Θ. Π.). Μὲ πρωτοτυπία γραμμένο. 'Απ' τὰ πολὺ καλά του. «Χαμόγελο». (Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἔχω ξαναδιαβάσει δικά σου. Γενικὰ στὰ ποιήματά σου εἶναι διάχυτη μιὰ ἀνάλαφρη πνοή). Τὸ χαμόγελο πολὺ καλό. «Κοιμᾶται ἡ φύση». Πολὺ καλό.

'Εγκρίνονται γιὰ «Τὰ παιδιὰ γράφουν», ἀλλὰ θὰ δημοσιευθοῦν ἂν ὑπάρχη χῶρος:

«Νοσταλγία» (διασκευὴ ἀπ' τὸ 'Αγγλικό). Καλὸ μὲ περισσότερες ὅμως ἀτέλειες ἀπὸ τὸ «Γέλασε...»).

«Συντρίμμια». 'Ακολουθεῖς ἐδῶ κατὰ κάποιο τρόπο τὴ νέα ἔκφραση στὴν ποίηση. Πολὺ καλό. Θὰ μποροῦσε νὰ δημοσιευθῆ καὶ στὰ νέα ταλέντα. Περιμένω καινούργια σου κομμάτια.

«Εἰκόνες», «Μ' ἀρέσει». Μὲ ἁπλότητα δοσμένες οἱ εἰκόνες. Σὰν ἰδέα καλό. Προσπάθησε νὰ πλουτίζης τὰ ποιήματά σου μὲ λίγο πιὸ χτυπητὲς λέξεις.

«'Ηπειρωτικὰ νειάτα». Καλό. Ἂν καὶ ξεφεύγει τελείως ἀπ' τὸ ὕφος τῶν ἄλλων σου ποιημάτων. Δὲν πιστεύω νὰ μὴν εἶναι δημιούργημά σου.

«Ἔρμο φτωχόπαιδο». Λιγώτερη πολυλογία.

«Τοῦ λογισμοῦ μου τ' ἄρμενα». Κι' αὐτὸ πολὺ καλό.

«Αὐγή», «Θάλασσα τῆς πατρίδας μου», «Πατρίς». Καλό. Σ' ὡρισμένα μέρη τὸ χαλᾶς. Ξαναδιάβασέ το.

«'Ικεσία» «Πρωϊνὸ ξεκίνημα», «Πίνδος», «28 'Οκτωβρίου», «Ὄχι» «Γαλήνιο βράδυ». Καλό. «Κοιμᾶται ἡ φύση», «Πατρίδα μου», καλά. «'Η «28η 'Οκτωβρίου» θὰ μποροῦσε νᾶναι καλλίτερο. «Αὐγή», καλό. 'Υστερεῖ ὅμως σὲ σύγκριση μὲ ἄλλα τοῦ ἴδιου. «Βρέχει», «Δὲν ζητᾶμε ξένα μέρη», πολὺ καλά. «'Η τρελλὴ μάννα», «Θεία συμφωνία», «Ὅσα παίρνει ὁ ἄνεμος». Καλό. Ἔχει βέβαια τὶς αἰσθητές του ἀτέλειες.

«Πίνδος», καλούτσικο.

«Στὸ δάσος πέρα», πολὺ καλὸ ἂν καὶ ἁπλό.

«Μιὰ ἱστορία θλιβερή». Μὲ τὰ αἰώνια θέματα ποὺ καταπιάνεσαι. Ἂν καὶ ἔχει ὄχι λίγη πολυλογία, εἶναι καλό.

«Χειμῶνας», «Χειμωνιάτικη Νύχτα». Γιατὶ τόση χειμωνιὰ μέσα στὸ γαϊδουροκαλόκαιρο; 'Αρκετὰ καλά. «Θέλω νὰ κρούω μιὰ κιθάρα». Πολὺ θάθελα νὰ μποροῦσα νὰ τὸ δημοσιεύσω καὶ αὐτό.

«Ὄμορφος κόσμος», «'Αγνὸ κοιμητήρι». Μ' ἀρέσει πολὺ ὁ τρόπος ποὺ γράφεις.

«Ταξείδι στῆς νύχτας τὰ χαρέμια». Καὶ γι' αὐτὸ ὅ τι σοῦ γράφω γιὰ τὸ ἄλλο σου τὸ ποίημα.

«Φυλαχτό». Καλό. «'Ανατολή», καλό. «Τιμὴ στοὺς νέους». 'Αρκετὰ καλό, τὸ περίμενα ὅμως καλλίτερο.

«Εἰς τὴν 'Ελλάδα», «Φθινόπωρο» (τοῦ Γ. Γ.), «Νοσταλγῶ τὴν πατρίδα», «Τὸ χωριό μου». «'Ελλάδα», «Στοὺς ἀθάνατους νεκρούς», «Πατρίδα μου». Πολὺ καλά.

«Χαρά», «Σιωπητήριο», θάθελα νάχα χῶρο νὰ τὰ δημοσίευα καὶ αὐτά.

Κατόπιν τῶν 'Υπευθύνων Δηλώσεων θὰ δημοσιευθοῦν τὰ παρακάτω εἰς τὴν στήλη «Τὰ παιδιὰ γράφουν»:

«'Η συγγνώμη», καλό. 'Αλλὰ γιατί διαλέγεις τέτοια θέματα ποὺ δὲν ταιριάζουν στὴν ἡλικία σου;

«Τὸ τελευταῖο τραγοῦδι», πολὺ καλό. «Στὴν πόλη τοῦ ἀργοῦ θανάτου». Γιατί τέτοια θέματα διαλέγετε; Πάντως δὲν εἶναι κακά, ἂν καὶ μοῦ θυμίζεις κάτι λαϊκὰ δίστιχα ποὺ βρίσκει κανεὶς γραμμένα πίσω ἀπ' τὰ χαρτάκια τῶν ἡμερολογίων. «'Εσπερινός» πολὺ καλό. Ὅσο γιὰ τοῦ κισσοῦ τὸ πλάνο φήλωμα ποὺ λέει καὶ ὁ ποιητής, ἐσὺ μπορεῖ νὰ μὴ τὸ θέλης, ἀλλὰ τὸ θέλουν ἄλλοι καὶ νομίζουν πὼς ἔχει ἀξία νᾶναι σὲ ξένα ἀναστηλώματα πλεγμένο.

«Στὸ εἰκονοστάσι», «Νοσταλγία». Πολὺ καλὰ καὶ τὰ δυό.

«'Η βάβω», πολὺ - πολὺ καλό. 'Αφοῦ μπορεῖς καὶ γράφεις τόσο καλὰ περιμένω καὶ ἄλλα δικά σου. Ὅσο γιὰ ποιητὰς πρέπει νὰ διαβάζης.

«Τί εἶναι 'Ελλάς», «Στῆς μανούλας τὸ μνῆμα», «Στὸ Νεκροταφεῖο». Καλά. 'Αλλὰ τὰ δυὸ τελευταῖα γιατί τόσο καταθλιπτικά;

'Εγκρίνονται καὶ θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὴν στήλη «Τὰ παιδιὰ γράφουν» ἐφόσον ὑπάρχει χῶρος:

«Τὸ χωριό μου». Φαίνεται ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ ἔχει ἐξαντληθῆ. Ὅλο τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια. Λείπει ἡ πρωτοτυπία. Κατὰ τὰ ἄλλα μᾶλλον καλογραμμένο.

«Οἱ γονεῖς μου». 'Αρκετὰ καλό.

«Θαλασσινὸ ταξείδι». Θὰ μποροῦσε ἕνα θέμα τέτοιο νᾶταν πολὺ πιὸ καλογραμμένο.

«'Αναμνήσεις». Περισσότερο γιὰ τὸ ξεκίνημα μιλάει, καὶ πολὺ λίγο γιὰ τὶς ἀναμνήσεις. Ἔπρεπε νᾶναι κάπως πιὸ πλούσιο σ' «'Αναμνήσεις» καὶ «'Αναλίνωτη φαντασία».

«28 'Οκτωβρίου τοῦ 1940», καλό. «28 'Οκτωβρίου», καλό.

«Φεγγαρόλουστη βραδυὰ» καλό.

«'Εξέλιξις τῶν μέσων συγκοινωνίας». Γιατί καταπιάνεστε μὲ θέματα δύσκολα;

«Στὸν τάφο τῶν γονέων». Θὰ μποροῦσε νᾶναι καλλίτερο.

«Θὰ τὸ ἄφηνα ἐγὼ ἀλλὰ δὲν θέλει αὐτὸς ἐμένα», «Γράμμα ἀπ' τὸν ἀδελφό μου», καλό.

«Θεοτόκος Μαρία», δὲν πολυστέκει.

'Εγκρίνονται καὶ θὰ δημοσιευθοῦν στὴ στήλη «Τὰ παιδιὰ γράφουν» τὰ παρακάτω:

«'Ο μόνος ἐπισκέπτης». 'Αρκετὰ καλό. Γιατί ὅμως τὰ παιδιὰ καταπιάνονται μὲ τέτοιου εἴδους θέματα; 'Υπάρχουν ἁπλᾶ ποὺ ἐμεῖς μὲ τὸ γράψιμό μας μποροῦμε νὰ τοὺς δώσουμε πρωτοτυπία. Πάντως εἶναι καλό.

«Πάει τὸ καλοκαῖρι», καλό. Δίνει μιὰ ἁπλῆ εἰκόνα τῆς ἐποχῆς ποὺ μᾶς ἔρχεται.

«Ὄχι», «'Ελληνικὴ ψυχή». Εἶναι ἕνα ἀπ' τ' ἀχάριστα καὶ χιλιοειπωμένα θέματα, ποὺ μόνο κάποιος καλὸς δεξιοτέχνης τῆς πέννας θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ δώση τὴν πνοὴ τῆς πρωτοτυπίας. Τέτοιες ἀξιώσεις δὲ μπορῶ ὅμως νάχω ἀπ' τὰ παιδιά. Γιατὶ τώρα ἀρχίζουνε. Γι' αὐτὸ τὰ λέω καλά.

«Ὕστερα ἀπ' τὴν καταστροφή». Τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας. 'Ο σεισμὸς καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν τριῶν νησιῶν μας. Καλὸ καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα στὸ τέλος.

«Ἕνα βράδυ στὴ θάλασσα» «'Αφροστέφανα». Λυρισμός. Καλὲς εἰκόνες. Θὰ μποροῦσε ὁ φίλος μου νὰ παρουσιάση κάτι καλλίτερο ἂν δὲν ἔκανε τὸ λάθος ποὺ κάνουν ὅλοι. Δηλ. προσπαθεῖ μὲ κάπως πομπώδη ἐπίθετα καὶ μὲ πελώριες φράσεις νὰ δώση τὴν εἰκόνα. Λοιπὸν θὰ πετύχαινε καλλίτερα ἂν χρησιμοποιοῦσε μικρὲς φράσεις καὶ πιὸ προσγειωμένα ἐπίθετα. Θάφτιανε κάτι πολὺ πιὸ καλὸ ποὺ δὲν θὰ τοὔλειπε ὁ λυρισμός. Αὐτὰ εἶναι λάθη ποὺ ὅλα τὰ παιδιὰ τὰ κάνουν. Δὲν τ' ἀναφέρω ὅμως γιατὶ εἶναι τόσες ἄλλες ἀτέλειες ποὺ αὐτὸ παραμερίζεται. Τὰ παραπάνω ἦταν ἀρκετὰ καλά. «Βράδυ στὴν ἀκρογιαλιά». Καὶ γι' αὐτὸ θέλω νὰ πῶ τὰ ἴδια ποὺ εἶπα γιὰ τὰ παραπάνω. Μόνο ποὺ ἐδῶ ὑπάρχουν μερικὲς λέξεις ποὺ δὲν στέκουν.

«Τὸ πληγωμένο πουλάκι». Φαντάζομαι τὸ παιδὶ ποὺ τὄγραψε νᾶναι μικρῆς ἡλικίας. Τὸ κομματάκι αὐτὸ τὸ διακρίνει μιὰ παιδιάστικη ἁπλότητα καὶ εὐαισθησία.

«Στιγμὲς χωρισμοῦ». Πολὺ καλό.

«Τὸ πρωϊνό μου ξύπνημα». Κι' αὐτὸ πάρα πολὺ καλὸ γιὰ παιδὶ Ε΄ Δημοτικοῦ. Εἰκόνες πραγματικές. Κι' ἐπίθετα ἐκεῖ ποὺ ταιριάζει νὰ μποῦν.

«Μέσα σ' ἕνα περιβολάκι», καλό.

«'Ο ἀφέντης ἑνὸς παλατιοῦ», πάρα πολὺ καλό.

«Ὄνειρα», καλό.

«Ἕνας ὑπολογισμός», καλὴ μετάφραση.

«'Ο θάνατος τῆς μάννας μου». Πολὺ καλὸ καὶ συγκινητικό.

«Θάνατος τοῦ Κολοκοτρώνη». Σὰν ἀνέκδοτο δημοσιεύσιμο.

«Μὲ μιὰ βάρκα στὴ θάλασσα», καλό.

«Στὸ σταθμὸ τὴν ὥρα ποὺ φεύγει τὸ τραῖνο». Δημοσιεύσιμο. Ἔχει ἀρκετὴ πολυλογία.

«Μετάνοια», «Ἦρθε τὸ φθινόπωρο», «Φθινόπωρο», καλά.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

⁂ ΘΕΟΔΟΣΗ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΕ: Ἔλαβα τὸ ποίημά σου. Θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴν ἡσυχία μου καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω.

⁂ Πειραικτήριο, Πέτρο Μητράκα, Σαρδελοουρά, Πασχάλη Γκουντιάκα, Τηλέμαχε Τσελεπίδη, Λουκᾶ Πιλιτσίδη: Ἔλαβα τὶς συνεργασίες σας καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

⁂ ΜΙΜΗ ΒΕΡΓΙΤΗ: Στέλνε μου ποιήματα. Περιμένω πολλὰ ἀπὸ σένα.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Προσοχή! Εἰς τὴν Καρδίτσαν ἱδρύθηκε νέος Σύλλογος μὲ τὴν ἐπωνυμίαν «Ροδαυγή». Προσκαλοῦνται πάντες οἱ συνδρομηταὶ Καρδίτσης καὶ κάθε ἄλλης πόλεως, νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὸν νεοϊδρυθέντα Σύλλογο «Ροδαυγή», τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι ἡ πνευματικὴ ἐπικοινωνία ὅλων τῶν συνδρομητῶν τοῦ περιοδικοῦ. Δεχόμεθα μέλη ἀπὸ παντοῦ, ἰδίως Θεσσαλούς. Γιὰ τὴν ἐγγραφή σας ἀπευθύνεσθε εἰς: Λάμπρον Στ. Ντότσιαν, Α΄ Γυμνάσιον 'Αρρ. Καρδίτσης, Τάξις Η΄, ἢ 'Αβέρωφ 21, Καρδίτσαν.

'Η προσωρινὴ 'Επιτροπὴ
Ντότσιας Λ. - Καφάλης - Παζαΐτης

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ «ΕΛΙΚΩΝΟΣ» ΣΕΡΡΩΝ

'Ο διαγωνισμὸς μὲ θέμα «Οἱ καλὲς καὶ κακὲς συναναστροφὲς» τοῦ Παραρτήματος «'Ελικῶνος» Σερρῶν, ἐσημείωσε ἀρκετὴ ἐπιτυχία.

Βραβεύονται: 1ος Νῖκος Μυρσίνης (Νῖκος Κρίνης). 2ος Χρῆστος Παπάρας, 3ος Λουκᾶς Ντερέκας.

'Επαινοῦνται: 1ος Στέλιος Παπαθέμελης, 2ος 'Ιωάννης Μποζίκας (Περαστικός) 3ος 'Αληνὸς Μαυρέλλης.

Τὰ βραβεῖα ἐστάλησαν.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΝ»

Μὲ δική μου πρωτοβουλία ἱδρύω Σύλλογο μὲ τίτλο τὰ «Παιδιὰ τῶν Παιδοπόλεων». Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καταρτίστηκε ὡς ἑξῆς: Πρόεδρος: Νῖκος Γιαννούλης, 'Αντιπρόεδρος: Γεωργίου Γεώργιος, Γεν. Γραμματέας: Χερούλης Εὐάγγελος. Ταμίας: Χαροκόπης Στέφ. καὶ Σύμβουλοι: Παπαγέτης Δημ., 'Αθανασίου Κυρ. Σκοπός μας εἶναι ἡ γνωριμία τῶν παιδιῶν ποὺ ἔζησαν στὶς Παιδοπόλεις. Θὰ ἀρχίσουμε μιὰ συνεχῆ ἀλληλογραφία μὲ συμμετοχὴ ὅλων τῶν καλῶν μας ἀδελφῶν. Περιμένουμε.

'Ο Πρόεδρος
Ν. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΜΩΡΙΑΣ»

'Ο Σύλλογος «Μωριᾶς» κάνει γνωστὸ ὅτι τὰ καθήκοντα τοῦ Γραμματέως ἀνέλαβε ὁ Θεοκλῆς 'Ασημακόπουλος (ὑποψήφιος φιλολογίας). 'Ο Καλύβας παρετήθηκε διότι πρόκειται νὰ φοιτήση εἰς ἄλλο Γυμνάσιο. 'Ο νέος Γραμματεὺς ἔχει ἕτοιμα νὰ ἀποστείλη τὰ βραβεῖα τοῦ Α΄ διαγωνισμοῦ. 'Επιπροσθέτως αἱ συνεργασίαι τῶν φίλων μας: Παναγιώτου Κοκόση (Πάτρα), Καλαπανίδα Κωστῆ (Λαμία), Νικολάου Βαγενᾶ ('Ελασσῶνα) φυλάσσονται γιὰ ἄλλον διαγωνισμὸ διότι ἐλήφθησαν ἐκπροθέσμως.

'Ο Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΟΤΗΣ

◆

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΡΤ - ΠΟΣΤΑΛ Κ. ΓΙΑΜΠΟΥΡΑΝΗ

'Εκ τῶν πέντε συμμετοχῶν τὰς ὁποίας ἔλαβα διὰ τὸν πρὸ καιροῦ διαγωνισμὸ κάρτ - ποστὰλ ποὺ προκήρυξα, βραβεύεται μὲ τὸν τόμο 'Ηλίου τὸ κάρτ - ποστὰλ τοῦ Σταύρου Παυλοπούλου ἐκ Γλυκόβρυσης Κορινθίας καὶ μὲ τὸν ὁδηγὸ καλῆς συμπεριφορᾶς τὸ κάρτ - ποστὰλ τῆς Χριστίνας Παπανδρέου ἐκ 'Αποικίων Ἄνδρου. 'Αμφότεροι παρακαλοῦνται νὰ ἀπαντήσουν δι' ἐπιστολῆς στὴν διεύθυνση:

ΚΩ)ΤΙΝΟΣ ΓΙΑΜΠΟΥΡΗΣ
'Αρχαία Κόρινθος
Κόριθος

◆◆

Νέα ψευδώνυμα

'Εγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα Ἄγγελος Δόξας, Ἄγνωστος, 'Ατρόμητος 'Ηλειάτης, Γκουντέλης Δυὸ Κολοκοτρωνέϊκοι σουγιάδες, Θριαμβευτής, Λευκάδιος Χέρν.

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

1636. (Δ) Ὁ «Ἑλικὼν» εἶναι ὁ μοναδικὸς σύλλογος ποὺ δρᾶ ἀληθινά, ἔστω κι' ἂν συχνὰ δὲν γίνεται γνωστὴ ἡ δράση του. Προσχωρῆστε λοιπὸν στὸν «Ἑλικῶνα», στὸν σύλλογο ποὺ παρουσίασε καὶ θὰ παρουσιάση ἐκπλήξεις.

Φάρος ἀρετῆς
(Πρόεδρος «Ἑλικῶνος»)

1637. Παλιοὶ φίλοι τοῦ «Ἑλικῶνος» καὶ μέλη του, συσπειρωθῆτε γύρω ἀπὸ τὸν «Ἑλικῶνα», τὸν σύλλογο ποὺ ὑπόσχεται καὶ πραγματοποιεῖ. Ἐλᾶτε βοηθοὶ καὶ συμπαραστάτες του. Βοηθῆστε τὴν νέα του μεγάλη ἐξόρμηση.

Φάρος ἀρετῆς
(Πρόεδρος «Ἑλικῶνος»)

1638. Ἀγαπητὰ μέλη τοῦ «Ἑλικῶνος» ἀρχίστε ἔντονη δράση. Κινηθῆτε πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις. Δράστε δημιουργικά. Ὁ καιρὸς ποὺ ὁ «Ἑλικὼν» θὰ γίνη ὁ σύλλογος ὅλων τῶν νέων τῆς Ἑλλάδος ἔφθασε. Ἡ προπαρασκευαστικὴ περίοδος πέρασε. Τώρα ἀρχίζει ἡ ζωντανὴ δημιουργικὴ δράση.

Φάρος ἀρετῆς
(Πρόεδρος «Ἑλικῶνος»)

1639. (69—16) Ἐπιθυμῶ νὰ ἀλληλογραφήσω μὲ τοὺς πεννομάχους: Ξανθομπουκλίτσα, Διαβάτη Κ. Κ. καὶ Γλυκειὰ Μαντόνα. Νὰ περιμένω, ἢ νὰ πρωτογράψω; Θεττάλιος Θεσσαλὸς

1640. Ζητῶ ἀλληλογραφία μὲ Λαρισαίους καὶ Λαρισαῖες. Θετ. Θεσσαλὸς

1641. (Ο.Π.) Ἀντιχαιρετῶ τοὺς φίλους μου: Χ. Ὀλύμπιο Φαντομᾶ, Δοσοσταλίδα, Τρικαλινιὲ νὰ περιμένω γράμμα σου;) καὶ Γ. Κρητικόπουλο.

Τάκης Ροδολῖνος

1642. Θερμοχαιρετῶ τούς: Μάϊκελ, Μαρὶ Ντυράν, Καμπαλλέρο, Τροβαδοῦρε (1120) δὲν ἔλαβα. Ἄτυχη Χαβανέζα (1166) ἔγραψα.

Τάκης Ροδολῖνος

1643. (Ε.Χ.ΑΠ.) Διαγωνισμὸς αὐτοκρατορίας τῆς Πλάκας. Ψηφίζω: Στιχουργὸν 1ον τὸν Ἰ. Σελλοῦντο, 2ον Ἰ. Ψαρᾶν. Σκιτσογράφον: 1ον τὸν Πάνθηρα, 2ον τὸν Καμπαλλέρο.

Ἀβραὰμ Λίνκολν

1644. Διαγωνισμὸς Αὐτοκρατορίας τῆς Πλάκας. Ψηφίζω: Στιχουργὸν 1ον τὸν Ἰ. Σελλοῦντο, 2ον τὸν Ἰ. Ψαρᾶν. Σκιτσογράφον 1ον τὸν Πάνθηρα 2ον τὸν Καμπαλλέρο. Χριστόφορος Ὀλύμπιος

1645 (69—17) Σαλονικιὲ (1479) εὐχαριστοῦμε. Ἀετιδέα (1474), Θρακιώτη, Τρισεύγενη, τί θὰ λέγατε γιὰ λίγες γραμμοῦλες;

Χριστόφορος Ὀλύμπιος καὶ Ἀβραὰμ Λίνκολν

1646. Δ. Εὐρώτα (1426) εὐχαριστῶ. Τί θάλεγες γιὰ ἀλληλογραφία; Χριστόφορος Ὀλύμπιος

1647. (69—18) Ἀντιχαιρετῶ καὶ ζητῶ ἀλληλογραφία: Ξανθομπουκλίτσα, Σαρδελοουσά, Γ Κρητικόπουλο, Ε. Ἐλπίδα. Ἐδεσσαιοποῦλα, Γαλάζια Τουλύπα. Γράψετε: Νικόλαος Σηφάκης, μαθητὴς Γυμνασίου Πόμπια Καινουρίου Κρήτης.

Ἀνδρεῖο Κρητικόπουλο

1648. Προσέξετε γιατὶ μπαίνει στὴν πεννομαχοστήλη τὸ παιδὶ τῆς Κρήτης.

Ἀνδρεῖο Κρητικόπουλο

1649. (69—19) Γειὰ χαρά σας ἐσεῖς ποὺ μὲ χαιρετήσατε καὶ σεῖς φίλοι Ρ. Ρ. Ταύλι, Πεννοθραύστη, Μαρικίτα. Φ. Ἀρετῆς μὲ χαρά μας σὲ ξαναβλέπουμε. Ἀριστοκράτη Ξυπόλητε τοῦ 1960 δίπλωσε τὸ κορμάκι σου στὰ δύο μπρὸς στὰ μέλη τῆς Ντολορέζικης οἰκογένειας (Ἐξάψαλμο, Π. Τεμπέλη, Ρὶν-Τὶν-Τὶν) γιατὶ σ' ἀφήνω στὸ λεπτὸ χωρὶς αὐτιά. Στυλιανόπουλε ἅμα κάνω μπαάμ, ξέρεις τί θὰ γίνη. Θὰ σκοτώσω μερικοὺς ποὺ γράφουν ἀγγελίες σὰν τὴν 1441. Ἔ, καλά, Ζορὸ (1442) γιὰ νέο τὄχεις ποὺ ὁ Ἐξάψαλμος εἶναι σωφὲρ στὸ αὐτοκίνητο τῆς διαδρομῆς Πεννομαχίες—Δαφνὶ—Κέρκυρα; Ἄχ, Αὐγινέ μου, στὴ 1450 - 51 μὲ κατασυγκίνησες. Ἔχεις τάλαντον κωμικοῦ. Προσπάθησε νὰ γίνης τραγωδός. Θὰ γελᾶνε καὶ οἱ καρέκλες... Χά. χά. χί, χού. Νικολάκη τῆς Σαλονίκης (1478 - 80) βαποράκι ἔγινες. Καὶ μά τὴν ἀλήθεια γίνεσαι τσισγαριτωμένος σὰν σὲ πιάνουν τὰ νευράκια σου. Λυπᾶμαι καὶ κλαίω ποὺ δὲν σὲ εἶδα μὲ τὸν γοητευτικό σου θυμὸ μὰ μὲ τὸ γλυκόσαχλο μυστηριώδικό σου χαμόγελο ἀπέξω ἀπ' τὴν Ἀνειροποίητο τῆς πατρίδος σου. Τί ἀτυχία... Οὐά νὸ - νὸ (κλαίω). Βλέπω Π. Τεμπελάκο ἐπιτυχία εἶχε τὸ ψάρεμά σου στὴν 1487. Κύτταξε μόνο πῶς καλλίτερα θὰ μαγειρέψης τὰ μαριδοκαρχαριοειδῆ ψάρια μας. Περιμένω.

Ντολορὲς

1650. Ξαναρχίζω τὶς ἀτέλειωτες ἀλληλογραφίες μου. Ὅποιος, ὅποια θέλει ἂς μοῦ γράψη μέσω περιοδικοῦ. Θᾶνο Ἀθάνατε, Π. Τεμπέλη, τί λέτε; Νὰ περιμένω κανένα σας γράμμα; Ντολορὲς

1651. (69—26) Ἕνα καρδιόβγαλτο χαιρετισμὸ στοὺς φίλους μου: Ν. Σαλονικιόν, Ψὺν τῆς Δρυός Ν. Γερολάνδο, Π. τῶν Γρεβενῶν, Τροβαδοῦρο. Χαιρετῶ: Π. Ντιώνια, Κ. Γιαμπουράνη καὶ ὅλους τοὺς πεννομάχους. Περιμένω φίλοι μου νὰ μὲ ἐνισχύσετε στὸν προσεχῆ διαγωνισμό μου. Φαντομᾶς

1652. Λάβετε ὅλοι μέρος στὸν προσεχῆ διαγωνισμό μου. Φαντομᾶς

1653 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς Αὐτοκρατορίας Πλάκας. Ψηφίζω σκιτσογράφον: 1ον) Λ. ντὰ Βίντσι 2ον) Καμπαλέρο Στιχουργὸν, 1ον) Ἰάκ. Ψαρρᾶν 2ον) Γιαν. Σελοῦντον. Φαντομᾶς

1654. (Ε.Χ.ΑΠ) Διαγωνισμὸς Αὐτοκρ. Πλάκας. Ψηφίζω Σκιτσογράφον: 1ον) Λ. Ντὰ Βίντσι. 2ον) Δ.Κ. Σφυρήν. Στιχουργόν: 1ον) Ἰάκωβον Ἐμμ. Ψαρρᾶν. 2ον) Στυλιανὸν Τσάλαν.

Ἱπτ. Θεσσαλός.

1655 (69—21). Ἕνα ὁλόθερμο Θεσσαλιώτικο «γειὰ χαρὰ» στοὺς νέους πεννομάχους: Ἀγ. Δόξας. Ἀριστοκράτην 1960. Ἡρ. Σερρῶν, Μαρικίταν, Καβαλ. Ἐρήμου, Ρ.Ρ. Ταῦλι. Ὑπ. Βουλευτήν. Ἱπτ. Θεσσαλὸς

1656 (ΟΠ). Γλυκοθερμοχαιρετῶ Τρισεύγενη. Ἔγραψα: Περιμένω. Ἔλατος

1657. Προσοχή: Οἱ δύο μεγάλοι Πεννομάχοι: Ἱπτ. Θεσσαλὸς καὶ Τ. Ροδολῖνος, ἔχουν συμμαχήσει. Καὶ οἱ δυὸ μαζὶ ἀπευθύνομε ἕνα ἐγκάρδιο χαιρετισμὸ σ' ὅλους τοὺς Πεννομάχους. Προσεχῶς ἀναμένετε ἐκπλήξεις.

Ἱπτ. Θεσσαλὸς, Τ. Ροδολῖνος
(Οἱ μέλλοντες νικηταὶ τοῦ δημοψηφίσματος)

1658 - 9. (69—23) Ἑλληνικὴ Ἐλπίδα, ἀμφιβάλλω πολὺ γιὰ σένα, ἀλλὰ ἐπιφυλάσσομαι. Πάντως ἐὰν εἶσαι Σουφλιώτισσα εἶσαι καὶ συμμαθήτριά μου. Λοιπόν, γειά σου. Γειὰ χαρὰ Τσιγγανοπούλα, γιατὶ τόσο σιωπή; Στὸ δημοψήφισμα σὲ θέλω. Ἀγαπητὰ Ἀδέλφια, χαίρετε καὶ σεῖς Σουφλιωτάκια, ἂν θέλετε ἀλληλογραφοῦμε; Εὐτυχῶς Γλυκειὰ Σπανιόλα, σ' ἀντικατέστησε στὴν τάξη, μὲ τὴ φυγή σου, κάποια ἄλλη πεννομάχισσα ἡ λήγουσα εἰς «...ελα», ποὺ ἀγνοῶ τὸ ψευδώνυμό της. Ἐδεσσαιοπούλα ἤσουν στὴν Παιδόπολι Μυτιλήνης; καὶ βέβαια θυμᾶμαι τὸν κοζᾶκο καθὼς καὶ τὸν τσὶο — Νῖκο. Τὶ θάλεγες γιὰ δυὸ γραμμοῦλες; Γράψε, διεύθυνση γνωστή. Ἕνα θερμὸ Σουφλιώτικο χαιρετισμὸ σ' ὅλους τοὺς πεννομάχους, τοὺς ὁποίους παρακαλῶ νὰ μὲ ἐνθυμηθοῦν στὸ δημοψήφισμα. Μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῆς ΣΤ' ν.τ. τάξεως Γυμνασίου, πᾶρτε ψευδώνυμα καὶ ψηφίστε με. Ἀνθρωποφάγε, ἄφησέ με ἀκόμη σήμερα, μὴ μὲ τρῶς μιὰ ποὺ συγκατοικοῦμε.

Ρὶν—Τὶν—Τὶν (ὁ πεπειραμένος πεννομάχος)

1660 (69—27). Ἐγκάρδια αἰγαιωτικοχαιρετίσματα στούς: Φάρο Ἀρετῆς (μοῦ εἶσαι γνωστὸς), Κουκουναροθρεμένο. Τρισεύγενη, Δροσοσταλίδα καὶ Τροβαδοῦρο. Αἰγαιώτης

1661. Τὸ νὰ πῆ κανεὶς κάτι (1422—1509) Ἀριστοκράτη τοῦ 1960, εἶναι εὔκολο, τὸ πᾶν εἶναι ὅμως ἡ ἀξία του... Αἰγαιώτης

1662. Μήπως, Κολοκύθα Ἀετιδέα 1473, «ἐξ ἰδίων κρίνεις τὰ ἀλλότρια;» Αἰγαιώτης

1663. Μάλιστα, καλέ μου Σαλονικιέ 1479 (!!!), ἀπὸ ποιὸ ὅμως σ' ἀφίνω νὰ τὸ μαντέψης; Αἰγαιώτης

1664. Αἰγαιοτικοαντιχαιρετίσματα Ρὶν—τὶν—τίν. Δέχομαι σ' αὐτὸ ποὺ λὲς 1494, μόνον ἂν γράψης πρῶτος. Αἰγαιώτης

1665. Γὰ τοὺς Ἀριστοκράτη τοῦ 1960 καὶ Ντὰ Βίντσι: Κοιτάχτε τους πῶς τρέχουν βρὲ παιδιὰ νὰ πᾶν νὰ ἐξομολογηθοῦν στὴν παπαδιὰ (Ντολορὲς) γιὰ τ' ἀμέτρητά τους κρίματα καὶ νὰ ζητήσουν... λίγα χρήματα! Αἰγαιώτης

1666 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς Αὐτοκρατορίας Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτσογράφον 1ον) Ἐξάψαλμον, 2ον) Λεονάρντο Ντὰ Βίντσι. Στιχουργὸν 1ον) Ἰάκωβον Ε. Ψαρρᾶν, 2ον) Ἐξάψαλμον.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1667 (ΣΕ). Βίντσι: Εἶσαι τρελλὸς παιδάκι μου — τὸ ξέρεις δὰ ὁ ἴδιος — Ἄντε λοιπὸν στὸ καλό. Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1668. Πυρσέ Αἰγαιώτη περιμένω στὴν 718.
Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1669. Μιὰ κάρτα περιμένω ἀπὸ τοὺς Κουκουναροθρεμμένον, Τεμπέλην, Δάφνη τοῦ Εὐρώτα, Τρισεύγενη, Ἥρωα Σερρῶν, ποὺ θὰ ἀνταποδώσω.
Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1670. ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ. Σὲ λίγο τὰ παράξενα.
Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1671. Ἀριστοκράτη, μήπως θέλεις λίγο ἀλάτι; Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1672. Ἀετιδέα, Βίντσι, Ἀριστοκράτη, μήπως ἀκούσατε ποτὲ κανένα τρελλὸ νὰ μιλάη; Σᾶς μοιάζει; Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1673 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς Αὐτοκρατορίας Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτσογράφον 1ον) Ζωγράφο Ρενουὰρ καὶ 2ον) Καμπαλλέρο. Στιχουργὸν 1ον) Ἰάκωβον Ψαρρὰν καὶ 2ον Θ. Πάσχον.

Αἰγαιώτης

1674 (69—25). Χαιρετῶ τοὺς καθημερινούς μου φίλους. Σιμ. Ρὶν—τὶν—τὶν καὶ Μπαγλαμᾶ Κουντουράκη. Προσέξτε πεννομάχοι. Μὲ τὴν νέαν ἐκλογὴ ποὺ ξὰ γίνη σὲ λίγο, ὁ Ρὶν—τὶν—τίν, θὰ βάλη ὑποψηφιότητα. Ὅλοι νὰ τὸν ψηφίσετε. Ἀφίσατε τὸν Σαλονικιὸ διότι εἶναι...

Ὁ Θριαμβευτὴς

1675 (ΣΑ: Αγγ.). Παρακαλῶ τὸν Ν. Σαλονικιὸ νὰ νὰ δηλώση τὴν ἡλικία του. Μοῦ φαίνεσαι μικρὸς ποὺ γράφει σὰν μεγάλος. Διαγωνισμὸς: Λ. Ντὰ Βίντσι, πολὺ ὕποπτος.

Κρουντέλης. (Ἀργὸ ἀλλὰ κτυπῶ)

1676 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς Αὐτοκρατορίας Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτσογράφον: 1ον) Ἀπ. Παπαγιαννόπουλον, 2ον) Λ. Ντὰ Βίντσι. Στουχουργὸν: 1ον) Ἰάκ. Ψαρρᾶν, 1ον) Ἰωάννην Σελλοῦντον. Κοκοβιὸς

1677 (;). Τρικαλινιὲ (1329), ἄσε τὴν... καράμπολη καὶ προσεχώρησε στὸν νεο-δρυθέντα Σύλλογο Καρδίτσης «Ροδαυγή».

Ὁ... Πρόεδρος (Κοκοβιός)

1678. Ζηλιάρα, ἀλληλογραφεῖς; Ἂν ναί πρωτογράφω(ψε). Κοκοβιὸς

1679 (69—43). Χαιρετῶν τοὺς τὰς Π. Τεμπέλη,ν, Ρὶν—τὶν—τίν, Γ. Τουλίπα, Τρισεύγενη καὶ τοὺς νεοφερμένους Ἀριστοκράτη τοῦ 1960. Ρίκι—ρίκι—Ταύλι, Πεννοθραύστην καὶ τὴν Μαρκίττα.

«Τρικαλινιὸς»

1680. Γιὰ τοὺς Ἀετιδέα, Λ.Ν. Βίντσι: Εἶναι δυὸ τρελλοί. — Ὁ εἷς ἀπὸ τὴ δύση (Ἀετιδεύς) κι' ὁ ἄλλος ἀπ' τὴν ἀνατολὴ (Βίντσι)— γιὰ τὴν τρελλάρα τους τήν... τόση τοὺς στέλνω εἰσιτήρια γιὰ τὸ Δαφνί, νὰ φύγουν πρὶν νυχτώσει.

«Τρικαλινιὸς»

1681. Ἀτιδέα (1474) Ἀετιδέας λέγεσαι; Δὲν φαίνεσαι νιάνιαρο! «Τρικαλινιός»

1682 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς Αὐτοκρατορίας τῆς Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτσογράφον: 1ον) Τὸν Πάνθηρα 2ον) τὸν Ν. Σαλονικιό. Στιχουργόν: 1ον) Τὸν Ἰ. Σελοῦντο, 2ον) Τὸν Ἰάκ. Ψαρρᾶν.

«Τρικαλινιός»

1683. (69—41) Φίλοι μου πεννομάχοι, γειά σας. Ὁ παλιός σας φίλος ξανάρχεται κοντό σας, συμπαραστάτης σὲ κάθε εὐγενῆ σας ἐκδήλωση. Θέλω ὅλους νὰ σᾶς πλησιάσω νὰ σᾶς γνωρίσω. Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅλους σας ζητῶ ἰδανικὴ ἀλληλογραφία. Ἡ διεύθυνσή μου εἶναι: Κώστας Δ. Κατσούκης, Γυμνάσιον Κονίτσης.

1684. Ἐνδιαφέρομαι γενικὰ γιὰ λογοτεχνία.
Κωστῆς Δειλινὸς

1685. Ν. Αὐγινέ: Πάντα κοντά σου στὰ πρῶτα πετάγματα. Μ. Ἄγνωστη: Τὰ ρόδα γέρνουν ἀπὸ τὸ βάζο σὲ μιὰ βουβὴ προσκύνηση! Λ. Ντὰ Βίντσι: Μ' ἀγάπη κι' ἐλπίδα χαιρετίζω τοῦ νοῦ σου τὶς πεταλοῦδες. Α. Ἀθάνατε. Χ. Βαλσαμίδου, Ν. Μυρσίνη: Τοῦ δειλινοῦ τὸ χρῶμα πάντοτε τὸ δρόμο σας νὰ στρώνη φωτεινό

Κωστῆς Δειλινὸς

1686 (69—56). Ἀγαπητὴ φίλη Εὐζωνοπούλα, εὔχομαι ὁλοψύχως οἱ σπουδές σου στὸ ἐξωτερικὸ νὰ ἔχουν ἕνα ρόδινο μέλλον. Ἄγνωστη Ἑλληνίδα, (σὲ μένα γνωστή), παραδέξου ὅτι τὸ ψευδώνυμο Α.Χ. τὸ καλύπτει τὸ ὄνομά σου. Εἰρήνη Χ. γνωριζόμαστε καὶ μὲ Σουφλιῶτες: Ὀλυμπιτάκι, Πεννοθραύστη, ἡ ἐμφάνισή σας στὶς πεννομαχίες μοῦ προξένησε ἔκπληξη. Ἄντε γειά.

Διαβάτης Κ.Κ.

1687 (69—55). Καλῶς ἦλθες στὴν πεννομαχοστήλη, «ΦΑΡΕ τῆς ΑΡΕΤΗΣ». Ἀριστοκράτη 1960. Γειά σου. Χαλβᾶ τρῶς ἀκόμα; Μπρὲ... μπρέ... μπρέ... φουτσάτος ἔρχεται κι' ὁ Ρίκι—Ρίκι—Ταύλι. Ὁ Ἐξάψαλμος... τί λέτε; Γύρισε ἀπ' τὴν Κορέα; Πῶς τὰ πέρασες, μωρό μου; Ἔφαγες πολλὰ καρβέλια; Νά κι' ὁ γόης Μίλτον Ντρέϊκ, ποὺ λέει ὅλο παπαρδέλες. Κι' ὁ Δὸν Ζουὰν δένει, στὰ κοτσιδάκια τῆς Ντολορὲς κορδέλλες. Ἡ Μαρικίτα δέ, μαζὶ μὲ τὸν Ζορό, ἀρχίζουν τὸν τρελλὸ χορό. Ὁ Αὐγινός, ὁ Βίντσι μὲ τὸν Ἀετιδέα ἔχουν τρελλοπαρέα. Οἱ Τροβαδοῦρος κι' ὁ Πάνθηρας πίνουν κονιὰκ νὰ ζεσταθοῦν. Κι' ὁ Ρὶν—τὶν—τὶν μὲ τὸν Σιμοὺν, πηγαίνουν νὰ πνιγοῦν. Τσιγγανοπούλα

1688. Γλυκειὰ Μαντόνα, γλυκειὰ Σπανιόλα, Π. Τεμπελάκι (εἶσαι κουκλάκι) καὶ Σαλονικιὲ σᾶς χαιρετῶ. Τσιγκανοπούλα

1689 (60—54) Προκομμένε Τεμπελχανᾶ (1. 464), ἂν ἤξερες τί εἶναι ὁ γέρος μου —κι' ὄχι ὁ μπαμπάκας μου— (ἀγκοὺ—ἀγκοὺ καθυστερημένε τοῦ 20οῦ αἰῶνος), θάσβυνε ἡ προκομμάρα σου (πρᾶγμα ἀπίθανο, λόγω τῶν οἰκονομικῶν τοῦ περιοδικοῦ). Γουλιέλμος Τέλλος

1690. Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ (1470), ἡ σπά-

ρα ἀναβλύζει ἀπὸ τὰ κοιμισμένα κύματα τοῦ κόλπου σας. Γουλιέλμος Τέλλος

1691. Ἀριστοκράτη τοῦ 1960 (προφήτης...) μὲ νοίκιο πῆρες τὶς στῆλες τῶν πεννομαχιῶν; (Συνεχίζεται...) Ὅσο γιὰ δραγάτης (1.508), δὲν θὰ περάσουμε καλὰ μαζί, θὰ σοῦ κόψω τὸν κατήφορο ποὺ πῆρες... Γουλιέλμος Τέλλος

1692. Λάβετε ὅλοι-ες μέρος στὸ Διαγωνισμὸ ποὺ προκηρύξαμε; Θρακιώτης καὶ Σία

1693. Θερμοάντιχαιρετῶμε. Τσιγγανοπούλα, Τροβαδοῦρο, Γεωρβασπάρ.
Θρακιώτης καὶ Σαμοθρακίτης
(Οἱ φίλοι σας)

1694 (69—52) Προσοχὴ Διαγωνισμός! Πένταθλο 1953 Ἑλληνικῆς Ἐλπίδας. Προκηρύσσω Πένταθλο μὲ θέματα: Πεζό: Τὸ χωριό. Διήγημα: Οἱ ὠφέλειες τῶν δασῶν. Ποίημα: Ἑλλάδα καὶ ἡ Κύπρος μας. Σκίτσο: Ἡ πηγὴ τοῦ χωριοῦ. Φωτογραφία: Ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν φύση. Βραβεῖα: Ὁ συγκεντρώσας 100 βαθμοὺς ἀνὰ 20 ἑκάστου θέμματος εἶναι ὁ νικητὴς τοῦ Πεντάθλου καὶ λαμβάνει Α' τόμον Ἐγκυκλοπαιδείας Ἡλίου. Ἔπαινοι: α) 80 ἄνω 6. Αἰολικὴ γῆ, β) ἄνω 70 6. Φαβιόλα, γ) 60 ἄνω 6. Σύμβουλος τοῦ Νέου δ) 50 ἄνω 6. κάρτ—ποστάλ. Συμμετοχὴ 1.500 δρχ. Διεύθυνση: Κωνσταντῖνον Σταματόπουλον, μαθητὴν Γυμνασίου Ν. Ὀρεστιάδος, Ἕβρου. Προθεσμία 30 Νοεμβρίου. Ἑλληνικὴ Ἐλπίδα

16Ψ5. Πάρετε ὅλοι μέρος στὸ Πένταθλο 1953. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Θερμοχαιρετῶ τοὺς φίλους Τροβαδοῦρο. Εἶμαι πολὺ προσεκτικός. (1.350) Θρακιώτην, μήπως εἶσαι Σουφλιώτης; (1.378) Ρὶν—τὶν—τίν, ὄχι ἀπὸ τὴν Ν. Ὀρεστιάδα. (1.408) Θετ. Θεσσαλὸν εἶσαι πιστός μου σύμμαχος, γράψε. (1.418) Γεωρβασπάρ γιατὶ δὲν χαιρετᾶς;
Ἑλληνικὴ Ἐλπίδα (ὁ φίλος ὅλων)

1696. (69—51) Θερμοχαιρετῶ: Θρακιώτη (ζητεῖται ράφτης στὸ Δαφνί). Ρὶν-τὶν-τὶν (θὰ βγῆς ἀσπροσπρόσωπος... Μαῦρε!). Γ. Σπανιόλα (εἶσαι σὰν ἄγλυκη καραμέλλα). Τροβαδοῦρε (πῶς μπατηρίσαμε). Π. Ταῦρο (Ἄχ! αὐτὴ ἡ Ἱστορία). Ἀριστοκράτην 1960 (ἐσὺ παιδί μου γέρασες πρὶν γεννηθῆς). Τσιγγανοποῦλα (Ἄχ! αὐτὴ ἡ μουσικὴ σὲ ξεμυάλισε, κορίτσι μου). Π. Τεμπέλη (βρὲ κόπανε, ἐσὺ δὲν πήδηξες ἀπὸ τὴν μάντρα στὸ Δαφνὶ καὶ σὲ πιάσαν;). Ἑλληνικὴ Ἐλπὶς (ἀπὸ ποῦ εἶσαι;) Σιμοὺν (τὸ Ὑπεραγόρι)

1697. Τραγούδια: Τσιγγανοποῦλα = Εἶν' ὅλα μαῦρα. Λ. Ν. Βίτσι = ἂν ἤμουνα Θεός. Πινόκιο = ἀπόψε κάνεις μπάμ. Ντολορὲς = τὸ φτωχοκάλυβο. Π. Τεμπέλης = τὸ ζάρι.
Σιμοὺν (ὁ ἥρως)

1698. Γειά, Σουφλιῶτες. Σιμοὺν

1699. (69—50) Στῆς Ἑλλάδος τὴν θάλασσα — ἁλιεύθη καρχαρίας — εἶχε μέσα τρία παιδιὰ — πάνω σὲ σκαμνιά, — ἕνα ἔχει μουστάκι — τ' ἄλλο εἶναι ἀραπάκι — ἔχουν δόντια χρυσαφένια — καὶ τραβοῦν χτένια — ἔχουν λεπτὰ — καὶ εἶναι ζηλευτά. — Στὸ κέντρον εἶναι ἡ Δὶς — καλλίτερα νὰ μὴν τὴν δῆς — ἔχει κῶτσο δύο μέτρα — καὶ τακούνια ἀπὸ πέτρα — ἔχει μούρη ἀχυρένια — πέντε χέρια κερένια — ἔχει δώδεκα αὐτιὰ — καὶ χωρὶς λαλιά. — Εἶχε πρόταση γιὰ ἀστέρας. — Ὅλα αὐτὰ εἶναι γιὰ ποιούς λές; — Γιὰ τὸν Ἑξάψαλμον τὸν Τεμπέλην καὶ τὴν Ντολορές. Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1700. Βόλτα κοντά σας (συνέχεια): Ὁ Τρικαλινιὸς μ' ἕνα ζῶο — καὶ ὁ Π. Ταῦρος λέει τρώω — Ὁ Μ. Ναπολέων μὲ σκοῦφο — καὶ τῆς πάμπας τὸ ἀγρίμι μὲ μποῦφο. — Ἡ Τσιγγανοποῦλα χορεύει βάλς — καὶ ὁ Τροβαδοῦρος φωνάζει ἐμπρὸς μάρς. — Τὰ ἀδελφάκια μὲ κουκουνάρες — καὶ ἡ Ἄγνωστη Ἑλληνίδα μὲ λαχτάρες. — Ὁ μύρμηγκας μοῦ φώφησε — ζητάω νὰ εὕρω ἄλλο — εὑρῆκα ἕναν Γορτυνιὸ — μὲ ἕνα αὐτὶ μεγάλο. (Συνεχίζεται). Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1701. Δῶρα: Στὸν Βαρῶνο Χ, χαρτὶ — γιὰ νὰ κάνῃ ἀέρα — καὶ στὸν Τρικαλινιὸ σχοινὶ — μὴν κάνῃ πέρα. — Στὸ Ἀγρίμι τῆς Πάμπας, γόμα — γιὰ νὰ σβυστῇ — καὶ στὸν Πινόκιο ἕνα ψῆφο ἀκόμα — μήπως χαθῇ.
Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1702. Κάτι σᾶς ἑτοιμάζω — ἐλᾶτε μαζί μου — γιατὶ σᾶς δαμάζω — μὲ τὰ λεπτά μου.
Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1703. Οὐρλιάζει, σαστίζει — μὰ καὶ νιαουρίζει — εἶναι φίλος — ἢ τηλεγραφικὸς στύλος; — Εἶναι γάτα — ἢ βρασμένη πατάτα; — Ὅλα τὰ ἔχει — μὰ κάτι δὲν ἔχει — εἶναι ἡ φωνὴ — ποὺ μοιάζει μὲ τί; — Ἀπ' τὴν ἴδια περιμένω — νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ — μὰ ἂν δὲν γνωρίζῃ γράμματα — ἂς τηλεγραφήσῃ — ἡ Ντολορὲς μαθές.
Ἀριστοκράτης τοῦ 1960

1704. (69—49) Τί νὰ σοῦ πῶ, Τεμπέλαρε (1460) — δὲν εἶσαι στὰ καλά σου — ἀπ' τοὺς σεισμοὺς σαλέψανε — τὰ δόλια τὰ μυαλά σου. (ὅσα σοῦ εἶχαν μείνει). Τροβαδοῦρος

1705. Δάφνη Ὁλάνθιστη δύο λεξοῦλες σου θὰ μοῦ ἔδιναν χαρά. Νὰ περιμένω; Ἀντιχαιρετῶ καλέ μου Ρὶν-τὶν-τίν. Σοῦ στέλνω ὁ τῆς Πλάκας... γραμμόφωνο μιὰ σαλιάρα γιὰ νὰ σκουπίσῃς τὰ ὑψηλὰ... σάλια σου. Τροβαδοῦρος

1706. Μπὰμ - μποὺμ - φάπ! Τί γίνεται κύριε ἐκεῖ κάτω; Πῶς δὲν εἶναι τίποτα; Μὰ τί κακὸ εἶναι αὐτό; Ἃ ἔτσι; Βγάζει λόγο ὁ ὑποψήφιος βουλευτής. Τί; ἔχει χρηματίσει τρόφιμος τοῦ τρελλοκομείου; Ἔ, τότε δικαιολογεῖται.
Τροβαδοῦρος

1707. Χαιρετῶ: Κλάρκ, Τσιγγανοποῦλα, Ἑλλ. Ἐλπίδα, Μαρικίτα (ἀλληλογραφεῖς;) Ἀριστοκράτη 1960 σοῦ πετῶ τὸ... ἑλικόπτερο! Ἔχεις καὶ θεῖο τὸν Ὠνάση. Σᾶς προσλαμβάνω νὰ καθαρίζετε τὴν Ἄλφα-Ρομέο μου. Τροβαδοῦρος

1708. Ντολορές: Ἀπόψε κάνω μπὰμ — μὲ βλέπουνε οἱ ἄγριοι κι' ὅλοι βαροῦν τὰμ-τάμ. Πρ. Τεμπέλη: Πῆρα τὸν δρόμο κι' ἔρχομαι (Δαφνί). Ἀετιδεύς: Στὶς Πλάκας τὶς ἀνηφοριὲς ποὺ ἔτρωγα τὶς γλάστρες... Τροβαδοῦρος

1709. (ΕΧ. ΑΠ) Διαγωνισμὸς Αὐτ. Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτσογράφον 1ον Λ. Ντὰ Βίντσι. 2ον Περαστικόν. Στιχουργόν: 1ον Ἄλκην Ροδόπουλον, 2ον Ἐμμ. Ψαρρᾶν. Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1710 (69—48) Τρισεύγενη: Ἔχομε πολλὰ μαζί, δὲν πιστεύω νὰ τὰ ξέχασες. Μαρικίτα: Νὰ περιμένω δυὸ λόγια σου;
2ον Ἐμμ. Ψαρρᾶν. Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1711. Ταξεῖδι ἀπεφάσισα νὰ κάνω — γι' αὐτὸ οἱ πεννομαχίες μου εἶναι — κάτω - ἐπάνω, — μὰ γρήγορα θὰ εἶναι ζωηρὲς — μὲ δῶρα μὲ χαρες.
Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1712. Στὸν Μίλτον Ντρέϊκ (1436): Λόγια ἀέρος ψέλνω — καὶ ὅ,τι θέλω, μωρό, — μὰ φεύγα ἀπὸ μπροστά μου — μὴν γίνῃς νερό.
Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1713. Ἀγρίμι τῆς Πάμπας: Συνέχισε νιάνιαρο, ἔχω καὶ γαλατάκι. Βαρῶνε Χ.: Σιγά θὰ βάλω τὰ κλάμματα ἀπὸ τὰς ἀπειλάς σου. Ἀντιχαιρετῶ: Παιδὶ τῆς Μακεδονίας. Ἄτυχη Χαβανέζα: Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὰ συλλυπητήριά σας.
Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1714. Αὐτοκρατορία τῆς Πλάκας. Ὁ Φάρος ποὺ ὁδηγεῖ ὅλους-ες στοὺς γαληνεμένους ὅρμους. Κάτι τὸ ἀνώτερο, τὸ αἰώνιο. Προσχωρῶ ὁλοψύχως.
Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1715. Αὐτοαποκαλύπτομαι: Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ: Πανοῦτσος Δημήτριος, Ἄρτα.

1716. (Δ. Σ. Ζ.) Εἰσερχόμενος καὶ πάλι ὕστερα ἀπὸ μεγάλη διακοπὴ στὴν πεννομαχόστηλη, ἀπευθύνω ὁλόθερμο ἕνα «γειὰ» πρὸς ὅλους-ες καὶ ζητῶ ν' ἀλληλογραφήσω μ' ὅποιον-α θὰ ἤθελε νὰ σκορπίσῃ λίγη χαρὰ σ' ἕνα θλιμμένο σεισμόπληκτο. Γράφτε: Γιάννη Γουσέτη, Σωτηρίου Κροκιδᾶ 23, Χανιὰ Κρήτης. Κόκκινος Βράχος

1717. Πεννομάχοι - πεννομάχισσες τῶν Χανίων, ἐλᾶτε μαζί μου νὰ ἀνυψώσουμε ἀπ' τὴν πεννομαχόστηλη τὰ Χανιὰ καὶ τὴν αἱματόβρεχτη Κρήτη. Ἐλᾶτε νὰ ἱδρύσωμε παράρτημα τοῦ «Ἑλικῶνος» στὴν πόλη σας καὶ νὰ παρουσιάσουμε συντονισμένη δράση μέσα καὶ ἔξω ἀπ' τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ. Γράφτε μου ἀπ' τὶς πεννομαχίες, ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς συναντήσω. Κόκκινος Βράχος
(Α' Γυμνάσιον Ἀρρ. Χανίων)

1718. (69—57) Γλυκό μου ἀδελφάκι ἐλπίζω πολὺ γρήγορα νὰ ἀνταμώσουμε, μὴ στεναχωριέσαι.
Τὸ εἰς τὴν Θεσ)νίκην

1719. Φίλοι μας πεννομάχοι, λίγη προσοχὴ χρειάζεται στὰ παρακάτω καὶ ἰδίως ἂς προσέξουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Στὴν Π.Α.Δ.Θ. νέες ἐγκαταστάσεις ἠλεκτρικοῦ ρεύματος μὲ τὴν ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ ἔτους. Ἄπειροι λαμπτῆρες ἰσχυροῦ φωτός, Μυγδάλης, Χατζῆς, Μηττάκος, Τσιρογιάννης κλπ. Πληροφορίες στὸν Σμαρόπουλο καὶ Κᾶρκο Δ.
Τ' ἀδελφάκια

1720. Πώ, πώ! ἕνα μεγάλο λάθος!... Ἀργησες ἀλλὰ τὸ βρῆκες ἔ; Ἥρωα τῶν Σερ. Ὥστε σοῦ φάνηκε τόσο εὔκολο νὰ ἀποκαλύψῃς Τ' ἀδελφάκια; Ὄχι χρυσέ μου, Τ' ἀδελφάκια δὲν ἀποκαλύπτονται. Τ' ἀκοῦς; Κι' ἐσὺ καὶ μερικοὶ ἄλλοι; Ἐκεῖνος ποὺ θὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ δὲν γεννήθηκε ἀκόμη μὰ οὔτε καὶ θὰ γεννηθῇ ποτέ!
Τὰ ἀποκάλυπτα ἀδελφάκια

1721. Πληροφοροῦμε τὸν φίλο μας Ἀρ... 1960 ὅτι τὸ πριονάκι του δὲν εἶναι κοφτερὸ γιὰ νὰ μᾶς πάρῃ τὴν ἀγάπη μας... Τὰ δυὸ ἀγαπημένα

1722. Ρὶν-τὶν-τὶν πρέπει πρῶτος νὰ μᾶς γράψῃς... Τὰ ἀδελφάκια

1723. Φ. Στυλιανέ, εὐχαριστοῦμε. Θεσσαλιωτο εγκαρδιοκαλοσωρίζουμε... Τ' ἀγαπημένα

1724. Λεονάρδε, πρῶτα κι' ὅλας...
Τ' ἀδελφάκια

1725 (Ε.Χ.ΑΠ.) Αὐτοκρ. τῆς Πλάκας. Ψηφίζω 1ον σκιτσογρ. Λ. Ντὰ Βίντσι. Στοιχ. τὸν ἴδιον καὶ κανέναν ἄλλον. Τ' ἀδελφάκια

1726. (ΟΠ—Π) Ἀετιδέα, αὐτὸ θὰ τὸ σκεφθοῦμε... Τ' ἀδελφάκια

1727. (69—58) Προσοχή! Προσοχή! Πεννομάχοι, προκηρύσσω διαγωνισμόν. Θὰ βραβευθῇ ἕνας καὶ θὰ ἐπαινεθοῦν δύο. Συμμετοχὴ δρχ. 1000. Προθεσμία 40ήμερος ἀπὸ σήμερον. Γράψατε: Λουκᾶν Ντερέκαν, Μητροπολίτου Ἰεζεκιὴλ 15, Καρδίτσα. Ἰδοὺ ὁ διαγωνισμός: 1) Τί ἀνακαλύψεις ἔγιναν τὸ 1811; 2) Πότε καὶ μεταξὺ ποίων ἔγινε ἡ ναυμαχία τοῦ Ναυαρίνου. 3) Τί ἀνεκάλυψε ὁ Μποῦνσεν; 4) Γίνεται βαρύτερος ὁ σίδηρος ὅταν σκουριάζῃ; Φαντομᾶς

1728. (Δ. ΕΧ). Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ ἢ ἂν θὲς Δημήτρη Πανοῦτσο, ἀνέβα πανω σὲ μιὰ λεμονοκουπα, κανε μερικες στροφές, κι' ἀφοῦ ζαλιστῇς να πέσῃς στὴ γῆ νὰ κανῃς ἐσὺ το σεισμό. Κώστα Θανόπουλε (κοινῶς Ἀετιδέα) (1056) τὰ θερμά μου συλλυπητήρια γιὰ τὸν Δὸν Κιχωτισμὸ ποὺ σὲ κατέλαβε. Για θεραπεία νὰ ἀποταθῇς στὸν φαντασμένο λόρδο Λεονάρδο. Ἀναλογία θεραπείας: Θὰ σοῦ δώσῃ ενα κουκούτσι πορτοκαλιοῦ, ἑκατὸ καντάρια ἀσβέστη, μιὰ ὀκᾶ βιτριόλι, μιὰ σταγόνα ὕδατος, μιὰ σόλα τοῦ παπουτσιοῦ, ἕνα γραμμάριο ἀλατοπίπερο καὶ μιὰ κόττα ψημμένη στὸν ηλιο. Κατόπιν νὰ πιασῃς ἕνα κουταλακι τοῦ γλυκοῦ νὰ τὰ κάμῃς ὅλα ἕνα μεῖγμα καὶ ν' ἀρχίσῃς νὰ γεμίζῃς την κοιλάρα σου. Τέλος, δῶσε μιὰ βουτιὰ στὸ ρεῦμα νὰ συνέλθῃς μὲ τὴν ψυχρολουσία. καὶ τότε σοῦ ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ βρίσκεσαι στὸ ἀπροχώρητον τῆς μανιας σου. Ἀριστοκράτη τοῦ 1960 (1509) σοβαρῶς; Σοῦ στέλνω καὶ γὼ δυὸ σπίρτα, μιὰ κουταλιὰ ντομάτα, ἕνα πατατόφλουδο καὶ μιὰ τσέπη γιὰ τὸ ἡμίκοντο παντελονάκι σου. Σαλονικιὲ (1480) σαμαρωμένε... προφήτη, ἂν εἶσαι ἄξιος σήκωσε τὴν οὐρά σου. Κι' ἂν θυμώσῃς (1476) τι μ' αὐτό; Τὸ κουνοῦπι κάθησε στοῦ βοδιοῦ τὸ κέρατο!... Τρισευγενοῦλα (1459) μὲ νοιάζει καὶ θὰ μὲ νοιάζῃ. Γειά σου. Θερμοαντιχαιρετῶ, καλοί μου Ρίκι-ρίκι ταῦλι, Ρὶν-τὶν-τίν. Ἂν θὲς πρωτογράψε (1494). Γειὰ χαρά, Ζελίνα, Μαρικία, Λαουτζίκε, Τετραπέρατε, Τρυποκάρυδο Πονηρούλη, Ντόρα, Ἄγνωστη Ἑλληνίδα, Φωτεινὴ Δαυταν, Ἀηδονάκι, Χρυσαλλίδα Ἴζεμπουργκ, Ροδόπουλε, Εὔριπε, Ρούντη, Μυρσίνη, Χαϊδεμένη καὶ Κόρη τῆς Λευκάδος.
Προκομμένος Τεμπέλης

1729. (ΕΧ. ΑΠ.) Διαγωνισμὸς Αὐτοκρ. τῆς Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτσογράφον 1) Λ. Ν. Βίντσι. 2) Καμπαλλέρο. Στιχουργόν: 1) Νῖκον Μυρσίνην καὶ 2) Ἑξαψαλμον. Θεττάλιος Θεσσαλὸς

1730. (69—60) Μὰ ἐσὺ μὲ... τρόμαξες Νῖκο Αὐγινέ, μὲ τὴν «ἐναντίον ἐμοῦ» ξαφνικὴ καὶ νταηλίστικη ἐξόρμησή σου; (1250—1305—1306—1449)!! Ὥστε ἀλήθεια; Σὲ πιάνουν κρυάδες ὅταν διαβάζῃς τὶς «σαχλαμάρες» μου; Βρὲ τί σύμπτωση! και μένα τὸ ἴδιο ὅταν διαβάζω τὶς δικές σου! Πάντως, μιὰ καὶ μοῦ κήρυξες τὸν πόλεμο, πρόθυμα θὰ σὲ ἀντιμετωπίσω! Κι' ἂν ἀπὸ Αὐγινὸ δὲ σὲ καταντήσω... βραδυνό, βρὲ νιάνιαρο, νὰ μὴ μὲ λένε ΕΞΥΠΝΗ!
Ζηλιάρα

1731. Δέχομαι καὶ φιλικώτατα ἀνταποδίδω τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν φίλων μου: Ρολάνδου Κατσᾶνο (εὐχαριστῶ 1144), Σαρδελοουρᾶς (καλωσώρισες) Πυρσοῦ (γράψε), Τροβαδούρου, Ἀτ. Χαβανέζας, Τρισεύγενης, Π. Τεμπέλη καὶ Ρὶν-τὶν-τὶν (γράψε πρῶτος).
Ζηλιάρα

1732. Κόκκινο Τριαντάφυλλο, Τσιγγανοποῦλα, θὰ περιμένω πολὺ ἀκόμα;
Ζηλιάρα

1733. Λ. Ντὰ Βίτσι, πολὺ μὲ «κολακεύεις», ἀγόρι μου χί, χί, χί! Ἀριστοκράτη τοῦ 1960, ὄνειρα (1422). Ὅσο εἶμαι ἐγὼ... Στὰρ Ἑλλάς, τόσο θὰ εἶσαι καὶ σὺ «ἀριστοκράτης» τὸ 1960! Ναί, Ἀετιδέα μου (1473). Μελετῶντας τὶς... καρπαζές, ποὺ τρῶς ἀπὸ τὸν μπαμπᾶ, σὲ ποσότητα (ἀμέτρητες) καὶ ποιότητα (ξυδᾶτες) ἔγραψα τὸ βιβλίο αὐτό.
Ζηλιάρα

1734. Καλόδεχτος ὁ «Αἰγαιώτικος» χαιρετισμός σου Αἰγαιώτη. Δέξου καὶ σὺ ἕναν «Ἀθηναϊκὸ» χαιρετισμὸ ἀπὸ τὴν
Ζηλιάρα

1735. (69—59) Τὸ μάθατε; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ὅλοι σήμερα συζητοῦν γιὰ τὴ μεγάλη συμμαχία ποὺ ἔγινε. Τάκης Ροδολῖνος — Ἱππ. Θεσσαλὸς
(οἱ δυὸ σύμμαχοι)

1736. (ΕΧΑΠ) Διαγωνισμὸς Αὐτοκρ. τῆς Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτσογράφον 1) Λεον. Ντὰ Βίντσι. 2) Πάνθηρα. Στιχουργόν: 1) Ἄλκη Ροδόπουλον καὶ Ἰάκωβον Ἐμμ. Ψαρρᾶν. Τάκης Ροδολῖνος

1737. Τρισεύγενη (1457) ἔγραψα, περιμένω. Καβαλλάρη τῆς Ἐρήμου, ἀλληλογραφεῖς; Ζηλιάρα, μὴν διαβάζῃς τόσο πολύ! Σὲ γνωρίζω. Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. Ἀριστοκράτης τοῦ 1960 καὶ Πινόκιο, νὰ κόψουν τὸ μουστάκι διότι ὑπερέβη τὰ δύο μέτρα καὶ ἔγινε ζούγκλα. Καὶ ἀσφαλῶς μέσα στὴ ζούγκλα αὐτὴ θὰ κατοικοῦν καὶ ἄγρια θηρία! Γειά σας, Ἐδεσσαιοποῦλα, Ἄγνωστη Ἑλληνίδα Βαρῶνε Χ καὶ Ἀγριοπερίστερο. Τί μοῦ γίνεστε;
Τάκης Ροδολῖνος
(ὁ ροδόβγαλτος)

1738. (69—71) Ὁ Ρὶν-τὶν-τίν, ἀγαπητοὶ πεννομάχοι, βρίσκεται στὸ Δαφνί. Ἐκεῖ θέλησε λοιπὸν... νὰ μορφωθῇ. Θέλει νὰ μάθῃ Ἀρχαῖα. Κι' ἀρχίζει ἀπ' τὸν Ἡρόδοτο καὶ τὸν Ἀρριανό. Μὰ ἀπέτυχε... Μιὰ ἄλλη σοφία ἦρθε στὸ μυαλό του: Θὰ γίνω ποιητής! λέει μ' ἕνα ὕφος καὶ καμαρώνει. — Πραγματικὰ τ' ἀξίζει αὐτὸς ὁ τίτλος — καὶ πιὸ πολὺ καρδώνεται. «Θὰ γίνω καλλιτέχνης!» Ἔχει μεγάλο ταλέντο ὁ φίλος μας στὴν ποίηση. Διαβᾶστε λοιπὸν ἕνα ἀπ' τὰ ἄριστα ποιήματά του: «Ὢ τρελλαμάρα Ἀρριανὲ — Ἡρόδοτε Βαρέλα — τί τρέλλα βρὲ σᾶς ἔπιασε — καὶ γράψατε ἀρχαῖα; (Συγχαρητήρια λοιπὸν Ρὶν-τὶν-τίν.
Τσιγγανοποῦλα

1739. Πολλὰ χαιρετίσματα στὸν Π. Ταῦρο, Ὀδοκαθαριστή, Θρακιώτη, Ἑλληνικὴ Ἐλπίδα, Τροβαδοῦρο, Σιμούν, Ζηλιάρα (σούγραψα), Γ. Τουλύπα, Ντολορὲς (ἀλληλογραφεις;), Ἐξάψαλμο (καλῶς ἦλθες, χρυσό μου), Π. Τεμπέλη καὶ Πανθηρα. Τσιγγανοποῦλα

1740. (ΧΧ) Καλὲ γιαγιάκα Ντολορὲς (ἔλαβα καὶ ἔστειλα) τί γίνεται ὁ πατερούλης μου Ἐξάψαλμος στὴν Κέρκυρα; Ἔχεις καιρο νὰ μοῦ γραψης πότε θὰ περαση νὰ με πάρη ἀπὸ τη Ζακυνθο, ποὺ εκεῖνος ὁ Προκομμενος θειος μου ο Τεμπέλης (ὄνομα καὶ πραγμα) ἐξ αἰτίας της τεμπελιᾶς του μὲ ξέχασε περνώντας ἀπ' τὴν Ζάκυνθο. Ψὺν ὁ τῆς Δρυος, εὐχαριστῶ (ἔλαβα καὶ ἔστειλα) θὰ προτιμοῦσα ὅμως νὰ μοὔστελνες τὴν Παλαιὰ Παιδόπολι ἢ τὸ λιμανι τῆς Μυτιλήνης. Σαμοθρακίτη (ἔλαβα καὶ ἔστειλα), γειὰ χαρά. Διαβατη Κ.Κ. καὶ Ὀλυμπιτάκι, γιατί δεν μοῦ ἀπαντήσατε; Μὴ ξεχνᾶτε ἀγαπητοί μου πεννομάχοι στὸ νέο δημοψήφισμα νὰ βαλετε σταυρὸ στὸ Ρὶν-τὶν-τὶν καὶ μονο στὸ Ρὶν-τιν-τίν. Ἐμπρὸς λοιπὸν χαράξετε στὴ μνήμη σας τὸ ὄνομα τοῦ Ρὶν-τὶν-τὶν μήπως τὸ ξεχάσετε ὅταν ἔρθη ἡ ὥρα καὶ μὴν ἀκοῦτε τοὺς ἄλλους ποὺ προσπαθοῦν μὲ λόγους κολακευτικοὺς νὰ σᾶς κατακτήσουν.

(Ὁ σώφρων ὑποψήφιος)
Ρὶν-τὶν-τὶν ὁ μεγας

1741. (Σ.Χ.Χ.) Ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὁλόκληρος ἡ πεννομαχόστηλη τάσσεται ὑπὸ τὰς διαταγάς μου. Ὅποιος τολμήση ν' ἀντισταθῆ στὶς θελήσεις μου θὰ καταπιῇ τη γλῶσσα του. Ὅλοι οἱ ψωροαυτοκράτορες, γαϊδαροπρωθυπουργοὶ κολοκυθοβουλευτάδες, τριχοτεμπεληδες, μυξαριστοκράτες, νὰ τοῦ δίνουν μὲ 800 χιλιόμετρα τὸ... δευτερόλεπτο ἀπὸ τὴν πεννομαχόστηλη, προτοῦ τοὺς κάμω τ' αὐτιὰ... πιπέλες. Σατανᾶς

1742. Σὰν ἀπόλυτος ρυθμιστὴς τῶν πεννομαχιῶν δημοσιεύω τὸν ἑξῆς νόμον: Ἐκεῖνος ἢ ἐκείνη (προσωπο ἢ ὁμάδα) που ἐπιθυμεῖ νὰ προκηρύξη διαγωνισμὸν ἢ δημοψήφισμα στὴ πεννομαχόστηλη πρέπει προηγουμένως νὰ ζητάη τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἄρχοντος τῶν πεννομαχιῶν. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὁ διαγωνισμὸς θὰ θεωρῆται ἄκυρος καὶ οἱ πεννομάχοι ποὺ θὰ λαμβάνουν μέρος εἰς αὐτὸν θὰ τιμωροῦνται αὐστηρότατα. Ὁ διαγωνισμὸς τῆς Αὐτ. τῆς Πλάκας θὰ καταστῆ ἔγκυρος μόνον ὅταν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑποβάλλουν αἴτηση ἐγκρίσεως, καὶ φυσικὰ ἐὰν ἐγκριθῆ ἀπὸ ἐμέ.

Σατανᾶς
(ὁ ρυθμιστὴς τῶν πεννομαχιῶν)

1743. Κατόπιν θερμοτάτης παρακλήσεως τῶν: Ἀετιδέα καὶ Σαλονικιοῦ, διορίζω ἀπὸ σήμερα τὸν μὲν πρῶτον γελωτοποιόν μου, τὸν δὲ ἕτερον στιλβωτὴν τῶν ὑποδημάτων μου. Σατανᾶς

1744. (69—79) Γλυκοχαιρετῶ: Δάφνη (ὀλάνθιστη) δυστυχῶς ἀγαπητὴ φίλη δὲν ἔλαβα), Τροβαδοῦρο, Ξ. Ἱππότη, Ν. τῶν Γρεβενῶν, Λ. Ντὰ Βίντσι καὶ Νῖκο Σαλονικιό. Ν. Αὐγινέ, Ἀετιδέα, δὲν νομίζετε πῶς τὰ παραλέτε;

Τσιγγανοποῦλα

1745. Ὀδοκαθαριστή, μαζὶ μὲ τὴ Γ. Σπανιόλα σοῦ ἑτοιμάσαμε «τσικνουμένα ρουσνίτσια». Βιάσου νάρθης στὸ Σουφλί, γιατὶ θὰ τὰ φάη ὁ Θρακιώτης (κι' εἶναι τόσο νόστιμα!). Θὰ τρέχουν τὰ σάλια σου. Ἀκοῦς; Τσιγγανοποῦλα

1746. Μὰ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Μ. Ναπολέοντα. Τί ἔπαθες μικρούλη μου καὶ τἄβαλες μαζί μου; (1352). Μήπως εἶσαι γιὰ τὸ τρελλοκομεῖο; Τότε... ἀλλάζει τὸ ζήτημα. Μὰ ἂν πάλι εἶσαι στὰ σωστά σου... πρέπει νὰ κάτσης... καλὰ στ' αὐγά σου. Π. Ταῦρε, γιατί βρὲ γκαλιαρώνς ἔτς τὰ μάτιας; Τσιγγανοποῦλα

1747. Ὅλοι τὰς ψήφους σας στὸ Ρὶν-τὶν-τίναρο. Ψηφίζοντας κανεὶς τὸν Ρὶν-τὶν-τὶν δείχνει τὴν ἀγάπη του σ' αὐτὸ τὸ περιοδικό. Τσιγγανοποῦλα

1748. (69—80) Πρωτομπαίνοντας στὴ στήλη τῶν πεννομαχιῶν χαιρετῶ: Γλυκειὰ Σπανιόλα, Ἐδεσσαιοποῦλα, Τσιγγανοποῦλα καὶ Ρὶν-τὶν-τὶν καθὼς καὶ ὅλους τοὺς Σουφλιῶτες. Γιολάντα

1749. Γλυκειὰ Σπανιόλα σὲ γνωρίζω, τί κακὸ ὅμως ποὺ σὲ χάσαμε ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο μας καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν... Γιολάντα

1750. (69—81) Γ. Σπανιάλα, Τσιγγανοποῦλα, φροντίστε γιὰ τὴ συμμαθήτριά μου γιατὶ στενοχωρήθηκε ποὺ μᾶς ἄφησε. Ὀδοκαθαριστὴς

1751. Ὑπουργὲ Παιδείας Ρὶν-τὶν-τίν, ἀντὶ νὰ κάψης τὶς Ἄλγεβρες κατήργησες τὰ βραβεῖα.

Ὀδοκαθαριστὴς

1752. Ἀλληλογραφῶ μ' ὅλους τοὺς πεννομάχους - ισσες. Πρωτογράψτε: Κουφάκην Νικόλαον, Γυμνάσιον Φερρῶν Ἀλ)πόλεως. Σκοπός μου νὰ γνωρισθῶ μ' ὅλους. Ὀδοκαθαριστὴς

1753. (69—82) Πεννομάχοιοιοιοι, ὁ Ἄγνωστος. Ἄγνωστος

1754. Ρὲ Μακρυλάκη Ρὶν - τὶν - τὶν γιατί γίνεσαι τόσο ἄνοστος; Ἄγνωστος

1755. Γλυκειὰ Σπανιόλα ἢ Βασιλικὴ Τσιγγανοποῦλα, ἢ Ἄρκεστη εἶσθε σπουδαία. Ἄγνωστος

1756. Π. Ταῦρε, φάε λίγα καλαπόδια.

Ἄγνωστος

1757. Τσιγγανοποῦλα, ἡ Ν. Μ. εἶναι, ναὶ ἢ ὄχι, σὰν τηλεγραφόξυλο; Ἄγνωστος

1758. (69—83) Χαιρετῶ τὴν Γλυκειὰ Σπανιόλα καὶ τὴν Τσιγγανοποῦλα. Γλυκειὰ Μαντόνα

1759. (69—84) Νομίζω Π. Ἀμβρακικοῦ ὅτι ἔπεσες θῦμα ἀδικαιολογήτου παρεξηγησεως (1468). Ἀπορῶ γιατὶ μερικοί, μερικοὶ ἔρχονται διαρκῶς μὲ ἐχθρικὲς διαθεσεις! Ἐγὼ προσπαθῶ νὰ φανῶ σ' αὐτοὺς σὰν εὐγενὴς Καμπαλλερο ἀδιαφορώντας γιὰ τὶς ἀπραγματοποίητες φοβερες καὶ βρισιές τους. Καμπαλλερο

1760. Ἰδίως γιὰ σὲ ἰσχύουν τὰ ἀνωτέρω, Ἀετιδέα. Τί τὸ εὐχάριστο βρίσκεις στὸ νὰ γράφης ἀνούσια πειράγματα; Καμπαλλερο

1761. Ἀπευθύνω τοὺς πιὸ ἐγκαρδίους χαιρετισμούς μου εἰς: Γλ. Σπανιόλα Τρισεύγενη, Ἄτυχη Χαβανέζα, Τσιγγανοποῦλα, Γαλάζια Τουλύπα, Ν. Αὐγινό, Βουλγαροκτόνο, Φ. Ἀρετῆς, Θρακιώτη, Πρ. Τεμπέλη, Θ. Ἀθάνατο, Τ. Ροδολῖνο καὶ Ἀριστοκράτη (εὐχαριστῶ γιὰ τὴν «γλυκόηχη» κιθάρα). Καμπαλλέρο

1762. (69—85) Τὴν μεσημβρίαν τῆς χθὲς εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος ἐθεάθη ὄνος (ὄνομα καὶ μη χωριό!) γκαρίζων μεγαλοφώνως ἔχοντας ὡς συνοδεία τοὺς... τσοκαρίας τῆς Πλάκας(!). Ὁ παραβάτης συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἀρχῶν καὶ ὡς ἐγνώσθη ὁδηγεῖτο... ἀλοί! ἀπὸ τὸν Λεονάρδο Ντὰ Βίντσι! Οὔχααα... Μπλούμ φσςς, μπάφ!...

Τροβαδοῦρος - Πάνθηρ
(οἱ αὐτοκράτορες!)

1763. Προσοχή! Ὅλοι στὴν Συμμαχία τῶν ἐκπλήξεων!

Πάνθηρ
(ὁ εἷς...)

1764. Ἡ μόνη συμμαχία Δόξας! Προσοχή!

Τροβαδοῦρος
(ὁ ἕτερος!)

1765 (70—10). Ἀγαπητὲ Νεονάρδο μετὰ χαρᾶς περιμένω. 1321. Φίλη Ντολορὲς ἔχω γράψει ἀπὸ καιρὸ ἐνεργῶ. Γειὰ - χαρά.

Ξανθομπουκλίτσα

1766. Σ' εὐχαριστῶ Κρητικόπουλο. 1453 Γειά. Ἕνα ὁλόθερμο ἀντιχαιρετισμὸ Τρελλὴ Μπαλαρίνα (1081) Ζηλιάρα. (1243) Αἰγαιώτην. (1355) Τρισεύγενη (1459) Ντεμπελάκο. (1464) καὶ Ἀριστοκράτη τοῦ 1960 (1423).

Ξανθομπουκλίτσα

1767. Σαμοθρακίτη πῶς τὰ περνᾶς στὴν καινούργια σου κατοικία. Ἀλληλογραφοῦμε; (1274).

Ξανθομπουκλίτσα

1768. Φίλε Σαλονικιὲ πολλὲς φορὲς σὲ χαιρέτησα ἀλλὰ ποτὲ ἀπάντηση γιατί;

Ξανθομπουκλίτσα

1769 (Θ.Σ.Χ.) Στὸ Νίκο Αὐγινό: Τὸ σκέφτηκες μωρὲ παιδὶ — ποίηση πρὶν σκαρώσεις — πῶς σαχλαμάρες κοπανᾶς — καὶ θὲς νὰ τὶς τυπώσης. Αἴολος

1770 Στὸ παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ: Βρὲ γιὰ κύττα ποιητής, — δὲν σοῦ μοιάζει θὲς νὰ πῇς — Στίχοι εἶν' αὐτοὶ ποὺ γράφεις — ἢ σὲ «μερικὰ» σκοντάφτεις; Αἴολος

1771. Δυὸ κορίτσια στὴ βροχὴ — ξεπροβάλουνε τρεχάλα — μία εἶν' ἡ Ντολορὲς — καὶ ἡ ἄλλη ἡ Ζηλιάρα. Αἴολος

1772. Ντολορές μου καὶ Ζηλιάρα — μὴ νομίσετε καϋμένες — πῶς ὁ Αἴολος γελᾶ — ποὺ σᾶς βλέπει δὰ βρεμένες. Αἴολος

1773. Ἀνακοίνωσις. Μὲ τοὺς φίλους μου, καὶ ἰδίως τὰς δύο τελευταίας, γιὰ τοὺς ὁποίους λαμβάνει σήμερα τὸ λόγο ἡ φτωχή μου μοῦσα ζητῶ κάθε συνάφεια καὶ φιλία. Αἴολος

1774. Δῶρα (συνέχεια προηγουμένου). Στὴν ποιήτρια Ζηλιάρα — θὰ χαρίσω τρουμπετάρα — νὰ φωνάζη ὅσο μπορεῖ — πὼς Σαπφὼ θὰ νὰ γενῆ. Αἴολος

1775. Στὴ μικρούλα Ντολορὲς — π' ὅλο κόρτε κάνει λὲς — στὸ κουτό της τὸ τσερβέλο — θὰ τῆς βάλω γὼ καπέλλο. Αἴολος

1776. Στὸν Τεμπέλαρο νὰ δῇς — τὶ χαρίζω ἂν τὸ βρῇς — μιὰ ἀξίνα τρεῖς ὀκάδες — νὰ τοῦ φύγουν οἱ ζαλάδες. Αἴολος

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Φεγγαρόλουστη νυχτιὰ στὴν ἐξωτικὴ Αἴγυπτο.
(Καμπαλλέρο)

Περιφρόνηση πρὸς τὸ θάνατο

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 563)

λων! Πιστεύει πὼς δὲν εἶναι ἄξιος τῆς ἐλευθερίας του ἐκεῖνος ποὺ δὲν εἶναι ἀποφασισμένος νὰ τὴν ὑπερασπιστῆ, ἔστω καὶ μὲ τὶς μεγαλύτερες θυσίες! Ὄχι, δὲν θὰ παραδοθῆ! Κι' ἂν χρειαστῆ νὰ πέση, θὰ πέση ἔνδοξη, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, ἡρωϊκή, ποὺ θὰ κάμη τοὺς φίλους νὰ τὴν εὐλογήσουν καὶ νὰ ἐξάρουν τὴν θυσία, καὶ τοὺς ἐχθροὺς νὰ μὴν κρύψουν τὸν θαυμασμό τους: «Χάριν τῆς ἱστορικῆς Δικαιοσύνης— εἶπε ὁ Χίτλερ, στὶς 4 Μαΐου 1941— εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαπιστώσω ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους ποὺ μᾶς ἀντιμετώπισαν, ὁ Ἕλληνας στρατιώτης πολέμησε μὲ παράτολμο θάρρος καὶ ὕψιστη περιφρόνηση πρὸς τὸν θάνατο...».

Ἦταν αὐτὸ ποὺ εἶπα καὶ προηγουμένως, καὶ ποὺ τὸ ἀναγνωρίζει ὁ κατακτητής! Εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἔννοια τῆς «θυσίας», γιὰ τὴ ὁποία δὲν διστάζει ὁ Ἕλληνας ὅταν πρόκειται νὰ κάμη τὸ καθῆκον του πρὸς τὴν Πατρίδα.

Γι' αὐτό, ὁ ἑορτασμὸς τῆς ἐπετείου τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, παίρνει τὴν λαμπρότητα ποὺ τῆς δίνουμε καὶ ἡ ἡμερομηνία αὐτή, στέκει φωτεινὴ ἀνάμεσα στὶς ἱστορικὲς ἡμερομηνίες τοῦ Ἐθνικοῦ μας ἡμερολογίου!...

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Τὸ χτένι

Στὸ παιδάκι της ἡ μητέρα χάρισε ἕνα ὡραῖο χτένι. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα τὸ παιδάκι δὲν κάνει τίποτα ἄλλο παρὰ νὰ χτενίζη τὰ μεταξένια του μαλλιά.

—Τί ὄμορφο, μὰ τί ὄμορφο χτένι! Ἀδυνατὸ νὰ ὑπάρχη καλλίτερο στὸν κόσμο. Χτενίζει μιὰ χαρά! δὲν σταματᾶ πουθενά, δὲν τραβᾶ τὰ μαλλιά, δὲν πονεῖ διόλου. Εἶναι ἐλαφρὸ καὶ γλυκὸ στὸ κεφάλι.

Τὸ παιδάκι εἶναι κατενθουσιασμένο μὲ τὸ χτένι του!

Μιὰ μέρα τὸ παιδάκι χάνει τὸ ὡραῖο του χτένι. Ἔχει μπερδέψει τὰ μαλλιά του στὸ παιχνίδι καὶ θέλουν νὰ τὸ χτενίσουν μὲ ἄλλο χτένι. Ἀλλὰ τὸ παιδάκι δὲν θέλει, φοβᾶται ὅτι θὰ τὸ πονέσουν, θὰ τὸ βασανίσουν.

—«Ποῦ εἶναι τὸ ὡραῖο μου χτένι; λέει. Ἐκεῖνο θέλω ἐγώ»!

Ψάχνουν καὶ ἐπὶ τέλους τὸ βρίσκουν. Ἀλλά... τί τρέχει; Δὲν χτενίζει πιὰ ὅπως πρῶτα. Τραβᾶ τὰ μαλλιά, τὰ ξερριζώνει. Τὸ παιδάκι πονεῖ καὶ φωνάζει:

—«Νὰ χαθῇς! Παλιόχτενο!» λέει.

—Ὄχι, φίλε μου, ἐσὺ φταῖς, ἐσένα σοῦ ἀξίζει ἡ βρισιά, ἀπαντᾶ τὸ χτένι. Ἐγὼ εἶμαι τὸ ἴδιο· ἀλλὰ γιατί ἐσὺ νὰ μπερδέψης ἔτσι τὰ μαλλιά σου;

Ἀλλὰ τὸ παιδάκι δὲν ἀκούει. Παίρνει τὸ χτένι μὲ θυμὸ καὶ τὸ πετᾶ στὸ ποτάμι.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι γλυκειὰ καὶ εὐκολοπρόσδεκτη ὅταν ἡ συνείδησή μας εἶναι καθαρή. Ἀλλὰ μᾶς φαίνεται σκληρὴ καὶ ἀντηχεῖ στ' αὐτιά μας ἄσχημα, ὅταν ἔχομε βάρος στὴ συνείδηση. Κι' ὅμως ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ ἴδια πάντοτε, ὅπως καὶ τὸ χτένι τοῦ παιδιοῦ ποὺ εἶχε μπερδέψει τὰ μαλλιά του.

Π. Δ. Κ.
(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΤΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΑΚΙΑ

ΠΕΝ	ΚΑΛ	ΡΙ	ΚΑ
ΚΑΡ	ΤΕ	ΚΑΙ	ΡΑ
ΚΑΙ	ΤΕ	ΠΑ	ΧΕ
ΣΤΟ	ΛΙΟ	ΡΕΙ	ΔΕ

Ἂν βάλετε τὰ τετραγωνάκια αὐτὰ στὴν κανονική τους σειρὰ θὰ σχηματίσετε ἕνα λαϊκὸ γνωμικό.

Ἐμμ. Χατζηδάκης, Ἡράκλειον Κρήτης

2) ΟΙ 8 ΠΟΛΕΙΣ

ΛΑ	ΛΕΙ	ΛΟΝ	ΒΑΡ	ΒΙΑ
ΝΗ	ΒΕ	ΜΙ	ΝΟΝ	ΝΗ
ΒΕΡ	ΔΙ	ΔΑ	ΨΙΑ	ΝΟΚ
ΠΕ	ΚΕ	ΛΙ	ΣΟ	ΛΩ
ΡΟ	ΒΟΥ	ΒΑΡ	ΣΤ:Ι	ΝΟΝ

Νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ παραπάνω συλλαβές, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν τὰ ὀνόματα 8 Εὐρωπαϊκῶν πόλεων.

Γ. Κάππος, Αἴγιον

3) ΤΡΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μὲ τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζεται βουνὸ τῆς Μακεδονίας, μὲ τὰ δεύτερα, ἡ δευτέρα σὲ ἔκταση νῆσος τῆς Βρεττανίας καὶ μὲ τὰ τρίτα γνωστότατος καταρράκτης.

1) Ὑπάρχει σ' ὅλες τὶς σχολικὲς αἴθουσες.
2) Πολὺ καλός.
3) Θαλασσοπούλι.
4) Δημιουργεῖ σάπισμα.
5) Εἶναι συνήθως ἀνίκανος γιὰ ἐργασία.
6) Ὑπάρχουν πολλὰ φιλανθρωπικὰ τέτοια.
7) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία.
8) Χαϊδευτικὸ ἀνδρικὸ ὄνομα.

Δ. Κάρκος, Θ)νίκη

4) ΑΣΤΕΡΙ

*   *   *
* * *
* * *
* * * Ε * * *
* * *
* * *
*   *   *

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α: Μοῦσα.
Κ ά θ ε τ α: Πόλις τῆς Πελοποννήσου.
Δ ι α γ ώ ν ι α: Ἀρχαῖο μνημεῖο τῶν Ἀθηνῶν.— Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.

Γ. Κάππος, Αἴγιον

5) ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

Κ ..... Σ ..... Ν ...
Ρ ..... Α.
Ἀπ' τὸ κάπα ὡς τὸ Σὶ
ἀγωνιστὴς ἀπὸ νησί.
Ἀπὸ τὸ σῖγμα ὡς τὸ Νὶ
ἕν' ἀκρωτήριο θὰ φανῇ.
Ἀπὸ τὸ Νὶ ὡς τὸ Ρῶ
θὰ δῇς μεγάλο ποταμὸ
κι' ἀπ' τὸ Ρῶ στὸ Ἄλφα
μιὰ ἀκτὴ ἰταλική.

Χρ. Σαμανίδης, Γιαννιτσὰ

6) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Σὲ νότα βυζαντινὴ
νότα εὐρωπαϊκὴ προσθέτω
κι' ἕνα πυκνόρευστο ὑγρὸ
εὐθὺς σᾶς παραθέτω.

Ἀθαν. Γ. Μαλλιαρὸς

7) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

— ή — — ώ — ω ή ά —
ι — — ε — ά — ί — οιεῖ
ή — ε — ιά — ου.
Τὸ εἶπε ὁ Χριστός.

«Ἀνεμῶνες»

8) ΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

Ποιὸ ἐπίθετο ἀντιστοιχεῖ σὲ κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ παρακάτω ὀνόματα;

1) Ἄννα ἡ...
2) Ἰουλιανὸς ὁ...
3) Γεώργιος ὁ...
4) Μᾶρκος ὁ...
5) Κωνσταντῖνος ὁ...
6) Ρωμανὸς ὁ...
7) Ἰωάννης ὁ...
8) Διονύσιος ὁ...

Δ. Γκιζάνης, Λαμία

9) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ποιὰ ἀμερικανικὴ πρωτεύουσα εἶναι ἐργαλεῖο;
2) Ποιὰ πόλις τῆς Παλαιστίνης βρίσκεται στὸ φαρμακεῖο;
3) Ποιὸ βουνὸ τῆς Τουρκίας εἶναι ζῶον;
4) Ποιὰ πρωτεύουσα γνωστοῦ μας Κράτους, βρίσκεται στὸ πλοῖο;

Ν. Μυρσίνης, Σέρραι

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 93

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἕνα χρῶμα.—Ἀδελφὸς τοῦ Ἰάφεθ. 2) Περίφημος Γάλλος μυθιστοριογράφος.—Ἐπίρρημα. 3) Εἰρήνη......—Ἐξυπηρετεῖ τὴ συγκοινωνία. 4) Εἶναι οἱ ἄνθρωποι ὡς μονάδες.—Ἑλληνικὸς χορός. 5) Τὴν μεταχειρίζεται ὁ τσοπάνος.— Τουρκικὸς τίτλος. 6) Ἀρχαϊκὸς σύνδεσμος. 7) Γίνεται στὸ γήπεδο.— Χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴ μεταφορὰ ὑγρῶν. 8) Τέτοια ζῶα εἶναι τὰ πρόβατα. —Κατάγεται ἀπὸ ἕναν νομὸ τῆς Πελοποννήσου. 9) Μεγάλη στρατιωτικὴ μονάς.—Ἡ μεγαλυτέρα λίμνη τῆς Ἀφρικῆς. 10) Στεφανώνει πάντα τὸν στρατό μας.—Ὁρμή. 11) Μηρυκαστικόν.—Ἔχει τὶς ἴδιες διαστάσεις μὲ μιὰν ἄλλη.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Γνωστὴ μάρκα συσσωρευτῶν.—Ἀντωνυμία. 2) Τὴν χρησιμοποιοῦν οἱ ράπται.— Χωρὶς τὴν θέλησή του. 3) Ἀσιατικὴ χώρα. 4) Ἔτσι εἶναι νόστιμα τὰ φροῦτα.—Ἕνα παιχνίδι ποὺ ἀπαιτεῖ ὑπομονή. 5) Δυὸ σύμφωνα.— Φωνῆεν καὶ σύμφωνον. 6) Μιὰ γλυκειὰ ἐποχή. 7) Γελαστικὸν ἐπιφώνημα.—Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. 8) Ἐκεῖ συναθροίζονταν καὶ συζητοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι.— Βασικὴ τροφή. 9) Μεγαλόνησος τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ. 10) Ὁ μουσικὸς φθόγγος.— Χωριὸ τῆς Παλαιστίνης γνωστὸ ἀπὸ ἕνα θαῦμα τοῦ Χριστοῦ. 11) Γενικὴ προσωπικῆς ἀντωνυμίας.— Τῶν αὐτῶν διαστάσεων.

10) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

1) Σ ... Α
2) Σ ... Α
3) Σ ... Α
4) Σ ... Α

1) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 2) Βιβλικὴ γυναίκα. 3) Μαγειρικὸ σκεῦος. 4) Ἕρπει.

Ι. Μιάρης, Περιβόλι Κερκύρας

◆

ΛΥΣΕΙΣ 92ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

4
3
4 1 2 4 2 = 13
1
3
——
= 13

2) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1) ΑΓΓΛΙΑ, 2) ΙΑΣΙΟΝ 3) ΑΛΑΣΚΑ, 4) ΜΟΝΑΚΟ, 5) ΠΑΤΡΑΙ, 6) ΓΑΛΛΙΑ.

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Σ
Τ Ο
Α Ε Κ
Β Ο Α Σ
Ε Β Ρ Ο Σ
Λ Ο Υ Κ Α Σ

4) ΡΟΜΒΟΣ

Θ
Κ Α Ι
Θ Α Σ Ο Σ
Ι Ο Σ
Σ

5) ΤΙ ΛΕΕΙ;

ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9 Ἀθῆναι.

6) ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΣ

ΠΑΤΡΑ (Πέτρος, ΚατίνΑ, ΚωσΤάκης, Ρένος, Ἀργυράκης).

7) ΤΡΙΑΙΝΑ

Α Θ Α
Ι Α Μ
Α Ν Ω
Σ Α Τ Α Ν Α Σ
Τ
Ο
Σ

8) ΑΙΝΙΓΜΑ

Τὸ φέρετρο.

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΦΟΝΟΣ — ΠΟΝΟΣ.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 92

Ο Ρ Ι Ζ Ο Ν Τ Ι Α: 1) ΣΠΙΤΙ — ΠΕΝΗΣ, 2) ΚΑΠΑ — ΑΡΑ — ΕΝΑΣ, 3) ΕΛ — ΒΕΝΕΤΙΑ — ΓΑ, 4) ΛΑΒΑ — ΙΔΗΝ, 5) ΙΣΤΙΑ, 6) ΙΛΑΡΑ — ΠΟΡΟΣ, 7) ΣΑΚΚΙ, 8) ΚΤΕΝΙ — ΔΕΙΛΙ, 9) ΣΚΑΚΙ, 10) ΕΤΟΣ — ΙΣΟΣ, 11) ΩΣ — ΦΥΛΑΚΑΣ — ΛΩ, 12) ΝΑΠΗ — ΟΣΟ — ΙΣΟΝ, 13) ΙΧΝΟΣ — ΣΑΣΩΝ.

Κ Α Θ Ε Τ Α: 1) ΚΕΛΛΙ — ΚΡΕΩΝ, 2) ΣΑΛΑ — ΤΣΑ·Ι·, 3) ΠΠ — ΒΡΑΒΕΙΟ — ΠΧ, 4) ΙΑΒΑ — ΣΦΗΝ, 5) ΙΑΣΙΣ, 6) ΙΑΝΟΣ — ΚΑΛΟΣ, 7) ΡΕ — ΤΕΚΝΑ — ΑΣ, 8) ΠΑΤΣΙ — ΚΑΚΟΣ, 9) ΑΗΝ — ΔΑΡΕΙΟΣ — ΣΩ, 10) ΝΕΑΙ — ΙΣΙΣ, 11) ΓΗ — ΟΛΟΝ, 12) ΣΑ— ΠΙΔΙ, 13) ΣΑΝΟΣ — ΙΑΣΩΝ.

ΑΡΓΥΡΟ ΤΟ ΜΙΛΗΜΑ ΚΑΙ ΧΡΥΣΟ ΤΟ ΣΩΠΑ

